

พระวินัยปิฎก จุลวรรค เล่ม ๖ ภาค ๑ - หน้าที่ 1

พระวินัยปิฎก

เล่ม ๖

จุลวรรค ปฐมภาค

ขออนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

กัมมขันธกะ

ตัชชนียกรรมที่ ๑

เรื่องภิกษุพวกพระปิ่นทูกะและพระโลहितกะ

เริ่มก่ออธิกรณ์

[๑] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ พระเชตวัน อารามของอนาถบิณฑิกคหบดี เขตพระนครสาวัตถี ครั้นนั้นภิกษุพวก พระปิ่นทูกะและพระโลहितกะ เป็นผู้ก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ ด้วยตนเอง ได้เข้าไป หาภิกษุพวกอื่นที่ร่วมก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ด้วยกัน แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ผู้นั้นอย่าได้ชนะพวกท่าน พวกท่านจงได้ตอบถ้อยคำให้แข็งแรง เพราะพวกท่านเป็นผู้ฉลาด เฉียบแหลม คงแก่เรียน และสามารถกว่าเขา อย่างกลัวเขาเลย แม้พวกผมก็จักเป็นฝักฝ่ายของพวกท่าน โดยวิธีนั้น ความบาดหมางที่ยังไม่เกิดย่อมเกิดขึ้น และที่เกิดขึ้นแล้วย่อมเป็นไปเพื่อความ

เพิ่มพูน แผ่กว้างออกไป บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย สันโดษ มีความ
ละเอียด มีความรังเกียจ ผู้ใคร่ต่อศึกษา ต่างก็เพ่งโทษ ตีเตียนโพนทนา
ว่า โฉนภิกษุพวกพระปณฺฑุกะและพระโลหิตกะ จึงได้เป็นผู้ก่อความ
บาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ใน
สงฆ์ด้วยตนเอง ได้เข้าไปหาภิกษุพวกอื่นที่ร่วมก่อความบาดหมาง ก่อการ
ทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ด้วยกัน แล้ว
กล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ผู้นี้น้อย่าได้ชนะพวกท่าน พวกท่านจง
โต้ตอบถ้อยคำให้แข็งแรง เพราะพวกท่านเป็นผู้ฉลาด เฉียบแหลม คง
แก่เรียน และสามารถกว่าเขา อย่างกลัวเขาเลย แม้พวกผมก็จักเป็นฝักฝ่าย
ของพวกท่าน โดยวิธีนั้น ความบาดหมางที่ยังไม่เกิด ย่อมเกิดขึ้น และ
ที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อความเพิ่มพูน แผ่กว้างออกไปเล่า ครั้นแล้ว
กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า.

ประชุมสงฆ์ทรงสอบถาม

[๒] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ใน
เพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามภิกษุ
ทั้งหลายว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่า ภิกษุพวกพระปณฺฑุกะและ
พระโลหิตกะ เป็นผู้ก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อ
ความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ด้วยตนเอง ได้เข้าไปหาภิกษุพวกอื่นที่ร่วม
ก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์
ในสงฆ์ด้วยกัน แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ผู้นี้น้อย่าได้ชนะพวกท่าน

พวกท่านจงได้ตอบถ้อยคำให้แข็งแรง เพราะพวกท่านเป็นผู้ฉลาด เฉียบแหลม คงแก่เรียน และสามารถกว่าเขา อย่างกลัวเขาเลย แม้พวกผมก็จักเป็นฝักฝ่ายของพวกท่าน โดยวิธีนั้น ความบาดหมางที่ยังไม่เกิดย่อมเกิดขึ้น และที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อความเพิ่มพูน แผ่กว้างออกไปจริงหรือ ?

ภิกษุทั้งหลายทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย การกระทำของโมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ.

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย โฉนโมฆบุรุษเหล่านั้น จึงได้ก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อความอื้อฉาว ก่ออริกรรมในสงฆ์ ด้วยตนเอง ได้เข้าไปหาภิกษุผู้อื่นที่ร่วมก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อความอื้อฉาว ก่ออริกรรมในสงฆ์ด้วยกัน แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ผู้นั้นอย่าได้ชนะพวกท่าน พวกท่านจงได้ตอบถ้อยคำให้แข็งแรง เพราะพวกท่านเป็นผู้ฉลาด เฉียบแหลม คงแก่เรียน และสามารถกว่าเขา อย่างกลัวเขาเลย แม้พวกผมก็จักเป็นฝักฝ่ายของพวกท่าน โดยวิธีนั้น ความบาดหมางที่ยังไม่เกิดย่อมเกิดขึ้น และที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อความเพิ่มพูน แผ่กว้างออกไปเล่า การกระทำของโมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือ

เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แก้การกระทำของ
โมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น ย่อมเป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของผู้ที่ยังไม่เลื่อมใส
และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของคนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว.

ทรงแสดงโทษและคุณแล้วให้ทำตชชนิยกรรม

[๑] ครั้นพระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงติเตียนภิกษุพวกพระปณฺฑุกะ
และพระโลหิตกะ โดยอเนกปริยายแล้ว จึงตรัสโทษแห่งความเป็นคน
เลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่
สันโดษ ความคลุกคลีความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย
ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความ
กำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารธนาความเพียร โดย
อเนกปริยาย แล้วทรงทำธรรมมิกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่
เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูก่อนภิกษุ
ทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล สงฆ์จึงทำตชชนิยกรรมแก่ภิกษุพวกพระ
ปณฺฑุกะและพระโลหิตกะ.

วิธีทำตชชนิยกรรม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แลวิธีทำตชชนิยกรรม พึงทำอย่างนี้ คือ
ชั้นต้นพึงโจทภิกษุพวกพระปณฺฑุกะและพระโลหิตกะ ครั้นแล้ว พึงให้พวก
เธอให้การ แล้วพึงปรับอาบัติ ครั้นแล้วภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึง
ประกาศให้สงฆ์ทราบ ด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาทำตชชนียกรรม

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุพวกพระ
ป้อนทุกะและพระโลหิตกะนี้ เป็นผู้ก่อความบาดหมาง
ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อความอื้อฉาว ก่ออริกรรม
ในสงฆ์ ด้วยตนเอง ได้เข้าไปหาภิกษุพวกอื่นที่ร่วมก่อ
ความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อความ
อื้อฉาว ก่ออริกรรมในสงฆ์ด้วยกัน แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า
ท่านทั้งหลาย ผู้นั้นอย่าได้ชนะพวกท่าน พวกท่านจง
โต้ตอบถ้อยคำให้แข็งแรง เพราะพวกท่านเป็นผู้ฉลาด
เฉียบแหลม คงแก่เรียน และสามารถกว่าเขา อย่างกลัว
เขาเลย แม้พวกผมก็จักเป็นฝักฝ่ายของพวกท่าน โดยวิธี
นั้น ความบาดหมางที่ยังไม่เกิดย่อมเกิดขึ้น และที่เกิดขึ้น
แล้วย่อมเป็นไปเพื่อความเพิ่มพูน แผลกว้างออกไป ถ้าความ
พร้อมพรุ่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงทำตชชนียกรรมแก่
ภิกษุพวกพระป้อนทุกะและพระโลหิตกะ นี้เป็นอุตติ.

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุพวก
พระป้อนทุกะและพระโลหิตกะนี้ เป็นผู้ก่อความบาดหมาง
...ก่ออริกรรมในสงฆ์ ด้วยตนเอง ได้เข้าไปหาภิกษุพวกอื่น
ที่ร่วมกันก่อความบาดหมาง.....ก่ออริกรรมในสงฆ์ด้วยกัน
แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ผู้นั้นอย่าได้ชนะพวก
ท่าน พวกท่านจงโต้ตอบถ้อยคำให้แข็งแรง เพราะพวก

ท่านเป็นผู้ฉลาด เจียบแหลม คงแก่เรียนและสามารถว่า
เขา อย่างกลัวเขาเลย แม้พวกผมก็จักเป็นฝักฝ่ายของพวก
ท่าน โดยวิธีนั้น ความบาดหมางที่ยังไม่เกิดย่อมเกิดขึ้น
และที่เกิดขึ้นแล้วย่อมเป็นไปเพื่อความเพิ่มพูนแผ่กว้างออกไป
ไป สงฆ์ทำตัชชนียกรรมแก่ภิกษุพวกพระป้อนฑุกะ และ
พระโลหิตกะ การทำตัชชนียกรรมแก่ภิกษุพวกพระป้อนฑุ-
กะและพระโลหิตกะ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็น
ผู้หนึ่งไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สอง ท่านเจ้าข้า ขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุพวกพระป้อนฑุกะและพระโลหิต-
กะนี้เป็นผู้ก่อความบาดหมาง..... ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ด้วย
ตนเอง ได้เข้าไปหาภิกษุพวกอื่นที่ร่วมก่อความบาดหมาง
.....อธิกรณ์ในสงฆ์ด้วยกัน แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ท่าน
ทั้งหลาย ผู้นั้นอย่าได้ชนะพวกท่าน พวกท่านจงได้ตอบ
ถ้อยคำให้แข็งแรง เพราะพวกท่านเป็นผู้ฉลาด เจียบ
แหลม คงแก่เรียน และสามารถว่าเขา อย่างกลัวเขาเลย
แม้พวกผมก็จักเป็นฝักฝ่ายของพวกท่าน โดยวิธีนั้น ความ
บาดหมางที่ยังไม่เกิดย่อมเกิดขึ้น และที่เกิดขึ้นแล้วย่อม
เป็นไปเพื่อความเพิ่มพูน แผ่กว้างออกไป สงฆ์ทำตัชชนีย-
กรรมแก่ภิกษุพวกพระป้อนฑุกะและพระโลหิตกะ การทำ
ตัชชนียกรรมแก่ภิกษุพวกพระป้อนฑุกะและพระโลหิตกะ

ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่าน
ผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุพวกพระป้อนทุกะและพระโลหิตกะ
นี้ เป็นผู้ก่อความบาดหมาง.... ก่ออธิกรณในสงฆ์ ด้วยตน
เอง ได้เข้าไปหาภิกษุพวกอื่นที่ร่วมก่อความบาดหมาง.....
ก่ออธิกรณในสงฆ์ด้วยกัน แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้ง
หลาย ผู้นั้นอย่าได้ชนะพวกท่าน พวกท่านจงโต้ตอบถ้อย
คำให้แข็งแรง เพราะพวกท่านเป็นผู้ฉลาด เจียบแหลม
คงแก่เรียน และสามารถว่าเขา อย่างกลัวเขาเลย แม้พวก
ผมจักเป็นฝักฝ่ายของพวกท่าน โดยวิธีนั้น ความบาด
หมาง ที่ยังไม่เกิดย่อมเกิดขึ้น และที่เกิดขึ้นแล้วย่อมเป็น
ไปเพื่อความเพิ่มพูนแผ่กว้างออกไป สงฆ์ทำตชชนียกรรม
แก่ภิกษุพวกพระป้อนทุกะและพระโลหิตกะ การทำตชชนีย
กรรมแก่ภิกษุพวกพระป้อนทุกะและพระโลหิตกะ ชอบแก่
ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่าน
ผู้นั้นพึงพูด.

ตชชนียกรรม สงฆ์ทำแล้วแก่ภิกษุพวกพระป้อนทุ-
กะและพระโลหิตกะ ชอบแก่สงฆ์ เหตุนี้จึงมี ข้าพเจ้า
ทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

ลักษณะกรรมไม่เป็นธรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำลับหลัง ๑ ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ทำตามปฏิญาณ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๒

[๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะอาบัติมิใช่เทศนาคามินี ๑ ทำเพราะอาบัติที่แสดงแล้ว ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๓

[๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่โจทก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๔

[๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำลับหลัง ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี

หมวดที่ ๕

[๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๖

[๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ทำตามปฎิญาณ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๗

[๑๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ธรรมโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๘

[๑๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะอาบัติ มิใช่เทศนาคามินี ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๙

[๑๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะอาบัติที่แสดงแล้ว ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๐

[๑๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่โจทก์ก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๑

[๑๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๒

[๑๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

ลักษณะกรรมไม่เป็นธรรม ๑๒ หมวด จบ

ลักษณะกรรมเป็นกรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๑๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำต่อหน้า ๑ สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำตามปฎิญาณ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๒

[๑๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะต้องอาบัติ ทำเพราะอาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำเพราะอาบัตินิยังมิได้แสดง ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๓

[๑๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ โจทก่อนแล้วทำ ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ปรับอาบัตินิยังมิได้ทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๔

[๑๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม่
อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำต่อหน้า ๑
ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็น
กรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๕

[๒๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม่
อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ สอบถาม
ก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ .

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็น
กรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๖

[๒๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม่
อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำตาม
ปฎิญาณ ๑ ทำโดยธรรม สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็น
กรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว

หมวดที่ ๗

[๒๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม่อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะ
ต้องอาบัติ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๘

[๒๓] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะอาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๙

[๒๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือทำเพราะอาบัตินี้ยังไม่ได้แสดง ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๐

[๒๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ โจทก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๑

[๒๖] คู่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ให้จำเลย
ให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็น
กรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๒

[๒๗] คู่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ปรับ
อาบัติแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่อนภิกษุทั้งหลาย ตัชชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็น
กรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว .

ลักษณะกรรมเป็นธรรม ๑๒ หมวด จบ

ข้อที่สงฆ์จำนง ๖ หมวด

หมวดที่ ๑

[๒๘] คู่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ เมื่อสงฆ์
จำนงจะพึงลงตัชชนียกรรมก็ได้ คือ เป็นผู้ก่อความบาดหมาง ก่อการ
ทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ เป็นพาล
ไม่ฉลาด มีอาบัติมาก มีมรรยาทไม่สมควร ๑ อยู่คฤกคฤกับคฤหัสถ์ด้วย
การคฤกคฤอันไม่สมควร ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์
จำนงจะพึงลงตัชชนิยกรรณก็ได้.

หมวดที่ ๒

[๒๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก
เมื่อสงฆ์จำนง จะพึงลงตัชชนิยกรรณก็ได้ คือ เป็นผู้มีสีลวิบัติ ใน
อธิศีล ๑ เป็นผู้มื่ออาจารย์วิบัติ ในอธยาจารย์ ๑ เป็นผู้มื่อทักขณวิบัติ ในอติทักขณวิบัติ ๑
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนง
จะพึงลงตัชชนิยกรรณก็ได้.

หมวดที่ ๓

[๓๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก
เมื่อสงฆ์จำนง พึงลงตัชชนิยกรรณก็ได้ คือ กล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า ๑
กล่าวติเตียนพระธรรม ๑ กล่าวติเตียนพระสงฆ์ ๑
ดูก่อนภิกษุทั้งหลายภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนง
จะพึงลงตัชชนิยกรรณก็ได้.

หมวดที่ ๔

[๓๑] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงตัชชนิยกรรณแก่ภิกษุ
๓ รูปคือ รูปหนึ่งเป็นผู้ก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท
ก่อความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ ๑ รูปหนึ่งเป็นพาล ไม่ฉลาด มีอาบัติ
มาก มีมารยาทไม่สมควร รูปหนึ่งอยู่คลุกคลีกับภฤหัสถ์ ด้วยการคลุก
คลีอันไม่สมควร ๑
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนง พึงลงตัชชนิยกรรณแก่ภิกษุ
๓ รูปนี้แล.

หมวดที่ ๕

[๓๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงดัชชณียกรรมแก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีก คือ รูปหนึ่งเป็นผู้มีศีลวิบัติ ในอธิศีล ๑ รูปหนึ่งเป็นผู้มีอาจารย์วิบัติในอธยาจารย์ ๑ รูปหนึ่งเป็นผู้มีทิฏฐิวิบัติในอติทิฏฐิ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนง พึงลงดัชชณียกรรมแก่ภิกษุ ๓ รูปนี้แล.

หมวดที่ ๖

[๓๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงดัชชณียกรรมแก่ภิกษุ ๓ รูปแม้อื่นอีก คือ รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า ๑ รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระธรรม ๑ รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระสงฆ์ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนง พึงลงดัชชณียกรรมแก่ภิกษุ ๓ รูปนี้แล.

ข้อที่สงฆ์จำนง ๖ หมวด จบ

วัตร ๑๘ ข้อ ในดัชชณียกรรม

[๓๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุที่ถูกสงฆ์ลงดัชชณียกรรมแล้ว ต้องประพฤติกุศลโดยชอบ

วิธีประพฤติกุศลโดยชอบในดัชชณียกรรมนั้น ดังต่อไปนี้ :-

๑. ไม่พึงให้อุปสมบท
๒. ไม่พึงให้นิสัย
๓. ไม่พึงให้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่พึงรับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี

๕. แม้ได้รับสมมติไว้แล้ว ก็ไม่พึงสั่งสอนภิกษุณี
๖. ถูกสงฆ์ลงตชชนียกรรมเพราะอาบัติใด ไม่พึงต้องอาบัตินั้น
๗. ไม่พึงต้องอาบัติอื่นอันเช่นกัน
๘. ไม่พึงต้องอาบัติอันเลวทรามกว่านั้น
๙. ไม่พึงติกรรม
๑๐. ไม่พึงติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม
๑๑. ไม่พึงห้ามอุโบสถแก่ปกติตชชนียกรรม
๑๒. ไม่พึงห้ามปวารณาแก่ปกติตชชนียกรรม
๑๓. ไม่พึงทำการไต่สวน
๑๔. ไม่พึงเริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๑๕. ไม่พึงยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๑๖. ไม่พึงโจทภิกษุอื่น
๑๗. ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การ
๑๘. ไม่พึงช่วยภิกษุต่อภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน.

วัตร ๑๘ ข้อ ในตชชนียกรรม จบ

วัตรที่ควรระงับและไม่ควรระงับ

[๑๕] ครั้งนั้น สงฆ์ได้ลงตชชนียกรรมแก่ภิกษุพวกพระปิ่นทูกะ และพระโลहितกะแล้ว พวกนั้นถูกสงฆ์ลงตชชนียกรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบหายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ เข้าไปหาภิกษุทั้งหลายแล้วกล่าวอย่างนี้ว่า อาวุโสทั้งหลาย พวกผมถูกสงฆ์ลงตชชนียกรรมแล้ว ได้ประพฤติ

โดยชอบหายเยื่อหุ้ม ประพฤติแก้ตัวได้ พวกผมจะพึงปฏิบัติอย่างไรต่อไป ภิคุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า คุณก่อนภิคุทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้น สงฆ์จงระงับตัชชนียกรรมแก่ภิคุพวกปึ้งทุกะและโลหิตกะ.

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด

หมวดที่ ๑

[๓๖] คุณก่อนภิคุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับตัชชนียกรรมแก่ภิคุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ คือ:-

๑. ให้อุปสมบท
๒. ให้นิสัย
๓. ให้สามเณรอุปฐาก
๔. รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิคุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ยังสั่งสอนภิคุณี

คุณก่อนภิคุทั้งหลาย ภิคุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึงระงับตัชชนียกรรม.

หมวดที่ ๒

[๓๗] คุณก่อนภิคุทั้งหลายสงฆ์ไม่พึงระงับตัชชนียกรรมแก่ภิคุผู้ประกอบด้วยองค์แม่อื่นอีก คือ:-

๑. ถูกสงฆ์ลงตัชชนียกรรมเพราะอาบัติใด ต้องอาบัตินั้น
๒. ต้องอาบัตินั้นเช่นกัน

๓. ต้องอาบัติอันเลวทรามกว่านั้น

๔. ตีกรรม

๕. ตีภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับตัชชณียกรรม.

หมวดที่ ๓

[๓๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับตัชชณียกรรมแก่ภิกษุ
ผู้ประกอบด้วยองค์ ๘ คือ :-

๑. ห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ

๒. ห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ

๓. ทำการไต่สวน

๔. เริ่มอนุวาทาธิกรณ์

๕. ยิงภิกษุอื่นให้ทำโอกาส

๖. โจทภิกษุอื่น

๗. ให้ภิกษุอื่นให้การ

๘. ช่วยภิกษุต่อภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับตัชชณียกรรม.

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด จบ

วัตรที่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด

หมวดที่ ๑

[๑๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับตัชชนียกรรมแก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ คือ :-

๑. ไม่ให้อุปสมบท
๒. ไม่ให้นิสัย
๓. ไม่ให้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่สั่งสอนภิกษุณี

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล้ว สงฆ์พึงระงับตัชชนียกรรม.

หมวดที่ ๒

[๔๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับตัชชนียกรรมแก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ :-

๑. ถูกสงฆ์ลงตัชชนียกรรมเพราะอาบัติใด ไม่ต้องอาบดินนั้น
๒. ไม่ต้องอาบดินอื่นอันเช่นกัน
๓. ไม่ต้องอาบดินอันเลวทรามกว่านั้น
๔. ไม่ติกรรม
๕. ไม่ติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล้ว สงฆ์พึงระงับตัชชนียกรรม.

หมวดที่ ๓

[๔๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับตัชชณียกรรมแก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๘ คือ :-

๑. ไม่ห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ
๒. ไม่ห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ
๓. ไม่ทำการไต่สวน
๔. ไม่เริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๕. ไม่ยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๖. ไม่โจทภิกษุอื่น
๗. ไม่ให้ภิกษุอื่นให้การ
๘. ไม่ช่วยภิกษุต่อภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ นี้แล สงฆ์พึงระงับตัชชณียกรรม.

วัตรที่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด จบ

วิธีระงับตัชชณียกรรม

[๔๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แลสงฆ์พึงระงับตัชชณียกรรมอย่างนี้ คือภิกษุพวกพระปิ่นทุกะและพระโลหิตกะนั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุทั้งหลายผู้แก่พรรษาว่านั่งกระโหย่งประคอง อัญชติกล่าวคำขอร้องกรรมนั้นอย่างนี้ ว่าดังนี้ .

คำขอระงับตัชชนียกรรม

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าทั้งหลาย ถูกสงฆ์ลงตัชชนียกรรมแล้วได้ประพฤติ
โดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอระงับ
ตัชชนียกรรม

ฟังขอแม่ครั้งที่สอง ฟังขอแม่ครั้งที่สาม

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยฉัตติจตุตถกรรม
วจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาระงับตัชชนียกรรม

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุพวกพระ-
ป็นทุกะและพระโลหิตกะนี้ ถูกสงฆ์ลงตัชชนียกรรมแล้ว
ประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้
ขอระงับตัชชนียกรรม ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่
แล้ว สงฆ์พึงระงับตัชชนียกรรม แก่ภิกษุพวกพระป็นทุกะ
และพระโลหิตกะ นี้เป็นญัตติ.

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุพวกพระ-
ป็นทุกะและพระโลหิตกะนี้ ถูกสงฆ์ลงตัชชนียกรรมแล้ว
ประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้
ขอระงับตัชชนียกรรม สงฆ์ระงับตัชชนียกรรมแก่ภิกษุ
พวกพระป็นทุกะและพระโลหิตกะ การระงับตัชชนีย-

กรรมแก่ภิกษุพวกพระป้อนทุกะและพระโลหิตกะ ชอบแก่
ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สอง ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า .... การระงับตัชชนียกรรมแก่ภิกษุ
พวกพระป้อนทุกะและพระโลหิตกะ ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึง
พูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุพวกพระป้อนทุกะและพระ-
โลหิตกะนี้ สงฆ์ลงตัชชนียกรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบ
หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้ขอระงับตัชชนียกรรม
สงฆ์ระงับตัชชนียกรรมแก่ภิกษุพวกพระป้อนทุกะและพระ -
โลหิตกะ การระงับตัชชนียกรรม แก่ภิกษุพวกพระ
ป้อนทุกะและพระโลหิตกะ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้น
พึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ตัชชนียกรรมอันสงฆ์ระงับแล้ว แก่ภิกษุพวกพระ
ป้อนทุกะและพระโลหิตกะ ชอบแก่สงฆ์ เหตุนี้จึงมี
ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

ตัชชนียกรรม ที่ ๑ จบ

นियสกรรม ที่ ๒

เรื่องพระเสยยสกะ

[๔๓] ก็โดยสมัยนั้นแล ท่านพระเสยยสกะเป็นพาล ไม่ฉลาด มีอาบัติมาก มีมารยาทไม่สมควร อยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ด้วยการคลุกคลีอันไม่สมควร ทั้งที่ปกตัตตะภิกษุทั้งหลายให้ปริวาส ชักเข้าหาอาบัติเดิม ให้มานัต อphan อยู่ บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มกน้อย ต่างก็เพ่งโทษ ดิเตยน์ โพนทนา ว่า โฉนเล่าท่านพระเสยยสกะจึงได้เป็นพาล ไม่ฉลาด มีอาบัติมาก มีมารยาทไม่สมควร อยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ด้วยการคลุกคลีอันไม่สมควร ทั้งที่ปกตัตตะภิกษุทั้งหลายให้ปริวาส ชักเข้าหาอาบัติเดิม ให้มานัต อphan อยู่เล่า แล้วกราบทูลเรื่องนั้น แด่พระผู้มีพระภาคเจ้า.

ประหุมสงฆ์ทรงสอบถาม

[๔๔] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้ประหุมภิกษุสงฆ์ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่า ภิกษุเสยยสกะเป็นพาล ไม่ฉลาดมีอาบัติมาก มีมารยาทไม่สมควร อยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ด้วยการคลุกคลีอัน ไม่สมควร ทั้งที่ปกตัตตะภิกษุทั้งหลายให้ปริวาส ชักเข้าหาอาบัติเดิม ให้มานัต อphan อยู่ จริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย การกระทำของโมฆบุรุษนั้น ไม่เหมาะไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ.

คู่อ่อนภิกษุทั้งหลาย โฉนโหมฆบรูษนั้น จึงได้เป็นพาล ไม่ฉลาด มีอับติมาก มีมารยาทไม่สมควร อยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ด้วยการคลุกคลีอัน ไม่สมควร ทั้งที่ปกตัตตะภิกษุทั้งหลายให้ปริวาส ชักเข้าหาอับติเดิม ให้ มานัต อphanอยู่เล่า การกระทำของโหมฆบรูษนั้นนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความ เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่ เลื่อมใสแล้ว.... ครั้นแล้วทรงทำธรรมิกถา รับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คู่อ่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล สงฆ์จึงทำนियสกรรมแก่ภิกษุเสยยสกะ คือ ให้กลับถือนิสสัยอีก.

วิธีทำนियสกรรม

คู่อ่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แลสงฆ์พึงทำนियสกรรมอย่างนี้ คือขึ้นต้น พึงโจทภิกษุเสยยสกะ ครั้นแล้วพึงให้เขาให้การ แล้วพึงปรับอับติ ครั้น แล้วภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติจตุตถกรรม วาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาทำนियสกรรม

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระเสยยสกะ ผู้นี้เป็นพาลไม่ฉลาด มีอับติมาก มีมารยาทไม่สมควร อยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ด้วยการคลุกคลีอันไม่สมควร ทั้งที่ ปกตัตตะภิกษุทั้งหลายให้ปริวาสชักเข้าหาอับติเดิม ให้ มานัต อphanอยู่ ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงทำนियสกรรมแก่พระเสยยสกะ คือ ให้กลับถือนิสสัย อีก นี้เป็นญัตติ.

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระเสยยสะผู้นี้เป็นพาลไม่ฉลาด มีอาบัติมาก มีมรรยาทไม่สมควร อยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ด้วยการคลุกคลีอันไม่สมควร ทั้งที่ปกตัตตะภิกษุทั้งหลายให้ปริวาสชกเข้าหาอาบัติเดิม ให้มานัต อphanอยู่ สงฆ์ทำนियสกรรมแก่พระเสยยสะคือ ให้กลับถือนิสังอีก การทำนियสกรรมแก่พระเสยยสะคือ ให้กลับถือนิสังอีก ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สอง ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระเสยยสะผู้นี้เป็นพาล ไม่ฉลาด มีอาบัติมาก มีมรรยาทไม่สมควร อยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ ด้วยการคลุกคลีอันไม่สมควร ทั้งที่ปกตัตตะภิกษุทั้งหลายให้ปริวาส ชกเข้าหาอาบัติเดิม ให้มานัต อphanอยู่ สงฆ์ทำนियสกรรมแก่พระเสยยสะ คือ ให้กลับถือนิสังอีก การทำนियสกรรมแก่พระเสยยสะ คือ ให้กลับถือนิสังอีก ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า....ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

นียสกรรม อันสงฆ์มาแล้วแก่พระเสยยสกะ คือ
ให้กลับถือนิสัยอีก ชอบแก่สงฆ์ เหตุนี้จึงนั่ง ข้าพเจ้า
ทรงความนี้ไว้อย่างนี้.

ลักษณะกรรมไม่เป็นธรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๔๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นียสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ เป็น
กรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือทำกลับหลัง ๑ ไม่
สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ทำตามปฏิญาณ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นียสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็น
กรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี

หมวดที่ ๒

[๔๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นียสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้
อื่นอีกเป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำ
เพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะอาบัติมิใช่เทศนาคามินี ๑ ทำเพราะอาบัติ
ที่แสดงแล้ว .

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นียสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็น
กรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี

หมวดที่ ๓

[๔๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นียสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้
อื่นอีกเป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่โจท
ก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ให้จำเลยให้การแล้วทำ ๑ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๔

[๔๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีกเป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำลับหลัง ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๕

[๔๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีกเป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๖

[๕๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีกเป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ทำตามปฎิญาณ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๗

[๕๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้
อื่นอีกเป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำ
เพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็น
กรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๘

[๕๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้
อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ทำเพราะอาบัติมิใช่เทศนาคามินี ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรค
ทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็น
กรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๙

[๕๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้
อื่นอีกเป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำ
เพราะอาบัติที่แสดงแล้ว ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ .

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็น
กรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๐

[๕๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่โจทก์ก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๑

[๕๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๒

[๕๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

ลักษณะกรรมไม่เป็นธรรม ๑๒ หมวด จบ

ลักษณะกรรมเป็นกรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๕๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำต่อหน้า ๑ สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำตามปฏิญาณ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๒

[๕๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะอาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำเพราะอาบัติที่ยังไม่ได้แสดง ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๓

[๕๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ โจทก์ก่อนแล้วทำ ๑ ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๔

[๖๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้
อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำต่อ
หน้า ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็น
กรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๕

[๖๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้
อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ สอบถาม
ก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็น
กรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๖

[๖๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้
อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำคาม
ปฎิญาณ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็น
กรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๗

[๖๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้
อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะ
ต้องอาบัติ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๘

[๖๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะอาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว .

หมวดที่ ๙

[๖๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะอาบัตินิยังไม่ได้แสดง ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๐

[๖๖] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ โจทก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๑

[๖๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ให้จำเลย ให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๒

[๖๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ปรับอาบัติ แล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นิยสกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว .

ลักษณะกรรมเป็นธรรม ๑๒ หมวด จบ

ข้อที่สงฆ์จำนง ๖ หมวด

หมวดที่ ๑

[๖๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ เมื่อสงฆ์จำนง จะพึงลงนิยสกรรมก็ได้ คือ เป็นผู้ก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ เป็นพาล ไม่ฉลาด มีอาบัติมาก มีมารยาทไม่สมควร ๑ อยู่คลุกคลีกับภคุหัสถ์ ด้วยการคลุกคลี อันไม่สมควร ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนง
จะฟังลงนิตยธรรมก็ได้.

หมวดที่ ๒

[๗๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก
เมื่อสงฆ์จำนงจะฟังลงนิตยธรรมก็ได้ คือ เป็นผู้มีสีลวับัติ ในอธิศีล ๑
เป็นผู้มีอาจารย์วับัติ ในอธยาจาร ๑ เป็นผู้มัทถุญญวับัติ ในอดิตถุญญ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนง
จะฟังลงนิตยธรรมก็ได้.

หมวดที่ ๓

[๗๑] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก
เมื่อสงฆ์จำนงจะฟังลงนิตยธรรมก็ได้ คือ กล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า ๑
กล่าวติเตียนพระธรรม ๑ กล่าวติเตียนพระสงฆ์ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนง
จะฟังลงนิตยธรรมก็ได้.

หมวดที่ ๔

[๗๒] ดูก่อนภิกษุทั้งหลายเมื่อสงฆ์จำนงจะฟังลงนิตยธรรมแก่ภิกษุ
๓ รูปคือ รูปหนึ่งเป็นผู้ก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท
ก่อความอื้อฉาว ก่ออิริยกรรมในสงฆ์ ๑ รูปหนึ่งเป็นพาล ไม่ฉลาด มี
อาบัติมาก มีมารยาทไม่สมควร ๑ รูปหนึ่งอยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ด้วยการ
คลุกคลีอันไม่สมควร ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงนियสกรรมแก่ภิกษุ ๓ รูป
นี้แล.

หมวดที่ ๕

[๗๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงนियสกรรมแก่
ภิกษุ ๓ รูปแม้อื่นอีก คือ รูปหนึ่งเป็นผู้มีศีลวิบัติ ในอธิศีล รูปหนึ่ง
เป็นผู้มีอาจารย์วิบัติในอธยาจารย์ ๑ รูปหนึ่งเป็นผู้มีทิฏฐิวิบัติ ในอดิตทิฏฐิ ๑
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงนियสกรรมแก่ภิกษุ ๓ รูป
นี้แล.

หมวดที่ ๖

[๗๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จะพึงลงนियสกรรมแก่ภิกษุ
๓ รูปแม้อื่นอีก คือ รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า ๑ รูปหนึ่งกล่าว
ติเตียนพระธรรม ๑ รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระสงฆ์ ๑
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงนियสกรรมแก่ภิกษุ ๓ รูป
นี้แล.

ข้อที่สงฆ์จำนง ๖ หมวด จบ

วัตร ๑๘ ข้อ ในนियสกรรม

[๗๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุที่ถูกสงฆ์ลงนियสกรรมแล้วต้อง
ประพฤติกโดยชอบ

วิธีประพฤติกโดยชอบในนियสกรรมนั้น ดังต่อไปนี้ :-

๑. ไม่พึงให้อุปสมบท
๒. ไม่พึงให้นิสัย

๓. ไม่พึงให้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่พึงรับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติไว้แล้ว ก็ไม่พึงสั่งสอนภิกษุณี
๖. ถูกสงฆ์ลงนियสกรรมเพราะอาบัติใด ไม่พึงต้องอาบัตินั้น
๗. ไม่พึงต้องอาบัติอื่นอันเช่นกัน
๘. ไม่พึงต้องอาบัติอันเลวทรามกว่านั้น
๙. ไม่พึงติกรรม
๑๐. ไม่พึงติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม
๑๑. ไม่พึงห้ามอุโบสถแก่ปกตัตตะภิกษุ
๑๒. ไม่พึงห้ามปวารณาแก่ปกตัตตะภิกษุ
๑๓. ไม่พึงทำการไต่สวน
๑๔. ไม่พึงเริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๑๕. ไม่พึงยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๑๖. ไม่พึงโจทภิกษุอื่น
๑๗. ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การ
๑๘. ไม่พึงช่วยภิกษุต่อภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

วัตร ๑๘ ข้อ ในลิสยกรรม จบ

วัตรที่ควรระงับและไม่ควรระงับ

[๗๖] ครั้งนั้น สงฆ์ได้ลงนियสกรรมแก่พระเสยสกะแล้ว คือให้กลับถือนิสัยอีก เธอถูกสงฆ์ลงนियสกรรมแล้ว ช่งเสพคบหานั่งใกล้กัลยาณมิตรขอให้แนะนำ ไต่ถาม ได้เป็นพหูสูต ข้าของ ในคัมภีร์ ทรงธรรม

ทรงวินัย ทรงมาติกา เป็นผู้ฉลาด เฉียบแหลม มีปัญญา เป็นลัทธิ มีความรักเกียจ ใครต่อศึกษา เธอประพฤติโดยชอบ หายเย่อหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ เข้าไปหาภิกษุทั้งหลายแล้วกล่าวอย่างนี้ว่า อาวุโสทั้งหลาย ผมถูกสงฆ์ลงนियสกรรมแล้วได้ประพฤติโดยชอบ หายเย่อหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ ผมจะพึงปฏิบัติอย่างไรต่อไปภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้น แต่พระผู้มีพระภาคเจ้า.

[๗๗] พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้น สงฆ์จงระงับนियสกรรมแก่ภิกษุเสยยสกะ.

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด

หมวดที่ ๑

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับนियสกรรมแก่ภิกษุผู้ประกอบ ด้วยองค์ ๕ คือ :-

๑. ให้อุปสมบท
๒. ให้นิสัย
๓. ให้สามเณรอุปฐาก
๔. รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ยังสั่งสอนภิกษุณี

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึงระงับนियสกรรม.

หมวดที่ ๒

[๗๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับนิยสกรรมแก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ:-

๑. ถูกสงฆ์ลงนิยสกรรมเพราะอาบัติใด ต้องอาบดินนั้น
๒. ต้องอาบดินอื่นอันเช่นกัน
๓. ต้องอาบดินอันเลวทรามกว่านั้น
๔. ติกรรม
๕. ติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึงระงับนิยสกรรม.

หมวดที่ ๓

[๗๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับนิยสกรรมแก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๘ คือ:-

๑. ห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ
๒. ห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ
๓. ทำการไต่สวน
๔. เริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๕. ยิงภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๖. โจทภิกษุอื่น
๗. ให้ภิกษุอื่นให้การ
๘. ช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับนิยสกรรม.

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด จบ

วัตรที่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด

หมวดที่ ๑

[๘๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับนิยสกรรมแก่ภิกษุผู้
ประกอบด้วยองค์ ๕ คือ:-

๑. ไม่ให้อุปสมบท
๒. ไม่ให้ศีล
๓. ไม่ให้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่สั่งสอนภิกษุณี

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
นิยสกรรม.

หมวดที่ ๒

[๘๑] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับนิยสกรรมแก่ภิกษุผู้
ประกอบด้วยองค์ ๒ อีก คือ :-

๑. ถูกสงฆ์ลงนิยสกรรมเพราะอาบัติใด ไม่ต้องอาบัตินั้น
๒. ไม่ต้องอาบัตินั้นอื่น เช่นกัน

๓. ไม่ต้องอาบัติเลวทรามกว่านั้น

๔. ไม่ติกรรม

๕. ไม่ติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
นियสกรรม.

หมวดที่ ๓

[๘๒] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับนियสกรรมแก่ภิกษุผู้
ประกอบด้วยองค์ ๘ คือ:-

๑. ไม่ห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ

๒. ไม่ห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ

๓. ไม่ทำการไต่สวน

๔. ไม่เริ่มอนุวาทาธิกรณ์

๕. ไม่ยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส

๖. ไม่โจทภิกษุอื่น

๗. ไม่ให้ภิกษุอื่นให้การ

๘. ไม่ช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
นियสกรรม.

วัตรที่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด จบ

วิธีระงับนियสกรรม

[๘๓] คู่ก่อนนิกขุทั้งหลาย ก็แสดงขันธ์พึงระงับนियสกรรมอย่างนี้ คือ นิกขุเสยยสกะนั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉียงบ่า ไหว้ทำ นิกขุผู้แก่พรรษากว่า นั่งกระโห่งประคองอัญชลีแล้วกล่าวคำขอระงับนियสกรรมนั้นอย่างนี้ว่าดังนี้ :-

คำระงับนियสกรรม

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าถูกสงฆ์ลงนियสกรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ ข้าพเจ้าขอระงับนियสกรรม

พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม

นิกขุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจาว่าดังนี้ :-

กรรมวาจา ระงับนियสกรรม

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระเสยยสกะ รูปนี้ ถูกสงฆ์ลงนियสกรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้ขอระงับนियสกรรม ถ้า ความพร้อมพรุ่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงระงับนियสกรรม แก่พระเสยยสกะ นี้เป็นญัตติ.

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระเสยยสกะ รูปนี้ ถูกสงฆ์ลงนियสกรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบ หาย

เยอหยัง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้ขอระงับนิยสกรรม สงฆ์
ระงับนิยสกรรมแก่พระเสยยสกะ การระงับนิยสกรรมแก่
พระเสยยสกะ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง
ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สอง ท่านเจ้าข้า ขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระเสยยสกะรูปนี้ ถูกสงฆ์ลงนิยส-
กรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบ หายเยอหยัง ประพฤติแก้
ตัวได้ บัดนี้ขอระงับนิยสกรรม สงฆ์ระงับนิยสกรรมแก่
พระเสยยสกะ การระงับนิยสกรรมแก่พระเสยยสกะชอบ
แก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระเสยยสกะรูปนี้ ถูกสงฆ์ลงนิยส-
กรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบ หายเยอหยัง ประพฤติแก้
ตัวได้ บัดนี้ขอระงับนิยสกรรม สงฆ์ระงับนิยสกรรมแก่
พระเสยยสกะ การระงับนิยสกรรมแก่พระเสยยสกะ ชอบ
แก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงพูด.

นิยสกรรมอันสงฆ์ระงับแล้วแก่พระเสยยสกะ ชอบ
แก่สงฆ์ เหตุนี้จึงหนึ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

จบ นิยสกรรม ที่ ๒

ปัพพาทนียกรรมที่ ๓

เรื่องภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพุทะ

[๘๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพุทะ เป็นเจ้าถิ่นในชนบททิกุกาสิริ เป็นภิกษุอลัชชีเลวทราม ภิกษุพวกนั้นประพฤติ อนุจารเห็นปานดังนี้ คือ ปลุกต้นไม้ดอกเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นปลุกบ้าง รด น้ำเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นรดบ้าง เก็บดอกไม้เองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นเก็บบ้าง ร้อย กรองดอกไม้เองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นร้อยกรองบ้าง ทำมาลัยต่อก้านเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำมาลัยเรียงก้านเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้ช่อ เองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้พุ่มเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้เทริดเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้พวงเองบ้าง ใ้ให้ ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้แขงสำหรับประดับอกเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ภิกษุพวกนั้นนำไปเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งมาลัยต่อก้าน นำไปเอง บ้าง ใ้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งมาลัยเรียงก้าน นำไปเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่น นำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้ช่อนำไปเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้พุ่ม นำไปเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้เทริด นำไปเองบ้าง ใ้ ใ้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้พวง นำไปเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้แขงสำหรับประดับอก เพื่อกุลสตรีเพื่อกุลธิดา เพื่อกุมารีแห่ง ตระกูล เพื่อสะใภ้แห่งตระกูล เพื่อกุลทาสี ภิกษุพวกนั้นฉันอาหารใน ภาชนะอันเดียวกันบ้าง ดื่มน้ำในขันใบเดียวกันบ้าง นั่งบนอาสนะอันเดียว กันบ้าง นอนบนเตียงอันเดียวกันบ้าง นอนร่วมเครื่องลาดอันเดียวกันบ้าง

นอนคลุมผ้าห่มผืนเดียวกันบ้าง นอนร่วมเครื่องลาดและคลุมผ้าห่มร่วมกัน
บ้าง กับกุลสตรี กุลธิดา กุมารีแห่งตระกูล สะใภ้แห่งตระกูล กุลทาสี
ฉันอาหารในเวลาวิกาลบ้าง คั้นน้ำเมาบ้าง ทัดทรงดอกไม้ของหอมและ
เครื่องลูบไล้บ้าง ฟ้อนรำบ้าง ขับร้องบ้าง ประโคมบ้าง เต้นรำบ้าง
ฟ้อนรำกับหญิงฟ้อนรำบ้าง ขับร้องกับหญิงฟ้อนรำบ้าง ประโคมกับหญิง
ฟ้อนรำบ้าง เต้นรำกับหญิงรำบ้าง ฟ้อนรำกับหญิงขับร้องบ้าง ขับร้อง
กับหญิงขับร้องบ้าง ประโคมกับหญิงขับร้องบ้าง เต้นรำกับหญิงขับร้องบ้าง
ฟ้อนรำกับหญิงประโคมบ้าง ขับร้องกับหญิงประโคมบ้าง ประโคมกับหญิง
ประโคมบ้าง เต้นรำกับหญิงประโคมบ้าง ฟ้อนรำกับหญิงเต้นรำบ้าง
ขับร้องกับหญิงเต้นรำบ้าง ประโคมกับหญิงเต้นรำบ้าง เต้นรำกับหญิง
เต้นรำบ้าง เล่นหมากรุกแถวละแปดตาบ้าง เล่นหมากรุกแถวละสิบตาบ้าง
เล่นหมากเก็บบ้าง เล่นชิงนางบ้าง เล่นหมากไหวบ้าง เล่นโยนบ่วงบ้าง
เล่นไม้หึ่งบ้าง เล่นฟาคให้เป็นรูปต่างๆ บ้าง เล่นสะกาบ้าง เล่นเป่าใบไม้
บ้าง เล่นไถน้อยๆ บ้าง เล่นหกคะเมนบ้าง เล่นไม้กัณฑ์บ้าง เล่นดวง
ทรายด้วยใบไม้บ้าง เล่นรถน้อยๆ บ้าง เล่นธนูน้อยๆ บ้าง เล่นเขียน
ทายบ้าง เล่นทายใจบ้าง เล่นเลียนคนพิการบ้าง หักจี๋ข้างบ้าง หักจี๋ม้าบ้าง
หักจี๋รถบ้าง หักยิงธนูบ้าง หักเพลงอาวุธบ้าง ริงผลัดข้างบ้าง ริงผลัดม้า
บ้าง ริงผลัดรถบ้าง ริงขับกันบ้าง ริงเปี้ยวกันบ้าง ผิวปากบ้าง ปรบมือ
บ้าง ปล้ำกันบ้าง ชกมวยกันบ้าง ปลูกาดผ้าสังฆาฏิ ณ กลางสถานเต้นรำ
แล้วพูดกับหญิงฟ้อนรำอย่างนี้ว่า น้องหญิง เธอจงฟ้อนรำ ณ ที่นี้
ดังนี้บ้าง ให้การค้ำับบ้าง ประพฤติอนาจารมีอย่างต่างๆ บ้าง.

อุบาสกเล่าเรื่องให้พระฟัง

[๘๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งจำพรรษาในแคว้นกาสิ เดินทางไปพระนครสาวัตถี เพื่อเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ถึงชนบทกัฏฐาคีรี แล้ว ครั้นเวลาเช้าภิกษุนั้นครองอันตราวาสก ถือบาตรจีวรเข้าไปบิณฑบาตยังชนบทกัฏฐาคีรี มีอาการเดินไป ถอยกลับ แลเหลียว คู้แขน เหยียดแขน นำเลื่อมใส มีจักขุทอดลงสมบุรณ์ด้วยอิริยาบถ

คนทั้งหลายเห็นภิกษุรูปนั้น แล้วพูดอย่างนี้ว่าภิกษุรูปนี้เป็นใคร ดูคล้ายคนไม่ค่อยมีกำลัง เหมือนคนอ่อนแอ เหมือนคนมีหน้าสยิว ใครเล่าจักถวายบิณฑบาตแก่ท่านผู้เข้าไปเที่ยวบิณฑบาตรูปนี้ ส่วนพระผู้เป็นเจ้า เหล่าพระอัสสชิ และพระปุนัพพสุกะของพวกเรา เป็นผู้อ่อนโยน พุคจา ไพเราะ อ่อนหวาน ยิ้มแย้มก่อน มักพูดว่า มาเถิด มาดีแล้ว มีหน้าไม่สยิว มีหน้าชื่นบาน มักพูดก่อน ใคร ๆ ก็ต้องถวายบิณฑบาตแก่ท่านเหล่านั้น.

อุบาสกคนหนึ่งได้แลเห็นภิกษุรูปนั้น กำลังเที่ยวบิณฑบาตอยู่ในชนบทกัฏฐาคีรี ครั้นแล้วจึงเข้าไปหาภิกษุรูปนั้น กราบเรียนถามภิกษุรูปนั้นว่า พระคุณเจ้าได้บิณฑบาตบ้างไหม ขอรับ.

ภิกษุรูปนั้นตอบว่า ยังไม่ได้บิณฑบาตเลย ท่านผู้มีอายุ.

อุบาสกกล่าวอาราธนาว่า นิมนต์ไปเรื่อนผมเถิดขอรับ แล้วนำภิกษุรูปนั้นไปเรื่อน นิมนต์ให้ฉันแล้วเรียนถามว่า พระคุณเจ้าจักไปที่ไหน ขอรับ.

ภ. อาตมาจักไปพระนครสาวัตถี เพื่อเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า.

อุ. ถ้าเช่นนั้น ขอพระคุณเจ้า จงกราบถวายบังคมพระบาทยุคล

ของพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วยเศียรเกล้า และขอจงกราบทูลตามถ้อยคำของ
ผมอย่างนี้ว่า พระพุทธเจ้าข้า วัดในชนบททักขิणीลีลลิมถอย ภิกษุพวก
อัสสชชีและปุนัพพสุกะ เป็นเจ้าถิ่นในชนบททักขิणीลีลลิมถอย เป็นภิกษุอัสสชชี เสด
ทราชม พวกเธอประพฤตินาจารย์เห็นปานดังนี้ คือ ปลูกต้นไม้ดอกเองบ้าง
ใช้ให้ผู้อื่นปลูกบ้าง รดน้ำเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นรดบ้าง เก็บดอกไม้เองบ้าง
ไม่ให้ผู้อื่นเก็บบ้าง ร้อยกรองดอกไม้เองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นร้อยกรองบ้าง
ทำมาลัยต่อกันเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำมาลัยเรียงกันเองบ้าง ใช้ให้
ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้ช่อเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้พุ่มเองบ้าง
ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้เทริดเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้พวง
เองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้แขงสำหรับประดับอกเองบ้าง ใช้ให้
ผู้อื่นทำบ้าง ภิกษุพวกนั้นนำไปเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งมาลัยต่อกัน
นำไปเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งมาลัยเรียงกัน นำไปเองบ้าง
ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้ช่อ นำไปเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง
ซึ่งดอกไม้พุ่มนำไปเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้เทริด นำไป
เองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้พวง นำไปเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่น
นำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้แขงสำหรับประดับอก เพื่อกุลสตรี เพื่อกุลธิดา
เพื่อกุมารีแห่งตระกูล เพื่อสะใภ้แห่งตระกูล เพื่อกุลทาสี ภิกษุพวกนั้น
ฉันอาหารในภาชนะอันเดียวกันบ้าง ดื่มน้ำในขันใบเดียวกันบ้าง นั่งบน
อาสนะอันเดียวกันบ้าง นอนบนเตียงอันเดียวกันบ้าง นอนร่วมเครื่องลาด
อันเดียวกันบ้าง นอนคลุมผ้าห่มผืนเดียวกันบ้าง นอนร่วมเครื่องลาดและ
คลุมผ้าห่มร่วมกันบ้าง กับกุลสตรี กุลธิดา กุมารีแห่งตระกูล สะใภ้แห่ง

ตระกูด กูดทาสี ถิ่นอาหารในเวลาวิกาลบ้าง คีมน้ำเมาบ้าง ทัดทรง
ดอกไม้ของหอมและเครื่องลูบไล้บ้าง ฟ้อนรำบ้าง ขับร้องบ้าง ประโคม
บ้าง เต้นรำบ้าง ฟ้อนรำกับหญิงฟ้อนรำบ้าง ขับร้องกับหญิงฟ้อนรำบ้าง
ประโคมกับหญิงฟ้อนรำบ้าง เต้นรำกับหญิงฟ้อนรำบ้าง ฟ้อนรำกับหญิง
ขับร้องบ้าง ขับร้องกับหญิงขับร้องบ้าง ประโคมกับหญิงขับร้องบ้าง
เต้นรำกับหญิงขับร้องบ้าง ฟ้อนรำกับหญิงประโคมบ้าง ขับร้องกับหญิง
ประโคมบ้าง ประโคมกับหญิงประโคมบ้าง เต้นรำกับหญิงประโคมบ้าง
ฟ้อนรำกับหญิงเต้นรำบ้าง ขับร้องกับหญิงเต้นรำบ้าง ประโคมกับหญิง
เต้นรำบ้าง เต้นรำกับหญิงเต้นรำบ้าง เล่นหมากรุกแถวละแปดตาบ้าง
เล่นหมากรุกแถวละสิบตาบ้าง เล่นหมากเก็บบ้าง เล่นชิงนางบ้าง เล่น
หมากไหวบ้าง เล่นโยนบ่วงบ้าง เล่นไม้หึ่งบ้าง เล่นฟาดให้เป็นรูปต่าง ๆ
บ้าง เล่นสะกาบ้าง เล่นเป่าใบไม้บ้าง เล่นไถน้อย ๆ บ้าง เล่นหกคะเมน
บ้าง เล่นไม้กั้นหันบ้าง เล่นดวงทรายด้วยใบไม้บ้าง เล่นรذن้อย ๆ บ้าง เล่น
รذن้อย ๆ บ้าง เล่นเขียนทายบ้าง เล่นทายใจบ้าง เล่นเลียนคนพิการบ้าง
หัดขี่ช้างบ้าง หัดขี่ม้าบ้าง หัดขี่รถบ้าง หัดยิงธนูบ้าง หัดเพลงอาวุธบ้าง
วิ่งผลัดช้างบ้าง วิ่งผลัดม้าบ้าง วิ่งผลัดรถม้าบ้าง วิ่งจับกันบ้าง วิ่งเปี้ยวกันบ้าง
ฉิวปากบ้าง ปรบมือบ้าง ปล้ำกันบ้าง ชกมวยกันบ้าง ปลูกฝ้ายสังฆาฏิ
ณ กลางสถานเดินรำ แล้วพูดกับหญิงฟ้อนรำอย่างนี้ว่า น้องหญิง เธอจง
ฟ้อนรำ ณ ที่นี้ ดังนี้บ้าง ให้การค่านับบ้าง ประพฤติอนาจารมีอย่าง
ต่าง ๆ บ้าง เมื่อก่อนชาวบ้านยังมีศรัทธาเลื่อมใส แต่เดี๋ยวนี้เขาไม่ศรัทธา
ไม่เลื่อมใสแล้ว แม้ทานประจำของสงฆ์ก่อน ๆ บัดนี้ทายกทายิกาได้ตัดขาด

แล้ว ภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รักยอมหลีกเลี่ยงไป ภิกษุเลวทรามอยู่ครอง พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าขอประทานพระวโรกาส พระผู้มีพระภาคเจ้าพึงส่งภิกษุทั้งหลายไปสู่ชนบทกัฎฐาคีรีเถต เพื่อวัดในชนบทกัฎฐาคีรีนี้จะตั้งมั่นอยู่.

ภิกษุรูปนั้นรับคำของอุบาสกนั้นแล้ว ลุกจากอาสนะหลีกเลี่ยงไปโดยทางพระนครสาวัตถี ถึงพระนครสาวัตถี พระวิหารเชตวัน อารามของอนาถบิณฑิกคหบดี โดยลำดับ เข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้วนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง.

พุทธประเพณี

[๘๖] ก็การที่พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทั้งหลาย ทรงปราศรัยกับพระอัครคันตุกะทั้งหลาย นั้นเป็นพุทธประเพณี.

ทรงปฏิสันถาร

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสถามภิกษุรูปนั้นว่า คุณก่อนภิกษุร่างกายของเธอยังพอทนได้หรือ ยังพอให้เป็นไปได้หรือ เธอเดินทางมาด้วยความลำบากน้อยหรือ และเธอมาจากไหน.

ภิกษุรูปนั้นกราบทูลว่า ข้าพระพุทธเจ้ายังพอทนได้ พระพุทธเจ้าข้า ยังพอให้เป็นไปได้ พระพุทธเจ้าข้า และข้าพระพุทธเจ้าเดินทางมา มีความลำบากเล็กน้อย ข้าพระพุทธเจ้าจำพรรษาในแคว้นกาสิแล้ว เมื่อจะมายังพระนครสาวัตถี เพื่อเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ผ่านชนบทกัฎฐาคีรี พระพุทธเจ้าข้า ครั้นเวลาเช้า ข้าพระพุทธเจ้าครองอันตรวาสก ถือบาตรจีวร

เข้าไปบิณฑบาตยังชนบทกัฎฐาคีรี อุบาสกคนหนึ่ง ได้แลเห็นข้าพระพุทธเจ้า กำลังเที่ยวบิณฑบาตอยู่ในชนบทกัฎฐาคีรี ครั้นแล้วได้เข้าไปหาข้าพระพุทธเจ้า กราบไหว้ข้าพระพุทธเจ้าแล้วถามว่า ท่านได้บิณฑบาตบ้างไหม ขอรับ ข้าพระพุทธเจ้าตอบว่า ยังไม่ได้บิณฑบาตเลยผู้มีอายุ เขาพูดว่า นิมนต์ไปเรือนผมเถิด ขอรับ แล้วนำข้าพระพุทธเจ้าไปเรือนให้ฉันแล้วถามว่า พระคุณเจ้าจักไปที่ไหน ขอรับ ข้าพระพุทธเจ้าตอบว่า จักไปพระนครสาวัตถี เพื่อเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า เขาพูดว่า ท่านขอรับ ถ้าเช่นนั้นขอท่านจงกราบถวายบังคมพระบาทยุคลของพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วยเศียรเกล้า และขอจงกราบทูลตามถ้อยคำของกระผมอย่างนี้ว่า พระพุทธเจ้าข้า วัดในชนบทกัฎฐาคีรีเสื่อมถอย ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะเป็นเจ้าของวัดในชนบทกัฎฐาคีรี เป็นภิกษุอัสสชิ เลวทราม พวกเธอประพฤตินาจาร เห็นปานนี้ คือ ปลุกต้นไม้ดอกเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นปลุกบ้าง ....ประพฤตินาจารมีอย่างต่างๆ บ้าง เมื่อก่อนชาวบ้านยังมีศรัทธาเลื่อมใส แต่เดี๋ยวนี้เขาไม่ศรัทธาไม่เลื่อมใสแล้ว แม้ท่านประจําสงฆ์ก่อนๆ บัดนี้ทายกทายิกาได้ตัดขาดแล้ว ภิกษุมิศีลเป็นที่รัก ย่อมหลีกเลี่ยงไป ภิกษุเลวทรามอยู่ครอง พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าขอประทานพระวโรกาส พระองค์ควรส่งภิกษุทั้งหลายไปสู่ชนบทกัฎฐาคีรี เพื่อวัดในชนบทกัฎฐาคีรีนี้ จะพึงตั้งมั่นอยู่ ดังนี้ ข้าพระพุทธเจ้ามาจากชนบทกัฎฐาคีรีนั้น พระพุทธเจ้าข้า.

ประชุมสงฆ์ทรงสอบถาม

[๘๗] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามภิกษุ

ทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่า ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระ
ปุนัพพสุกะเป็นเจ้าถิ่นในชนบทกัฏฐาคีรีเป็นภิกษุอัสชชี เลวทราม พวกเธอ
ประพฤตินาจารย์เห็นปานดังนี้ คือ ปลุกต้นไม้ดอกเองบ้าง ใช้ผู้อื่นปลุก
บ้าง... ประพฤตินาจารย์มีอย่างต่าง ๆ บ้าง เมื่อก่อนชาวบ้านยังมีศรัทธา
เลื่อมใส แต่เดี๋ยวนี้เขาไม่ศรัทธาไม่เลื่อมใสแล้ว แม้ท่านประจําของสงฆ์
ก่อนๆ บัดนี้ทายกทายิกาได้ตัดขาดแล้ว ภิกษุมีสกุลเป็นที่รักยอมหลีกเลี่ยงไป
ภิกษุเลวทรามอยู่ครอง ดังนี้ จริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย การกระ
ทำของภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจ
ของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย โฉน ภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้นจึงได้ประพฤติ
อนาจารย์เห็นปานดังนี้ คือ ได้ปลุกต้นไม้ดอกเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นปลุก
บ้าง ได้รดน้ำเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นรดบ้าง, ได้เก็บดอกไม้เองบ้าง ได้
ใช้ให้ผู้อื่นเก็บบ้าง, ได้ร้อยกรองดอกไม้เองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นร้อยกรอง
บ้าง, ได้ทำมาลัยต่อกันเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง, ได้ทำมาลัยเรียงก้าน
เองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง, ได้ทำดอกไม้ช่อเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นทำ
บ้าง, ได้ทำดอกไม้พุ่มเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง, ได้ทำดอกไม้เทริด
เองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง, ได้ทำดอกไม้พวงเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นทำ
บ้าง, ได้ทำดอกไม้แผงสำหรับประดับอกเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง,

พวกเธอได้นำไปเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง, ซึ่งมาลัยต่อกัน ได้นำไปเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง, ซึ่งมาลัยเรียงกัน ได้นำไปเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง, ซึ่งดอกไม้ช่อ ได้นำไปเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง, ซึ่งดอกไม้พุ่ม ได้นำไปเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง, ซึ่งดอกไม้เทริดได้นำไปเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง, ซึ่งดอกไม้พวง ได้นำไปเองบ้าง ได้ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง, ซึ่งดอกไม้แขงสำหรับประดับอก เพื่อกุลสตรี เพื่อกุลธิดา เพื่อกุมารีแห่งตระกูล เพื่อสะใภ้แห่งตระกูล เพื่อกุลทาสี.

พวกเธอได้น้ำอาหารในภาชนะอันเดียวกันบ้าง, ได้ดื่มน้ำในขันใบเดียวกันบ้าง, ได้นั่งบนอาสนะอันเดียวกันบ้าง ได้นอนบนเตียงอันเดียวกันบ้าง, ได้นอนร่วมเครื่องลาดอันเดียวกันบ้าง, ได้นอนคลุมผ้าห่มผืนเดียวกันบ้าง, ได้นอนร่วมเครื่องลาดและคลุมผ้าห่มร่วมกันบ้างกับกุลสตรี กุลธิดา กุมารีแห่งตระกูลสะใภ้แห่งตระกูล กุลทาสีได้น้ำอาหารในเวลาวิกาลบ้าง, ได้ดื่มน้ำเมาบ้าง, ได้ทัดทรงดอกไม้ของหอม และเครื่องลูบไล้บ้าง, ได้ฟ้อนรำบ้าง, ได้ขับร้องบ้าง, ได้ประโคมบ้าง, ได้เต้นรำบ้าง, ได้ฟ้อนรำกับหญิงฟ้อนรำบ้าง ได้ขับร้องกับหญิงฟ้อนรำบ้าง, ได้ประโคมกับหญิงฟ้อนรำบ้าง, ได้เต้นรำกับหญิงฟ้อนรำบ้าง, ได้ฟ้อนรำกับหญิงขับร้องบ้าง, ได้ขับร้องกับหญิงขับร้องบ้าง, ได้ประโคมกับหญิงขับร้องบ้าง, ได้เต้นรำกับหญิงขับร้องบ้าง, ได้ฟ้อนรำกับหญิงประโคมบ้าง, ได้ขับร้องกับหญิงประโคมบ้าง, ได้เต้นรำกับหญิงประโคมบ้าง, ได้ฟ้อนรำกับหญิงเต้นรำบ้าง, ได้ขับร้องกับหญิงเต้นรำบ้าง, ได้ประโคมกับหญิงเต้นรำบ้าง, ได้เต้นรำกับหญิงเต้นรำบ้าง.

ได้เล่นหมากรุกแถวตะแปดตาบ้าง, ได้เล่นหมากรุกแถวตะสิบตาบ้าง, ได้เล่นหมากเก็บบ้าง, ได้เล่นชิงนางบ้าง, ได้เล่นหมากไหวบ้าง, ได้เล่นโยนห่วงบ้าง, ได้เล่นไม้หึ่งบ้าง, ได้เล่นฟาดให้เป็นรูปต่าง ๆ บ้าง, ได้เล่นสะกาบ้าง, ได้เล่นเป่าใบไม้บ้าง, ได้เล่นไถน้อย ๆ บ้าง, ได้เล่นหกคะเมนบ้าง, ได้เล่นไม้กั้นบ้าง, ได้เล่นดวงทรายด้วยใบไม้บ้าง, ได้เล่นรถน้อย ๆ บ้าง, ได้เล่นธนูน้อย ๆ บ้าง, ได้เล่นเขียนทาบ้าง, ได้เล่นทาบใจบ้าง, ได้เล่นเลียนคนพิการบ้าง, ได้หัดจีช่างบ้าง, ได้หัดจีผ้าบ้าง, ได้หัดจีรถบ้าง, ได้หัดยิงธนูบ้าง, ได้หัดเพลงอาวุธบ้าง, ได้วิ่งผลัดช่างบ้าง, ได้วิ่งผลัดผ้าบ้าง, ได้วิ่งผลัดรถบ้าง, ได้วิ่งซัดกันบ้าง, ได้วิ่งเปี้ยวกันบ้าง, ได้ผิวปากบ้าง, ได้ปรบมือบ้าง, ได้ปล้ำกันบ้าง, ได้ชกมวยกันบ้าง, ปลูกผ้าสังฆาฏิ ณ กลางสถานที่เต็นรำแล้ว, ได้พูดกับหญิงเพื่อนรำอย่างนี้ว่าน้องหญิง เธอจงเพื่อนรำ ณ ที่นี้ ดังนี้บ้าง, ได้ให้การค้ำบ้าง ได้ประพฤติอนาจารมีอย่างต่าง ๆ บ้าง เมื่อก่อนชาวบ้านยังมีศรัทธาเลื่อมใสแค่เดี๋ยวนี้เขาไม่ศรัทธาไม่เลื่อมใสแล้ว แม้ทานประจำของสงฆ์ก่อน ๆ บัดนี้ทายกทายิกาได้ตัดขาดแล้ว ภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รักยอมหลีกเลี่ยงไป ภิกษุเลวทรามอยู่ครองเล่า.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย การกระทำของโมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส...ครั้นแล้ว ทรงทำธรรมีกถารับสั่งกะพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะว่า ไปเถิดสารีบุตรและโมคคัลลานะพวกเธอ ไปถึงชนบทกัฏฐาคีรีแล้วจงทำปัพพชาชนิยกรรมแก่ภิกษุพวกพระอัสสชิ และพระปุณฺณพสุกะจากชนบทกัฏฐาคีรี เพราะภิกษุพวกนั้นเป็นสัทธวิหาริกของพวกเธอ

พระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะกราบทูลถามว่า พวกข้าพระพุทธเจ้าจะทำปัพพชาชนียกรรมแก่ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะจากชนบทกัฏฐาคีรีได้ด้วยวิธีไร เพราะภิกษุพวกนั้นคร่ำคร่า หยาบคาย พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนสารีบุตรและโมคคัลลานะ ถ้าเช่นนั้นพวกเธอจงไปพร้อมด้วยภิกษุหลาย ๆ รูป

พระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะกราบทูลสนองพระผู้มีพระภาคเจ้า ว่าอย่างนั้นพระพุทธเจ้าข้า.

วิธีทำปัพพชาชนียกรรม

[๘๘] พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แลปัพพชาชนียกรรมพึงทำอย่างนี้ คือ พึงใจภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะก่อน ครั้นแล้วพึงให้พวกเธอให้การ แล้วพึงปรับอาบัติ ครั้นแล้ว ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาทำปัพพชาชนียกรรม

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะเหล่านี้ เป็นผู้ประทุษร้ายสกุล มีความประพฤติเลวทราม ความประพฤติเลวทรามของภิกษุเหล่านี้ เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย และสกุลทั้งหลายถูกภิกษุเหล่านี้ประทุษร้ายแล้วเขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงทำปัพพชาชนียกรรมแก่ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระ

ปุนัพพุทสะจากชนบทกัฎฐาคีรีว่า ภิกษุพวกพระอัสสชิ และ
พระปุนัพพุทสะไม่พึงอยู่ในชนบทกัฎฐาคีรี นี้เป็นอรรถ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุพวกพระ
อัสสชิและพระปุนัพพุทสะเหล่านี้เป็นผู้ประทุษร้ายสกุล
มีความประพฤติเลวทราม ความประพฤติเลวทรามของ
ภิกษุเหล่านี้ เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย และ
สกุลทั้งหลายถูกภิกษุเหล่านี้ประทุษร้ายแล้ว เขาได้เห็น
อยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วยสงฆ์ทำปัพพาทนียกรรมแก่ภิกษุ
พวกพระอัสสชิและพระปุนัพพุทสะจากชนบทกัฎฐาคีรี ว่า
ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพุทสะไม่พึงอยู่ในชนบท
กัฎฐาคีรี การทำปัพพาทนียกรรมแก่ภิกษุพวกพระอัสสชิและ
พระปุนัพพุทสะจากชนบทกัฎฐาคีรีว่า ภิกษุพวกพระอัสสชิ
และพระปุนัพพุทสะไม่พึงอยู่ในชนบทกัฎฐาคีรี ชอบแก่
ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้น พึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สอง ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพุ
ทสะเหล่านี้ เป็นผู้ประทุษร้ายสกุล มีความประพฤติเลว
ทราม ความประพฤติเลวทรามของภิกษุเหล่านี้ เขาได้
เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย และสกุลทั้งหลายถูกภิกษุ
เหล่านี้ประทุษร้ายแล้ว เขาได้เห็นอยู่ด้วยเขาได้ยินอยู่ด้วย

สงฆ์ทำปัพพาทนียกรรมแก่ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระ
ปุนัพพสุกะ จากชนบทกัฎฐาคีรีว่า ภิกษุพวกพระอัสสชิ
และพระปุนัพพสุกะ ไม่พึงอยู่ในชนบทกัฎฐาคีรี การทำ
ปัพพาทนียกรรมแก่ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพ-
พสุกะจากชนบทกัฎฐาคีรีว่า ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระ
ปุนัพพสุกะไม่พึงอยู่ในชนบทกัฎฐาคีรี ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึง
พุด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะ
เหล่านี้ เป็นผู้ประทุษร้ายสกุล มีความประพฤติเลวทราม
ความเลวทรามของภิกษุเหล่านี้ เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้
ยินอยู่ด้วย และสกุลทั้งหลายถูกภิกษุเหล่านี้ประทุษร้าย
แล้ว เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย สงฆ์ทำปัพพา
ทนียกรรมแก่ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะ จาก
ชนบทกัฎฐาคีรีว่า ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะ
ไม่พึงอยู่ในชนบทกัฎฐาคีรี การทำปัพพาทนียกรรมแก่ภิกษุ
พวกพระอัสสชิ และพระปุนัพพสุกะจากชนบทกัฎฐาคีรีว่า
ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะ ไม่พึงอยู่ใน
ชนบทกัฎฐาคีรี ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง
ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพุด

ปัพพชนียกรรม สงฆ์มาแล้วแก้ภิกษุพวกพระ
อัสสชิและพระปุนัพพสุกะ จากชนบทกัฎฐาคีรีว่า ภิกษุ
พวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะไม่พึงอยู่ในชนบทกัฎฐา
คีรี ชอบแก้สงฆ์ เหตุนั้นจึงนั่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้
อย่างนี้.

ลักษณะกรรมไม่เป็นธรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๘๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำกลับหลัง ๑
ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำไม่ตามปฎิญาณ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี

หมวดที่ ๒

[๘๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะอาบัติมิใช่เป็นเทศนาคามินี ๑ ทำเพราะ
อาบัติที่แสดงแล้ว ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพชนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๓

[๕๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ไม่โจทก์ก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ปรับอาบัติ
แล้วทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๔

[๕๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ทำลับหลัง ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๕

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่น
อีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่สอบ
ถามก่อนแล้วทำ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๖

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้
อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำ
ไม่ตามปฎิญาณ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี

หมวดที่ ๗

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่น
อีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะ
ไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๘

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่น
อีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะ
อาบัติมิใช่เป็นเทศนาคามินี ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๙

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่น
อีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรมไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะ

อาบัติที่แสดงแล้ว ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๐

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่น
อีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่โจท
ก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่น
อีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ให้
จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๒

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่น
อีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ปรับ
อาบัติแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี

ลักษณะกรรมไม่เป็นธรรม ๑๒ หมวด จบ

ลักษณะกรรมเป็นธรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๕๓] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำต่อหน้า ๑ สอบ
ถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำตามปฎิญาณ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๒

[๕๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะ
ต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะอาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำเพราะอาบัตินิยังมิได้
แสดง ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๓

[๕๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ โจทก่อน
แล้วทำ ๑ ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว .

หมวดที่ ๔

[๕๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำต่อ
หน้า ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว .

หมวดที่ ๕

[๕๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์
๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ สอบ
ถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว .

หมวดที่ ๖

[๕๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำตาม
ปฏิญาณ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๗

[๕๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำ
เพราะต้องอาบัติ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๘

[๑๐๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะ
อาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๙

[๑๐๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะ
อาบัติที่ยังไม่ได้แสดง ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๐

[๑๐๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ โจทก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๑

[๑๐๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๒

[๑๐๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ปรับอาบัติแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัพพาทนียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

ลักษณะกรรมเป็นธรรม ๑๒ หมวด จบ

ข้อที่สงฆ์จำนง ๑๔ หมวด

หมวดที่ ๑

[๑๐๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิยกรรณก็ได้ คือ เป็นผู้ก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ ๑ เป็นพาล ไม่ฉลาด มีอับติมาก มีมรรยาทไม่สมควร ๑ อยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ ด้วยการคลุกคลีอันไม่สมควร ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิยกรรณก็ได้.

หมวดที่ ๒

[๑๐๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิยกรรณก็ได้ คือ เป็นผู้มึนสติวิบัติ ในอธิศีล ๑ เป็นผู้มึนอาจารย์วิบัติ ในอัยยาจาร ๑ เป็นผู้มึนทิฏฐิวิบัติ ในอดิติฏฐิ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้ เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิยกรรณก็ได้.

หมวดที่ ๓

[๑๐๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิยกรรณก็ได้ คือ กล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า ๑ กล่าวติเตียนพระธรรม ๑ กล่าวติเตียนพระสงฆ์ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิยกรรณก็ได้.

หมวดที่ ๔

[๑๐๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิยกรรมก็ได้ คือ เล่นคะนองกาย ๑ เล่นคะนองวาจา เล่นคะนองกายและวาจา ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิยกรรมก็ได้.

หมวดที่ ๕

[๑๐๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิยกรรมก็ได้ คือ ประพฤติอนาจารทางกาย ๑ ประพฤติอนาจารทางวาจา ๑ ประพฤติอนาจารทางกายและวาจา ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิยกรรมก็ได้.

หมวดที่ ๖

[๑๑๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิยกรรมก็ได้ คือ บังอาจลบด้างพระบัญญัติทางกาย ๑ บังอาจลบด้างพระบัญญัติทางวาจา ๑ บังอาจลบด้างพระบัญญัติทางกายและวาจา ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิยกรรมก็ได้.

หมวดที่ ๓

[๑๑๑] คุก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เมื่อสงฆ์จํานงจะพึงลงปีพพานิยกรรมก็ได้ คือ ประกอบมิจฉาชีพทางกาย ๑ ประกอบมิจฉาชีพทางวาจา ๑ ประกอบมิจฉาชีพทางกายและวาจา ๑

คุก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จํานงจะพึงลงปีพพานิยกรรมก็ได้.

หมวดที่ ๔

[๑๑๒] คุก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จํานงจะพึงลงปีพพานิยกรรม แก่ภิกษุ ๓ รูป คือ รูปหนึ่งเป็นผู้ก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ก่อความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ ๑ รูปหนึ่งเป็นพาล ไม่นฉลาด มีอาบัติมาก มีมรรยาทไม่สมควร ๑ รูปหนึ่งอยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ ด้วยการคลุกคลีอัน ไม่สมควร ๑

คุก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุ ๓ รูปนี้แล เมื่อสงฆ์จํานงจะพึงลงปีพพานิยกรรมก็ได้.

หมวดที่ ๕

[๑๑๓] คุก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จํานงจะพึงลงปีพพานิยกรรม แก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีกก็ได้ คือ รูปหนึ่งเป็นผู้มีศีลวิบัติ ในอธิศีล ๑ รูปหนึ่งเป็นผู้มีอาจารย์วิบัติ ในอัชยาจาร ๑ รูปหนึ่งเป็นผู้มีทิฏฐิวิบัติ ในอติทิฏฐิ ๑

คุก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุ ๓ รูปนี้แล เมื่อสงฆ์จํานงจะพึงลงปีพพานิยกรรมก็ได้.

หมวดที่ ๑๐

[๑๑๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงจะฟังลงปัพพาชนียกรรมแก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีกก็ได้ คือ รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า ๑ รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระธรรม ๑ รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระสงฆ์ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุ ๓ รูปนี้แล เมื่อสงฆ์จำนงจะฟังลงปัพพาชนียกรรมก็ได้.

หมวดที่ ๑๑

[๑๑๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงจะฟังลงปัพพาชนียกรรมแก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีกก็ได้ คือ รูปหนึ่งเล่นคະนองกาย ๑ รูปหนึ่งเล่นคະนองวาจา ๑ รูปหนึ่งเล่นคະนองกายและวาจา ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุ ๓ รูปนี้แล เมื่อสงฆ์จำนงจะฟังลงปัพพาชนียกรรมก็ได้.

หมวดที่ ๑๒

[๑๑๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงจะฟังลงปัพพาชนียกรรมแก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีกก็ได้ คือ รูปหนึ่งประพุดตือนาจารทางกาย ๑ รูปหนึ่งประพุดตือนาจารทางวาจา ๑ รูปหนึ่งพระพุดตือนาจารทางกายและวาจา ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุ ๓ รูปนี้แล เมื่อสงฆ์จำนงจะฟังลงปัพพาชนียกรรมก็ได้.

หมวดที่ ๑๓

[๑๑๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิย-
กรรมแก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีกก็ได้ คือ รูปหนึ่งบังอาจลบล้างพระบัญญัติ
ทางกา ๑ รูปหนึ่งบังอาจลบล้างพระบัญญัติทางวาจา ๑ รูปหนึ่งบังอาจ
ลบล้างพระบัญญัติทางกายและวาจา ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุ ๓ รูปนี้แล เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลง
ปีพพานิยกรรมก็ได้.

หมวดที่ ๑๔

[๑๑๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงปีพพานิย-
กรรมแก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีกก็ได้ คือ รูปหนึ่งประกอบมิจฉาชีพทาง
กาย ๑ รูปหนึ่งประกอบมิจฉาชีพทางวาจา ๑ รูปหนึ่งประกอบมิจฉาชีพ
ทางกายและวาจา ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุ ๓ รูปนี้แล เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลง
ปีพพานิยกรรมก็ได้.

ข้อที่สงฆ์จำนง ๑๔ หมวด จบ

วัตร ๑๘ ข้อในปีพพานิยกรรม

[๑๑๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุที่ถูกสงฆ์ลงปีพพานิยกรรมแล้ว
ต้องประพฤติโดยชอบ

วิธีประพฤติโดยชอบในปีพพานิยกรรมนั้น ดังต่อไปนี้ :-

๑. ไม่พึงให้อุปสมบท
๒. ไม่พึงให้นิตย
๓. ไม่พึงใช้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่พึงรับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่พึงสั่งสอนภิกษุณี
๖. ถูกสงฆ์ลงปีพพานิยกรรมเพราะอาบัติใด ไม่พึงต้องอาบัตินั้น
๗. ไม่พึงต้องอาบัติอื่นอันเช่นกัน
๘. ไม่พึงต้องอาบัติอันเลวทรามกว่านั้น
๙. ไม่พึงติกรรม
๑๐. ไม่พึงติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม
๑๑. ไม่พึงห้ามอุโบสถแก่ปกตัตตะภิกษุ
๑๒. ไม่พึงห้ามปวารณาแก่ปกตัตตะภิกษุ
๑๓. ไม่พึงทำการไต่สวน
๑๔. ไม่พึงเริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๑๕. ไม่พึงยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๑๖. ไม่พึงโจทภิกษุอื่น
๑๗. ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การ
๑๘. ไม่พึงช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน.

วัตร ๑๘ ข้อ ในปีพพานิยกรรม จบ

ภิกษุสงฆ์เดินทางไปลงโทษ

[๑๒๐] ครั้งนั้น ภิกษุสงฆ์มีพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะเป็นประมุขได้ไปสู่ชนบทกัฎฐาคีรี แล้วลงปีพพานิยกรรมแก่พวกภิกษุอัสสชิและปุนัพพสุกะ จากชนบทกัฎฐาคีรีว่า พวกภิกษุอัสสชิและปุนัพพสุกะไม่พึงอยู่ในชนบทกัฎฐาคีรี

พวกภิกษุอัสสชิและปุนัพพสุกะเหล่านั้น ถูกสงฆ์ลงปีพพานิยกรรมแล้วไม่ประพฤติโดยชอบ ไม่หายเย่อหยิ่ง ไม่ประพฤติแก้ตัว ไม่ขอมาภิกษุทั้งหลาย ยังด่า ยังบริภาษการกสงฆ์ ยังใส่ความว่า ลำเอียงเพราะความพอใจ ลำเอียงเพราะความขัดเคือง ลำเอียงเพราะความหลง ลำเอียงเพราะความกลัว หลีกไปเสียก็มี ลี้กเสียก็มี

บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย...ต่างพากันฟังโทษ ดิเตียน โปนทนาว่า โฉนพวกภิกษุอัสสชิและปุนัพพสุกะ ถูกสงฆ์ลงปีพพานิยกรรมแล้ว จึงได้ไม่ประพฤติโดยชอบ ไม่หายเย่อหยิ่ง ไม่ประพฤติแก้ตัว ไม่ขอมาภิกษุทั้งหลาย ยังด่า ยังบริภาษการกสงฆ์ ยังใส่ความว่า ลำเอียงเพราะความพอใจ ลำเอียงเพราะความขัดเคือง ลำเอียงเพราะความหลง ลำเอียงเพราะความกลัว หลีกไปเสียก็มี ลี้กเสียก็มีแล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า.

ประชุมสงฆ์ทรงสอบถาม

[๑๒๑] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ในเพราะเหตุเป็นค้ำมุลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถาม

ภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่า พวกภิกษุอัสสชิและปุนัพ-
พสุกะถูกสงฆ์สงฆ์ปาพานิยกรรมแล้ว ไม่ประพฤติโดยชอบ ไม่หายเยอ
หยิ่ง ไม่ประพฤติแก้ตัว ไม่ขอขมาภิกษุทั้งหลาย ยังดำ ยังบริภาษการก
สงฆ์ ยังใส่ความว่า ลำเอียงเพราะความพอใจ ลำเอียงเพราะความขัดเคือง
ลำเอียงเพราะความหลง ลำเอียงเพราะความกลัว หลีกไปเสียก็มี สีกเสียก็มี
จริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย การ
กระทำของภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่
กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ โฉนภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้น ถูกสงฆ์
สงฆ์ปาพานิยกรรมแล้ว จึงได้ไม่ประพฤติโดยชอบ ไม่หายเยอหยิ่ง ไม่
ประพฤติแก้ตัว ไม่ขอขมาภิกษุทั้งหลาย ยังดำ ยังบริภาษการกสงฆ์ ยังใส่
ความว่า ลำเอียงเพราะความพอใจ ลำเอียงเพราะความขัดเคือง ลำเอียง
เพราะความหลง ลำเอียงเพราะความกลัว หลีกไปเสียก็มี สีกเสียก็มีแล้ว

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย การกระทำของภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น ไม่
เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส....ครั้นแล้วทรงทำธรรมี
กถา รับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล
สงฆ์จึงระงับปาพานิยกรรม.

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด

หมวดที่ ๑

[๑๒๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับปีพพานิยกรรมแก่
ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ คือ :-

๑. ให้อุปสมบท
๒. ให้นิสัย
๓. ให้สามเณรอุปฐาก
๔. รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ยังสั่งสอนภิกษุณี

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับปีพพานิยกรรม.

หมวดที่ ๒

[๑๒๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับปีพพานิยกรรมแก่
ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่น อีก คือ :-

๑. ถูกสงฆ์ลงปีพพานิยกรรมเพราะอาบัติใด ต้องอาบัตินั้น
๒. ต้องอาบัตินั้นอันเช่นกัน
๓. ต้องอาบัตินั้นเลวทรามกว่านั้น
๔. ติกรรม
๕. ติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับปีพพานิยกรรม.

หมวดที่ ๓

[๑๒๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับปีพพานิยกรรมแก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๘ คือ:-

๑. ห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ
๒. ห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ
๓. ทำการไต่สวน
๔. เริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๕. ยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๖. โจทภิกษุอื่น
๗. ให้ภิกษุอื่นให้การ
๘. ช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ นี้แล สงฆ์ไม่พึงระงับปีพพานิยกรรม.

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ในปีพพานิยกรรม จบ

วัตรที่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด

หมวดที่ ๑

[๑๒๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับปีพพานิยกรรมแก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ คือ :-

๑. ไม่ให้อุปสมบท
๒. ไม่ให้หนีภัย

๓. ไม่ให้สามเณรอุปฐาก

๔. ไม่รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี

๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่สั่งสอนภิกษุณี

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
ปีพพานิกรรม.

หมวดที่ ๒

[๑๒๖] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับปีพพานิกรรมแก่ภิกษุ
ผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ :-

๑. ถูกสงฆ์ลงปีพพานิกรรมเพราะอาบัติใด ไม่ต้องอาบัตินั้น

๒. ไม่ต้องอาบัตินั้นอันเช่นกัน

๓. ไม่ต้องอาบัตินั้นเลวทรามกว่านั้น

๔. ไม่ติกรรม

๕. ไม่ติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
ปีพพานิกรรม.

หมวดที่ ๓

[๑๒๗] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับปีพพานิกรรมแก่ภิกษุ
ผู้ประกอบด้วยองค์ ๓ คือ :-

๑. ไม่ห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ

๒. ไม่ห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ

๓. ไม่ทำการไต่สวน
๔. ไม่เริ่มอนุวาทธีกรรม
๕. ไม่ยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๖. ไม่โจทภิกษุอื่น
๗. ไม่ให้ภิกษุอื่นให้การ
๘. ไม่ช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
ปีพพานียกรรม.

วัตรที่ควรระงับ ๘ ข้อ ในปีพพานียกรรม จบ

วิธีระงับปีพพานียกรรม

[๑๒๘] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แลสงฆ์พึงระงับปีพพานียกรรม
อย่างนี้ คือ ภิกษุที่ถูกลงปีพพานียกรรมนั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้า
อุตราสงค์เฉียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุทั้งหลายผู้แก่พรรษากว่า แล้วนั่งกระโห่ง
ประคองอัญชลี กล่าวคำขอร้องกรรมนั้นอย่างนี้ ว่าดังนี้ :-

คำขอร้องปีพพานียกรรม

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าถูกสงฆ์ลงปีพพานียกรรมแล้ว ประพฤติโดย
ชอบ หาเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้ข้าพเจ้าขอร้องปีพพานีย-
กรรม

ฟังขอแม่ครั้งที่สอง ฟังขอแม่ครั้งที่สาม

ภิกษุผู้ฉลาดผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยอุตติจตุตถ-
กรรมวาจาว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาระงับปีพพานิยกรรม

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิขื่อนี้รูปนี้

ถูกสงฆ์ลงปีพพานิยกรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบ หาย
เยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้ ขอระงับปีพพานิย-
กรรม ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงระงับ
ปีพพานิยกรรม แก่ภิกษุมิขื่อนี้ นี้เป็นอุตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุชื่อนี้รูปนี้

ถูกสงฆ์ลงปีพพานิยกรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบ หาย
เยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้ขอระงับปีพพานิยกรรม
สงฆ์ระงับปีพพานิยกรรม แก่ภิกษุมิขื่อนี้ การระงับ
ปีพพานิยกรรมแก่ภิกษุมิขื่อนี้ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่าน
ผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความแม่ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม่ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิขื่อนี้รูปนี้ ถูกสงฆ์ลงปีพพานิย-
กรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้

ตัวได้ บัดนี้ ขอระงับปีพพานียกรรม สงฆ์ระงับปีพพานียกรรมแก่ภิกษุมีชื่อนี้ การระงับปีพพานียกรรมแก่ภิกษุมีชื่อนี้ ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ปีพพานียกรรม อันสงฆ์ระงับแล้วแก่ภิกษุมีชื่อนี้ ขอบแก่สงฆ์เหตุหนึ่งจึงหนึ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ ด้วยอย่างนี้.

ปีพพานียกรรม ที่ ๓ จบ

ปฏิสารณียกรรม ที่ ๔

เรื่องพระสุทธรม

[๑๒๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ท่านพระสุทธรมเป็นเจ้าอาวาส เป็นช่างก่อสร้าง รับภัตรประจำของจิตตคหบดี ในเมืองมัจฉิกาสนธ์ ในคราวที่จิตตคหบดีประสงค์จะนิมนต์สงฆ์ คณะ หรือบุคคล จะไม่บอกท่านพระสุทธรมก่อน นิมนต์สงฆ์ คณะ หรือบุคคล ไม่เคยมี

สมัยต่อมา พระเถระหลายรูปด้วยกัน คือ ท่านพระสารีบุตร ท่านพระมหาโมคคัลลานะ ท่านพระมหากัจจानะ ท่านพระมหาโกฏฐิกะ ท่านพระมหากัปปิณะ ท่านพระมหาจุนทะ ท่านพระอนุรุทธะ ท่านพระเรวตะ ท่านพระอุบาลี ท่านพระอานนท์ และท่านพระราहुล ได้เที่ยวจาริกไปในแคว้นกาสิ เดินทางไปถึงเมืองมัจฉิกาสนธ์

จิตตคหบดีต้อนรับพระอัครนาค

[๑๓๐] จิตตคหบดีได้ทราบข่าวแน่ชัดว่า พระเถระหลายรูปมาถึงเมืองมัจฉิกาสมณต์แล้วโดยลำดับ จึงเข้าไปในสำนักของพระเถระ ครั้นแล้วจึงอภิวัตพระเถระทั้งหลายแล้วนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ท่านพระสารีบุตรได้ชี้แจงให้จิตตคหบดีผู้นั่งเรียบร้อยแล้ว ให้เห็นแจ้ง สมათาน อาจหาญ ร่ำเริง ด้วยธรรมิกถา ครั้นจิตตคหบดีอันท่านพระสารีบุตรชี้แจง ให้เห็นแจ้ง สมათาน อาจหาญ ร่ำเริง ด้วยธรรมิกถาแล้ว ได้กล่าวคำอาราธนาให้แก่พระเถระทั้งหลายว่า ขอพระเถระทั้งหลายจงกรุณารับอัครนาคภัตของข้าพเจ้า เพื่อเจริญบุญกุศลและปีติปราโมทย์ในวันพรุ่งนี้ด้วยเถิด เจ้าข้า พระเถระทั้งนั้นรับอาราธนาด้วยอาการคุษณีภาพ.

[๑๓๑] ครั้นจิตตคหบดี ทราบการรับอาราธนาของพระเถระทั้งหลายแล้ว ลุกจากที่นั่งไหว้พระเถระทั้งหลาย ทำประทักษิณแล้วเข้าไปหาท่านพระสุธรรมถึงสำนัก นมัสการแล้วได้ยืนอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ครั้นแล้วได้กราบเรียนอาราธนาท่านพระสุธรรม ดังนี้ว่า ขอพระคุณเจ้าสุธรรม จงกรุณารับภัตอาหารของข้าพเจ้า เพื่อเจริญบุญกุศลปีติและปราโมทย์ในวันพรุ่งนี้ พร้อมกับพระเถระทั้งหลายด้วยเถิด เจ้าข้า

ครั้งนั้น ท่านพระสุธรรมคิดว่า ครั้งก่อนๆ จิตตคหบดีนี้ประสงค์จะนิมนต์สงฆ์ คณะ หรือบุคคล คราวใด จะไม่บอกเราก่อนแล้วนิมนต์สงฆ์ คณะ หรือบุคคลไม่เคยมี แต่เดี๋ยวนี้ เขาไม่บอกเราก่อน แล้วนิมนต์พระเถระทั้งหลาย เดี่ยวนี้จิตตคหบดีนี้ ลบหลู่เมินเฉย ไม่ยินดีเราเสียแล้ว จึงได้กล่าวคำนี้แก่จิตตคหบดีว่า อย่าเลย คหบดี อาตมาไม่รับนิมนต์

จิตตคหบดี ได้กราบเรียนอาราธนาท่านพระสุธรรมเป็นคำรบสอง ว่าขอพระคุณเจ้าสุธรรม จงกรุณารับภัตตาหารของข้าพเจ้า เพื่อเจริญบุญกุศลปิติและปราโมทย์ในวันพรุ่งนี้ พร้อมกับพระเถระทั้งหลายด้วยเถิด เจ้าข้า.

ท่านพระสุธรรมตอบว่า อย่าเลย คหบดี อาตมาไม่รับนิมนต์.

จิตตคหบดี ได้กราบเรียนอาราธนาท่านพระสุธรรมเป็นคำรบสาม ว่า ขอพระคุณเจ้าสุธรรม จงกรุณารับภัตตาหารของข้าพเจ้า เพื่อเจริญบุญกุศลปิติและปราโมทย์ในวันพรุ่งนี้ พร้อมกับพระเถระทั้งหลายด้วยเถิด เจ้าข้า.

ท่านพระสุธรรมตอบว่า อย่าเลย คหบดี อาตมาไม่รับนิมนต์.

ครั้งนั้น จิตตคหบดีคิดว่า จักทำอะไรแก่เรา เมื่อพระคุณเจ้าสุธรรมรับนิมนต์ หรือไม่รับนิมนต์ แล้วไหว้ท่านพระสุธรรมทำประทักษิณกลับไป.

วิวาทกับคหบดี

[๑๓๒] ครั้งนั้น จิตตคหบดีสั่งให้ตกแต่งขาทนียโภชนียาหารอันประณีต ถวายพระเถระทั้งหลายโดยผ่านราตรีนั้น ท่านพระสุธรรมจึงคิดว่า ถ้ากระไร เราพึงตรวจดูขาทนียโภชนียาหารที่จิตตคหบดีตกแต่งถวายพระเถระทั้งหลาย ครั้นถึงเวลาเช้า นุ่งอันตราสกแล้ว ถือบาตรจีวรเข้าไปสู่นิเวศน์ของจิตตคหบดี แล้วนั่งบนอาสนะที่เขาจัดถวาย.

ที่นั่น จิตตคหบดีเข้าไปหาท่านพระสุธรรม นมัสการแล้วนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง.

ท่านพระสุธรรมได้กล่าวคำนี้แก่จิตตคหบดี ผู้นั่งเรียบร้อยแล้ว
ท่านคหบดี ขาถนียโภชนียาหารนี้ ท่านตกแต่งไว้มากนัก แต่ของสิ่งหนึ่ง
ที่เขาเรียกว่า ขนมแดงา ไม่มีในจำนวนนี้.

จิตตคหบดีกล่าวความตำหนิว่า ท่านเจ้าข้า เมื่อพระพุทธรพจน์มาก
มายมีอยู่. แต่พระคุณเจ้าสุธรรมมากล่าวว่า ขนมแดงา ซึ่งเป็นคำเล็กน้อย.

ท่านเจ้าข้า เรื่องเคยมีมาแล้ว พ่อค้าชาวทักสิณาบถ ได้ไปสู่ชนบท
แถบตะวันออก พวกเขานำแม่ไก่อมาแต่ที่นั่น ต่อมาแม่ไก่อนั้นสมสู่อยู่ด้วย
พ่อค้าก็ออกลูกมา คราวใดลูกไก่อนั้นปรารถนาจะร้องอย่างกา คราวนั้น
ย่อมร้องเสียงการะคนไก่อ คราวใดปรารถนาจะขันอย่างไก่อ คราวนั้นย่อม
ขันเสียงไก่อระคนกา ฉนั้นใด เมื่อพระพุทธรพจน์มากมายมีอยู่ พระคุณเจ้า
สุธรรมมากล่าวว่า ขนมแดงา ซึ่งเป็นคำเล็กน้อย ก็ฉนั้นนั่นเหมือนกัน.

สุ. คหบดี ท่านค่าอาตมา คหบดี ท่านบริภาษอาตมา คหบดี นั้น
อवासของท่าน อาตมาจักหลีกไปจากอาวาสนั้น.

จ. ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้ามิได้คำมิได้บริภาษพระคุณเจ้าสุธรรม ขอ
อาราธนาพระคุณเจ้าสุธรรม จงอยู่ในวิหารอัมพวาฏุกวัน อันเป็นสถาน
รื่นรมย์ เขตเมืองมัจฉิกาสมณฑล ข้าพเจ้าจักทำการขวนขวายจิวร บิณฑบาต
เสนาสนะ และคิลานปัจจัยเภสัชบริวาร แก่พระคุณเจ้าสุธรรม.

ท่านพระสุธรรม ได้กล่าวคำนี้แก่จิตตคหบดีเป็นคำรบสองว่า
คหบดี ท่านค่าอาตมา คหบดี ท่านบริภาษอาตมา คหบดี นั้นอवास
ของท่าน อาตมาจักหลีกไปจากอาวาสนั้น.

จ. ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้ามิได้คำ มิได้บริภาษพระคุณเจ้าสุธรรม ของ อารธนาพระคุณเจ้าสุธรรม จงอยู่ในวิหารอัมพาทกวัน อันเป็นสถานรื่นรมย์ เขตเมืองมัจฉิกาสมณท์ ข้าพเจ้าจักทำการขวนขวาย จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และคิลาณปัจฉัยเภสัชบริวาร แก่พระคุณเจ้าสุธรรม.

ท่านพระสุธรรม ได้กล่าวคำนี้แก่จิตตคหบดีเป็นคำรบสามว่า คหบดี ท่านค่าอาตมา คหบดี ท่านบริภาษอาตมา คหบดี นั้นอาวาสของท่าน อาตมาจักหลีกเลี่ยงไปจากอาวาสนั้น .

จ. พระคุณเจ้าสุธรรมจักไปที่ไหน เจ้าข้า.

สุ. คหบดี อาตมาจักไปพระนครสาวัตถี เพื่อเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า

จ. ท่านเจ้าข้า ถ้าเช่นนั้น ถ้อยคำอันใดที่พระคุณเจ้าได้กล่าวแล้ว และถ้อยคำอันใดที่ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้ว ขอท่านจงกราบทูลถ้อยคำอันนั้น ทั้งมวลแก่พระผู้มีพระภาคเจ้า แต่ชื่อที่พระคุณเจ้าสุธรรมจะฟังกลับมาเมือง มัจฉิกาสมณท์อีกนั้น ไม่อัสจรรยเลย เจ้าข้า.

พระสุธรรมเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า

[๑๓๓] ครั้งนั้น ท่านพระสุธรรมเก็บเสนาสนะแล้ว ถือบาตรจีวร เดินไปทางพระนครสาวัตถี ถึงพระนครสาวัตถี พระเชตะวันอารามของ อนาถบิณฑิกคหบดี โดยลำดับ เข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า แล้วถวายบังคม นั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ครั้นแล้วกราบทูลถ้อยคำที่คณกับคหบดีได้ต่อกัน ให้พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทราบทุกประการ.

ทรงติเตียน

[๑๓๔] พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คุณก่อนโมฆบุรุษ การกระทำของเขานั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร มิใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ จิตตคหบดีผู้มีศรัทธาเลื่อมใส เป็นทายก กบปียการก บำรุงสงฆ์ ไฉนเขोजึงได้พูดกด พูดข่ม ด้วยถ้อยคำอันเลวเล่า คุณก่อนโมฆบุรุษ การกระทำของเขานั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส....ครั้นแล้วทรงทำธรรมีกถารับสั่งกะพระภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้น สงฆ์จงทำปฏิสารณียกรรมแก่ภิกษุสุธรรม คือ ให้เธอขอขมาจิตตคหบดี.

วิธีทำปฏิสารณียกรรม

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล วิธีทำปฏิสารณียกรรมพึงทำอย่างนี้ พึงโจทภิกษุสุธรรมก่อน ครั้นแล้วพึงให้เธอให้การ แล้วพึงปรับอาบัติ ครั้นแล้วภิกษุ ผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาทำปฏิสารณียกรรม

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุสุธรรมนี้

พูดกด พูดข่ม จิตตคหบดี ผู้มีศรัทธาเลื่อมใส เป็นทายก

กบปียการก ผู้บำรุงสงฆ์ ด้วยถ้อยคำอันเลว ถ้าความ

พร้อมพรังของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงทำปฏิสารณียกรรม
แก่ภิกษุสุธรรม คือให้เธอขอขมาจิตตคหบดี นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุสุธรรมนี้
พูดกต พูดข่ม จิตตคหบดี ผู้มีศรัทธาเลื่อมใส เป็น
ทายก กบปยการก ผู้บำรุงสงฆ์ ด้วยถ้อยคำอันเลว สงฆ์
ทำปฏิสารณียกรรมแก่ภิกษุสุธรรม คือ ให้เธอขอขมา
จิตตคหบดี การทำปฏิสารณียกรรมแก่ภิกษุสุธรรม คือ
ให้เธอขอขมาจิตตคหบดี ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึง
เป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุสุธรรมนี้ พูดกต พูดข่ม จิตต
คหบดี ผู้มีศรัทธาเลื่อมใสเป็นทายก กบปยการก ผู้บำรุง
สงฆ์ ด้วยถ้อยคำอันเลว สงฆ์ทำปฏิสารณียกรรมแก่ภิกษุ
สุธรรม คือให้เธอขอขมาจิตตคหบดี การทำปฏิสารณีย-
กรรมแก่ภิกษุสุธรรม คือให้เธอขอขมาจิตตคหบดี ชอบ
แก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ปฏิสารณียกรรมอันสงฆ์ทำแล้วแก่ภิกษุสุธรรม คือ
ให้เธอขอขมาจิตตคหบดี ชอบแก่สงฆ์ เหตุนี้จึงนึ่ง
ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

ลักษณะกรรมไม่เป็นธรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๑๓๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำลับหลัง ๑ ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำไม่ตามปฏิญาณ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๒

[๑๓๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะอาบัติมิใช่เป็นเทศนาคามินี ๑ ทำเพราะอาบัติที่แสดงแล้ว ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๓

[๑๓๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่โจทก์ก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๔

[๑๓๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ทำลับหลัง ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แต่
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๕

[๑๓๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แต่
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๖

[๑๔๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ทำไม่ตามปฏิญาณ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แต่
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๗

[๑๔๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ

ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๘

[๑๔๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ทำเพราะอาบัติมิใช่เป็นเทศนาคามินี ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็น
วรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี

หมวดที่ ๙

[๑๔๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ทำเพราะอาบัติที่แสดงแล้ว ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๐

[๑๔๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ไม่โจทก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๑

[๑๔๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ไม่ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรค
ทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๒

[๑๔๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี
คือ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

ลักษณะกรรมไม่เป็นธรรม ๑๒ หมวด ในปฏิสารณียกรรม จบ

ลักษณะกรรมเป็นธรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๑๔๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำต่อหน้า ๑
สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำตามปฏิญาณ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปุจฉารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๒

[๑๔๘] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปุจฉารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำ
เพราะต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะอาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำเพราะอาบัติยัง
มิได้แสดง ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปุจฉารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว

หมวดที่ ๓

[๑๔๙] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปุจฉารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ โจท
ก่อนแล้วทำ ๑ ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปุจฉารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว .

หมวดที่ ๔

[๑๕๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปุจฉารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำต่อ
หน้า ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปุจฉารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับแล้ว.

หมวดที่ ๕

[๑๕๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ สอบถาม
ก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๖

[๑๕๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำตาม
ปฏิญาณ ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๗

[๑๕๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะ
ต้องอาบัติ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๘

[๑๕๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะ

อาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๘

[๑๕๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะ
อาบัติ ยังมีได้แสดง ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๐

[๑๕๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์
๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ โจท
ก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๑

[๑๕๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์
๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ให้
จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล
เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๒

[๑๕๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ปรับ อาบัติแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสารณียกรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

ลักษณะกรรมเป็นธรรม ๒ หมวด ในปฏิสารณียกรรม จบ

ข้อที่สงฆ์จำนง ๔ หมวด

หมวดที่ ๑

[๑๕๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ เมื่อสงฆ์ จำนงฟังลงปฏิสารณียกรรม คือ :-

๑. ขวนขวายเพื่อมิใช่ลาภแห่งพวกคฤหัสถ์
๒. ขวนขวายเพื่อมิใช่ประโยชน์แห่งพวกคฤหัสถ์
๓. ขวนขวายเพื่ออยู่มิได้แห่งพวกคฤหัสถ์
๔. คำว่าเปรียบเปรยพวกคฤหัสถ์
๕. ยุยงพวกคฤหัสถ์กับพวกคฤหัสถ์ให้แตกกัน

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนง ฟังลงปฏิสารณียกรรม.

หมวดที่ ๒

[๑๖๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก เมื่อสงฆ์จำนงจะฟังลงปฏิสารณียกรรม คือ :-

๑. พุคฺติเตียนพระพุทฺธเจ้าแก่พวกคฤหัสถ์
๒. พุคฺติเตียนพระธรรมแก่พวกคฤหัสถ์
๓. พุคฺติเตียนพระสงฆ์แก่พวกคฤหัสถ์
๔. พุคฺคก พุคฺข่ม พวกคฤหัสถ์ด้วยถ้อยคำอันเลว
๕. รับคำอันเป็นธรรมแก่พวกคฤหัสถ์ แล้วไม่ทำจริง

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนง ฟังลงปฏิสารณียกรรม.

หมวดที่ ๓

[๑๖๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงฟังลงปฏิสารณียกรรม แก่ภิกษุ ๕ รูป คือ รูปหนึ่งชวนขวายเพื่อมิใช่ลาภแห่งพวกคฤหัสถ์ ๑ รูปหนึ่งชวนขวายเพื่อมิใช่ประโยชน์แห่งพวกคฤหัสถ์ ๑ รูปหนึ่งชวนขวายเพื่ออยู่มิได้แห่งพวกคฤหัสถ์ ๑ รูปหนึ่งด่าว่าเปรียบเปรยพวกคฤหัสถ์ ๑ รูปหนึ่งยุยงพวกคฤหัสถ์กับพวกคฤหัสถ์ให้แตกกัน ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงฟังลงปฏิสารณียกรรมแก่ภิกษุ ๕ รูปนี้แล.

หมวดที่ ๔

[๑๖๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลายเมื่อสงฆ์จำนงฟังลงปฏิสารณียกรรมแก่ภิกษุอีก ๕ รูปแม้อื่นอีก คือ รูปหนึ่งพุดติเตียนพระพุทฺธเจ้าแก่พวกคฤหัสถ์ ๑ รูปหนึ่งพุดติเตียนพระธรรมแก่พวกคฤหัสถ์ ๑ รูปหนึ่งพุด

ติเตียนพระสงฆ์แก่พวกคฤหัสถ์ ๑ รูปหนึ่งพูดกด พูดข่มพวกคฤหัสถ์ด้วย
ถ้อยคำอันเลว ๑ รูปหนึ่งรับคำอันเป็นธรรมแก่พวกคฤหัสถ์แล้ว ไม่ทำ
จริง ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงปฏิสารณียกรรมแก่ภิกษุ
๕ รูปนี้แล.

ข้อที่สงฆ์จำนง ๔ หมวด จบ

วัตร ๑๘ ข้อ ในปฏิสารณียกรรม

[๑๖๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุที่ถูกลงปฏิสารณียกรรมแล้ว
ต้องประพฤติชอบ

วิธีประพฤติชอบในปฏิสารณียกรรมนั้น ดังต่อไปนี้:-

๑. ไม่พึงให้อุปสมบท
๒. ไม่พึงให้นิสัย
๓. ไม่พึงให้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่พึงรับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้วก็ไม่พึงสั่งสอนภิกษุณี
๖. สงฆ์ลงปฏิสารณียกรรมเพราะอาบัติใด ไม่พึงต้องอาบัตินั้น
๗. ไม่พึงต้องอาบัตินั้นอันเช่นกัน
๘. ไม่พึงต้องอาบัตินั้นเลวทรามกว่านั้น
๙. ไม่พึงติกรรม
๑๐. ไม่พึงติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

๑๑. ไม่พึงห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ
๑๒. ไม่พึงห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ
๑๓. ไม่พึงทำการไต่สวน
๑๔. ไม่พึงเริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๑๕. ไม่พึงยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๑๖. ไม่พึงโจทภิกษุอื่น
๑๗. ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การ
๑๘. ไม่พึงช่วยภิกษุต่อภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน.

วัตร ๑๘ ข้อ ในปฏิสارانียกรรม จบ

อุกสงฆ์ลงปฏิสارانียกรรม

[๑๖๔] ครั้งนั้น สงฆ์ได้ลงปฏิสارانียกรรมแก่ภิกษุสุธรรม คือ ให้เธอขอขมาจิตตคหบดี เธอถูกสงฆ์ลงปฏิสارانียกรรมแล้วไปเมือง มัจฉिकासณฑ์ เป็นผู้เก้อ ไม่อาจขอขมาจิตตคหบดีได้ จึงกลับมายังพระนครสาวัตถีอีก

ภิกษุทั้งหลายถามอย่างนี้ว่า คุณสุธรรม คุณขอขมาจิตตคหบดีแล้ว หรือ?

ท่านพระสุธรรมตอบว่า ท่านทั้งหลาย ในเรื่องนี้ ผมได้ไปเมือง มัจฉिकासณฑ์แล้ว เป็นผู้เก้อ ไม่อาจขอขมาจิตตคหบดีได้

ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้น แต่พระผู้มีพระภาคเจ้าฯ รับสั่งว่า

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้น สงฆ์จงให้อนุทูตแก่ภิกษุสุธรรมเพื่อขอ
ขมาจิตตคหบดี.

วิธีให้อนุทูต

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล อนุทูตพึงให้ดังนี้ พึงขอให้ภิกษุรับ
ก่อน ครั้นแล้ว ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติทุติยกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

ญัตติทุติยกรรมวาจา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ถ้าความพร้อม
พร้อมของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้ภิกษุมิชื่อนี้เป็นอนุทูต
แก่ภิกษุสุธรรมเพื่อขอขมาจิตตคหบดี นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า สงฆ์ให้ภิกษุมิ
ชื่อนี้เป็นอนุทูตแก่ภิกษุสุธรรม เพื่อขอขมาจิตตคหบดี
การให้ภิกษุมิชื่อนี้เป็นอนุทูตแก่ภิกษุสุธรรม เพื่อขอขมา
จิตตคหบดี ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่
ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ภิกษุมิชื่อนี้ อันสงฆ์ให้เป็นอนุทูตแก่ภิกษุสุธรรม
แล้ว เพื่อขอขมาจิตตคหบดี ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนึ่ง
ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

วิธีขอขมาของพระสุธรรม

[๑๖๕] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุสุธรรมนั้นพึงไปเมืองมัจฉिकासถกกับภิกษุอนุทูต แล้วขอขมาจิตตคหบดีว่า คหบดีของท่านจงอดโทษอาตมาจะ让您ท่านเลื่อมใส ถ้าเมื่อกล่าวอย่างนี้ เขาอดโทษ ชื่อนั้นเป็นการดีหากเขาไม่อดโทษ ภิกษุอนุทูตพึงช่วยพูดว่า คหบดี ขอท่านจงอดโทษแก่ภิกษุนี้ ภิกษุนี้จะ让您ท่านเลื่อมใส ถ้าเมื่อกล่าวอย่างนี้ เขาอดโทษ ชื่อนั้นเป็นการดี หากเขาไม่อดโทษ ภิกษุอนุทูตพึงช่วยพูดว่า คหบดี ขอท่านจงอดโทษแก่ภิกษุนี้ อาตมาจะ让您ท่านเลื่อมใส ถ้าเมื่อกล่าวอย่างนี้ เขาอดโทษ ชื่อนั้นเป็นการดี หากเขาไม่อดโทษ ภิกษุอนุทูตพึงช่วยพูดว่าคหบดี ขอท่านจงอดโทษแก่ภิกษุนี้ตามคำสั่งของสงฆ์ ถ้าเมื่อกล่าวอย่างนี้เขาอดโทษ ชื่อนั้นเป็นการดี หากเขาไม่อดโทษ ภิกษุอนุทูตพึงให้ภิกษุสุธรรมห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า นั่งกระโหียงประคองอัญชลิ แล้วให้แสดงอาบัตินั้น ไม่ละทัสสนูปจาร ไม่ละสวนูปจาร.

ขอขมาสำเร็จ และสงฆ์ระงับกรรม

[๑๖๖] ครั้งนั้น ท่านพระสุธรรมไปเมืองมัจฉिकासถกกับภิกษุอนุทูต แล้วขอขมาจิตตคหบดี ท่านพระสุธรรมนั้นประพฤติโดยชอบ หายเย่อหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ จึงเข้าไปหาภิกษุทั้งหลายแล้วกล่าวอย่างนี้ว่า อาวุโสทั้งหลาย ผมถูกสงฆ์ลงปฏิสารณียกรรมแล้ว ได้ประพฤติโดยชอบ หายเย่อหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ ผมจะพึงปฏิบัติอย่างไรต่อไป ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า:-

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้น สงฆ์จึงระงับปฏิสารณียกรรมแก่
ภิกษุสุธรรม .

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด

หมวดที่ ๑

[๑๖๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ สงฆ์ไม่
พึงระงับปฏิสารณียกรรม คือ :-

๑. ให้อุปสมบท
๒. ให้นิสัย
๓. ให้สามเณรอุปฐาก
๔. รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้วก็สั่งสอนภิกษุณี

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับปฏิสารณียกรรม.

หมวดที่ ๒

[๑๖๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก
สงฆ์ไม่พึงระงับปฏิสารณียกรรม คือ :-

๑. สงฆ์ลงปฏิสารณียกรรม เพราะอาบัติใด ต้องอาบดินนั้น
๒. ต้องอาบดินอื่นอันเช่นกัน
๓. ต้องอาบดินอันเลวทรามกว่านั้น

๔. ตีกรรม

๕. ตีภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับปฏิสารณียกรรม.

หมวดที่ ๓

[๑๖๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ สงฆ์ไม่พึง
ระงับปฏิสารณียกรรม คือ :-

๑. ห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ

๒. ห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ

๓. ทำการไต่สวน

๔. เริ่มอนุวาทธาริณี

๕. ชังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส

๖. โจทภิกษุอื่น

๗. ให้ภิกษุอื่นให้การ

๘. ช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับปฏิสารณียกรรม.

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ในปฏิสารณียกรรม จบ

วัตรที่ควรระงับ ๑๘ ข้อ

หมวดที่ ๑

[๑๗๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ สงฆ์พึงระงับปฏิสารณียกรรม คือ :-

๑. ไม่ให้อุปสมบท
๒. ไม่ให้นิสัย
๓. ไม่ให้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่สั่งสอนภิกษุณี

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับปฏิสารณียกรรม.

หมวดที่ ๒

[๑๗๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก สงฆ์พึงระงับปฏิสารณียกรรม คือ:-

๑. สงฆ์ทำปฏิสารณียกรรมเพราะอาบัติใด ไม่ต้องอาบัตินั้น
๒. ไม่ต้องอาบัตินั้นอันเช่นกัน
๓. ไม่ต้องอาบัตินั้นเลวทรามกว่านั้น
๔. ไม่ติกรรม
๕. ไม่ติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับปฏิสารณียกรรม.

หมวดที่ ๓

[๑๗๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ สงฆ์พึง
ระงับปฏิสารณียกรรม คือ:-

๑. ไม่ห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ
๒. ไม่ห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ
๓. ไม่ทำการไต่สวน
๔. ไม่เริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๕. ไม่ยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๖. ไม่โจทภิกษุอื่น
๗. ไม่ให้ภิกษุอื่นให้การ
๘. ไม่ช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
ปฏิสารณียกรรม.

วัตรที่ควรระงับ ๘ ข้อ ในปฏิสารณียกรรม จบ

วิธีระงับปฏิสารณียกรรม

[๑๗๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล วิธีระงับปฏิสารณียกรรมพึง
ระงับอย่างนี้ คือ ภิกษุสุธรรมนั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียง
ขวา ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่พรรษากว่า นั่งกระโห่งประคองอัญชลี แล้วกล่าว
คำขอระงับกรรมนี้ว่าดังนี้ :-

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าถูกสงฆ์ลงปฏิสารณียกรรมแล้ว ประ-
พฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ ข้าพเจ้าขอ
ระงับปฏิสารณียกรรม

ฟังขอแม่ครั้งที่สอง ฟังขอแม่ครั้งที่สาม

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติจตุตถ-
กรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจา ระงับปฏิสารณียกรรม

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุสุทธธรรมนี้
ถูกสงฆ์ลงปฏิสารณียกรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบ หาย
เยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้ ขอระงับปฏิสารณีย-
กรรม ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์ฟัง
ระงับปฏิสารณียกรรม แก่ภิกษุสุทธธรรม นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุสุทธธรรมนี้
ถูกสงฆ์ลงปฏิสารณียกรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบ หาย
เยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้ ขอระงับปฏิสารณีย-
กรรมสงฆ์ระงับปฏิสารณียกรรมแก่ภิกษุสุทธธรรม การระงับ
ปฏิสารณียกรรมแก่ภิกษุสุทธธรรม ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้
นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สอง ท่านเจ้าข้าขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุสุทธรรณนี้ ถูกสงฆ์ลงปฏิสารณีย-
กรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก่
ตัวได้ บัดนี้ ขอร้องรับปฏิสารณียกรรม สงฆ์ระงับ
ปฏิสารณียกรรมแก่ภิกษุสุทธรรณ การระงับปฏิสารณียกรรม
แก่ภิกษุสุทธรรณ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง
ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุสุทธรรณนี้ ถูกสงฆ์ลงปฏิสารณีย-
กรรมแล้ว ประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก่
ตัวได้ บัดนี้ ขอร้องรับปฏิสารณียกรรม สงฆ์ระงับปฏิ-
สารณียกรรมแก่ภิกษุสุทธรรณ การระงับปฏิสารณียกรรมแก่
ภิกษุสุทธรรณ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่งไม่
ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ปฏิสารณียกรรม อันสงฆ์ระงับแล้วแก่ภิกษุสุทธรรณ
ชอบแก่สงฆ์ เหตุนี้จึงนึ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ ด้วย
อย่างนี้.

ปฏิสารณียกรรม ที่ ๔ จบ

อุกเขปนียกรรม ที่ ๕

เรื่องพระฉนนะ

[๑๗๔] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ โฆสิตาราม เขตพระนครโกสัมพี ครั้งนั้น ท่านพระฉนนะต้องอาบัติแล้ว ไม่ปรารภจะเห็นอาบัติ บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อยต่างก็เพ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า โฉนท่านพระฉนนะต้องอาบัติแล้ว จึงได้ไม่ปรารภจะเห็นอาบัติเล่า แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า.

ประชุมสงฆ์ทรงสอบถาม

[๑๗๕] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถาม ภิกษุทั้งหลายว่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่า ภิกษุฉนนะต้องอาบัติ แล้วไม่ปรารภจะเห็นอาบัติจริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย การกระทำของโมฆบุรุษนั้นนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร มิใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ โฉน โมฆบุรุษนั้นต้องอาบัติแล้วจึงไม่ปรารภจะเห็นอาบัติเล่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย การกระทำของโมฆบุรุษนั้นนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส.....ครั้นแล้ว ทรงทำ

ธรรมีกถารับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่าดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้น สงฆ์จง ทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแก่ภิกษุฉันนะ คือ ห้ามสมโภค กับสงฆ์.

วิธีลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล วิธีลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ พึงทำอย่างนี้ คือ พึงโจทภิกษุฉันนะก่อน ครั้นแล้วพึงให้เธอ ให้การ แล้วพึงปรับอาบัติ ครั้นแล้ว ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบ ด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจา ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระฉันนะนี้ ต้องอาบัติแล้ว ไม่ปรารถนาจะเห็นอาบัติ ถ้าความพร้อมพรุ่งของสงฆ์ถึงที่แล้วสงฆ์พึงทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแก่พระฉันนะ คือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์ นี่เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระฉันนะนี้ ต้องอาบัติแล้วไม่ปรารถนาจะเห็นอาบัติ สงฆ์ทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแก่พระฉันนะ คือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์ การทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแก่พระฉันนะ คือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์ ขอบแก่ท่านผู้ใด

ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึง
พูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระฉันนะนี้ต้องอาบัติแล้ว ไม่
ปรารถนาจะเห็นอาบัติ สงฆ์ทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
เห็นอาบัติแก่พระฉันนะ คือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์ การทำ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแก่พระฉันนะ คือห้าม
สมโภคกับสงฆ์ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้น พึงเป็นผู้หนึ่ง
ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ สงฆ์ทำแล้ว
แก่พระฉันนะคือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์ ชอบแก่สงฆ์
เหตุนี้จึงมี ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ ด้วยอย่างนี้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงบอกภิกษุผู้อยู่ในอาวาสต่อๆ ไปว่า
พระฉันนะถูกสงฆ์ทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแล้ว คือ ห้าม
สมโภคกับสงฆ์.

ลักษณะกรรมไม่เป็นธรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๑๗๖] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับ

แล้วไม่ดี คือ ทำกลับหลัง ๑ ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำไม่ตาม
ปฏิญาณ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้ว
ไม่ดี.

หมวดที่ ๒

[๑๗๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย
และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะอาบัติมิใช่
เทศนาคามินี ๑ ทำเพราะอาบัติที่แสดงแล้ว ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้ว
ไม่ดี.

หมวดที่ ๓

[๑๗๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย
และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่โจทก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ให้จำเลยให้การก่อน
แล้วทำ ๑ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้ว
ไม่ดี.

หมวดที่ ๔

[๑๗๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำกลับหลัง ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๕

[๑๘๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๖

[๑๘๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำไม่ตามปฎิญาณ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๗

[๑๘๒] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๘

[๑๘๓] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะมิใช่อาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๙

[๑๘๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย

และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะอาบัติที่แสดงแล้ว ๑ ทำโดยไม่เป็น
กรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้ว
ไม่ดี.

หมวดที่ ๑๐

[๑๘๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย
และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่โจทก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑
สงฆ์ เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้ว
ไม่ดี.

หมวดที่ ๑๑

[๑๘๖] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย
และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่
เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้ว
ไม่ดี.

หมวดที่ ๑๒

[๑๘๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี ต่อ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

ลักษณะกรรมไม่เป็นกรรม ๑๒ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ จบ

ลักษณะกรรมเป็นกรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๑๘๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือทำต่อหน้า ๑ สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำตามปฎิญาณ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๒

[๑๘๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และ

ระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะอาบัติเป็นเทศนาคา-
มินี ๑ ทำเพราะอาบัติที่ยังไม่ได้แสดง ๑ I

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๓

[๑๕๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และ
ระงับดีแล้ว คือ โจทก่อนแล้วทำ ๑ ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑
ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว .

หมวดที่ ๔

[๑๕๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และ
ระงับดีแล้ว คือ ทำต่อหน้า ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียง
กันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๕

[๑๕๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และ

ระงับดีแล้ว คือ สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์
พร้อมเพรียงกัน ทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๖

[๑๕๓] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และ
ระงับดีแล้ว คือ ทำตามปฏิญาณ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียง
กันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๗

[๑๕๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และ
ระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะต้องอาบัติ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อม
เพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๘

[๑๕๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และ

ระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะอาบัติที่เป็นเทศนาคามินี ๑ ทำโดยกรรม ๑
สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๘

[๑๘๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และ
ระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะอาบัติยังไม่ได้แสดง ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์
พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๐

[๑๘๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และ
ระงับดีแล้ว คือ โจทก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อม
เพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๑

[๑๘๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และ

ระงับดีแล้ว คือ ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์
พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว

หมวดที่ ๑๒

[๑๕๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และ
ระงับดีแล้ว คือ ปรับอาบัติแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อม
เพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ประกอบ
ด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

ลักษณะกรรมเป็นธรรม ๑๒ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ จบ

ข้อที่สงฆ์จำนง ๖ หมวด

หมวดที่ ๑

[๒๐๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ เมื่อสงฆ์
จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ คือ เป็นผู้ก่อความบาด-
หมางก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ทำความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ ๑
เป็นพาล ไม่ฉลาด มีอาบัติมาก มีมรรยาทไม่สมควร ๑ อย่างลูกกลี
กับคฤหัสถ์ ด้วยการคลุกกลีอันไม่สมควร ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์
จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๒

[๒๐๑] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่น
อีก เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ คือ เป็นผู้
มีศีลวิบัติในอธิศีล ๑ เป็นผู้มิอาจารย์วิบัติ ในธรรมาจารย์ ๑ เป็นผู้มิทักขิ
วิบัติในอดิทิฏฐิ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์
จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๓

[๒๐๒] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก
เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ คือ กล่าวติเตียน
พระพุทธเจ้า ๑ กล่าวติเตียนพระธรรม ๑ กล่าวติเตียนพระสงฆ์ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์
จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๔

[๒๐๓] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่เห็นอาบัติแก่ภิกษุ ๓ รูป คือรูปหนึ่งเป็นผู้ก่อความบาดหมาง ก่อ
การทะเลาะ ก่อการวิวาท ทำความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ ๑ รูป
หนึ่งเป็นพาล ไม่ฉลาด มีอาบัติมาก มีมรรยาทไม่สมควร ๑ รูปหนึ่งอยู่
คลุกคลีกับคฤหัสถ์ ด้วยการคลุกคลีอันไม่สมควร ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแก่ภิกษุ ๓ รูปนี้แล.

หมวดที่ ๕

[๒๐๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีก คือ รูปหนึ่งเป็นผู้มีศีลวิบัติในอธิศีล ๑ รูปหนึ่งเป็นผู้มีอาจารย์วิบัติ ในอรรถยาจร ๑ รูปหนึ่งเป็นผู้มีทักขณวิบัติ ในอดิตกฏฐิ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแก่ภิกษุ ๓ รูปนี้แล.

หมวดที่ ๖

[๒๐๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีก คือ รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า ๑ รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระธรรม ๑ รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระสงฆ์ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแก่ภิกษุ ๓ รูปนี้แล.

ข้อที่สงฆ์จำนง ๖ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ จบ

วัตร ๔๓ ข้อ ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ

[๒๐๖] ผู้ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุที่ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแล้ว ต้องประพฤตชอบ

วิธีประพฤตชอบในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัตินั้น ดังต่อไปนี้ :-

๑. ไม่พึงอุปสมบท
๒. ไม่พึงให้นิสสัย
๓. ไม่พึงให้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่พึงรับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่พึงสั่งสอนภิกษุณี
๖. สงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ เพราะอาบัติใด ไม่พึงต้องอาบัตินั้น
  ๗. ไม่พึงต้องอาบัติอื่นอันเช่นกัน
  ๘. ไม่พึงต้องอาบัติอันเลวทรามกว่านั้น
  ๙. ไม่พึงติกรรม
  ๑๐. ไม่พึงติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม
  ๑๑. ไม่พึงยินดีการกราบไหว้ของปกตัตตะภิกษุ
  ๑๒. ไม่พึงยินดีการยื่นรับของปกตัตตะภิกษุ
  ๑๓. ไม่พึงยินดีอิฏฐสิทธิ์กรรมของปกตัตตะภิกษุ
  ๑๔. ไม่พึงยินดีสามีจิกรรมของปกตัตตะภิกษุ
  ๑๕. ไม่พึงยินดีการนำอาสนะมาให้ของปกตัตตะภิกษุ

๑๖. ไม่พึงยินดีการนำที่นอนมาให้ของปกัตตตะภิกษุ
๑๗. ไม่พึงยินดีการนำน้ำล้างเท้ามาให้ ไม่พึงยินดีการตั้งตั้งรองเท้าให้ของปกัตตตะภิกษุ
๑๘. ไม่พึงยินดีการตั้งกระเบื้องเช็ดเท้าให้ของปกัตตตะภิกษุ
๑๙. ไม่พึงยินดีการรับบาตรจีวรของปกัตตตะภิกษุ
๒๐. ไม่พึงยินดีการอุทหลังให้เมื่ออาบน้ำของปกัตตตะภิกษุ
๒๑. ไม่พึงกำจัดปกัตตตะภิกษุ ด้วยศีลวิบัติ
๒๒. ไม่พึงกำจัดปกัตตตะภิกษุ ด้วยอาจารย์วิบัติ
๒๓. ไม่พึงกำจัดปกัตตตะภิกษุ ด้วยทัญญูวิบัติ
๒๔. ไม่พึงกำจัดปกัตตตะภิกษุ ด้วยอาชีวิวิบัติ
๒๕. ไม่พึงยุภิกษุกับภิกษุให้แตกกัน
๒๖. ไม่พึงใช้เครื่องนุ่งห่มอย่างคฤหัสถ์
๒๗. ไม่พึงใช้เครื่องนุ่งห่มอย่างเดียรถีย์
๒๘. ไม่พึงคบพวกเดียรถีย์
๒๙. พึงคบพวกภิกษุ
๓๐. พึงศึกษาสิกขาของภิกษุ
๓๑. ไม่พึงอยู่ในอาวาสมีเครื่องมุงเดียวกันกับปกัตตตะภิกษุ
๓๒. ไม่พึงอยู่ในอนาวาสมีเครื่องมุงเดียวกันกับปกัตตตะภิกษุ
๓๓. ไม่พึงอยู่ในอาวาสหรือในอนาวาสมีเครื่องมุงเดียวกัน กับปกัตตตะภิกษุ
๓๔. เห็นปกัตตตะภิกษุแล้วพึงลุกจากอาสนะ

๓๕. ไม่พึงรุกรานปกตัตตะภิกษุข้างใน หรือข้างนอกวิหาร
๓๖. ไม่พึงห้ามอุโบสถแก่ปกตัตตะภิกษุ
๓๗. ไม่พึงห้ามปวารณาแก่ปกตัตตะภิกษุ
๓๘. ไม่พึงทำการไต่สวน
๓๙. ไม่พึงเริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๔๐. ไม่พึงยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๔๑. ไม่พึงโจทภิกษุอื่น
๔๒. ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การ
๔๓. ไม่พึงช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

วัตร ๔๓ ข้อ ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ จบ

สงฆ์ลงโทษและระงับกรรม

[๒๐๗] ครั้งนั้น สงฆ์ได้ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ พระคันณะ คือห้ามสมโภคกับสงฆ์ เธอถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแล้ว ได้ไปจากอาวาสนั้น สู่อาวาสอื่น ภิกษุทั้งหลายในอาวาสอื่นนั้นไม่กราบไหว้ ไม่ยืนรับ ไม่ทำอัญชลีกรรม ไม่ทำสามิจกรรม ไม่สักการะ ไม่เคารพ ไม่นับถือ ไม่บูชา เธออันภิกษุทั้งหลายไม่สักการะ ไม่เคารพ ไม่นับถือ ไม่บูชาอยู่ เป็นผู้ไม่มีใครทำสักการะ จึงได้ไปจากอาวาสเมื่อนั้นสู่อาวาสอื่น ภิกษุทั้งหลายในอาวาสอื่นเมื่อนั้น ก็ไม่กราบไหว้ ไม่ยืนรับ ไม่ทำอัญชลีกรรม ไม่ทำสามิจกรรม ไม่สักการะ ไม่เคารพ ไม่นับถือ ไม่บูชาเธออันภิกษุทั้งหลายไม่สักการะ ไม่เคารพ ไม่นับถือ ไม่บูชาอยู่

เป็นผู้ไม่มีใครทำสักการะ จึงได้ไปจากอवासเมื่อนั้นสู่อวาสอื่น ภิกษุทั้งหลายในอวาสอื่นเมื่อนั้นก็ไม่กราบไหว้ ไม่ยืนรับ ไม่ทำอัญชลีกรรม ไม่ทำสามีจิกรรม ไม่สักการะ ไม่เคารพ ไม่นับถือ ไม่บูชา เธออันภิกษุทั้งหลายไม่สักการะไม่เคารพ ไม่นับถือ ไม่บูชาอยู่ เป็นผู้ไม่มีใครทำสักการะ จึงกลับมาสู่พระนครโกสัมพีอีกตามเดิม ได้ประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ เข้าไปหาภิกษุทั้งหลาย แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า อวาโสทั้งหลาย ผมถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ แล้วประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่งประพฤติแก้ตัวได้ ผมจะพึงปฏิบัติอย่างไรต่อไป ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า:-

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้น สงฆ์จงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุฉันทนะ.

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๔๓ ข้อ ๘ หมวด

หมวดที่ ๑

[๒๐๘] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ คือ:-

๑. ให้อุปสมบท
๒. ให้นิสังข
๓. ให้สามเณรอุปฐาก
๔. รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี

๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ยังสั่งสอนภิกษุณี

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๒

[๒๐๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง :-

๑. สงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ เพราะอาบัติใดต้อง
อาบัตินั้น

๒. ต้องอาบัติอื่นอันเช่นกัน

๓. ต้องอาบัติอันเลวทรามกว่านั้น

๔. ติกรรม

๕. ติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๓

[๒๑๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง :-

๑. ยินดีการกราบไหว้ ของปกตัตตะภิกษุ

๒. ยินดีการยื่นรับ ของปกตัตตะภิกษุ

๓. ยินดีอัญชลีกรรม ของปกตัตตะภิกษุ

๔. ยินดีสามีจิกรรม ของปกตัตตะภิกษุ

๕. ยินดีการนำอาสนะมาให้ ของปกตัตตะภิกษุ

คู่อ่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับ อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๔

[๒๑๑] คู่อ่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ :-

๑. ยินดีการนำที่นอนมาให้ ของปกตัตตะภิกษุ

๒. ยินดีการนำน้ำล้างเท้ามาให้ การตั้งตั้งรองเท้าให้ ของ
ปกตัตตะภิกษุ

๓. ยินดีการตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า ของปกตัตตะภิกษุ

๔. ยินดีการรับบาตรจีวร ของปกตัตตะภิกษุ

๕. ยินดีการอุหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุ

คู่อ่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๕

[๒๑๒] คู่อ่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ :-

๑. กำจัดปกตัตตะภิกษุ ด้วยศีลวิบัติ

๒. กำจัดปกตัตตะภิกษุ ด้วยอาจารย์วิบัติ

๓. กำจัดปกตัตตะภิกษุ ด้วยทักขณวิบัติ

๔. กำจัดปกตัตตะภิกษุ ด้วยอาชีวิวิบัติ

๕. ยุภิกษุกับภิกษุให้แตกกัน

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๖

[๒๑๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ :-

๑. ใช้เครื่องนุ่งห่มอย่างคฤหัสถ์
๒. ใช้เครื่องนุ่งห่มอย่างเดียรถีย์
๓. คบพวกเดียรถีย์
๔. ไม่คบพวกภิกษุ
๕. ไม่ศึกษาสิกขาของภิกษุ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๗

[๒๑๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ:-

๑. อยู่ในอาวาสมีเครื่องมุงเดียวกันกับปกตัตตะภิกษุ
๒. อยู่ในอนาวาสมีเครื่องมุงเดียวกันกับปกตัตตะภิกษุ
๓. อยู่ในอาวาส หรือในอนาวาส มีเครื่องมุงเดียวกันกับปกตัตตะ
ภิกษุ

๔. เห็นปกติตตะภิกษุแล้ว ไม่ลุกจากอาสนะ

๕. รุกรานปกติตตะภิกษุ ข้างในหรือข้างนอกวิหาร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๘

[๒๑๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๘ คือ :-

๑. ห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ

๒. ห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ

๓. ทำการไต่สวน

๔. เริ่มอนุวาทาธิกรรม

๕. ยิงภิกษุอื่นให้ทำโอกาส

๖. โจทภิกษุอื่น

๗. ให้ภิกษุอื่นให้การ

๘. ช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรรมกัน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๔๓ ข้อ ๘ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ จบ

วัตรที่ควรระงับ ๔๓ ข้อ ๘ หมวด

หมวดที่ ๑

[๒๑๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ คือ :-

๑. ไม่ให้อุปสมบท
๒. ไม่ให้นิสัย
๓. ไม่ให้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่สั่งสอนภิกษุณี

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๒

[๒๑๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ :-

๑. สงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ เพราะอาบัติใด ไม่เห็นอาบัตินั้น
๒. ไม่ต้องอาบัติอื่นอันเช่นกัน
๓. ไม่ต้องอาบัติอันเลวทรามกว่านั้น
๔. ไม่ติกรรม
๕. ไม่ติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๓

[๒๑๘] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ :-

๑. ไม่ยินดีการกราบไหว้ ของปกตัตตะภิกษุ
๒. ไม่ยินดีการยืนรับ ของปกตัตตะภิกษุ
๓. ไม่ยินดีอิฏฐสิทธิ์กรรม ของปกตัตตะภิกษุ
๔. ไม่ยินดีสามิจิกรรม ของปกตัตตะภิกษุ
๕. ไม่ยินดีการนำอาสนะมาให้ ของปกตัตตะภิกษุ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๔

[๒๑๙] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ :-

๑. ไม่ยินดีการนำที่นอนมาให้ ของปกตัตตะภิกษุ
๒. ไม่ยินดีการนำน้ำล้างเท้ามาให้ การตั้งตั้งรองเท้าให้ ของปก-
ตัตตะภิกษุ
๓. ไม่ยินดีการตั้งกระเบื้องเช็ดเท้าให้ ของปกตัตตะภิกษุ
๔. ไม่ยินดีการรับบาตรจีวร ของปกตัตตะภิกษุ
๕. ไม่ยินดีการอุทลั้งให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๕

[๒๒๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ :-

๑. ไม่กำจัดปกติตตะภิกษุ ด้วยศีลวิบัติ
๒. ไม่กำจัดปกติตตะภิกษุ ด้วยอาจารย์วิบัติ
๓. ไม่กำจัดปกติตตะภิกษุ ด้วยทัญญูวิบัติ
๔. ไม่กำจัดปกติตตะภิกษุ ด้วยอาชีวิวิบัติ
๕. ไม่ยุ่งภิกษุกับภิกษุให้แตกกัน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๖

[๒๒๑] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ :-

๑. ไม่ใช่เครื่องนุ่งห่มอย่างคฤหัสถ์
๒. ไม่ใช่เครื่องนุ่งห่มอย่างเดียรถีย์
๓. ไม่คบพวกเดียรถีย์
๔. คบพวกภิกษุ
๕. ศีกษาสิกขาของภิกษุ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล้ว สงฆ์พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๓

[๒๒๒] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ:-

๑. อยู่ในอาวาสมีเครื่องมุงเดียวกันกับปกตัตตะภิกษุ
๒. อยู่ในอนาวาสมีเครื่องมุงเดียวกันกับปกตัตตะภิกษุ
๓. อยู่ในอาวาส หรือในอนาวาส มีเครื่องมุงเดียวกันกับปกตัตตะ
ภิกษุ

๔. เห็นปกตัตตะภิกษุแล้วลุกจากอาสนะ

๕. ไม่รุกรานปกตัตตะภิกษุ ข้างในหรือข้างนอกวิหาร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

หมวดที่ ๔

[๒๒๓] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่เห็นอาบัติ แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๔ คือ.

๑. ไม่ห้ามอุโบสถแก่ปกตัตตะภิกษุ

๒. ไม่ห้ามปวารณาแก่ปกตัตตะภิกษุ

๓. ไม่ทำการไต่สวน

๔. ไม่เริ่มอนุวาทาธิกรณ์

๕. ไม่ยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส

๖. ไม่โจทภิกษุอื่น

๗. ไม่ให้ภิกษุอื่นให้การ

๘. ไม่ช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ.

วัตรที่ควรระงับ ๔๓ ข้อ ๘ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ จบ

วิธีระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ

[๒๒๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แลวิธีระงับอุกเขปนียกรรมฐานไม่
เห็นอาบัติ พึงระงับอย่างนี้

ภิกษุฉันทันนั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้เท้า
ภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโห่งประคองอัญชลิ แล้วกล่าวคำขอร้องกรรมนั้น
อย่างนี้ว่าดังนี้ :-

คำขอร้องอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่

เห็นอาบัติแล้วประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัว

ได้ ข้าพเจ้าขอร้อง อุกเขปนียกรรมฐานไม่เห็นอาบัติ

พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติจตุตถ-
กรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจา ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระฉันนะนั้น
ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแล้ว ประ
พฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้ ขอ
ระงับ อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติถ้าความพร้อม
พร้อมของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรมฐาน
ไม่เห็นอาบัติ แก่พระฉันนะ นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระฉันนะนี้ถูก
สงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติแล้ว ประพฤติ
โดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้ ขอระงับ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ สงฆ์ระงับอุกเขปนีย
กรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ แก่พระฉันนะ การระงับอุกเขปน
ียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ แก่พระฉันนะ ชอบแก่ท่าน
ผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้
นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระฉันนะนี้ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่เห็นอาบัติแล้ว ประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง

ประพุดิแล้วแก้ตัวได้ บัดนี้ขอระงับอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่เห็นอาบัติ สงฆ์ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
เห็นอาบัติแก่พระฉันนะ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึง
เป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติ อันสงฆ์ระงับ
แล้วแก่พระฉันนะ ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้า
ทรงความนี้ไว้อย่างนี้.

อุกเขปนียกรรม ฐานไม่เห็นอาบัติที่ ๕ จบ

อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ

เรื่องพระฉันนะ

[๒๒๕] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ
โฆสิตาราม เขตพระนครโกสัมพี ครั้งนั้น ท่านพระฉันนะต้องอาบัติแล้ว
ไม่ปรารถนาจะทำคีนอาบัติ บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย....ต่างก็เพ่งโทษ
ติเตียน โพนทะนาว่า โฉนท่านพระฉันนะต้องอาบัติแล้ว จึงได้ไม่
ปรารถนาจะทำคีนอาบัติเล่า แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า.

ทรงสอบถาม

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะ
เหตุเป็นค้ำมูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามภิกษุทั้ง
หลายว่า

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่า ภิกษุฉันจะต้องอาบัติแล้ว ไม่
ปรารถนาจะทำคืนอาบัติ จริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงติเตียนว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย การ
กระทำของภิกษุโมฆบุรุษนั้นนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร มิใช่กิจ
ของสมณะใช้ไม่ได้ไม่ควรทำ โฉนภิกษุโมฆบุรุษนั้น ต้องอาบัติแล้ว
จึงไม่ปรารถนาจะทำคืนอาบัติเล่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย การกระทำของ
ภิกษุโมฆบุรุษนั้นนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อม
ใส...ครั้นแล้วทรงทำธรรมีกถารับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูก่อนภิกษุ
ทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้น สงฆ์จงทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคืนอาบัติแก่
ภิกษุฉันนะ คือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์.

วิธีทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคืนอาบัติ

[๒๒๖] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล วิธีทำอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่ทำคืนอาบัติ พึงทำอย่างนี้ :-

พึงโจทภิกษุฉันนะก่อน ครั้นแล้วพึงให้เธอให้การ แล้วพึงปรับ
อาบัติ ครั้นแล้วภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจาว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระฉันนะนี้
ต้องอาบัติแล้ว ไม่ปรารถนาจะทำคือนอบัตติ ถ้าความ
พร้อมพรุ่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงทำอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่ทำคือนอบัตติแก่พระฉันนะ คือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์
นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระฉันนะนี้
ต้องอาบัติแล้ว ไม่ปรารถนาจะทำคือนอบัตติ สงฆ์ทำ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติแก่พระฉันนะ คือ
ห้ามสมโภคกับสงฆ์ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็น
ผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระฉันนะนี้ต้องอาบัติแล้ว ไม่
ปรารถนาจะทำคือนอบัตติ สงฆ์ทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
ทำคือนอบัตติแก่พระฉันนะ คือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์ การ
ทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติแก่พระฉันนะ คือ
ห้ามสมโภคกับสงฆ์ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็น
ผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ สงฆ์ทำแล้ว

แก่พระภิกษุ คือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์ ชอบแก่สงฆ์

เหตุนี้จึงมี ข้ำพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเขจงบอกภิกษุผู้อยู่ในอาวาสต่อ ๆ ไปว่า พระภิกษุอันสงฆ์ทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติแล้ว คือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์.

ลักษณะกรรมไม่เป็นกรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๒๒๗] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้ว ไม่ดี คือทำคีนหลัง ๑ ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำไม่ตามปฎิญาณ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้ว ไม่ดี.

หมวดที่ ๒

[๒๒๘] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ทำเพราะอาบัติมิใช่ เทศนาคามินี ๑ ทำเพราะอาบัติที่แสดงแล้ว ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๓

[๒๒๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่โจทก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๔

[๒๓๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำกลับหลัง ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๕

[๒๓๑] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่

เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ยอมสอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๖

[๒๓๒] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ทำตามปฏิญาณ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๗

[๒๓๓] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๘

[๒๓๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคิน
อาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็น
วินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะอาบัติมิใช่เป็นเทศนาคามินี ๑
ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ ที่
ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และ
ระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๙

[๒๓๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคิน
อาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็น
วินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะอาบัติที่แสดงแล้ว ทำโดย
ไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ ที่
ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และ
ระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๐

[๒๓๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคิน
อาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็น
วินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่โจทก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็น
กรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๑

[๒๓๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๒

[๒๓๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

ลักษณะกรรมไม่เป็นกรรม ๑๒ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ จบ

ลักษณะกรรมเป็นกรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๒๓๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีน
อาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และ
ระงับดีแล้ว คือ ทำต่อหน้า ๑ สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำตามปฎิญาณ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่
ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับ
ดีแล้ว .

หมวดที่ ๒

[๒๔๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีน
อาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย
และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะอาบัติเป็นเทศนา-
คามินี ๑ ทำเพราะอาบัตียังมิได้แสดง

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่
ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับ
ดีแล้ว.

หมวดที่ ๓

[๒๔๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีน
อาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย
และระงับดีแล้ว คือ โจทก่อนแล้วทำ ๑ ให้จำเลยให้การแล้วทำ ๑
ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

คูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคืนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๔

[๒๔๒] คูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคืนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำต่อหน้า ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคืนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๕

[๒๔๓] คูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคืนอาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคืนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๖

[๒๔๔] คูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคืนอาบัติที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย

และระงับดีแล้ว คือ ทำตามปฏิญาณ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อม
เพรียงกันทำ ๑

ทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคืนอาบัติ ที่
ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดี
แล้ว.

หมวดที่ ๗

[๒๔๕] คุก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคืนอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และ
ระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะต้องอาบัติ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อม
เพรียงกันทำ ๑

คุก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคืนอาบัติ ที่
ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย ระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๘

[๒๔๖] คุก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคืนอาบัติ
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และ
ระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะอาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์
พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คุก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคืนอาบัติ ที่
ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดี
แล้ว.

หมวดที่ ๕

[๒๔๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะอาบัติที่ยังมิได้แสดง ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๐

[๒๔๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ โจทก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว .

หมวดที่ ๑๑

[๒๔๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๑๒

[๒๕๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ปรับอาบัติแล้วทำ ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

ลักษณะกรรมเป็นกรรม ๑๒ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ จบ

ข้อที่สงฆ์จำนง ๖ หมวด

หมวดที่ ๑

[๒๕๑] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ คือ ก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ทำความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ ๑ เป็นพาล ไม่ฉลาด มีอาบัติมาก มีมารยาทไม่สมควร ๑ อยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ด้วยการคลุกคลีอันไม่สมควร ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนง
ฟังลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ.

หมวดที่ ๒

[๒๕๒] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก
เมื่อสงฆ์จำนงจะฟังลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ ก็เป็นผู้มีศีล
วิบัติในอธิศีล ๑ เป็นผู้มีอาจารย์วิบัติ ในอัยยาจาร ๑ เป็นผู้มีทิฏฐิวิบัติ
ในอดิทิฏฐิ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนง
ฟังลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ.

หมวดที่ ๓

[๒๕๓] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่น
อีก เมื่อสงฆ์จำนงจะฟังลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ คือ
กล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า ๑ กล่าวติเตียนพระธรรม ๑ กล่าวติเตียนพระ
สงฆ์ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนง
ฟังลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ.

หมวดที่ ๔

[๒๕๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงฟังลงอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่ทำคินอาบัติแก่ภิกษุ ๓ รูป คือรูปหนึ่งเป็นผู้ก่อความบาดหมาง
ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ทำความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ ๑ รูป

หนึ่งเป็นพาล ไม่ฉลาด มีอาบัติมาก มีมรรยาทไม่สมควร ๑ รูปหนึ่ง
อยู่คฤคสกับภคหัตถ์ ด้วยการคฤคสอื่นไม่สมควร ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
ทำค้ำอาบัติแก่ภิกษุ ๓ รูปนี้แล.

หมวดที่ ๕

[๒๕๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่ทำค้ำอาบัติ แก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีก คือรูปหนึ่งเป็นผู้มีศีลวิบัติ
ในอธิศีล ๑ รูปหนึ่งเป็นผู้มีอาจารย์วิบัติ ในอธยาจารย์ ๑ รูปหนึ่งเป็นผู้
มีทิฏฐิวิบัติ ในอดิติฏฐิ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
ทำค้ำอาบัติแก่ภิกษุ ๓ รูปนี้แล.

หมวดที่ ๖

[๒๕๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่ทำค้ำอาบัติแก่ภิกษุ ๓ รูปแม้อื่นอีก คือ รูปหนึ่งกล่าวติเตียน
พระพุทธเจ้า ๑ รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระธรรม ๑ รูปหนึ่งกล่าวติเตียน
พระสงฆ์ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
ทำค้ำอาบัติแก่ภิกษุ ๓ รูปนี้แล.

ข้อที่สงฆ์จำนง ๖ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำค้ำอาบัติ จบ

วัตร ๔๓ ข้อ ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ

[๒๕๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติแล้ว ต้องประพฤติชอบ

วิธีประพฤติชอบในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัตินั้นดังนี้ :-

๑. ไม่พึงให้อุปสมบท
๒. ไม่พึงให้นิสสัย
๓. ไม่พึงให้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้สมมติแล้ว ก็ไม่พึงสั่งสอนภิกษุณี
๖. สงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ เพราะอาบัติใด ไม่พึงต้องอาบัตินั้น
๗. ไม่ต้องอาบัติอื่นอันเช่นกัน
๘. ไม่พึงต้องอาบัติอัน เลวทรามกว่านั้น
๙. ไม่พึงติกรรม
๑๐. ไม่พึงติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม
๑๑. ไม่พึงยินดีการกราบไหว้ ของปกตัตตะภิกษุ
๑๒. ไม่พึงยินดีการยื่นรับ ของปกตัตตะภิกษุ
๑๓. ไม่พึงยินดีอิฏฐชลิกรรม ของปกตัตตะภิกษุ
๑๔. ไม่พึงยินดีสามิจิกรรม ของปกตัตตะภิกษุ
๑๕. ไม่พึงยินดีการนำอาสนะมาให้ ของปกตัตตะภิกษุ
๑๖. ไม่พึงยินดีการนำที่นอนมาให้ ของปกตัตตะภิกษุ

๑๗. ไม่พึงยินดีการนำน้ำล้างเท้ามาให้ การตั้งตั้งรองเท้าให้ ของ
ปกตัตตะภิกษุ
๑๘. ไม่พึงยินดีการตั้งกระเบื้องเช็ดเท้าให้ ของปกตัตตะภิกษุ
๑๙. ไม่พึงยินดีการรับบาตร จีวร ของปกตัตตะภิกษุ
๒๐. ไม่พึงยินดีการถูหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุ
๒๑. ไม่พึงกำจัดปกตัตตะภิกษุ ด้วยศีลวิบัติ
๒๒. ไม่พึงกำจัดปกตัตตะภิกษุ ด้วยอาจารย์วิบัติ
๒๓. ไม่พึงกำจัดปกตัตตะภิกษุ ด้วยทักขิวิบัติ
๒๔. ไม่พึงกำจัดปกตัตตะภิกษุ ด้วยอาชีวิวิบัติ
๒๕. ไม่พึงยุภิกษุกับภิกษุให้แตกกัน
๒๖. ไม่พึงใช้เครื่องนุ่งห่มอย่างคฤหัสถ์
๒๗. ไม่พึงใช้เครื่องนุ่งห่มอย่างเดียรถีย์
๒๘. ไม่พึงคบพวกเดียรถีย์
๒๙. พึงคบพวกภิกษุ
๓๐. พึงศึกษาศึกษาของภิกษุ
๓๑. ไม่พึงอยู่ในอาวาสมีเครื่องมุงเดียวกันกับปกตัตตะภิกษุ
๓๒. ไม่พึงอยู่ในอนาวาสมีเครื่องมุงเดียวกัน กับปกตัตตะภิกษุ
๓๓. ไม่พึงอยู่ในอาวาส หรือในอนาวาสมีเครื่องมุงเดียวกันกับ
ปกตัตตะภิกษุ
๓๔. เห็นปกตัตตะภิกษุแล้วพึงลุกจากอาสนะ
๓๕. ไม่พึงรุกรานปกตัตตะภิกษุ ข้างในหรือข้างนอกวิหาร

๓๖. ไม่พึงห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ
๓๗. ไม่พึงห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ
๓๘. ไม่พึงทำการไต่สวน
๓๙. ไม่พึงเริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๔๐. ไม่พึงยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๔๑. ไม่พึงโจทภิกษุอื่น
๔๒. ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การ
๔๓. ไม่พึงช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

วัตร ๔๓ ข้อ ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติจบ

สงฆ์ลงโทษและระงับ

[๒๕๘] ครั้งนั้น สงฆ์ได้ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติแก่พระภิกษุหนึ่ง คือ ห้ามสมโภชกับสงฆ์ ท่านถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติแล้ว ได้ไปจากอาวาสนั้น สู่อาวาสอื่น ภิกษุทั้งหลาย ในอาวาสอื่นนั้น ไม่กราบไหว้ ไม่ยืนรับ ไม่ทำอัญชลีกรรม ไม่ทำสามีจิกรรม ไม่สักการะ ไม่เคารพ ไม่นับถือ ไม่บูชา ท่านอันภิกษุทั้งหลาย ไม่สักการะ ไม่เคารพ ไม่นับถือ ไม่บูชาอยู่ เป็นผู้ไม่มีใครทำสักการะ จึงได้ไปจากอาวาสนั้น สู่อาวาสอื่น แม้ภิกษุทั้งหลายในอาวาสอื่นนั้นก็ไม่กราบไหว้ ไม่ยืนรับ ไม่ทำอัญชลีกรรม ไม่ทำสามีจิกรรม ไม่สักการะ ไม่เคารพ ไม่นับถือ ไม่บูชา ท่านอันภิกษุทั้งหลาย ไม่สักการะ ไม่

เคารพ ไม่นับถือ ไม่นูชา เป็นผู้ไม่มีใครทำสักการะ จึงได้ไปจากอวาส
นั้น สู่อวาสอื่น แม้ภิกษุทั้งหลายในอวาสอื่นนั้นก็ไมกราบไหว้ ไม่ยื่น
รับ ไม่ทำอัญชลีกรรม ไม่ทำสามิจิกรรม ไม่สักการะ ไม่เคารพ ไม่นับ
ถือ ไม่นูชา ท่านอันภิกษุทั้งหลาย ไม่สักการะ ไม่เคารพ ไม่นับถือ ไม่
นุชาอยู่ เป็นผู้ไม่มีใครทำสักการะ จึงกลับมาสู่พระนครโกสัมพีอีกตามเดิม
ได้ประพตติโดยชอบ หายเยอหยัง ประพตติแก้ตัวได้ จึงเข้าไปหาภิกษุทั้ง
หลายแล้วกล่าวอย่างนี้ว่า อาวุโสทั้งหลาย ผมถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่ทำคีนอาบัติ แล้วประพตติโดยชอบ หายเยอหยัง ประพตติแก้ตัว
ได้ ผมจะพึงปฏิบัติอย่างไรต่อไป ภิกษุทั้งหลายเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้น
แต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้น สงฆ์
จงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ แก่ภิกษุนั้นนะ.

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๔๓ ข้อ ๘ หมวด

หมวดที่ ๑

[๒๕๕] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ คือ :-

๑. ให้อุปสมบท
๒. ให้นิสัย
๓. ให้สามเณรอุปฐาก
๔. รับสมมติเป็นผู้ตั้งสอนภิกษุณี
๕. แม้รับสมมติแล้วก็ยังตั้งสอนภิกษุณี

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำค้ำอาบัติ.

หมวดที่ ๔

[๒๖๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก
สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำค้ำอาบัติ คือ :-

๑. สงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำค้ำอาบัติเพราะอาบัติใดต้อง
อาบัตินั้น

๒. ต้องอาบัติอื่นอันเช่นกัน

๓. ต้องอาบัติอันเลวทรามกว่านั้น

๔. ติกรรม

๕. ติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำค้ำอาบัติ.

หมวดที่ ๓

[๒๖๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก
สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำค้ำอาบัติ คือ :-

๑. ยินดีการกราบไหว้ ของปกตัตตะภิกษุ

๒. ยินดีการยื่นรับ ของปกตัตตะภิกษุ

๓. ยินดีอัญชลีกรรม ของปกตัตตะภิกษุ

๔. ยินดีสามีจิกรรม ของปกตัตตะภิกษุ

๕. ยินดีการนำอาสนะมาให้ ของปกตัตตะภิกษุ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติ.

หมวดที่ ๔

[๒๖๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก
สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติ คือ :-

๑. ยินดีการนำที่นอนมาให้ ของปกคัตตะภิกษุ
๒. ยินดีการนำน้ำล้างเท้ามาให้ การตั้งตั้งรองเท้าให้ ของปกคัตตะ
ภิกษุ
๓. ยินดีการตั้งกระเบื้องเช็ดเท้าให้ ของปกคัตตะภิกษุ
๔. ยินดีการรับบาตรและจีวร ของปกคัตตะภิกษุ
๕. ยินดีการอุหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกคัตตะภิกษุ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติ.

หมวดที่ ๕

[๒๖๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก
สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติ คือ :-

๑. กำจัดปกคัตตะภิกษุ ด้วยศีลวิบัติ
๒. กำจัดปกคัตตะภิกษุ ด้วยอาจารย์วิบัติ
๓. กำจัดปกคัตตะภิกษุ ด้วยทักขณวิบัติ
๔. กำจัด ปกคัตตะภิกษุ ด้วยอาชีวิวิบัติ
๕. ยุภิกษุกับภิกษุให้แตกกัน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอาบัติ.

หมวดที่ ๖

[๒๖๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก
สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอาบัติ คือ:-

๑. ใช้เครื่องนุ่งห่มอย่างคฤหัสถ์
๒. ใช้เครื่องนุ่งห่มอย่างเดียรถีย์
๓. คบพวกเดียรถีย์
๔. ไม่คบพวกภิกษุ
๕. ไม่ศึกษาสิกขาของภิกษุ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอาบัติ.

หมวดที่ ๗

[๒๖๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก
สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอาบัติ คือ :-

๑. อยู่ในอาวาสมีเครื่องมุงเดียวกันกับปกตัตตะภิกษุ
๒. อยู่ในอนาวาสมีเครื่องมุงเดียวกันกับปกตัตตะภิกษุ
๓. อยู่ในอาวาส หรือในอนาวาส มีเครื่องมุงเดียวกันกับปกตัตตะ
ภิกษุ
๔. เห็นปกตัตตะภิกษุแล้วไม่ลุกจากอาสนะ
๕. รุกรานปกตัตตะภิกษุ ช้างในหรือช้างนอกวิหาร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ.

หมวดที่ ๘

[๒๖๖] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ คือ:-

๑. ห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ
๒. ห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ
๓. ทำการไต่สวน
๔. เริ่มอนุวาทธาริณ
๕. ยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๖. โจทภิกษุอื่น
๗. ให้ภิกษุอื่นให้การ
๘. ช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ.

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๔๓ ข้อ ๘ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ จบ

วัตรที่ควรระงับ ๔๓ ข้อ ๘ หมวด

หมวดที่ ๑

[๒๖๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ คือ :-

๑. ไม่ให้อุปสมบท
๒. ไม่ให้นิสัย
๓. ไม่ให้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้วก็ไม่สั่งสอนภิกษุณี

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ

หมวดที่ ๒

[๒๖๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีกสงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ คือ :-

๑. สงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ เพราะอาบัติใดไม่ต้องอาบัตินั้น
๒. ไม่ต้องอาบัตินั้นอันเช่นกัน
๓. ไม่ต้องอาบัตินั้นอันเลวทรามกว่านั้น
๔. ไม่ติกรรม
๕. ไม่ติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติ.

หมวดที่ ๓

[๒๖๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก
สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติ คือ :-

๑. ไม่ยินดีการกราบไหว้ ของปกตัตตะภิกษุ
๒. ไม่ยินดีการยื่นรับ ของปกตัตตะภิกษุ
๓. ไม่ยินดีอิฏฐชลิกรรม ของปกตัตตะภิกษุ
๔. ไม่ยินดีสามีจิกรรม ของปกตัตตะภิกษุ
๕. ไม่ยินดีการนำอาสนะมาให้ ของปกตัตตะภิกษุ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติ.

หมวดที่ ๔

[๒๗๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่น
อีก สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติ คือ :-

๑. ไม่ยินดีการนำที่นอนมาให้ ของปกตัตตะภิกษุ
๒. ไม่ยินดีการนำน้ำล้างเท้ามาให้ การตั้งตั้งรองเท้าให้ ของ
ปกตัตตะภิกษุ
๓. ไม่ยินดีการตั้งกระเบื้องเช็ดเท้าให้ ของปกตัตตะภิกษุ
๔. ไม่ยินดีการรับบาตรจีวร ของปกตัตตะภิกษุ
๕. ไม่ยินดีการอุทล้งให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ.

หมวดที่ ๕

[๒๗๑] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่น
อีก สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ คือ :-

๑. ไม่กำจัดปกตัตตะภิกษุ ด้วยศีลวิบัติ
๒. ไม่กำจัดปกตัตตะภิกษุ ด้วยอาจารย์วิบัติ
๓. ไม่กำจัดปกตัตตะภิกษุ ด้วยทัญญูวิบัติ
๔. ไม่กำจัดปกตัตตะภิกษุ ด้วยอาชีวิวิบัติ
๕. ไม่ยุภิกษุกับภิกษุให้แตกกัน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ.

หมวดที่ ๖

[๒๗๒] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ แม้อื่น
อีก สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติคือ:-

๑. ไม่ใช่เครื่องนุ่งห่มอย่างคฤหัสถ์
๒. ไม่ใช่เครื่องนุ่งห่มอย่างเดียรถีย์
๓. ไม่คบพวกเดียรถีย์
๔. คบพวกภิกษุ
๕. ศีกษาสิกขาของภิกษุ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ.

หมวดที่ ๗

[๒๗๓] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่น
อีก สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ คือ :-

๑. ไม่อยู่ในอาวาสมีเครื่องมุงเดียวกันกับปกตัตตะภิกษุ
๒. ไม่อยู่ในอนาวาสมีเครื่องมุงเดียวกันกับปกตัตตะภิกษุ
๓. ไม่อยู่ในอาวาส หรือในอนาวาส มีเครื่องมุงเดียวกันกับ
ปกตัตตะภิกษุ
๔. เห็นปกตัตตะภิกษุแล้วลุกจากอาสนะ

๕. ไม่รุกรานปกตัตตะภิกษุ ข้างในหรือข้างนอกวิหาร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ.

หมวดที่ ๘

[๒๗๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ แม้อื่น
อีก สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ คือ :-

๑. ไม่ห้ามอุโบสถแก่ปกตัตตะภิกษุ
๒. ไม่ห้ามปวารณาแก่ปกตัตตะภิกษุ
๓. ไม่ทำการไต่สวน
๔. ไม่เริ่มอนุวาทธาริกรณ์
๕. ไม่ยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส

๖. ไม่โจทภิกษุอื่น

๗. ไม่ให้ภิกษุอื่นให้การ

๘. ไม่ช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ นี้แล สงฆ์พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ.

วัตรที่ควรระงับ ๔๓ ข้อ ๘ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ จบ

วิธีระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ

[๒๗๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล วิธีระงับอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่ทำคินอาบัติ พึงระงับอย่างนี้

ภิกษุฉนั้นนั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ใหว่
เท่าภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโห้งประคองอัญชลิ แล้วกล่าวคำขอระงับ
กรรมนั้นอย่างนี้ ว่าดังนี้ :-

คำขอระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่คินอาบัติ

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
ทำคินอาบัติ แล้วประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติ
แก้ตัวได้ ข้าพเจ้าขอระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคินอาบัติ

ฟังขอแม่ครั้งที่สอง ฟังขอแม่ครั้งที่สาม

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติจตุตถ-
กรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระฉันนะนี้
ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติแล้ว ประ-
พฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้
ขอระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติ ถ้าความ
พร้อมพร้อมของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงระงับอุกเขปนีย-
กรรม ฐานไม่ทำคือนอบัตติแก่พระฉันนะ นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า พระฉันนะนี้ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่ทำคือนอบัตติแล้ว ประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง
ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้ ขอระงับอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่ทำคือนอบัตติ สงฆ์ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคือน
อบัตติแก่พระฉันนะ การระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำ
อบัตติคือนแก่พระฉันนะ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงนั่ง
ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม่ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม่ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พระฉันนะนี้ ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่ทำคีนอาบัติแล้ว ประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง
ประพฤติกัณฑ์ได้ บัดนี้ขอระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
ทำคีนอาบัติ สงฆ์ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีน
อาบัติแก่พระฉันนะ การระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
ทำคีนอาบัติแก่พระฉันนะ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้น
พึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ อันสงฆ์ระงับ
แล้วแก่พระฉันนะ ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนึ่ง ข้าพเจ้า
ทรงความนี้ไว้อย่างนี้.

อุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำคีนอาบัติ ที่ ๖ จบ

อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป

เรื่องพระอริฏฐะ

[๒๓๖] สมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวัน อารามของอนาถบิณฑิกคหบดี เขตพระนครสาวัตถี ครั้งนั้น พระอริฏฐะผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง มีทิฏฐิอันเป็นบาปเห็นปานนี้เกิดขึ้นว่า เรารู้ทั่วถึงธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงแล้ว โดยประการที่ตรัสว่า เป็นธรรมทำอันตราย ธรรมเหล่านั้นหาอาจทำอันตรายแก่ผู้เสพได้จริงไม่, ภิกษุหลายรูปด้วยกันได้ทราบข่าวว่า พระอริฏฐะผู้เกิดในตระกูลพรานแร้งมีทิฏฐิอันเป็นบาปเห็นปานนี้เกิดขึ้นว่า เรารู้ทั่วถึงธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงแล้วโดยประการที่ตรัสว่า เป็นธรรมทำอันตราย ธรรมเหล่านั้นหาอาจทำอันตรายแก่ผู้เสพได้จริงไม่ แล้วพากันเข้าไปหาพระอริฏฐะผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง ถามว่า อ้าวโสอริฏฐะ ได้ยินว่า ท่านมีทิฏฐิอันเป็นบาปเห็นปานนี้เกิดขึ้นว่า ข้าพเจ้ารู้ทั่วถึงธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงแล้ว โดยประการที่ตรัสว่า เป็นธรรมทำอันตราย ธรรมเหล่านั้นหาอาจทำอันตรายแก่ผู้เสพได้จริงไม่ดังนี้ จริงหรือ?

พระอริฏฐะตอบว่า จริงเหมือนอย่างนั้นแล อ้าวโสทั้งหลาย ผมรู้ทั่วถึงธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงแล้วโดยประการที่ตรัสว่า เป็นธรรมทำอันตราย ธรรมเหล่านั้นหาอาจทำอันตรายแก่ผู้เสพได้จริงไม่.

ภิกษุทั้งหลายกล่าวห้ามว่า อ้าวโสอริฏฐะ ท่านอย่าได้พูดเช่นนั้น ท่านอย่าได้กล่าวต่อพระผู้มีพระภาคเจ้า การกล่าวต่อพระผู้มีพระภาคเจ้าไม่ดี

แน่ พระผู้มีพระภาคเจ้าไม่ได้ตรัสอย่างนั้นเลย พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัส
ธรรมอันทำอันตรายไว้โดยปริยายเป็นอันมาก ก็แลธรรมเหล่านั้นอาจทำ
อันตรายแก่ผู้เสพอได้จริง กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า มีความ
ยินดีน้อย มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก โทษในกามทั้งหลายนี้มากยิ่งขึ้น
นัก กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า เปรียบเหมือนร่างกระดูก มี
ทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก โทษในกามทั้งหลายนี้มากยิ่งขึ้นนัก กามทั้ง
หลายพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า เปรียบเหมือนชิ้นเนื้อ..... กามทั้งหลาย
พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสว่า เปรียบเหมือนคบหูก้า....กามทั้งหลายพระผู้มี
พระภาคเจ้าตรัสว่า เปรียบเหมือนหลุมถ่านเพลิง....กามทั้งหลายพระผู้มี
พระภาคเจ้าตรัสว่า เปรียบเหมือนความฝัน....กามทั้งหลาย พระผู้มีพระ
ภาคเจ้าตรัสว่า เปรียบเหมือนของขี้ม.....กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคเจ้า
ตรัสว่าเปรียบเหมือนผลไม้.....กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า
เปรียบเหมือนเขียงสำหรับสับเนื้อ....กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า
เปรียบเหมือนหอกและหลาว .....กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า
เปรียบเหมือนศิระษะงู มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก โทษในกามทั้ง
หลายนี้มากยิ่งขึ้นนัก

พระอรិฏฐะผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง แม้อันภิกษุเหล่านั้น ว่ากล่าว
อยู่อย่างนี้ ก็ยังยึดถือทิฏฐิอันเป็นบาปนั้นด้วยความยึดถือมั่นอย่างเดิม กล่าว
ยืนยันว่า ผมกล่าวอย่างนั้นจริง ท่านทั้งหลายผมรู้ทั่วถึงธรรมที่พระผู้มี
พระภาคเจ้าทรงแสดงแล้ว โดยประการที่ตรัสว่า เป็นธรรมทำอันตราย
ธรรมเหล่านั้นหาอาจทำอันตรายแก่ผู้เสพอได้จริงไม่

ก็เพราะเหตุที่ภิกษุเหล่านั้น ไม่อาจเปลื้องพระอริกฐะผู้เกิดในตระกูล
พรานแรงจากภิกษุอันเป็นบาปนั้นได้ ภิกษุเหล่านั้นจึงเข้าไปเฝ้าพระผู้มี
พระภาคเจ้า แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า

ประชุมสงฆ์ทรงสอบถาม

[๒๗๗] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์
ในเพราะเหตุเป็นค้ำมุลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถาม
พระอริกฐะ ผู้เกิดในตระกูลพรานแรงว่า คุณก่อนอริกฐะ ได้ยินว่า เธอมี
ภิกษุอันเป็นบาปเห็นปานนี้เกิดขึ้นว่า เรารู้ทั่วถึงกรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า
ทรงแสดงแล้ว โดยประการที่ตรัสว่า เป็นกรรมทำอันตราย กรรมเหล่านั้น
หาอาจทำอันตรายแก่ผู้เสพอได้จริงไม่ ดังนี้ จริงหรือ?

พระอริกฐะทูลรับว่า ข้าพระพุทธเจ้ากล่าวอย่างนั้นจริง พระพุทธ
เจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้ารู้ถึงกรรมที่พระองค์ทรงแสดงแล้ว โดยประการที่
ตรัสว่า เป็นกรรมทำอันตราย กรรมเหล่านั้นหาอาจทำอันตรายแก่ผู้เสพอ
ได้จริงไม่.

ทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า คุณก่อนโมฆบุรุษ เพราะเหตุไร เธอจึง
เข้าใจกรรมที่เราแสดงแล้วอย่างนั้นเล่า เรากล่าวกรรมอันทำอันตรายไว้
โดยปริยายเป็นอันมากมิใช่หรือ และกรรมเหล่านั้นหาอาจทำอันตรายแก่ผู้เสพอ

ได้จริง กามทั้งหลายเรากล่าวว่า มีความยินดีน้อย มีทุกข์มาก มีความ
คับแค้นมาก โทษในกามทั้งหลายนี้มากยิ่งขึ้น กามทั้งหลายเรากล่าวว่า
เปรียบเหมือนร่างกระดูก มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก โทษในกาม
ทั้งหลายนี้มากยิ่งขึ้น กามทั้งหลายเรากล่าวว่า เปรียบเหมือนชิ้นเนื้อ....
กามทั้งหลายเรากล่าวว่า เปรียบเหมือนคอบหฐา.... กามทั้งหลายเรากล่าวว่า
เปรียบเหมือนหลุมถ่านเพลิง.... กามทั้งหลายเรากล่าวว่า เปรียบเหมือน
ความฝัน.... กามทั้งหลายเรากล่าวว่า เปรียบเหมือนของยืม.... กามทั้งหลาย
เรากล่าวว่าเปรียบเหมือนผลไม้.... กามทั้งหลายเรากล่าวว่า เปรียบเหมือน
เชียงสำหรับสับเนื้อ.... กามทั้งหลายเรากล่าวว่า เปรียบเหมือนหอกและ
หลาว..... กามทั้งหลายเรากล่าวว่า เปรียบเหมือนศิระษงู มีทุกข์มาก
มีความคับแค้นมาก โทษในกามทั้งหลายนี้มากยิ่งขึ้น เมื่อเป็นเช่นนั้น
เธอชื่อว่ากล่าวคู่เราด้วยทิวาที่ตนยึดถือไว้ผิด ชื่อว่าทำลายตนเอง และชื่อ
ว่าประสบบาปมิใช่บุญมาก ข้อนั้นแหละจักเป็นไปเพื่อความไม่เกื้อกูลเพื่อ
ทุกข์แก่เธอ ตลอดกาลนาน

ดูก่อนโมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใส
ของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่ง ของชุมชนที่เลื่อมใส
แล้ว.... ครั้นแล้วทรงทำธรรมมิกถา รับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูก่อนภิกษุ
ทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล สงฆ์จึงทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิวา
อันเป็นบาปแก่ภิกษุอรุณฐะผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง คือ ห้ามสมโภคกับ
สงฆ์.

วิธีลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ละทิฏฐิอันเป็นบาป

[๒๓๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แต่ วิธีลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ละทิฏฐิอันเป็นบาป ฟังทำอย่างนี้ คือ ฟังโจทภิกษุหรือภิกษุผู้เกิดในตระกูลพรานแร้งก่อน ครั้นแล้วฟังให้เชื่อให้การ แล้วฟังปรับอาบัติ ครั้นแล้วภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจาว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ละทิฏฐิอันเป็นบาป

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุหรือภิกษุผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง มีทิฏฐิอันเป็นบาปเห็นปานนี้เกิดขึ้นว่าเรารู้ทั่วถึงธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงแล้ว โดยประการที่ตรัสว่า เป็นธรรมทำอันตราย ธรรมเหล่านั้นหาอาจทำอันตรายแก่ผู้เสพอได้จริงไม่ ดังนี้เธอไม่ยอมละทิฏฐินั้น ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ละทิฏฐิอันเป็นบาปแก่ภิกษุหรือภิกษุผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง คือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์ นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุหรือภิกษุผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง มีทิฏฐิอันเป็นบาปเห็นปานนี้เกิดขึ้นว่า เรารู้ทั่วถึงธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงแล้ว โดยประการที่ตรัสว่า เป็นธรรมทำอันตราย ธรรมเหล่า

นั้นหาอาจทำอันตรายแก่ผู้เสพอได้จริงไม่ ดังนี้เธอไม่ยอม
สละทิฏฐินั้น สงฆ์ทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิ
อันเป็นบาปแก่ภิกษุหรือภิกษุณีผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง คือ
ห้ามสมโภคกับสงฆ์ การทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละ
ทิฏฐิอันเป็นบาปแก่ภิกษุหรือภิกษุณีผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง
คือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึง
เป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม่ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม่ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุหรือภิกษุณีผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง
มีทิฏฐิอันเป็นบาปเห็นปานนี้เกิดขึ้นว่า เรารู้ทั่วถึงธรรมที่
พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงแล้ว โดยประการที่ตรัสว่า
เป็นธรรมทำอันตราย ธรรมเหล่านั้นหาอาจทำอันตรายแก่
ผู้เสพอได้จริงไม่ ดังนี้ เธอไม่ยอมสละทิฏฐินั้น สงฆ์ทำ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาปแก่ภิกษุ
หรือภิกษุณีผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง คือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์
การทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาปแก่
ภิกษุหรือภิกษุณีผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง คือ ห้ามสมโภคกับ
สงฆ์ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่
ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

**อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิวฐิอันเป็นบาป อัน
สงฆ์ทำแล้วแก่ภิกษุหรือภิกษุผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง คือ
ห้ามสมโภชกับสงฆ์ ขอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนั่ง ข้าพเจ้า
ทรงความนี้ไว้อย่างนี้**

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงบอกภิกษุที่อยู่ในอาวาสต่อๆ ไปว่า
ภิกษุหรือภิกษุผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง อันสงฆ์ทำอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
สละทิวฐิอันเป็นบาปแล้ว คือ ห้ามสมโภชกับสงฆ์.

ลักษณะกรรมไม่เป็นกรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๒๙๘] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิวฐิอัน
เป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย
และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำลบล้าง ๑ ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำไม่
ตามปฎิญาณ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิวฐิเป็นบาป ที่
ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับ
แล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๒

[๒๙๙] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิวฐิอัน
เป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่

เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะ
อาบัติมิใช่เป็นเทศนาคามินี ๑ ทำเพราะอาบัติที่แสดงแล้ว ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาป
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับ
แล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๓

[๒๘๑] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณิน
เป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่
เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่โจทก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ให้จำเลย
ให้การก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาป
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับ
แล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๔

[๒๘๒] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณิน
เป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่
เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาป
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และ
ระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๕

[๒๘๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๖

[๒๘๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ทำตามปฏิญาณ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๗

[๒๘๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๘

[๒๘๖] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะอาบัติมิใช่เป็นเทศนาคามินี ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๙

[๒๘๗] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม. ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะอาบัติที่แสดงแล้ว ๑ ทำโดยไม่เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๐

[๒๘๘] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม

ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่โจทก์ก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่
เป็นกรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และ
ระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๑

[๒๔๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิ
อันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม
ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑
ทำโดยไม่เป็นกรรม สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และ
ระงับแล้วไม่ดี.

หมวดที่ ๑๒

[๒๕๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิ
อันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม
ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ๑ ทำโดย
ไม่เป็นกรรม ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และ
ระงับแล้วไม่ดี.

ลักษณะกรรมไม่เป็นกรรม ๑๒ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป จบ

ลักษณะกรรมเป็นกรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๒๕๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำต่อหน้า ๑ สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำตามปฎิญาณ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๒

[๒๕๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะอาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำเพราะอาบัติที่ยังมิได้แสดง ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นกรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว .

หมวดที่ ๓

[๒๕๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิ อันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ โจทก์ก่อนแล้วทำ ๑ ให้จำเลยให้การก่อน แล้วทำ ๑ ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๔

[๒๕๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิ อันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำต่อหน้า ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๕

[๒๕๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิ อันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับ
ดีแล้ว .

หมวดที่ ๖

[๒๕๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิ
อันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม
เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำตามปฏิญาณ ๑ ทำโดยธรรม ๑
สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับ
ดีแล้ว .

หมวดที่ ๗

[๒๕๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอัน
เป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็น
วินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะต้องอาบัติ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์
พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป
ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับ
ดีแล้ว .

หมวดที่ ๘

[๒๕๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฐฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะอาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฐฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว.

หมวดที่ ๙

[๒๕๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฐฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำเพราะอาบัติมิได้แสดง ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฐฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว .

หมวดที่ ๑๐

[๓๐๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฐฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ โจทก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยกรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกัน ทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับ ดีแล้ว .

หมวดที่ ๑๑

[๓๐๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิ อันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับ ดีแล้ว .

หมวดที่ ๑๒

[๓๐๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิ อันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือปรับอาบัติแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป ที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับ ดีแล้ว .

ลักษณะกรรมเป็นธรรม ๑๒ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป จบ

ข้อที่สงฆ์จำนง ๖ หมวด

หมวดที่ ๑

[๓๐๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ เมื่อสงฆ์จำนงจะพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป คือ เป็นผู้ก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ทำความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ ๑ เป็นพาล ไม่ฉลาด มีอับติมาก มีมารยาทไม่สมควร ๑ อยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ด้วยการคลุกคลีอันไม่สมควร ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป.

หมวดที่ ๒

[๓๐๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป คือ เป็นผู้มึนสติวิบัติในอริสสีล ๑ เป็นผู้มึนอาจารย์วิบัติ ในอธยาจาร ๑ เป็นผู้มึนทิฏฐิวิบัติ ในอคติทิฏฐิ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป.

หมวดที่ ๓

[๓๐๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป คือ กล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า ๑ กล่าวติเตียนพระธรรม ๑ กล่าวติเตียนพระสงฆ์ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนง
พึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป.

หมวดที่ ๔

[๓๐๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป แก่ภิกษุ ๓ รูป คือ รูปหนึ่งเป็นผู้ก่อความ
บาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ทำความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ใน
สงฆ์ รูปหนึ่งเป็นพาล ไม่ฉลาด มีอาบัติมาก มีมรรยาทไม่สมควร รูป
หนึ่งอยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ ด้วยการคลุกคลีอันไม่สมควร

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
สละทิฏฐิอันเป็นบาป แก่ภิกษุ ๓ รูปนี้แล.

หมวดที่ ๕

[๓๐๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป แก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีก คือ รูปหนึ่ง
เป็นผู้มีศีลวิบัติในอธิศีล รูปหนึ่งเป็นผู้มีอาจารย์วิบัติ ในอชยาจาร รูป
หนึ่งเป็นผู้มีทิฏฐิวิบัติ ในอติทิฏฐิ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
สละทิฏฐิอันเป็นบาป แก่ภิกษุ ๓ รูปนี้แล.

หมวดที่ ๖

[๓๐๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป แก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีก คือ รูปหนึ่ง

กล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระธรรม รูปหนึ่งกล่าว
ติเตียนพระสงฆ์

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
สละทักขณินเป็นบาป แก่ภิกษุ ๓ รูปนี้แล.

ข้อที่สงฆ์จำนง ๖ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาป จบ

วัตร ๑๘ ข้อ

[๓๐๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุตกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่สละทักขณินเป็นบาปแล้ว ต้องประพฤติโดยชอบ

วิธีประพฤติชอบในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาป
นั้น ดังต่อไปนี้ :-

๑. ไม่พึงให้อุปสมบท
๒. ไม่พึงให้นิสัย
๓. ไม่พึงให้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่พึงรับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่พึงสั่งสอนภิกษุณี
๖. สงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาปเพราะ
อาบัติใด ให้พึงต้องอาบัตินั้น
๗. ไม่พึงต้องอาบัตินั้นอันเช่นกัน

๘. ไม่พึงต้องอาบัติอันเลวทรามกว่านั้น
๙. ไม่พึงติกรรม
๑๐. ไม่พึงติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม
๑๑. ไม่พึงห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ
๑๒. ไม่พึงห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ
๑๓. ไม่พึงทำการไต่สวน
๑๔. ไม่พึงเริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๑๕. ไม่พึงยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๑๖. ไม่พึงโจทภิกษุอื่น
๑๗. ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การ
๑๘. ไม่พึงช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน .

วัตร ๑๘ ข้อ

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป จบ

สงฆ์ลงโทษและระงับกรรม

[๓๑๐] ครั้งนั้น สงฆ์ได้ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาปแก่พระอริยฐานะผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง คือ ห้ามสมโภคกับสงฆ์ ท่านถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป แล้วสึกเสีย

บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย...ต่างก็เพ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า ไฉน
พระอริยฐานะผู้เกิดในตระกูลพรานแร้ง ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
สละทักขิอันเป็นบาปแล้ว จึงได้สึกเสียเล่า แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระ
ผู้มีพระภาคเจ้า.

ประชุมสงฆ์ทรงสอบถาม

[๑๑๑] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์
ในเพราะเหตุเป็นค้ำมุลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถาม
ภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่า ภิกษุอริยฐานะผู้เกิดใน
ตระกูลพรานแร้ง ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขิอันเป็น
บาปแล้วสึกเสีย จริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงตีเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า ทรงตีเตียนว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ไฉน
โมฆบุรุษนั้น ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขิอันเป็นบาปแล้ว
จึงได้สึกเสียเล่า

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย การกระทำของโมฆบุรุษนั้นนั้น ไม่เป็นไป
เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส.....ครั้นแล้วทรงทำธรรมีกถา
รับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้น สงฆ์จงระงับ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขิอันเป็นบาป.

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด

หมวดที่ ๑

[๓๑๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๘ คือ :-

๑. ให้อุปสมบท
๒. ให้นิสัย
๓. ให้สามเณรอุปฐาก
๔. รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ยังสั่งสอนภิกษุณี

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป.

หมวดที่ ๒

[๓๑๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก
คือ:-

๑. สงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป เพราะ
อาบัติใด ต้องอาบัตินั้น
๒. ต้องอาบัตินั้นอันเช่นกัน
๓. ต้องอาบัตินั้นเลวทรามกว่านั้น
๔. ติกรรม

๕. ตีภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิวฐิอันเป็นบาป.

หมวดที่ ๓

[๓๑๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ไม่พึงระงับอุกเขปนียกรรม
ฐานไม่สละทิวฐิอันเป็นบาป แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๘ คือ:-

๑. ห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ
๒. ห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ
๓. ทำการไต่สวน
๔. เริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๕. ยิงภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๖. โจทภิกษุอื่น
๗. ให้ภิกษุอื่นให้การ
๘. ช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ นี้แล สงฆ์ไม่พึง
ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิวฐิอันเป็นบาป.

วัตรที่ไม่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิวฐิอันเป็นบาป จบ

วัตรที่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด

หมวดที่ ๑

[๓๑๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ คือ

๑. ไม่ให้อุปสมบท
๒. ไม่ให้นิสังข
๓. ไม่ให้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่รับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่สั่งสอนภิกษุณี

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป.

หมวดที่ ๒

[๓๑๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ แม้อื่นอีก คือ:-

๑. สงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิอันเป็นบาป เพราะ
อาบัติใด ไม่ต้องอาบัตินั้น
๒. ไม่ต้องอาบัตินั้นอันเช่นกัน
๓. ไม่ต้องอาบัตินั้นเลวทรามกว่านั้น
๔. ไม่ติกรรม
๕. ไม่ติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาป.

หมวดที่ ๓

[๓๑๓] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงระงับอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่สละทักขณินเป็นบาป แก่ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๘ คือ:-

๑. ไม่ห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ
๒. ไม่ห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ
๓. ไม่ทำการไต่สวน
๔. ไม่เริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๕. ไม่ยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
๖. ไม่โจทภิกษุอื่น
๗. ไม่ให้ภิกษุอื่นให้การ
๘. ไม่ช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๘ นี้แล สงฆ์พึงระงับ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาป.

วัตรที่ควรระงับ ๑๘ ข้อ ๓ หมวด

ในอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาป จบ

วิธีระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาป

[๓๑๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล วิธีระงับอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่สละทักขณินเป็นบาป พึงระงับอย่างนี้ :-

คำขอรับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาป

ภิกษุผู้ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาปนั้น
พึงเข้าไปหาสงฆ์ห่มผ้าอุตราสงค์เฉียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่กว่า นั่ง
กระโห่งประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอรับกรรมนั้นอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
สละทักขณินเป็นบาป แล้วประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง
ประพฤตไ้ตัวได้ ข้าพเจ้าขอรับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่
สละทักขณินเป็นบาป

พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติจุดตล-
กรรมวาจา ดังนี้ :-

กรรมวาจาขอรับอุกเขปนียกรรม

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อนี้รูป
นี้ ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็น
บาปแล้วประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติไ้
ตัวได้ บัดนี้ ขอรับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณิน
อันเป็นบาป ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์
พึงรับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาป แก่
ภิกษุมิชื่อนี้ นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อนี้รูป
นี้ ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็น

บาป แล้วประพฤติโดยชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้
ตัวได้ บัดนี้ ขอร้องรับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณ
อันเป็นบาป สงฆ์ระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณ
อันเป็นบาปแก่ภิกษุมิฉะนั้น การระงับอุกเขปนียกรรม ฐาน
ไม่สละทักขณอันเป็นบาป แก่ภิกษุมิฉะนั้น ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึง
พูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม่ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม่ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิฉะนั้นรูปนี้ ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนีย
กรรม ฐานไม่สละทักขณอันเป็นบาป แล้วประพฤติโดย
ชอบ หายเยอหยิ่ง ประพฤติแก้ตัวได้ บัดนี้ ขอร้องรับ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณอันเป็นบาป สงฆ์ระงับ
อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณอันเป็นบาปแก่ภิกษุมิฉะนั้น
การระงับอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณอันเป็นบาป
แก่ภิกษุมิฉะนั้น ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง
ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณอันเป็นบาป
สงฆ์ระงับแล้วแก่ภิกษุมิฉะนั้น ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิ่ง
ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้อย่างนี้.

อุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทักขณินเป็นบาป ที่ ๗ จบ

กัมมจันชกะ ที่ ๑ จบ

ในจันชะนี้มี ๗ เรื่อง

หัวข้อประจำจันชกะ

[๓๑๕] ๑. ภิกษุพวกพระปณฺฑุกะและพระโลหิตกะ ก่อความบาดหมางเอง ได้เข้าหาภิกษุผู้เช่นกัน แล้วให้ข่มขู่หมิ่นในการก่อความบาดหมางขึ้น ความบาดหมางที่ยังไม่เกิดย่อมเกิดขึ้น แม้ที่เกิดขึ้นแล้วก็ขยายตัวออกไป ภิกษุทั้งหลายที่มักน้อย มีศีลเป็นที่รัก ย่อมเพ่งโทษในบริษัท

พระพุทธรชินเจ้าผู้สยัมภูอัครบุคคล ผู้ทรงพระสัทธรรม รับสั่งให้ลงตัชชนียกรรม ณ พระนครสาวัตถี

ตัชชนียกรรมที่ไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย คือ ทำลับหลังไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ไม่ทำตามปฎิญาณ หมวด ๑ ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ทำเพราะอาบัติ มิใช่เทศนาคามินี ทำเพราะอาบัติที่แสดงแล้ว หมวด ๑ ไม่โจทก่อนแล้วทำ ไม่ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ หมวด ๑ ทำลับหลัง ทำโดยไม่เป็นกรรม สงฆ์เป็นวรรคทำ หมวด ๑ ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ทำโดยไม่เป็นกรรม สงฆ์เป็นวรรคทำ หมวด ๑ ไม่ทำตามปฎิญาณ ทำโดยไม่เป็นกรรม สงฆ์เป็นวรรคทำ หมวด ๑ ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ทำโดยไม่เป็นกรรม สงฆ์เป็นวรรคทำ หมวด ๑ ทำเพราะอาบัติมิใช่เป็นเทศนาคามินี ทำโดยไม่เป็นกรรม สงฆ์เป็นวรรค

ทำ หมวด ๑ ทำเพราะอาบัติที่แสดงแล้ว ทำโดยไม่เป็นกรรม สงฆ์
เป็นวรรคทำ หมวด ๑ ไม่โจทก่อนแล้วทำ ทำโดยไม่เป็นกรรม สงฆ์
เป็นวรรคทำ หมวด ๑ ไม่ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ทำโดยไม่เป็น
กรรม สงฆ์เป็นวรรคทำ หมวด ๑ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ทำโดยไม่เป็น
กรรม สงฆ์เป็นวรรคทำ หมวด ๑

ปราชญ์พึงทราบฝ่ายถูกต้องตามนัยตรงกันข้ามกับฝ่ายผิดนั้นแหละ
เมื่อสงฆ์จำนงพึงลงตัชชณียกรรมแก่ภิกษุใด สงฆ์พึงลงตัชชณีย-
กรรมแก่ภิกษุนั้น ผู้ก่อความบาดหมาง เป็นพาล คลุกคลีกับคฤหัสถ์
หมวด ๑ วิบัติในอธิศีล ในอธยาจาร ในอดิทธิกฐิ หมวด ๑ กล่าว
ติเตียนพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ หมวด ๑

สงฆ์พึงลงตัชชณียกรรมแก่ภิกษุ ๓ รูป คือ รูปหนึ่งก่อความบาด
หมาง รูปหนึ่งเป็นพาล รูปหนึ่งอยู่คลุกคลีกับคฤหัสถ์ หมวด ๑ รูปหนึ่ง
วิบัติในศีล รูปหนึ่งวิบัติในอธยาจาร รูปหนึ่งวิบัติในอดิทธิกฐิ หมวด ๑
รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระธรรม รูปหนึ่ง
กล่าวติเตียนพระสงฆ์ หมวด

ภิกษุถูกสงฆ์ลงตัชชณียกรรมแล้ว ต้องประพฤติโดยชอบอย่างนี้
คือ ไม่ให้อุปสมบท ไม่ให้นิสัย ไม่ให้สามเณรอุปฐาก ไม่สั่งสอน
ภิกษุณี และได้สมมติแล้วก็ไม่สั่งสอน ไม่ต้องอาบดินั้น ไม่ต้องอาบดินอื่น
อันเช่นกันและอาบดียิ่งกว่านั้น ไม่ติกรรม ไม่ภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม
ไม่ห้ามอุโบสถ ปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ ไม่ทำการไต่สวน ไม่เริ่มอนุ-

วาทาธิกรณ์ ไม่ยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส โจทภิกษุอื่น ไม่ให้ภิกษุอื่น
ให้การ และไม่ช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน.

ภิกษุใดประกอบด้วยองค์ ๕ คือ ให้อุปสมบท ให้นิสัย ให้
สามเณรอุปฐาก สั่งสอนภิกษุณี แม้ได้รับสมมติแล้วก็ยังสั่งสอนและองค์
๕ คือ ต้องอาบัตินั้น ต้องอาบัติอันเช่นกัน และต้องอาบัติที่ยิ่งกว่านั้น
ติกรรม ติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม สงฆ์ไม่ระงับตัชชณียกรรมแก่ภิกษุนั้น.

ภิกษุใดประกอบด้วยองค์ ๘ นี้ คือ ห้ามอุโบสถ ปวารณา ทำ
การไต่สวน เริ่มอนุวาทาธิกรณ์ ให้ทำโอกาส โจทภิกษุอื่น ให้ภิกษุอื่น
ให้การ และให้สู้อธิกรณ์กัน ย่อมไม่ระงับจากตัชชณียกรรม.

ปราชญ์พึงทราบฝ่ายถูกต้องตามนัยตรงกันข้ามกับฝ่ายผิดนั้นแหละ.

๒. พระเสยยสะเป็นพาล มีอาบัติมาก และคลุกคลีกับคฤหัสถ์
พระสัมพุทธเจ้าผู้มหามุนี รับสั่งให้ลงนียสกรรม.

๓. ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะทั้งหลาย ในชนบท
ภิกษุศิริไม่สำรวม ประพฤติแม้ซึ่งอนาจารมีอย่างต่าง ๆ พระสัมพุทธชิน-
เจ้ารับสั่งให้ลงปีพพานียกรรม ในพระนครสาวัตถิ.

๔. พระสุธรรมเป็นเจ้าถิ่นของจิตตคหบดีในเมืองมัจฉิกาสนฑ์ค่า
จิตตะผู้อุบาสก ด้วยถ้อยคำกระทบชาติ พระตถาคตรับสั่งให้ลงปฎิสารณีย
กรรม.

๕. พระชินเจ้าผู้อุดม ทรงบัญชาให้ลงอุกเขปนียกรรม ในเพราะ
ไม่เห็นอาบัติ แก่พระฉันทะผู้ไม่ปรารถนาจะเห็นอาบัติ ในพระนคร
โกสัมพี.

๖. พระฉันนะไม่ปรารถนาจะทำค้ำอชิตันนั้นแล พระพุทธเจ้าผู้
ดำรงตำแหน่งนายกพิเศษ รับสั่งให้ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่ทำค้ำ
อชิตต่อไป.

๗. ทิฏฐิอันเป็นบาป อาศัย ความรู้ บังเกิดแก่พระอรหันต์ พระ
ชินเจ้าดำรัสให้ลงอุกเขปนียกรรม ฐานไม่สละทิฏฐิ นิสกรรม ปัพพาช-
นียกรรม และปฏิสารณียกรรม ก็เหมือนกัน.

บทเกินเหล่านั้นมีในปัพพาชนียกรรม คือ เล่นคะนอง ประพฤติ
อนาจารลบด้างพระบัญญัติ และมิจฉาชีพ ฐานไม่เห็นและไม่ทำค้ำอชิต
และฐานไม่สละทิฏฐิ บทเกินเหล่านี้มีในปฏิสารณียกรรมคือ มุ่งความไม่
มีลาภ กล่าวติเตียนมีนามว่า ปัญจกะ ๒ หมวด ๆ ละ ๕ แม้กรรมทั้ง
สอง คือ ตัชชนียกรรม และนียสกรรม ก็เช่นกัน ปัพพาชนียกรรม
และปฏิสารณียกรรม หย่อนและยิ่งกว่ากัน ๘ ข้อ ๒ หมวด โดยการ
จำแนกอุกเขปนียกรรม ๓ อย่างนั้น เช่นเดียวกัน.

ปราชญ์พึงทราบกรรมที่เหลือ แม้ตามนัยแห่งตัชชนียกรรม เทอญ.

หัวข้อประจำชั้นระกะ จบ

สมันตปาสาทิกา

จุลวรรค

กัมมัคขันธกวรรณา

ตัชชเนยยกรรม

วินิจฉัยในกัมมัคขันธกะเป็นที่ ๑ แห่งจุลวรรค ฟังทราบก่อน
ดังนี้ :-

บทว่า ปณฺฑุกฺโขโลหิตกา ได้แก่ชน ๒ ในพวกฉัพพัคคีย์ คือ
ปณฺฑุกะ ๑ โลหิตกะ ๑ แม้นิสิตทั้งหลายของเธอทั้ง ๒ ก็ปรากฏชื่อว่า
ปณฺฑุกะ และ โลหิตกะ เหมือนกัน.

สามบทว่า พลวา พลวํ ปฏฺิมนฺุเตถ มีความว่า ท่านทั้งหลาย
จงโต้ตอบให้ดี ให้แข็งแรง.

บทว่า อลฺมตฺตฺตรา จ คือเป็นผู้สามารถกว่า.

ในองค์ ๑ มี อสมฺมุขา กตฺ เป็นต้น มีความว่า กรรมที่ทำคือ
ฟ้องร้องไม่พร้อมหน้าสงฆ์ ธรรมวินัย และบุคคล, ไม่สอบถามก่อนทำ,
ทำด้วยไม่ปฎิญาแห่งบุคคลนั้นแล.

บทว่า อเทสนาคามินิยา ได้แก่ ทำด้วยอาบัติปาราชิกหรือ
สังฆาทิเสส.

บรรดาติกะเหล่านี้ ๕ บท ใน ๓ ติกะต้น ทรงผสมทีละบท ๆ กับ ๒ บทนี้ คือ อชฺมุเมน กตฺ วกุเคน กตฺ ตรัสเป็น ๕ ติกะ.

รวมทั้งหมดจึงเป็น ๑๒ ติกะ ด้วยประการฉะนี้.

๑๒ ติกะนี้แล ตรัสไว้แม้ในสุกกปัฏฐ ด้วยอำนาจแห่งฝ่ายเป็น ข้าศึกกัน.

สองบทว่า อนนฺโถมิเกหิ กิหิตฺสกุเคหิ มีความว่า ด้วยการคลุกคลีกับภคฺหัตถ์ มีความเป็นผู้มีความเศร้าโศกกับเขาเป็นต้น ซึ่งไม่ควรแก่บรรพชิต.

ชื่อว่า น อุปสมฺปาเทตพฺพํ เป็นต้น มีความว่า เป็นอุปัชฌาย์อยู่แล้ว ไม่พึงให้กุลบุตรอุปสมบท, ไม่พึงให้นิสัยแก่ภิกษุอาคันตุกะ, ไม่พึงรับสามเณรอื่นไว้.

สองบทว่า อญฺญา วา ตาทิสฺสิกา ได้แก่อาบัติที่เสมอกัน.

บทว่า ปาปิฏฺจฺจฺตรา ได้แก่ อาบัติที่หนักกว่า

กรรม นั้น ได้แก่ ตัชชนิยกรรม.

กรรมอันภิกษุเหล่าใดทำแล้ว ภิกษุเหล่านั้นชื่อว่า ผู้ทำกรรม.

ชื่อว่า น สวจนี ยํ กาทพฺพํ มีความว่า คนอันภิกษุใดโจทแล้วอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าจะฟ้องท่านเป็นจำเลยในคดีนี้ และท่านอย่าก้าวออกจากอาวาสนี้แม้ก้าวเดียว ตลอดเวลาที่อธิกรณ์นั้นยังระงับไม่เสร็จ ภิกษุนั้นอันตนไม่พึงทำให้เป็นผู้ให้การ.

บทว่า น อนฺวาทิ มีความว่า ไม่พึงรับตำแหน่งหัวหน้าในวัด.

บทว่า น โสภาโส มีความว่า ไม่พึงให้ภิกษุอื่นทำโอกาสอย่างนี้
ว่า ท่านจงทำโอกาสแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเป็นผู้ใคร่จะพูดกะท่าน.

ข้อว่า น โจเทตพุโพ มีความว่า ไม่พึงโจทภิกษุอื่นด้วยวัตถุ
หรืออาบัติ, คือไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การด้วยคำว่า นี่เป็นโทษของท่านหรือ ?

ข้อว่า น สมบุโยเขตพุพิ มีความว่า ไม่พึงช่วยกันและกัน
ให้ทำความทะเลาะ.

คำว่า ตินุณ ภิกขเว ภิกขุณฺโณ เป็นต้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัส
ไว้ เพื่อแสดงว่า สงฆ์สมควรลงตัชชนียกรรม ด้วยองค์แม่อันหนึ่ง ๆ.

จริงอยู่ ความเป็นผู้ทำความบาดหมาง พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้
เป็นองค์พิเศษ สำหรับภิกษุผู้ควรชู้, ความเป็นผู้มีอาบัติเนื่อง ๆ ตรัสไว้
เป็นองค์พิเศษ สำหรับภิกษุควรร้ายศ, ความเป็นผู้ประทุษร้ายสกุล ตรัส
ไว้เป็นองค์พิเศษ สำหรับภิกษุผู้ควรขับไล่, แต่สงฆ์สมควรจะทำการแม่
ทั้งหมด ด้วยองค์อันใดอันหนึ่งใน ๓ องค์นี้.

หากจะมีคำท้วงว่า ถ้าเป็นเช่นนั้น, คำที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้
ในจัมเปยชักขันธกะว่า สงฆ์ทำนียสกรรมแก่ภิกษุผู้ควรจะลงตัชชนียกรรม.
ฯ ล ฯ อัพทานผู้ควรอุปสมบท, อุบาสิ กรรมไม่เป็นกรรมและกรรมไม่
เป็นวินัย ย่อมมีอย่างนี้แล ก็แลเมื่อเป็นอย่างนั้น สงฆ์ย่อมเป็นผู้มีโทษ
ดังนี้ ย่อมแย้งกับคำว่า ตินุณ ภิกขเว ภิกขุณฺโณ เป็นต้นนี้.

เฉลยว่า อันคำนี้จะแย้งกันหามิได้.

เพราะเหตุไร ?

เพราะใจความแห่งคำต่างกัน.

จริงอยู่ กรรมสันนิษฐานเป็นใจความแห่งคำนี้ว่า **ตชชนีย**
กมฺมารหุต เป็นต้น. สภาพแห่งองค์เป็นใจความแห่งคำ เป็นต้นว่า
ติณฺณํ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺ ดังนี้. เพราะเหตุนี้ สงฆ์ประชุมกันทำกรรม
สันนิษฐานว่า จะทำกรรมชื่อนี้แก่ภิกษุนี้ ดังนี้ ในกาลใด, ในกาลนั้น
ภิกษุนั้นเป็นผู้ชื่อว่า ควรแก่กรรม เพราะเหตุนี้โดยลักษณะนี้ ฟัง
เข้าใจว่ากระทำนियสกรรม เป็นต้น แก่ภิกษุผู้ควรแก่ตชชนียกรรม เป็นต้น
เป็นกรรมผิดธรรม และเป็นกรรมผิดวินัย.

ก็ในองค์ทั้งหลาย มีความเป็นผู้ทำความบาดหมาง เป็นต้น องค์
อันใดอันหนึ่งมีแก่ภิกษุใด. สงฆ์ปรารภจะทำแก่ภิกษุนั้น ฟังกำหนด
กรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ด้วยองค์อันใดอันหนึ่ง ในองค์ และกรรมทั้ง
หลายตามที่ทรงอนุญาตไว้แล้ว ฟังทำภิกษุนั้นให้เป็นผู้ควรแก่กรรมแล้วทำ
กรรมเกิด. วินิจฉัยในคำทั้ง ๒ นี้เท่านี้ เมื่อถือเอาวินิจฉัยอย่างนี้ คำหลัง
กับคำต้นย่อมสมกัน.

ในบาลีนั้น กรรมวาจาในตชชนียกรรม พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้
ด้วยอำนาจแห่งภิกษุผู้ทำความบาดหมาง แม้โดยแท้, ถึงกระนั้น เมื่อจะ
ทำตชชนียกรรมแก่ภิกษุผู้เป็นพาล ไม่ฉลาด มีอับติมาก สงฆ์ฟังทำ
กรรมวาจาด้วยอำนาจแห่งภิกษุผู้เป็นพาล ไม่ฉลาด. จริงอยู่ เมื่อทำอย่าง
นั้น กรรมเป็นอันทำแล้วด้วยวัตถุที่มี, และไม่เป็นอันทำด้วยวัตถุแห่ง
กรรมอื่น.

เพราะเหตุไร?

เพราะเหตุว่า แม้ตชชนียกรรมนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอนุญาต

ให้ทำด้วยวัตถุ กล่าวคือความเป็นผู้พาล เป็นผู้ไม่ฉลาด ดังนี้แล. ใน
กรรมทั้งปวงมีนัยเหมือนกัน.

ข้าพเจ้า จักพรรณนาวัตถุแห่งความประพฤติชอบ ๑๘ อย่าง ใน
ปาริวาสกัณฑ์ชกคะ.

สองบทว่า โลมัม ปาตุนฺติ มีความว่า เป็นผู้หายเย่อหยิ่ง.
อธิบายว่า ประพฤติตามภิกษุทั้งหลาย.

สองบทว่า เนตุถารุ วตฺตุนฺติ มีความว่า วัตรนี้เป็นของภิกษุ
ทั้งหลายผู้ออก เพราะเหตุนี้ ชื่อว่า เนตุถารุ วัตรของผู้ออก.
อธิบายว่า ตนสามารถจะออกจากนิสสารณาด้วยวิธี ๑๘ ใดๆ,
ย่อมประพฤติวิธี ๑๘ อย่างอันนั้นโดยชอบ.

ถามว่า ภิกษุผู้ถูกนิสสารณา บำเพ็ญวัตรสิ้นกาลเท่าไร ?

ตอบว่า ๑๐ วัน หรือ ๒๐ วันก็ได้.

จริงอยู่ ในกัมมัคค์ชกคะนี้ วัตรเป็นของที่ภิกษุพึงบำเพ็ญโดยวัน
เท่านี้เท่านั้น.

นียสกรรม

วินิจฉัยในเรื่องพระเสยยสกะ พึงทราบดังนี้:-

ชื่อว่า อปีสสุ ภิกฺขุ ปกตตุตา มีความว่า ก็แต่ว่าภิกษุทั้ง
หลายย่อมเป็นผู้ชวนขวยเป็นนิตย

คำที่เหลือเช่นกับคำที่กล่าวแล้วในดัชนีกรรมนั้นแล.

ปัฟพานิยกรรม

เรื่องพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะ ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วในวรรค-
นาแห่งสังฆาทิเสส. แต่วินิจฉัยในคำเป็นต้นว่า กายิเกน ทเวน
ในเรื่องพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะนี้ ฟังทราบดังนี้ :-

การเล่นเป็นไปทางกาย เรียกชื่อว่า ความคะนองเป็นไปทางกาย.
แม้ใน ๒ บทที่เหลือ ก็นัยนี้แล.

ความละเมิดสติขาบทที่ทรงบัญญัติไว้ ในกายทวาร เรียกชื่อว่า
อนาจารเป็นไปทางกาย. แม้ใน ๒ บทที่เหลือ ก็นัยนี้แล.

ความลบด้างด้วยข้อที่ไม่ศึกษาสติขาบทที่ทรงบัญญัติไว้ในกายทวาร
เรียกชื่อว่า ความลบด้างเป็นไปทางกาย.

อธิบายว่า การผลาญ คือล้างผลาญ. แม้ใน ๒ บทที่เหลือก็นัยนี้
แล.

การหุงน้ำมันและคองยาเป็นต้น ด้วยอำนาจแห่งเวชกรรมที่ทำแก่
คนที่ทรงห้ามเป็นต้น เรียกชื่อว่า มิจฉาชีพเป็นไปทางกา การรับและ
บอกข่าวสาส์นเป็นต้น ของพวกคฤหัสถ์ เรียกชื่อว่า มิจฉาชีพเป็นไป
ทางวาจา. กิจทั้ง ๒ นั้น ชื่อว่ามิจฉาชีพเป็นไปทั้งทางกายทั้งทางวาจา.
คำที่เหลือมีนัยดังกล่าวแล้วในคัมภีร์นิยกรรมนั้นแล.

ปฎิสารณิยกรรม

ก็แลวินิจฉัยในเรื่องพระสุธรรม ฟังทราบดังนี้:-

๑. สมณ. ค. ทุคฺย. ๑๒๗

บทว่า อนปโสกเถวา ได้แก่ ไม่บอกเล่า.

บทว่า เอตทโวจ มีความว่า พระสุธรรมเถวว่า คหบดีชาทนีย โภชนียะนั้น ท่านจัดเอาไว้เพื่อพระเถระทั้งหลายหรือ? ดังนี้แล้วให้ เปิดทั้งหมดเห็นแล้ว จึงได้กล่าวคำนี้.

คำว่า เอกา จ โข อิธ นตุถิ, ยทิทํ ทิลสงฺกุพิกา มีความว่า ขนมนี้ใด เขาเรียกกันว่า ขนมแดงา, ขนมนั้นไม่มี.

ได้ยินว่า ขนมแปลกชนิดหนึ่ง ได้มีในต้นวงศ์ของคหบดีนั้น. เพราะเหตุนี้ พระเถระประสงค์จะค่าคหบดีนั้นกระทบชาติ จึงกล่าว อย่างนั้น.

คำว่า ยเทว กิลฺลิจิ เป็นต้น มีความว่า เมื่อพุทธวณะมีมาก อย่างนั้น พระผู้เป็นเจ้าของสุธรรมละพุทธวณะเป็นอันมากซึ่งเป็นรัตนะเสียด กล่าวคำว่าขนมแดงาซึ่งเป็นคำหยาบนั้นแล.

คหบดีแสดงเนื้อความนี้ ด้วยอุทาหรณ์เรื่องลูกไก่ว่า ลูกไก่นั้นไม่ได้ขันอย่างกา ไม่ได้ขันอย่างไก่ชนิดใด, ท่านไม่ได้กล่าวคำของภิกษุ ไม่ได้กล่าวคำของคฤหัสถ์นั้นนั้น.

ติกะทั้งหลาย มีคำว่า อสมฺมุขา กตฺติ เป็นต้น มีประการดังกล่าว แล้วนั้นแล. ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ไม่เหมือนกับภิกษุรูปก่อนๆ.

บรรดาองค์เหล่านั้น มีคำว่า ลิหิณฺ อลาภาย เป็นต้น ความว่า คฤหัสถ์ทั้งหลายจะไม่ได้ลาภด้วยประการใด, เมื่อภิกษุขวนขวายคือ พยายามด้วยประการนั้น ชื่อว่า ขวนขวายเพื่อมิใช่ลาภ. ในอนัตตะ เป็นต้น ก็นัยนี้.

บรรดาคำเหล่านั้น ความเสียประโยชน์ ชื่อ อนัตถะ.

บทว่า อนตุถาย ได้แก่ เพื่อความเสียประโยชน์.

ความอยู่ในที่นั้นไม่ได้ ชื่อว่าความอยู่ไม่ได้.

ชื่อว่า ลิหิณ พุทธสฺส อวณฺณํ มีความว่า กล่าวติพระพุทธรูป
เจ้าในสำนักคฤหบดี.

ชื่อว่า ฌมฺภิกํ ปฏิสฺสวํ น สจฺจาเปติ มีความว่า ความรับ
จะเป็นจริงได้ด้วยประการใด เธอไม่ทำด้วยประการนั้น; คือ รับการ
จำพรรษาแล้วไม่ไป หรือไม่ทำกรรมเห็นปานนั้นอย่างอื่น.

คำว่า ปญฺจนุณํ ภิกฺขเว เป็นต้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัส
เพื่อแสดงข้อที่ภิกษุผู้ควรแก่กรรม แม้ด้วยองค์อันเดียว.

คำที่เหลือในเรื่องนี้ มีความตื่น และมีนัยดังกล่าวแล้วในตัชชนีย-
กรรมทั้งนั้น.

อุกเขปนียกรรม

วินิจฉัยในเรื่องพระฉนฺนนะ พิงฺทราบดังนี้ :-

คำว่า อวาสปรมฺพฺรณฺจ ภิกฺขเว สฺสถ มีความว่า และ
ท่านทั้งหลายจงบอกในอवासทั้งปวง.

ในบทว่า ภณฺฑนการโก เป็นต้น มีวินิจฉัยว่า สงฆ์พึงยก
อาบัติที่ต้อง เพราะปัจจัยมีความบาดหมางเป็นต้น กระทำกรรมเพราะไม่
เห็นอาบัตินั้นนั่นแล.

ติกะทั้งหลาย มีประการดังกล่าวแล้วเหมือนกัน. แต่ความประพฤติชอบในเรื่องพระภิกษุนี้ มีวัตร ๔๓ ข้อ.

บรรดาวัตรเหล่านั้น ชื่อว่า น อนุทุรเสตพฺโพ ได้แก่ ไม่พึงโจทภิกษุอื่น.

ชื่อว่า น ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ ได้แก่ ไม่พึงยุภิกษุอื่นกับภิกษุอื่นให้แตกกัน .

ชื่อว่า น คิหิโฆ ได้แก่ ไม่พึงทรงผ้าขาว ผ้าไม่ได้ตัดชาย และผ้ามีลายดอกไม้.

ชื่อว่า น ติตฺถิชฺโช ได้แก่ ไม่พึงทรงผ้าคากรองเป็นต้น .

ชื่อว่า น อาสาเทตพฺโพ ได้แก่ ไม่พึงรุกรานภิกษุอื่น.

สองบทว่า อนุโต วา พหิ วา ได้แก่ จากข้างในก็ดี จากข้างนอกก็ดี แห่งกุฎิที่อยู่.

สามบท มีบทว่า น ติตฺถิยา เป็นต้น ต้นทั้งนั้น.

ข้าพเจ้าจักพรรณานาบทที่เหลือทั้งหมด ในปารีวาสิกกัณฑ์.

คำที่เหลือมีนัยดังกล่าวแล้วในตัชชนิยกรรมนั้นแล.

อุกเขปนียกรรมในเพราะไม่ทำคินอาบัติ คล้ายกับอุกเขปนียกรรมในเพราะไม่เห็นอาบัตินี้แล.

เรื่องอริฏฐภิกษุ ได้กล่าวแล้วในวรรณนาแห่งขุททกกัณฑ์.

วินิจฉัยในบทว่า ภณฺฑนการโก เป็นต้น พึงทราบดังนี้:-

ภิกษุอาศัยทิวาโลจ จึงทำความบาดหมางเป็นต้น, พึงทำกรรม ใน
เพราะไม่สละทิวาโลจนั้นนั่นแล

บทที่เหลือมีนัยดังกล่าวแล้วในตัสสนิยกรมนั่นแล.

แม้ความประพฤติชอบในอุกเขปนิยกรม เพราะไม่สละทิวาโลจตามกนี้
ก็มีวัตร ๔๓ ข้อ เหมือนกัน ด้วยประการฉะนี้.

กัมมัคขันธกวรรณา จบ

ปารีวาทิกขันธกะ

เรื่องพระอยู่ปริวาส

[๑๒๐] สมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า ประทับอยู่ ณ พระ-
เชตวันอารามของอนาถบิณฑิกคหบดี เขตพระนครสาวัตถี ครั้งนั้น ภิกษุ
ทั้งหลายที่อยู่ปริวาส ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามีจิ
กรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การนำน้ำล้างเท้ามาให้
การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหัง
เมื่ออาบน้ำของปกตัตตะภิกษุทั้งหลาย บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มกน้อย...ต่างก็
เพ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า โฉนภิกษุทั้งหลายที่อยู่ปริวาส จึงได้
ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามีจิกรรม การนำอาสนะ
มาให้ การนำที่นอนมาให้ การนำน้ำล้างเท้ามาให้ การตั้งตั้งรองเท้า
การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหังเมื่ออาบน้ำของ
ปกตัตตะภิกษุทั้งหลายแล้ว แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า.

ประชุมสงฆ์ทรงสอบถาม

[๑๒๑] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ใน
เพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามภิกษุ
ทั้งหลายว่า:-

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่า ภิกษุทั้งหลายที่อยู่ปริวาส ยินดีการ
กราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามีจิกรรม การนำอาสนะมาให้

การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหลังให้เมื่ออาบน้ำของปกัตตตะภิกษุทั้งหลาย จริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย โฉน ภิกษุทั้งหลายที่อยู่ปริวาส จึงได้ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจักรกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหลังให้เมื่ออาบน้ำของปกัตตตะภิกษุทั้งหลายแล้ว

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย การกระทำของพวกภิกษุที่อยู่ปริวาสนั้นไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว....ครั้นแล้วทรงทำธรรมีกถารับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุที่อยู่ปริวาส ไม่พึงยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจักรกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหลังให้เมื่ออาบน้ำของปกัตตตะภิกษุทั้งหลาย รูปใดยินดี ต้องอาบัติทุกกฏ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลี-
กรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งร้องเท้า
การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหังให้เมื่ออาบนำของ
ภิกษุทั้งหลายผู้อยู่ปรินิพพานด้วยกัน ตามลำดับผู้แก่พรรษา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตกิจ ๕ อย่าง คือ อุโบสถ
ปวารณา ผ่าอาบน้ำฝน การสละภัตตร และการรับภัตตร แก่ภิกษุทั้งหลาย
ผู้อยู่ปรินิพพานด้วยกัน ตามลำดับผู้แก่พรรษา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติวัตรแก่ภิกษุทั้ง
หลายผู้อยู่ปรินิพพาน โดยประการที่ภิกษุผู้อยู่ปรินิพพาน ต้องประพฤตินุรูป.

ปาฏิสาสิกวัตร ๕๔ ข้อ

หมวดที่ ๑

[๑๒๒] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้อยู่ปรินิพพานพึงประพฤตินุรูป
วิธีประพฤตินุรูปในวัตรนั้น ดังต่อไปนี้ :-

อันภิกษุผู้อยู่ปรินิพพาน ไม่พึงให้อุปสมบท

ไม่พึงให้นิสัย

ไม่พึงให้สามเณรอุปัฏฐาก

ไม่พึงรับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี

แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่พึงสั่งสอนภิกษุณี

สงฆ์ให้ปรินิพพานเพื่ออาบัติใด ไม่พึงต้องอาบัตินั้น

- ไม่พึงต้องอาบัติอื่นอันเช่นกัน
- ไม่พึงต้องอาบัติอันเลวทรามกว่านั้น
- ไม่พึงติกรรม
- ไม่พึงติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม
- ไม่พึงห้ามอุโบสถแก่ปกติตตะภิกษุ
- ไม่พึงห้ามปวารณาแก่ปกติตตะภิกษุ
- ไม่พึงทำการไต่สวน
- ไม่พึงเริ่มอนุวาทาธิกรณ์
- ไม่พึงยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
- ไม่พึงโจทภิกษุอื่น
- ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การ
- ไม่พึงช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน.

หมวดที่ ๒

- [๓๒๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้อยู่ปรินิพพาน ไม่พึงไปข้าง
หน้าแห่งปกติตตะภิกษุ
ไม่พืงนั่งข้างหน้าแห่งปกติตตะภิกษุ
พึงพอใจด้วยอาสนะสุดท้าย ที่นอนสุดท้าย วิหารสุดท้ายของสงฆ์
ที่สงฆ์จะพึงให้แก่เธอ
ไม่พืงมีปกติตตะภิกษุ เป็นสมณะนำหน้า หรือตามหลังเข้าไปสู่สกุล

ไม่พึงสมาทานอรัญญิกธุดงค์

ไม่พึงสมาทานบิณฑบาติกธุดงค์ และ

ไม่พึงให้เขานำบิณฑบาตมาส่ง เพราะปัจจัยนั้น ด้วยคิดว่าคนทั้งหลายอย่ารู้เรา.

หมวดที่ ๓

[๓๒๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้อยู่ปรินิเวศเป็นอาคันตุกะ ไปพึงบอกมีอาคันตุกะมา ก็พึงบอก พึงบอกในอุโบสถ พึงบอกในปวารณา ถ้าอาพาธพึงส่งทูตให้บอก.

หมวดที่ ๔

[๓๒๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้อยู่ปรินิเวศ ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาสหรือถีนมิไช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถีนมิไช่อาวาส
ที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาสหรือถีนมิไช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือ
ถีนมิไช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้ ทั้งนี้ เว้นแต่ไปกับปกติตตะภิกษุ เว้นแต่มี
อันตราย .

หมวดที่ ๕

[๑๒๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้อยู่ปริวาส ไม่พึงออกจาก
อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถีนมิไช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็น
นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถีนมิไช่อาวาสที่มีภิกษุ
แต่เป็นนนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากถีนมิไช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็น
นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากถีนมิไช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถีนมิไช่อาวาสที่มีภิกษุ
แต่เป็นนนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากถีนมิไช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถีนมิไช่อาวาส
ที่มีภิกษุ แต่เป็นนนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาสหรือถีนมิไช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ
แต่เป็นนนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาส
ที่มีภิกษุ แต่เป็นนानาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่น
มิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส ทั้งนี้ เว้นแต่ไปกับปกติตตะ
ภิกษุ เว้นแต่มีอันตราย.

หมวดที่ ๖

[๓๒๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้อยู่ปรินิพพาน พึงออกจาก
อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมาน
สังวาส

พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ
เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมาน
สังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็น
สมานสังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาสที่
มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ
เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส ทั้งนี้ ที่รู้ว่าอาจจะไปถึงในวันนี้ เทียว.

หมวดที่ ๗

[๓๒๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้อยู่ปรึวาส ไม่พึงอยู่ในที่มุงอันเดียวกันในอาวาส กับปกตัตตะภิกษุ

ไม่พึงอยู่ในที่มุงอันเดียวกันในถิ่นมิใช่อาวาส

ไม่พึงอยู่ในที่มุงอันเดียวกันในอาวาสก็ดี ในถิ่นมิใช่อาวาสก็ดี

เห็นปกตัตตะภิกษุแล้ว พึงลุกออกจากอาสนะ

พึงนิมนต์ปกตัตตะภิกษุให้นั่ง

ไม่พึงนั่งในอาสนะเดียวกันกับปกตัตตะภิกษุ

เมื่อปกตัตตะภิกษุนั่ง ณ อาสนะต่ำ ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะสูง

เมื่อปกตัตตะภิกษุนั่ง ณ พื้นดิน ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะ

ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมอันเดียวกันกับปกตัตตะภิกษุ

เมื่อปกตัตตะภิกษุจงกรมอยู่ในที่จงกรมต่ำ ไม่พึงจงกรมในที่จงกรม

สูง

เมื่อปกตัตตะภิกษุจงกรม ณ พื้นดิน ไม่พึงจงกรมในที่จงกรม.

หมวดที่ ๘

[๓๒๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุอยู่ปรึวาส ไม่พึงอยู่ในที่
มุงเดียวกันในอาวาส กับภิกษุอยู่ปรึวาสผู้แก่พรรษากว่า

ไม่พึงอยู่ในที่มุงเดียวกันในถิ่นมิใช่อาวาส

ไม่พึงอยู่ในที่มุงเดียวกันในอาวาสก็ดี ในถิ่นมิใช่อาวาสก็ดี

ไม่พึงนั่งในอาสนะเดียวกันกับภิกษุอยู่ปรึวาสผู้แก่พรรษากว่า

...กับภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม

...กับภิกษุผู้ควรมานัต

...กับภิกษุผู้ประพฤติมานัต

...กับภิกษุผู้ควรอัพทาน

เมื่อเธอนั่ง ณ อาสนะต่ำ ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะสูง

เมื่อเธอนั่ง ณ พื้นดิน ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะ

ในพึงจงกรมในที่จงกรมเดียวกัน

เมื่อเธอจงกรมอยู่ในที่จงกรมต่ำ ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมสูง

เมื่อเธอจงกรมอยู่ ณ พื้นดิน ไม่พึงจงกรมในที่จงกรม.

[๓๓๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าสงฆ์มีภิกษุอยู่ปรึวาสเป็นที่ ๔ พึง
ให้ปรึวาส พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม พึงให้มานัต สงฆ์ ๒๐ รูป ทั้งภิกษุผู้
อยู่ปรึวาสนั้นพึงอัพทาน การกระทำได้ดังนี้ใช้ไม่ได้และไม่ควรทำ.

ปารีวาสิกัวตฺร ๕๔ ข้อ จบ

รัตติเภท ๓ อย่าง

[๓๓๑] ครั้งนั้น ท่านพระอุบาลีเข้าไปในพุทธสำนัก ครั้นถึงแล้ว ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้า นั่งเฝ้า ณ ที่อันควรส่วนข้างหนึ่ง ท่านพระอุบาลีนั่งเฝ้าเรียบร้อยแล้ว ได้ทูลถามความข้อนี้แต่พระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ความขาดแห่งราตรีของภิกษุผู้อยู่ปรินิเวศ มีเท่าไร พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า อุบาลี ความขาดแห่งราตรี ของภิกษุผู้อยู่ปรินิเวศมี ๓ คือ อยู่ร่วม ๑ อยู่ปราศ ๑ ไม่บอก ๑ รัตติเภทของภิกษุผู้อยู่ปรินิเวศมี ๓ อย่างนี้แล.

พุทธานุญาติให้เก็บปรินิเวศ

[๓๓๒] ก็โดยสมัยนั้นแล ในพระนครสาวัตถี ภิกษุสงฆ์มาประชุมกันมากมาย ภิกษุทั้งหลายผู้อยู่ปรินิเวศ ไม่สามารถจะชำระปรินิเวศ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาติให้เก็บปรินิเวศ

วิธีเก็บปรินิเวศ

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล วิธีเก็บปรินิเวศ พึงเก็บอย่างนี้ :-

อันภิกษุผู้อยู่ปรินิเวศนั้น พึงเข้าไปหาภิกษุรูปหนึ่ง ห่มผ้าอุตตราสงค์ เฉวียงป่า นั่งกระโหย่งประคองอัญชลี แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าเก็บ

ปริวาส ปริวาสเป็นอันเก็บแล้ว หรือกล่าวว่ ข้าพเจ้าเก็บปริวาส
ปริวาสก็เป็นอันเก็บแล้ว .

พุทธานุญาตให้สมทานปริวาส

[๓๓๓] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายออกจากพระนครสาวัดดี
ไปในที่นั้น ๆ แล้ว พวกภิกษุผู้อยู่ปริวาสสามารถชำระปริวาสได้ จึงกราบ
ทูลเรื่องนั้น แต่พระผู้มีพระภาคเจ้า

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตให้สมา
ทานปริวาส

วิธีสมทานปริวาส

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล วิธีสมทานปริวาส พึงสมทานอย่างนี้:-
อันภิกษุอยู่ปริวาสนั้น พึงเข้าไปหาภิกษุรูปหนึ่ง ห่มผ้าอุตราสงค์
เฉวียงบ่า นั่งกระโหย่งประคองอัญชลิ แล้วกล่าวคำสมทานว่า ข้าพเจ้า
สมทานปริวาส ปริวาสเป็นอันสมทานแล้ว หรือกล่าวคำสมทานว่า
ข้าพเจ้าสมทานวัตร ปริวาสก็เป็นอันสมทานแล้ว.

ปาริวาสิกวัตร จบ

เรื่องมุลายปฏิกัสนารทิกษ

[๓๓๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ทิกษทั้งหลายผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะทิกษทั้งหลาย บรรดาทิกษที่เป็นผู้มกน้อย....ต่างก็เพ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า ไฉนทิกษทั้งหลายผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม จึงได้ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างหน้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะทิกษทั้งหลายแล้ว กราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาคเจ้า.

ประชุมสงฆ์ทรงสอบถาม

[๓๓๕] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้ประชุมทิกษสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นค้ำมุลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามทิกษทั้งหลายว่า คุณก่อนทิกษทั้งหลาย ได้ยินว่า ทิกษทั้งหลายผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตร จีวร การอุหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะทิกษทั้งหลาย จริงหรือ

ทิกษทั้งหลายทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย โฉน ภิกษุทั้งหลายผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม จึงได้ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกคัตตะภิกษุทั้งหลายแล้ว

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย การกระทำของพวกภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติ เดิมนั้นไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส.....ครั้นแล้ว ทรงทำธรรมิกถารับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ ควรชักเข้าหาอาบัติเดิมไม่พึงยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การ ตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหลังให้ เมื่ออาบน้ำ ของปกคัตตะภิกษุทั้งหลาย รูปใดยินดีต้องอาบัติทุกกฏ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลี กรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การ ล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของภิกษุทั้งหลาย ผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิมด้วย กันตามลำดับผู้แก้พรรษา

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตกิจ ๕ อย่าง คือ อุโบสถ ปวารณา ผ่าอาบน้ำฝน การสละภัต และการรับภัต แก่ภิกษุทั้งหลาย ผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม ตามลำดับผู้แก้พรรษา

คูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติวัตรแก่ภิกษุทั้งหลายผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม โดยประการที่ภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม ต้องพระพฤติทุกรูป.

มุลายปฏิกัสนนารหวัตร

หมวกที่ ๑

[๓๓๖] คูก่อนภิกษุทั้งหลาย อ้นภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม พึงประพฤติโดยชอบ วิธีพระพฤติชอบในวัตรนั้น ดังนี้:-

อ้นภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม ไม่พึงให้อุปสมบท

ไม่พึงให้นีสัย

ไม่พึงให้สามเณรอุปฐาก

ไม่พึงรับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี

แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่พึงสั่งสอนภิกษุณี

เป็นผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม เพราะอาบัติใด ไม่พึงต้องอาบัตินั้น

ไม่พึงต้องอาบัตินอื่นอันเช่นกัน

ไม่พึงต้องอาบัตินเลวทรามกว่านั้น

ไม่พึงติกรรม

ไม่พึงติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

ไม่พึงห้ามอุโบสถแก่ปกตัตตะภิกษุ

ไม่พึงห้ามปวารณาแก่ปกตัตตะภิกษุ

ไม่พึงทำการไต่สวน

ไม่พึงเริ่มอนุวาทาทิกรณ์

ไม่พึงยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส

ไม่พึงโจทภิกษุอื่น

ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การ

ไม่พึงช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน.

หมวดที่ ๒

[๓๓๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม

ไม่พึงไปข้างหน้าแห่งปกติตตะภิกษุ

ไม่พืงนั่งข้างหน้าแห่งปกติตตะภิกษุ

พึงพอใจด้วยอาสนะสุดท้าย ที่นอนสุดท้าย วิหารสุดท้ายของสงฆ์
ที่สงฆ์จะพึงให้แก่เธอ

ไม่พืงมีปกติตตะภิกษุเป็นสมณะไปข้างหน้า หรือตามหลังเข้าไปสู่
สกุล

ไม่พืงสมาทานอารัณญิกุชงค์

ไม่พืงสมาทานบิณฑบาติกุชงค์ และ

ไม่พืงให้เขานำบิณฑบาตมาส่ง เพราะปัจฉยนั้น ด้วยคิดว่า คน
ทั้งหลายอย่ารู้เรา.

หมวดที่ ๓

[๓๓๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม

ไม่พืงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นที่มีชี้อาวาสที่หาภิกษุมิได้
ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่นมีชี้อาวาสที่หา
ภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมีชี้อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้
ไม่พึงออกจากถิ่นที่มีชี้อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นที่มีชี้อาวาสที่หา
ภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมีชี้อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่นมีชี้อาวาส
ที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมีชี้อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หา
ภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมีชี้อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมีชี้อ
าวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมีชี้อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือ
ถิ่นมีชี้อาวาสที่หาภิกษุมิได้ ทั้งนี้ เว้นแต่ไปกับปกติตตะภิกษุ เว้นแต่มี
อันตราย.

หมวดที่ ๔

[๓๓๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม
ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาสที่ภิกษุ ไปสู่ถิ่นมีชี้อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็น
นานาสังวาส

ไม่เพียงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนนาสังวาส

ไม่เพียงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนนาสังวาส

ไม่เพียงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนนาสังวาส

ไม่เพียงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนนาสังวาส

ไม่เพียงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนนาสังวาส

ไม่เพียงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนนาสังวาส

ไม่เพียงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนนาสังวาส ทั้งนี้ เว้นแต่ไปกับปกติตตะภิกษุ เว้นแต่มีอันตราย

หมวดที่ ๕

[๑๔๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุควรชักเข้าหาอาบัติเดิม
พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุเป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ
เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมาน
สังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็น
สมานสังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาส
ที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ
เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาส
ที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่น
มิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส ทั้งนี้ ที่รู้ว่าอาจจะไปถึงในวันนี้
เทียว.

หมวดที่ ๖

[๓๔๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม
ไม่พึงอยู่ในที่มุ่งอันเดียวกันในอาวาส กับปกตัตตะภิกษุ

ไม่พึงอยู่ในที่มุ่งเดียวกันในถิ่นมิใช่อาวาส

ไม่พึงอยู่ในที่มุ่งอันเดียวกันในอาวาสก็ดี ในถิ่นมิใช่อาวาสก็ดี กับ
ปกตัตตะภิกษุ

เห็นปกติตตะภิกษุแล้วพึงลุกจากอาสนะ

พึงนิมนต์ปกติตตะภิกษุให้นั่ง

ไม่พึงนั่งในอาสนะเดียวกันกับปกติตตะภิกษุ

เมื่อปกติตตะภิกษุนั่ง ณ อาสนะต่ำ ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะสูง

เมื่อปกติตตะภิกษุนั่ง ณ พื้นดิน ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะ

ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมเดียวกันกับปกติตตะภิกษุ

เมื่อปกติตตะภิกษุจงกรมอยู่ในที่จงกรมต่ำ ไม่พึงจงกรมในที่จงกรม

สูง

เมื่อปกติตตะภิกษุจงกรม ณ พื้นดิน ไม่พึงจงกรมในที่จงกรม

หมวดที่ ๗

[๓๔๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม

ไม่พึงอยู่ในที่มุงอันเดียวกันในอาวาส กับภิกษุผู้อยู่ปริวาส

ไม่พึงอยู่ในที่มุงเดียวกันในถ้ำมิใช่อาวาส

ไม่พึงอยู่ในที่มุงเดียวกันในอาวาสก็ดี ในถ้ำมิใช่อาวาสก็ดี

ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะเดียวกันกับภิกษุผู้อยู่ปริวาส

...กับภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม ที่แก่พรรษากว่า

...กับภิกษุผู้ควรมานัต

...กับภิกษุผู้ประพุดิมานัต

...กับภิกษุผู้ควรอัพทาน

เมื่อเธอนั่ง ณ อาสนะต่ำ ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะสูง

เมื่อเชอนั่ง ณ พื้นดิน ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะ

ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมเดียวกัน

เมื่อเธอจงกรมอยู่ในที่จงกรมต่ำ ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมสูง

เมื่อเธอจงกรม ณ พื้นดิน ไปพึงจงกรมในที่จงกรม.

[๓๔๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าสงฆ์มีภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิมเป็นที่ ๔ พึงให้ปริวาส พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม พึงให้มณัต สงฆ์ ๒๐ รูป ทั้งภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัตินั้น พึงอัphan การกระทำดั่งนั้นใช้ไม่ได้ และไม่ควรรทำ.

มุลายปฏิกัสนนารหวัตร จบ

เรื่องมณัตตารหิกษุ

[๓๔๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายผู้ควรมณัต ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุทั้งหลาย บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มีกน้อย... ต่างก็เพ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า โฉน ภิกษุทั้งหลายผู้ควรมณัต จึงได้ยินดี การกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร

การอุทเทสให้เมื่ออาบน้ำ ของปกติตตะภิกษุทั้งหลายแล้วกราบทูล
เรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า.

ทรงสอบถาม

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงสอบถามภิกษุทั้งหลายว่า คู่ก่อนภิกษุทั้ง
หลาย ได้ยินว่า ภิกษุทั้งหลายผู้ควรมานัต ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ
รับอัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้
การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร
การอุทเทสให้เมื่ออาบน้ำ ของปกติตตะภิกษุทั้งหลาย จริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลายไหน
ภิกษุทั้งหลายผู้ควรมานัต จึงได้ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลี
กรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้าง
เท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การ
อุทเทสให้เมื่ออาบน้ำ ของปกติตตะภิกษุทั้งหลายแล้ว คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย
การกระทำของภิกษุผู้ควรมานัตนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชน
ที่ยังไม่เลื่อมใส...ครั้นแล้วทรงทำธรรมีกถารับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คู่
ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรมานัต ไม่พึงยินดีการกราบไหว้ การ

ลูกรับ อัญชสิทธิ์กรรม สามีจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอน
มาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การ
รับบาตรจีวร การอุหาลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุทั้งหลาย รูป
ไฉยินดีต้องอาบัติทุกกฏ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชสิทธิ์-
กรรม สามีจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า
การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหาลัง
ให้เมื่ออาบน้ำ ของภิกษุทั้งหลายผู้ควรมานัตด้วยกัน ตามลำดับผู้แก่
พรรษา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตกิจ ๕ อย่าง คือ อุโบสถ ปวา-
รณา ผ้ำอาบน้ำฝน การสละภัตต และ การรับภัตต แก่ภิกษุทั้งหลาย
ผู้ควรมานัตด้วยกันตามลำดับผู้แก่พรรษา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจะบัญญัติวัตรแก่ภิกษุผู้
ควรมานัต โดยประการที่ภิกษุผู้ควรมานัต ต้องประพฤติกุรูป.

มานัตตารหัตถ

หมวดที่ ๑

[๓๔๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรมานัต ฟังประพฤติ
ชอบ วิธีประพฤติชอบในวัตรนั้น ดังนี้ :-

อันภิกษุผู้ควรมานัต ไม่พึงให้อุปสมบท

ไม่พึงให้นิสัย

ไม่พึงให้สามเณรอุปฐาก

ไม่พึงรับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี

แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่พึงสั่งสอนภิกษุณี

ตนเป็นผู้ควรมานัตเพราะอาบัติใด ไม่พึงต้องอาบัตินั้น

ไม่พึงต้องอาบัติอื่นอันเช่นกัน

ไม่พึงต้องอาบัติอันเลวทรามกว่านั้น

ไม่พึงติกรรม

ไม่พึงติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

ไม่พึงห้ามอุโบสถแก่ปกัตตะภิกษุ

ไม่พึงห้ามปวารณาแก่ปกัตตะภิกษุ

ไม่พึงทำการไต่สวน

ไม่พึงเริ่มอนุวาทาธิกรณ์

ไม่พึงยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส

ไม่พึงโจทภิกษุอื่น

ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การ

ไม่พึงช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน.

หมวดที่ ๒

[๓๔๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรมานัต ไม่พึงไปข้าง
หน้าแห่งปกัตตะภิกษุ

ไม่พึงนั่งข้างหน้าแห่งปกัตตะภิกษุ

พึงพอใจด้วยอาสนะสุดท้าย ที่นอนสุดท้าย วิหารสุดท้ายของสงฆ์
ที่สงฆ์จะพึงให้เธอ

ไม่พึงมีปกตัตตะภิกษุเป็นสมณะนำหน้า หรือตามหลังเข้าไปสู่สกุล

ไม่พึงสมาทานอารัญญิกฐงค์

ไม่พึงสมาทานปีณฑปาติกฐงค์ และ

ไม่พึงให้เขานำบิณฑบาตมาส่ง เพราะปัจจัยนั้น ด้วยคิดว่าคนทั้งหลายอย่ารู้เรา.

หมวดที่ ๓

[๓๔๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรมานัต เป็นอาคันตุกะ
ไป พึงบอก มีอาคันตุกะมา ก็พึงบอก พึงบอกในอุโบสถ พึงบอกใน
ปวารณา พึงบอกทุกวัน ถ้าอาพาธ พึงสั่งทูตให้บอก.

หมวดที่ ๔

[๓๔๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรมานัต ไม่พึงออกจาก
อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาส ที่หา
ภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุ
มิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุ
มิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่
อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หา
ภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่
อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือ
ถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้ ทั้งนี้ เว้นแต่ไปกับปกติตตะภิกษุให้ เว้นแต่มี
อันตราย.

หมวดที่ ๕

[๓๔๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรมานัต ไม่พึงออกจาก
อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนानาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็น
นานาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มี
ภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็น
นานาสังวาส

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ
แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่
อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มี
ภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่
อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือ
ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส ทั้งนี้ เว้นแต่ไปกับปกตัตตะ
ภิกษุ เว้นแต่มีอันตราย.

หมวดที่ ๖

[๓๕๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรมานัต พึงออกจาก
อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมาน
สังวาส

พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ
เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมาน
สังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็น
สมานสังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาส
ที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ
เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาส
ที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่น
มิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส ทั้งนี้ ที่รู้ว่าอาจจะไปถึงในวันนี้
เทียว.

หมวดที่ ๗

[๓๕๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรมานัต ไม่พึงอยู่ในที่
มุงเดียวกันในอาวาส กับปกตัตตะภิกษุ

ไม่พึงอยู่ในที่มุงอันเดียวกันในถิ่นมิใช่อาวาส

ไม่พึงอยู่ในที่มุงอันเดียวกันในอาวาสก็ดี ในถิ่นมิใช่อาวาสก็ดี กับ
ปกตัตตะภิกษุ

เห็นปกตัตตะภิกษุแล้วพึงลุกจากอาสนะ

พึงนิมนต์ปกตัตตะภิกษุให้นั่ง

ไม่พึงนั่งในอาสนะเดียวกันกับปกตัตตะภิกษุ

เมื่อปกตัตตะภิกษุนั่ง ณ อาสนะต่ำ ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะสูง

เมื่อปกติตตะภิกษุหนึ่ง ฌ พื้นดิน ไม่พึงนั่ง ฌ อาสนะ
ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมเดียวกันกับปกติตตะภิกษุ
เมื่อปกติตตะภิกษุจงกรมอยู่ในที่จงกรมต่ำ ไม่พึงจงกรมในที่จงกรม

สูง

เมื่อปกติตตะภิกษุจงกรม ฌ พื้นดิน ไม่พึงจงกรมในที่จงกรม.

หมวดที่ ๘

[๓๕๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรมานัต ไม่พึงอยู่ในที่
มุงเดียวกันในอาวาส กับภิกษุผู้อยู่ปรินิพพาน

ไม่พึงอยู่ในที่มุงเดียวกันในถิ่นมิใช่อาวาส

ไม่พึงอยู่ในที่มุงเดียวกันในอาวาสก็ดี ในถิ่นมิใช่อาวาสก็ดี

ไม่พึงนั่ง ฌ อาสนะเดียวกัน กับภิกษุผู้อยู่ปรินิพพาน

...กับภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม

...กับภิกษุผู้ควรมานัตที่แก่กว่า

...กับภิกษุผู้ประพฤติมานัต

...กับภิกษุผู้ควรอัปทาน

เมื่อเธอนั่ง ฌ อาสนะต่ำ ไม่พึงนั่ง ฌ อาสนะสูง

เมื่อเธอนั่ง ฌ พื้นดิน ไม่พึงนั่ง อาสนะ

ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมเดียวกัน

เมื่อเธอจงกรมอยู่ในที่จงกรมต่ำ ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมสูง

เมื่อเธอจงกรมอยู่ ฌ พื้นดิน ไม่พึงจงกรมในที่จงกรม.

[๓๕๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าสงฆ์มีภิกษุผู้ควรมานัตเป็นที่ ๔
พึงให้ปริวาส พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม พึงให้มานัต สงฆ์ ๒๐ รูป ทั้งภิกษุ
ผู้ควรมานัตนั้นพึงอัปทาน การกระทำความนั้น ใช้ไม่ได้และไม่ควรทำ

มานัตตารหัตถ์ จบ

เรื่องมานัตตจาริกภิกษุ

[๓๕๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายผู้ประพฤติมานัตยินดีการ
กราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้
การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้อง
เช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหาลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุ
ทั้งหลาย บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มกน้อย...ต่างก็เพ่งโทษ ดิเตยณ โพน
ทะนาวา ไฉนมานัตตจาริกภิกษุทั้งหลายจึงได้ยินดีการกราบไหว้ การลูกร
รับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้
การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร
การอุหาลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุทั้งหลายเล่า แล้วกราบทูล
เรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า.

ประชุมสงฆ์ทรงสอบถาม

[๓๕๕] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์
ในเพราะเหตุเป็นค้ำมูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถาม

ภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่า ภิกษุทั้งหลายผู้ประพฤตินำมา ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุทหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุทั้งหลาย จริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลายไหน ภิกษุทั้งหลายผู้ประพฤตินำมา จึงได้ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุทหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุทั้งหลายแล้ว คุณก่อนภิกษุทั้งหลายการกระทำของพวกภิกษุผู้ประพฤตินำมานั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส... ครั้นแล้วทรงทำธรรมมีกถา รับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ประพฤตินำมา ไม่พึงยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุทหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุทั้งหลาย รูปใดยินดีต้องอาบัติทุกกฏ

คู่อ่อนภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุทลั้งให้เมื่ออาบน้ำ ของภิกษุทั้งหลายผู้ประพาศิมาณัต ด้วยกัน ตามลำดับผู้แก่พรรษา

คู่อ่อนภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตกิจ ๕ อย่าง คือ อุโบสถ ปวารณา ผ่าอาบน้ำฝน การสละภัตร์ และการรับภัตร์ แก่ภิกษุทั้งหลายผู้ประพาศิมาณัตด้วยกันตามลำดับผู้แก่พรรษา

คู่อ่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนั้นแล เราจักบัญญัติวัตรแก่ภิกษุผู้ประพาศิมาณัต โดยประการที่ภิกษุผู้ประพาศิมาณัต ต้องประพาศิทุกรูป.

มานัตตจาริกวัตร

หมวดที่ ๑

[๑๕๖] คู่อ่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ประพาศิมาณัต ฟังประพาศิชอบ วิธีประพาศิชอบในวัตรนั้น ดังต่อไปนี้ :-

อันภิกษุผู้ประพาศิมาณัต ไม่ฟังให้อุปสมบท

ไม่ฟังให้นิสัย

ไม่ฟังให้สามเณรอุปฐาก

ไม่ฟังรับสมมติเป็นผู้ตั้งสอนภิกษุณี

แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่พึงสั่งสอนภิกษุณี
สงฆ์ให้มานัตเพื่ออาบัติใด ไม่พึงต้องอาบัตินั้น
ไม่พึงต้องอาบัติอื่นอันเช่นกัน
ไม่พึงต้องอาบัติอันเลวทรามกว่านั้น
ไม่พึงติกรรม
ไม่พึงติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม
ไม่พึงห้ามอุโบสถแก่ปกัตตะภิกษุ
ไม่พึงห้ามปวารณาแก่ปกัตตะภิกษุ
ไม่พึงทำการไต่สวน
ไม่พึงเริ่มอนุวาทาธิกรณ์
ไม่พึงยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส
ไม่พึงโจทภิกษุอื่น
ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การ
ไม่พึงช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน.

หมวดที่ ๒

[๓๕๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ประพฤติมานัต ไม่พึงไป
ข้างหน้าแห่งปกัตตะภิกษุ
ไม่พืงนั่งข้างหน้าแห่งปกัตตะภิกษุ
พึงพอใจด้วยอาสนะสุตท่าย ที่นอนสุตท่าย วิหารสุตท่ายของสงฆ์
ที่สงฆ์จะพึงให้แก่เธอ

ไม่พึงมีปกตัตตะภิกษุเป็นสมณะนำหน้าหรือตามหลัง เข้าไปสู่สกุล
ไม่พึงสมათานอารัญญิกฐดงค์
ไม่พึงสมათานปีณฑปาตีกฐดงค์ และ
ไม่พึงให้เขานำบิณฑบาตมาส่ง เพราะปัจจัยนั้น ด้วยคิดว่าคนทั้ง
หลายอย่ารู้เรา.

หมวดที่ ๓

[๓๕๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ประพฤติมานัต เป็น
อาคันตุกะไปพึงบอก มีอาคันตุกะมา ก็พึงบอก พึงบอกในอุโบสถ
พึงบอกในปวารณา พึงบอกทุกวัน ถ้าอาพาธ พึงสั่งทูตให้บอก.

หมวดที่ ๔

[๓๕๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ประพฤติมานัตไม่พึงออก
จากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่หา
ภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุ
มิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่
อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้ ทั้งนี้ เว้นแต่ไปกับสงฆ์ เว้นแต่มีอันตราย.

หมวดที่ ๕

[๓๖๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ประพฤติมานัตไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนानาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาส ที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุแต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่
อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนानาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือ
ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส ทั้งนี้ เว้นแต่ไปกับสงฆ์
เว้นแต่มีอันตราย.

หมวดที่ ๖

[๓๖๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ประพติมานัต พึงออก
จากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมาน-
สังวาส

พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ
เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุเป็นสมาน-
สังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็น
สมานสังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาส
ที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ
เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาส
ที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสหรือถิ่น
มิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส ทั้งนี้ ที่รู้ว่าจะไปถึงในวันนี้เทียว.

หมวดที่ ๗

[๑๖๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ประพุดิมานัตไม่พึงอยู่ใน
ที่มุงอันเดียวกันในอาวาส กับปกตัตตะภิกษุ

ไม่พึงอยู่ในที่มุงอันเดียวกันในถิ่นมิใช่อาวาส

ไม่พึงอยู่ในที่มุงอันเดียวกันในอาวาสก็ดี ในถิ่นมิใช่อาวาสก็ดี กับ
ปกตัตตะภิกษุ

เห็นปกตัตตะภิกษุแล้ว พึงลุกจากอาสนะ

พึงนิมนต์ปกตัตตะภิกษุให้นั่ง

ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะอันเดียวกับปกตัตตะภิกษุ

เมื่อปกตัตตะภิกษุนั่ง ณ อาสนะต่ำ ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะสูง

เมื่อปกตัตตะภิกษุนั่ง ณ พื้นดิน ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะ

ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมเดียวกับปกตัตตะภิกษุ

เมื่อปกตัตตะภิกษุอยู่ในที่จงกรมต่ำ ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมสูง

เมื่อปกตัตตะภิกษุจงกรม ณ พื้นดิน ไม่พึงจงกรมในที่จงกรม.

หมวดที่ ๘

[๗๖๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ประพาศิมนัต ไม่พึงอยู่ในที่มุงอันเดียวกันในอาวาส กับภิกษุผู้อยู่ปรินิเวศ

ไม่พึงอยู่ในที่มุงอันเดียวกัน ในถิ่นมิใช่อาวาส

ไม่พึงอยู่ในที่มุงอันเดียวกันในอาวาสก็ดี ในถิ่นมิใช่อาวาสก็ดี

ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะอันเดียวกันกับภิกษุผู้อยู่ปรินิเวศ

...กับภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม.

...กับภิกษุผู้ควรมานัต

...กับภิกษุผู้ประพาศิมนัตผู้แก่กว่า

...กับภิกษุผู้ควรอัปทาน

เมื่อปกตัตตะภิกษุนั่ง ณ อาสนะต่ำ ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะสูง

เมื่อปกตัตตะภิกษุนั่ง พื้นดิน ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะ

ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมเดียวกัน

เมื่อปกตัตตะภิกษุจงกรมอยู่ในที่จงกรมต่ำ ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมสูง

เมื่อปกตัตตะภิกษุจงกรมอยู่ ณ พื้นดิน ไม่พึงจงกรมในที่จงกรม

[๗๖๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าสงฆ์มีภิกษุผู้ประพาศิมนัตเป็นที่ ๔ พึงให้ปรินิเวศ พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม พึงให้มานัต สงฆ์ ๒๐ รูป ทั้ง มานัตตจาริกภิกษุนั้น พึงอัปทาน การกระทำความนั้น ใช้ไม่ได้และไม่ควรทำ.

รัตติเภท ๔ อย่าง

[๑๖๕] ครั้งนั้น ท่านพระอุบาลีเข้าไปในพุทธสำนัก ครั้นแล้ว ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้า นั่งอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง แล้วได้ทูลถามความข้อนี้แก่พระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ความขาดแห่งราตรีของพระภิกษุผู้ประพฤตินานต์ มีเท่าไร พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า อุบาลี ความขาดแห่งราตรีของภิกษุผู้ประพฤตินานต์มี ๔ คือ อยู่ร่วม ๑ อยู่ปราศ ๑ ไม่บอก ประพฤติในขณะอันพร้อม ๑ รัตติเภทของภิกษุผู้ประพฤตินานต์มี ๔ อย่างนี้แล.

พุทธานุญาติให้เก็บมานต์

[๑๖๖] ก็โดยสมัยนั้นแล ในพระนครสาวัตถี มีภิกษุสงฆ์เป็นอันมากมาประชุมกัน ภิกษุทั้งหลายผู้ประพฤตินานต์ ไม่สามารถชำระมานต์ได้ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาคเจ้า

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาติให้เก็บมานต์

วิธีเก็บมานต์

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล วิธีเก็บมานต์พึงเก็บอย่างนี้
ภิกษุผู้ประพฤตินานต์นั้น พึงเข้าไปหาภิกษุรูปหนึ่ง ห่มผ้าอุตรา-

สงฆ์เถียงว่า นิ่งกระโห่ประคองอัญชลิ แล้วกล่าวคำเก็บมานัต ว่า
ดังนี้ ข้าพเจ้าเก็บมานัต มานัตเป็นอันเก็บแล้ว หรือกล่าวว่า
ข้าพเจ้าเก็บวัตร มานัตก็เป็นอันเก็บแล้ว.

พุทธานุญาติให้สมาทานมานัต

[๓๖๗] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายออกจากพระนครสาวัตถี
ไปในที่นั้น ๆ แล้ว พวกภิกษุผู้ประพฤติมานัต สามารถชำระมานัต จึง
กราบทูลเรื่องนั้น แต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย
เราอนุญาตให้สมาทานมานัต

ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล วิธีสมาทานมานัตพึงสมาทานอย่างนี้
อันภิกษุผู้ประพฤติมานัตนั้น พึงเข้าไปหาภิกษุรูปหนึ่ง ห่มผ้าอุตรา-
สงฆ์เถียงว่า นิ่งกระโห่ประคองอัญชลิ แล้วกล่าวคำสมาทานว่าดังนี้
ข้าพเจ้าสมาทานวัตร มานัตเป็นอันสมาทานแล้ว หรือกล่าวคำ
สมาทานว่า ข้าพเจ้าสมาทานวัตร มานัตก็เป็นอันสมาทานแล้ว.

มานัตตจาริกวัตร จบ

เรื่องอัphanารกิกขุ

[๑๖๘] ก็โดยสมัยนั้นแล กิกขุทั้งหลายผู้ควรอัphan ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้อง เช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะกิกขุทั้งหลาย บรรดา กิกขุที่เป็นผู้มักน้อย .... ต่างก็เพ่งโทษติเตียน โพนทะนาว่า ไฉน กิกขุทั้งหลายผู้ควรอัphan จึงได้ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหลังให้เมื่ออาบน้ำของปกตัตตะกิกขุทั้งหลายเล่า แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า.

ประหมสงฆ์ทรงสอบถาม

[๑๖๙] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้ประหมกิกขุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นค้ำมุลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถาม กิกขุทั้งหลายว่า คุณก่อน กิกขุทั้งหลาย ได้ยินว่า กิกขุทั้งหลายผู้ควรอัphan ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะกิกขุทั้งหลาย จริงหรือ?

กิกขุทั้งหลายทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

ทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย โฉน ภิกษุทั้งหลายผู้ควรอัปทานจึงได้ยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหฺลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุทั้งหลายเล่า

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย การกระทำของพวกภิกษุผู้ควรอัปทานนั้นไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส... ครั้นแล้วทรงทำธรรมิการับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรอัปทานไม่พึงยินดีการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหฺลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุทั้งหลาย รูปใดยินดี ต้องอาบัติทุกกฏ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตการกราบไหว้ การลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมาให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับบาตรจีวร การอุหฺลังให้เมื่ออาบน้ำ ของภิกษุทั้งหลายผู้ควรอัปทานด้วยกัน ตามลำดับผู้แก้พรรษา

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตกิจ ๕ อย่าง คือ อุโบสถ ปวารณา ฝ่าอาบน้ำฝน การสละภัตฺร และการรับภัตฺร แก่ภิกษุทั้งหลายผู้ควรอัปทานด้วยกันตามลำดับผู้แก้พรรษา

คูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติวัตรแก่ภิกษุ
ทั้งหลายผู้ควรอัพทาน โดยประการที่ภิกษุผู้ควรอัพทานต้องประพฤติ
ทุกรูป.

อัพทานรหัตตร

หมวดที่ ๑

[๓๓๐] คูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรอัพทานพึงประพฤติ
ชอบ วิธีประพฤติชอบในวัตรนั้น ดังต่อไปนี้.

ไม่พึงให้อุปสมบท

ไม่พึงให้นิสัย

ไม่พึงให้สามเณรอุปฐาก

ไม่พึงรับ สมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี

แม้ได้รับสมมติแล้ว ก็ไม่พึงสั่งสอนภิกษุณี

สงฆ์อัพทานเพื่ออาบัติใด ไม่พึงต้องอาบัตินั้น

ไม่พึงต้องอาบัตินั้นอันเช่นกัน

ไม่พึงต้องอาบัตินั้นเลวทรามกว่านั้น

ไม่พึงติกรรม

ไม่พึงติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

ไม่พึงห้ามอุโบสถแก่ปกคัตตะภิกษุ

ไม่พึงห้ามปวารณาแก่ปกคัตตะภิกษุ

ไม่พึงทำการไต่สวน

ไม่พึงเริ่มอนุวาทาธิกรณ์

ไม่พึงยังภิกษุอื่นให้ทำโอกาส

ไม่พึงโจทภิกษุอื่น

ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การ

ไม่พึงช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้อธิกรณ์กัน.

หมวดที่ ๒

[๑๗๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรอัปทานไม่พึงไปข้าง
หน้าแห่งปกติตตะภิกษุ

ไม่พึงนั่งข้างหน้าแห่งปกติตตะภิกษุ

พึงพอใจด้วยอาสนะสุดท้าย ที่นอนสุดท้าย วิหารสุดท้ายของสงฆ์ที่
สงฆ์จะพึงให้แก่เธอ

ไม่พึงมีปกติตตะภิกษุ เป็นสมณะนำหน้า หรือตามหลังเข้าไปสู่สกุล

ไม่พึงสมาทานอารัญญูจรดงค์

ไม่พึงสมาทานปณทิปาติจรดงค์ และ

ไม่พึงให้นำบิณฑบาตมาส่ง เพราะปัจฉิมนั้น ด้วยคิดว่า คนทั้ง-
หลายอย่ารู้เรา.

หมวดที่ ๓

[๑๗๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรอัปทานไม่พึงออกจาก
อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่หา
ภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่หาภิกษุมิได้ ทั้งนี้ เว้นแต่ไปกับปกติตตะภิกษุ เว้นแต่มีอันตราย.

หมวดที่ ๔

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรอัปทานไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนानาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนานาสังวาส

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ
แต่เป็นนนาสังวาส

ไม่พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่
อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนนาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มี
ภิกษุ แต่เป็นนนาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่
อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนนาสังวาส

ไม่พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส
หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ แต่เป็นนนาสังวาส ทั้งนี้ เว้นแต่ไปกับ
ปกตัตตะภิกษุ เว้นแต่มีอันตราย.

หมวดที่ ๕

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรอัปทานพึงออกจากอาวาสที่มี
ภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมาน
สังวาส

พึงออกจากอาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ
เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมาน
สังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็น
สมานสังวาส

พึงออกจากถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาส
ที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาสที่มีภิกษุ
เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่ถิ่นมิใช่อาวาส
ที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส

พึงออกจากอาวาส หรือถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไปสู่อาวาส หรือ
ถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ เป็นสมานสังวาส ทั้งนี้ ที่รู้ว่าอาจจะไปถึงในวันนี้
เทียว.

หมวดที่ ๖

[๓๗๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรอัปทานไม่พึงอยู่
ในที่มุ่งอันเดียวกันในอาวาส กับปกติตตะภิกษุ

ไม่พึงอยู่ในที่มุ่งอันเดียวกัน ในถิ่นมิใช่อาวาส

ไม่พึงอยู่ในที่มุ่งอันเดียวกัน ในอาวาสก็ดี ในถิ่นมิใช่อาวาสก็ดี
กับปกติตตะภิกษุ

เห็นปกติตตะภิกษุแล้ว พึงลุกจากอาสนะ

พึงนิมนต์ปกติตตะภิกษุให้นั่ง

ไม่พึงนั่งในอาสนะเดียวกันกับปกติตตะภิกษุ

เมื่อปกติตตะภิกษุนั่ง ณ อาสนะต่ำ ไม่พึงนั่ง ณ อาสนะสูง

เมื่อปกติตตะภิกษุหนึ่ง ฌ พินฺดิน ไม่พึงนั่ง ฌ อาสนะ
ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมเดียวกันกับปกติตตะภิกษุ
เมื่อปกติตตะภิกษุจงกรมอยู่ในที่จงกรมต่ำ ไม่พึงจงกรมในที่จงกรม

สูง

เมื่อปกติตตะภิกษุจงกรม ฌ พินฺดิน ไม่พึงจงกรมในที่จงกรม.

หมวดที่ ๗

[๓๗๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุผู้ควรอัปทานไม่พึงอยู่ในที่
มุงอันเดียวกันในอาวาส กับภิกษุผู้อยู่ปรินิพพาน

ไม่พึงอยู่ในที่มุงอันเดียวกันในถีนมิไช้อาวาส

ไม่พึงอยู่ในที่มุงอันเดียวกันในอาวาสก็ดี ในถีนมิไช้อาวาสก็ดี

ไม่พึงนั่ง ฌ อาสนะเดียวกันกับภิกษุผู้อยู่ปรินิพพาน

...กับภิกษุผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม

...กับภิกษุผู้ควรมานัต

...กับภิกษุผู้ประพฤติมานัต

...กับภิกษุผู้ควรอัปทานที่แก่พรรษากว่า

เมื่อเขอนั่งอาสนะต่ำ ไม่พึงนั่ง ฌ อาสนะสูง

เมื่อเขอนั่ง ฌ พินฺดิน ไม่พึงนั่ง ฌ อาสนะ

ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมเดียวกัน

เมื่อเขอจงกรมในที่จงกรมต่ำ ไม่พึงจงกรมในที่จงกรมสูง

เมื่อเขอจงกรมอยู่ ฌ พินฺดิน ไม่พึงจงกรมในที่จงกรม.

[๓๗๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าสงฆ์มีภิกษุผู้ควรอัปทานเป็นที่
พึงให้ปริวาสพึงชักเข้าหาอาบัติเดิม พึงให้มันต์ สงฆ์ ๒๐ รูป ทั้งภิกษุ
ผู้ควรอัปทานนั้นพึงอัปทาน การกระทำดั่งนั้นใช้ไม่ได้ และไม่ควรรทำ.

อัปทานารหัตถ์ จบ

ปารีวาสิกขันธกะ ที่ ๒ จบ

ในขันธกะนี้มี ๕ เรื่อง

หัวข้อประจำขันธกะ

[๓๗๖] ๑. ภิกษุทั้งหลายที่อยู่ปริวาส ยินดีการกราบไหว้ การ
ลูกรับ อัญชลีกรรม สามิจิกรรม การนำอาสนะมาให้ การนำที่นอนมา
ให้ การล้างเท้า การตั้งตั้งรองเท้า การตั้งกระเบื้องเช็ดเท้า การรับ
บาตรจีวร การถูหลังให้เมื่ออาบน้ำ ของปกตัตตะภิกษุทั้งหลาย
บรรดาภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก จึงเพ่งโทษ เป็นทุกกฏแก่ภิกษุที่อยู่ปริวาส
ผู้ยินดี ทรงอนุญาตแก่ภิกษุที่อยู่ปริวาสด้วยกันตามลำดับผู้แก่พรรษา และ
ทรงอนุญาตกิจ ๕ อย่าง คือ อุโบสถ ๑ ปวารณา ๑ ผ้ำอาบน้ำฝน ๑
การสละภัตตร ๑ การรับภัตตร ๑ วิธีประพฤติชอบ คือ ภิกษุที่อยู่ปริวาส
ไม่ไปข้างหน้าปกตัตตะภิกษุ พอใจด้วยที่สุดท้าย ไม่มีสมณะนำหน้าและ
ตามหลังเข้าไปสู่สกุล ไม่สมათานอารัญญิกฐดงค์ ปิณฑปาติกฐดงค์
ไม่ให้เขานำบิณฑบาตมาส่ง เป็นอาคันตุกะไป และมีอาคันตุกะมา

ต้องบอก ฟังบอกในอุโบสถ ในปวารณา สั่งทูตให้บอก ไปสู่อาวาส และถิ่นมิใช่อาวาสที่มีภิกษุ ไม่พึงอยู่ในที่มุ่งเดียวกัน เมื่อปกติตตะภิกษุ นั่ง ณ พื้นดิน ไม่นั่ง ณ อาสนะ เมื่อปกติตตะภิกษุนั่งอาสนะต่ำ ไม่นั่ง อาสนะสูง เมื่อปกติตตะภิกษุจงกรมในที่ต่ำ ไม่จงกรมในที่สูง หรือ จงกรม ณ พื้นดิน ไม่จงกรมในที่จงกรม ไม่พึงอยู่ในที่มุ่งเดียวกัน.... กับภิกษุที่อยู่ปริวาสผู้แก่พรรษากว่า ทำกรรมใช้ไม่ได้ รัตติเนท ชำระ ปริวาส ภิกษุที่อยู่ปริวาส ฟังทราบวิธีเก็บวัตร สมาทานวัตร ภิกษุ ผู้ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม ผู้ควรมานัต ผู้ประพฤติมานัต และผู้ควร อphan ปราชญ์ฟังทราบโดยนัยที่เจอกันอีก

รัตติเนทของภิกษุที่อยู่ปริวาสมี ๓ ของภิกษุผู้ประพฤติมานัตมี ๔ ไม่ เท่ากัน และประพฤติมานัตให้ครบวัน กรรม ๒ อย่างคล้ายกัน ๓ อย่าง นอกนั้นเหมือนกันแล.

หัวข้อประจำชั้นระกะ จบ

ปาริวาสกัณฑ์ชกวรรณา

ปาริวาสกัณฑ์ชกวรรณา

วินิจฉัยในปาริวาสกัณฑ์ชกวรรณา นี้ ฟังทราบดังนี้:-

บทว่า ปาริวาสกา ได้แก่ ภิกษุผู้อยู่ปาริวาส.

ในคำว่า ปาริวาสกา นั้น ปาริวาสมี ๔ อย่าง คือ อป-
ปฏิจันนปาริวาส ๑ ปฏิจันนปาริวาส ๑ สุทนต์ปาริวาส ๑ สโมธาน
ปาริวาส ๑.

บรรดาปาริวาส ๔ อย่างนั้น ตัตถียปาริวาส ที่พระผู้มีพระภาคเจ้า
ตรัสไว้ในมหาชกวรรณาอย่างนี้ว่า ภิกษุทั้งหลาย บุคคลใดแม้ผู้อื่นผู้เคย
เป็นอัญญเดียรถีย์ หวังบรรพชา หวังอุปสมบท ในธรรมวินัยนี้,
สงฆ์พึงให้ปาริวาส ๔ เดือนแก่บุคคลนั้น ดังนี้ ชื่ออปปฏิจันนปาริวาส
คำใดที่จะพึงกล่าวในอปปฏิจันนปาริวาสนั้น คำนั้นข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ดี
แล้วแล. แต่ว่าอปปฏิจันนปาริวาสนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าไม่ทรงประสงค์
ในปาริวาสกัณฑ์ชกวรรณา. ปาริวาส ๑ อย่างที่เหลือ สงฆ์พึงให้แก่ภิกษุผู้
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วและปกปิดไว้. คำใดที่จะพึงกล่าวในปาริวาส ๑
อย่างนั้น คำนั้นข้าพเจ้าจักพรรณนาในสมุจจกัณฑ์ชกวรรณา. ก็แลปาริวาส ๑
อย่างนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประสงค์ในปาริวาสกัณฑ์ชกวรรณา. เพราะ
เหตุนั้น ภิกษุผู้อยู่ปาริวาสอย่างใดอย่างหนึ่งใน ๑ ปาริวาสนี้ ฟังทราบว่า
ปาริวาสกัณฑ์ชกวรรณา.

สองบทว่า ปกตตุตถานํ ภิกขุณํ ได้แก่ภิกษุปกตตตะที่เหลือ โดยที่สุดแม้ภิกษุผู้ควรแก่มุลาชยปฏิกัสนาเป็นต้น เว้นปาวาสิกภิกษุผู้ใหม่กว่าเสีย.

สองบทว่า อภิวัตน์ ปจฺจุปฺภูจฺจํ มีความว่า ภิกษุปกตตตะเหล่านั้น ทำความเคารพมือภิวัตเป็นต้น อันใด ปาวาสิกภิกษุทั้งหลายย่อมยินดี คือ ยอมรับความเคารพอันนั้น. อธิบายว่า ไม่ห้ามเสีย.

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า สามิจฺจมมํ นี้ เป็นชื่อของอภิสมจาริกวัตร มีการพัฒมให้เป็นต้น แก่ภิกษุอื่นซึ่งสมควร เว้นความเคารพมือภิวัตเป็นต้นเสีย.

บทว่า อาสนาภิหารํ ได้แก่ การจัดอาสนะให้ คือ หยิบอาสนะไปให้ คือ ปลูกาให้นั่นเอง. แม้ในการจัดที่นอนให้ ถิ่นยนี้แล.

บทว่า ปาโททกํ นั้น ได้แก่ น้ำสำหรับล้างเท้า.

บทว่า ปาทปีรํ นั้น ได้แก่ ตั้งสำหรับรองเท้าที่ล้างแล้ว.

บทว่า ปาทกถลิกํ นั้น ได้แก่ แผ่นกระดานสำหรับวางเท้า. ซึ่งยังไม่ได้ล้าง หรือแผ่นกระดานสำหรับเช็ดเท้า.

สองบทว่า อาปคฺคิติ ทฺวักกฺกฺขสฺส มีความว่า คงเป็นอาบัติ ทวักกฺกฺแกภิกษุผู้ยินดี แม้ของสัททริวาริกเป็นต้น. เพราะเหตุนั้น ปาวาสิกภิกษุนั้น พึงบอกนินิตทั้งหลายมีสัททริวาริกเป็นต้นนั้นว่า ข้าพเจ้ากำลังทำวินัยกรรมอยู่, พวกท่านอย่าทำวัตรแก่ข้าพเจ้าเลย อย่าบอกลา

เข้าบ้านกะข้าพเจ้าเลย. ถ้าพวกกุลบุตรผู้มีศรัทธาบอกว่า ขอท่านจงทำวินัยกรรมของท่านเถิด ขอรับ ดังนี้ แล้วยังคงทำวัตร ทั้งบอกลาเข้าบ้านด้วย จำเดิมแต่เวลาที่ห้ามแล้วไป ไม่เป็นอาบัติ.

สองบทว่า มิถุ ยถาวุฑฒ์ มีความว่า ในปริวาสสิกขาด้วยกัน สิกขาใด ๆ เป็นผู้แก่กว่ากันและกัน. เรานุญาตให้สิกขานั้น ๆ ยินคือภิกขาเป็นต้นของสิกขาผู้อ่อนกว่าได้.

สองบทว่า ปญจ ยถาวุฑฒ์ มีความว่า เรานุญาตส่วน ๕ ตามลำดับผู้แก่ พร้อมด้วยสิกขาทั้งหลายแม้ผู้ปกตัดตะ เพราะเหตุนั้นเมื่อกำลังสวดปาติโมกข์ ปริวาสสิกขานั่งในหัตถบาส ย่อมควร.

แต่ในมหาปัจจริกกล่าวว่า อย่างนั่งในลำดับ ฟังละลำดับเสีย แต่อย่างนั่งหัตถบาส.

เมื่อทำปารีสุทธิอุโบสถ ฟังนั่งในที่ของสังฆนวกะ และคกงนั่งในที่นั่นเอง ทำปารีสุทธิอุโบสถในลำดับของตน.

แต่ในมหาปัจจริกกล่าวว่า ฟังทำปารีสุทธิอุโบสถในลำดับ. แม้เมื่อทำปวารณาแล้ว ก็ฟังนั่งในที่ของสังฆนวกะ และคกงนั่งในที่นั่นเอง ปวารณาในลำดับของตน. แม้ผ้าวัสสิกสาฎกที่สงฆ์ตีระฆังแล้วแจกกัน ปริวาสสิกขาจะรับในที่ซึ่งถึงแก่ตนก็ควร.

ภัตถอันสิกขาสละให้ เรียกว่า ภัตถที่สิกขาโอนให้. ก็ถ้าอุทเทศภัตถเป็นต้น ๒-๓ ที่ถึงแก่ปริวาสสิกขาไซ้. แต่เธอมีความหวังเฉพาะปุคคสิกขาอื่น, อุทเทศภัตถเป็นต้นเหล่านั้น เธอพึงรับตามลำดับ แล้ว

บอกสละเสียว่า ท่านจงให้ผมรับคราวหลังเถิดขอรับ, วันนี้ความหวังเฉพาะภัตของผมมี, พรุ่งนี้ผมจ้กรับ. ด้วยการเสียดสละอย่างนี้ เธอยอมได้เพื่อรับภัตเหล่านั้นในวันรุ่งขึ้น.

ในกรณที่กล่าวไว้ว่า ในวันรุ่งขึ้น ฟังให้แก่ปาริวาสิกภิกษุนั้น ก่อนภิกษุทั้งปวง. แต่ถ้าเธอไม่รับ ไม่โอนให้เสีย, ในวันรุ่งขึ้นยอมไม่ได้. ภัตที่ภิกษุโอนให้แล้ว พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอนุญาตเฉพาะปาริวาสิกภิกษุเท่านั้น.

เพราะเหตุไร? เพราะว่า ยาคู และของขบเคี้ยวเป็นต้นในโรงอาหาร ย่อมถึงแก่เธอผู้นั่งในที่สังฆนวกะบ้าง ไม่ถึงบ้าง เพราะเหตุนี้ ภัตที่ภิกษุโอนให้แล้ว พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรงอนุญาตเฉพาะเพื่อทำการสงเคราะห์แก่ปาริวาสิกภิกษุนั้นว่า เธออย่าต้องลำบากด้วยภิกษาจารเลย.

บทว่า ภคฺตํ ได้แก่ จตุสาลภัตของสงฆ์ในวิหารที่ภิกษุผู้มาแล้ว ฟังรับไปตามลำดับผู้แก่, ปาริวาสิกภิกษุยอมได้ภัตนั้น ตามลำดับผู้แก่. แต่ไม่ได้เพื่อไปหรือยื่นในแถว. เพราะเหตุนี้ ฟังถอยห่างจากแถวแล้วยื่นในหัตถบาส เอื้อมมือรับอย่างเหยี้ยวโผลงฉวยเอาจะนั้น. เธอไม่ได้เพื่อจะใช้อารามิกบรูษหรือสมณุตเทศให้น้ำมา. ถ้าเขานามาเอง ช้อนนั้นควรอยู่ แม้ในมหาเปฬภัตของพระราชาก็นับนี้แล้ว.

ในมหาปัจจริกกล่าวไว้ว่า แต่ในจตุสาลภัต ถ้าปาริวาสิกภิกษุ เป็นผู้ใคร่จะทำการโอนให้ไซ้, เมื่ออาหารอัน เขายกขึ้นแล้วเพื่อตนฟังบอกว่า วันนี้ ภัตของเรายอมมี, พรุ่งนี้เราจ้กรับ ดังนี้ ในวันรุ่งขึ้นยอมได้ อาหาร ๒ ส่วน. แม้อุเทศภัตเป็นต้น ฟังถอยห่างจากแถวก่อนจึงรับ.

และพวกทนายกนิมนต์ให้นั่งในที่ใดแล้วอังกาส, พึงเป็นหัวหน้าของพวกสามเณร เป็นสังฆนวกะของพวกภิกษุ นั่งในที่นั้น.

บัดนี้ วินิจฉัยความประพฤติชอบที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้นี้.

บทว่า น อุปสมปาเตตพฺพ มีความว่า เป็นอุปัชฌาย์ไม่พึงให้อุปสมบท แต่จะเก็บวัตรแล้วให้อุปสมบท ควรอยู่.

เป็นอาจารย์แล้ว แม้กรรมวาทก็ไม่ควรสวด, เมื่อภิกษุอื่นไม่มีจะเก็บวัตรแล้วสวด ควรอยู่.

บทว่า น นิสุตฺถิย ทาทพฺโพ มีความว่า ไม่พึงให้นิสัยแก่พวกภิกษุอาคันตุกะ. แม้ภิกษุเหล่าใดได้ถือนิสัยตามปกติเทียว พึงบอกภิกษุเหล่านั้นว่า ข้าพเจ้ากำลังทำวินัยกรรม. พวกท่านจงถือนิสัยในสำนักพระเถระชื่อโน้น อย่าทำวัตรแก่ข้าพเจ้าเลย อย่าบอกลาเข้าบ้านแก่ข้าพเจ้าเลย. ถ้าแม้เมื่อบอกอย่างนั้นแล้ว พวกนิสิตก็ยังไม่ขึ้นทำ แม้พวกเธอยังขึ้นทำอยู่ จำเดิมแต่กาลที่ได้ห้ามแล้วไป ไม่เป็นอาบัติแก่ปาริวาสิกภิกษุนั้น.

บทว่า น สามเณโร มีความว่า ไม่พึงรับสามเณรอื่น; แม้พวกสามเณรที่ตนเป็นอุปัชฌาย์รับเอาไว้ ตนก็ควรบอกว่า ข้าพเจ้ากำลังทำวินัยกรรม, พวกเธออย่าทำวัตรแก่ข้าพเจ้าเลย อย่าบอกลาเข้าบ้านแก่ข้าพเจ้าเลย. ถ้าแม้เมื่อบอกอย่างนั้นแล้ว เธอทั้งหลายยังขึ้นทำ; แม้เมื่อเธอทั้งหลายขึ้นทำอยู่ เดิมแต่กาลที่ได้ห้ามแล้วไป ไม่เป็นอาบัติแก่ปาริวาสิกภิกษุนั้น.

ขึ้นชื่อว่า การสมมติให้เป็นผู้สอนนางภิกษุณี ซึ่งเป็นตำแหน่งของผู้เป็นใหญ่ ท่านห้าม, เพราะฉะนั้น ปาวิวาสิกภิกษุพึงเรียนแก่ภิกษุสงฆ์ว่า ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้ากำลังทำวินัยกรรม, ท่านทั้งหลายจงรู้ภิกษุผู้สอนนางภิกษุณี หรือพึงมอบภาระแก่ภิกษุผู้สามารถก็ได้ และพึงบอกนางภิกษุณีทั้งหลายที่พากันมาว่า ท่านทั้งหลาย จงไปหาสงฆ์. สงฆ์จักรู้ภิกษุผู้ให้โอวาทแก่ท่านทั้งหลาย หรือพึงบอกว่ ข้าพเจ้ากำลังทำวินัยกรรม ท่านทั้งหลายจงไปหาภิกษุผู้ชื่อนั้น. เธอจักให้โอวาทแก่ท่านทั้งหลาย.

บทว่า **ธา อาปตฺติ** มีความว่า ไม่พึงถึงการปล่อยสุกคะอีก ในเมื่อปรินิพพานเพื่อการปล่อยสุกคะอันสงฆ์ให้แล้ว.

สองบทว่า **อญฺญา วา ตาทิสฺสกา** ได้แก่ ครุคาบัตติมีกาย-สังสัคคะเป็นต้น.

สองบทว่า **ตโต วา ปาปิณฺฐตฺรา** ได้แก่ อาบัติปาราชิก, ในอาบัติ ๗ อาบัติทุฬาสิต เป็นอาบัติเลวทราม อาบัติทุกกฏ เป็นอาบัติเลวทรามกว่า อาบัติทุกกฏเป็นอาบัติเลวทราม อาบัติปาฏิเทสนียะ เป็นอาบัติเลวทรามกว่า.

พึงทราบนัยในอาบัติปาจิตตีย์ ถูกลัจฉัย สังฆาทิเสส และปาราชิก โดยอธิบายอย่างนี้.

แม้ในวัตถุทั้งหลายแห่งอาบัติเหล่านั้น พึงทราบความต่างกันโดยนัยก่อนนั้นแล วัตถุแห่งทุฬาสิตเลวทราม วัตถุแห่งทุกกฏเลวทรามกว่า แต่ในสิกขาบทที่เป็นปณณตติวิหชะ ทั้งวัตถุ ทั้งอาบัติเลวทราม. ส่วน

สิกขาบทที่เป็นโลกวัชชะ เลวทรามกว่าทั้ง ๒ อย่าง. กรรมวาจาแห่งปริวาสท่านเรียกว่ากรรม, ไม่พึงติด้วยคำเป็นต้นว่า กรรมนั้น ไม่เป็นอันทำ ทำเสีย หรือด้วยคำเป็นต้นว่า กรรมชนิดนี้เป็นกสิกรรม เป็นโครัคกกรรมด้วยหรือ?

บทว่า กมุทิกา มีความว่า กรรมอันภิกษุเหล่าใดทำแล้วภิกษุเหล่านั้น ท่านเรียกว่า กัมมิกา.

ไม่พึงติภิกษุเหล่านั้นด้วยคำว่า เป็นพาล ไม่ฉลาด เป็นต้น.

ข้อว่า น สวจนีย กาทพุทฺถ มีความว่า ไม่พึงทำความเป็นผู้มีคำจำต้องกล่าว เพื่อประโยชน์แก่การประวิงหรือเพื่อประโยชน์แก่การเกาะด้วย.

จริงอยู่ เมื่อจะทำเพื่อประโยชน์แก่การประวิง ย่อมทำอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าจะทำท่านให้เป็นผู้ให้การโนคนินี้, ท่านอย่าได้ขังออกจากอาวาสนี้ แม้เพียงก้าวเดียว ตลอดเวลาที่อิทธิกรรมยังระงับไม่เสร็จ ดังนี้, เมื่อจะทำเพื่อประโยชน์แก่การเกาะด้วย ย่อมทำอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าจะทำท่านให้เป็นผู้ให้การ, ท่านจงมา ไปต่อหน้าพระวินัยธร พร้อมกับข้าพเจ้า ไม่พึงทำความเป็นผู้มีคำจำต้องกล่าวทั้ง ๒ อย่างนั้น.

บทว่า น ออนุวาโท มีความว่า ไม่พึงรับตำแหน่งหัวหน้าในวิหาร, คือ ไม่พึงเป็นผู้สวดปาติโมกข์ หรือเชิญแสดงธรรม ไม่พึงทำการเนื่องด้วยความเป็นใหญ่ แม้ด้วยอำนาจสมมติอย่างหนึ่งในสมมติ

บทว่า น โสภาโส มีความว่า ไม่พึงทำโอกาสแก่ภิกษุผู้ปกตัตตะ
อย่างนี้ว่า ท่านจงทำโอกาสแก่ข้าพเจ้า, ข้าพเจ้าอยากจะพูดกะท่าน, คือ
ไม่พึงโจทด้วยวัตถุหรืออาบัติ, ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การด้วยคำว่า นี่เป็น
โทษของท่านหรือ ?

บทว่า น ภิกขุ ภิกขุหิ สมุปโยเซตพุพฺพ มีความว่า ไม่พึง
ช่วยกันและกันให้ทำความทะเลาะ.

บทว่า ปุโรโต มีความว่า เป็นสังฆเถระไม่ควรไปข้างหน้า คือ
พึงละการไปใกล้กันเสีย ๑๒ สอก ไปตามลำพัง. แม้ในการนั่งก็มีนัย
เหมือนกัน .

อาสนะที่จัดว่าสุดท้ายของสังฆนวกะ ในโรงอาหารเป็นต้น ชื่อว่า
อาสนะสุดท้าย, อาสนะสุดท้ายนั้น ควรให้แก่ปาริวาสิกภิกษุนั้น, เธอ
พึงนั่งบนอาสนะนั้น.

สุดท้ายของที่นั่งทั้งหลาย ได้แก่ เติงตั้งที่เร็วกว่าเติงตั้งทั้ง
หมด ชื่อว่า ที่นอนสุดท้าย. จริงอยู่ ปาริวาสิกภิกษุนี้ ไม่ได้เพื่อ
ถือเอาที่นั่งในที่ซึ่งถึงแก่ตนตามลำดับพรรษา. แต่ที่นั่งที่เร็ว ซึ่ง
สานด้วยหวายและเปลือกไม้เป็นต้น มีจีเรียดเกราะกรัง ที่เหลือจากที่
นอนซึ่งภิกษุทั้งปวงเลือกถือเอาแล้ว ควรให้แก่เธอ.

บทว่า วิหารปริยฺญโต มีความว่า เหมือนอย่างว่า ที่นอน
เป็นฉันทิ ที่อยู่ก็เป็นฉันทินั้น, อีกอย่างหนึ่ง แม้อวาสกก็ไม่ควรแก่เธอ
ในที่ซึ่งถึงแก่ตนตามลำดับพรรษา. แต่บรรณศาลาที่มีพื้น มาด้วยฐิติ
เต็มไปด้วยมูลค้างคาวและหนู ซึ่งเหลือจากที่ภิกษุทั้งปวงเลือกถือแล้ว

ควรให้แก่เธอ. ถ้าภิกษุปกติตัดตะกั่วทั้งหมด ถีอรุกขมุต หรืออัฟโภกาส ไม่เข้าที่มุง, อาวาสทั้งหมดจัดว่าเป็นอาวาสที่ภิกษุเหล่านั้นละเลยเสียแล้ว. บรรดาอาวาสเหล่านั้น เธอยอมได้อาวาสที่คนต้องการ.

อนึ่ง ในวันวัสสุปนายิกา เธอยอมได้เพื่อยืนอยู่ข้างหนึ่งรับปัจจัย ตามลำดับพรรษา, แต่ไม่ได้เพื่อถือเอาเสนาสนะ. ปาวิวาสิกภิกษุผู้ใคร่ จะถือเอาเสนาสนะที่มีผ้าจ่านำพรรษาเป็นนิตย์ ฟังเก็บวัตรก่อนแล้วจึงถือเอา.

บทว่า เตน จ โส ธาติตพฺโพ มีความว่า ภิกษุทั้งหลาย ให้อาสนะสุดท้ายเป็นต้นอันใดแก่เธอ, อาสนะสุดท้ายเป็นต้นนั้นแล อันเธอพึงรับ.

บทว่า ปุเรสมณเณ วา ปจฺจาสมณเณ วา มีความว่า เธอรับนิมนต์ในที่แห่งญาติและคนปวารณาว่า ขอท่านจงพากิษุมาเท่านี้ ดังนี้ แล้วชักชวนอย่างนี้ว่า สกฺลชฺเอนโน นิมนตฺตํภิกษุทั้งหลายขอรับ, พวกท่านจงมา เราทั้งหลายจะไปในสกฺลนั้น ดังนี้ ไม่พึงทำภิกษุผู้ปกติตัดตะกั่ว ให้เป็นปุเรสมณะหรือปัจจาสมณะไป.

แต่ว่าสมควรจะกล่าวโดยปริยายอย่างนี้ว่า ท่านผู้เจริญ ชนทั้งหลายในบ้านชื่อนั้น หวังความมาภิกษุทั้งหลาย, ดีแล้วหนอ ถ้าท่านทั้งหลายพึงทำความสงเคราะห์แก่ชนเหล่านั้น .

บทว่า น อารญญิกงฺคฺ มีความว่า เมื่อระอาที่จะบอกแก่ภิกษุทั้งหลายที่มาแล้ว ๆ ไม่ควรสมათานอารญญิกงฺคฺ.

อารัญญิกชุดงค์นั้น แม้ภิกษุใดสมาทานแล้วตามปกติ ภิกษุนั้น
พึงชวนภิกษุผู้เป็นเพื่อนรับอรุณในป่า, แต่ไม่ควรไปตามลำพัง.

อนึ่ง เมื่อเมื่อหน่ยการนั่งบนอาสนะสุดท้ายในโรงอาหารเป็น
ต้น ไม่ควรสมาทานแม้ซึ่งปณทปาติชุดงค์ แต่ไม่มีการห้ามแก่ภิกษุผู้
ถือบิณฑบาตตามปกติ.

บทว่า น จ ตปฺปจฺจยา มีความว่า ไม่ควรให้นำบิณฑบาต
ออกไป เพราะเหตุนี้ว่า เราเป็นผู้มีอาหารอันนำไปแล้วนั่งฉันอยู่ใน
กุฎีที่อยู่กลางแจ้ง จักนับราตรีได้ คือว่า รัตติเขต พึงมีแก่เราผู้ไปเห็น
ภิกษุมาในบ้านแล้วไม่บอก.

บทว่า มา มํ ชานีสุ มีความว่า เธอไม่ได้แม่เพื่อให้
สามเณรหุงต้มฉันที่วัด ด้วยอรรถาक्षนี้ว่า แม้ภิกษุรูปเดียว จงอย่ารู้จัก
เรา, คือพึงเข้าบ้านเพื่อบิณฑบาตนั่นเอง. แต่ปาริวาสิกภิกษุผู้อาพาธ
หรือผู้ชวนขวยในนวรรกรรม และกิจของอาจารย์อุปัชฌาย์ เป็นต้น
ควรอยู่ในกุฎีที่อยู่แท้. ถ้าภิกษุหลายร้อยรูปเที่ยวอยู่ในบ้าน ไม่สามารถ
จะบอกได้, ควรไปยังคามกาวาสแล้วอยู่ในที่แห่งภิกษุผู้เป็นสภาคกัน .

แม้เป็นอาคันตุกะมายังวัดบางตำบล ก็พึงบอกแก่ภิกษุทั้งหลายใน
วัดนั้น. ถ้าเห็นภิกษุทั้งหมดอยู่ในที่เดียวกัน พึงยื่นบอกในที่เดียวกันที่
เดียว ถ้าภิกษุทั้งหลายแยกๆ กันอยู่ตามโคนไม้ เป็นต้น, พึงไปบอกใน
ที่นั้นๆ. เมื่อจงใจไม่บอก เป็นรัตติเขตด้วย เป็นทุกกฏเพราะวัดต-
เขตด้วย ถ้าค้นไม่พบบางพวก เป็นแต่รัตติเขต ไม่เป็นทุกกฏเพราะ
วัดตเขต.

บทว่า **อาคนตุกสุต** มีความว่า ฟังบอกแก่ภิกษุอาคันตุกะรูปเดียว หรือหลายรูป แม่ที่มาสู่กุฎีที่อยู่ของตน ตามนัยที่กล่าวแล้วนั้นแล.

อนึ่ง แม้รัตติเจตและวัตตเจต ในอาคันตุกาโรจนาธิการนี้ ก็ฟังทราบตามนัยที่กล่าวแล้วเหมือนกัน.

ถ้าภิกษุอาคันตุกะพักครู่เดียว หรือไม่พัก ไม่ไปในท่ามกลางวัดอย่างนั้น. ควรบอกแม่แก่ภิกษุอาคันตุกะเหล่านั้น, ถ้าภิกษุอาคันตุกะไปเสียแต่เมื่อปาริวาสิกภิกษุนั้นยังไม่ทันรู้ แต่ว่าปาริวาสิกภิกษุนี้รู้ในเวลาที่ไม่ไปเสียแล้ว, ฟังไปบอก. เมื่อไม่อาจจะไปทัน คงเป็นแต่รัตติเจตไม่เป็นทุกกฏเพราะวัตตเจต.

ฝ่ายภิกษุอาคันตุกะเหล่าใด ไม่เข้าสู่ภายในวัด เข้าอุปจารสีมาแล้วไปเสีย, และปาริวาสิกภิกษุนี้ได้ยินเสียงร่ม หรือเสียงไอ หรือเสียงจาม ของภิกษุอาคันตุกะเหล่านั้น รู้ว่าเป็นอาคันตุกะ ฟังไปบอก. แม้รู้ในเวลาที่พักเธอไปแล้ว ก็ควรตามไปบอกจนได้ เมื่อไม่สามารถจะไปทัน คงเป็นแต่รัตติเจตไม่เป็นทุกกฏเพราะวัตตเจต.

ฝ่ายภิกษุอาคันตุกะใด มาในกลางคืนแล้ว ไปเสียในกลางคืนนั้นเอง แม้ภิกษุอาคันตุกะนั้น ย่อมทำรัตติเจตแก่ปาริวาสิกภิกษุนั้น. แต่เพราะไม่รู้ จึงไม่มีอาบัติทุกกฏเพราะวัตตเจต.

ในกรุนที่กล่าวไว้ ถ้าไม่ทันรู้กระทำอัพทานกรรมๆ นั้น ไม่เป็นอันทำแท้ เพราะเหตุนั้น ควรนับราตรีให้เกินไว้ แล้วจึงค่อยทำอัพทานกรรม. นี้เป็นข้อปฏิบัติที่ไม่ผิด.

เห็นภิกษุไปเรือในแม่น้ำเป็นต้นก็ดี ยืนอยู่ที่ปากโน้นก็ดี ไปใน
อากาศก็ดี ตั้งอยู่ในที่ไกลมีภูเขาบนบกและป่าเป็นต้นก็ดี, ถ้ามีความ
กำหนดได้ว่า เป็นภิกษุ ฟังไปบอกด้วยเรือเป็นต้นก็ได้ ฟังรับตามไป
บอกก็ได้. เมื่อไม่บอกเป็นรัตติเขตด้วย เป็นทุกกฏเพราะวัดเขตด้วย.
ถ้าว่า แม้พยายามอยู่ ก็ไม่สามารถจะไปทัน หรือให้ไต่ย็น เป็นเพียง
รัตติเขต ไม่เป็นทุกกฏเพราะวัดเขต.

ฝ่ายพระสังฆเสนาภยเถระ กล่าวด้วยอำนาจแห่งวิสัยและอวิสัยว่า
ไต่ย็นว่า เมื่อไม่บอก ในวิสัย (ที่จะบอกได้) เป็นรัตติเขตด้วย
เป็นทุกกฏเพราะวัดเขตด้วย, แต่ในอวิสัยไม่มีทั้ง ๒ อย่าง. ส่วนพระ
กรวิกติสเถระกล่าวว่า ความกำหนดว่า ผู้นี้เป็นสมณะนั้นแลเป็นประ-
มาณ. ถ้าแม้ไม่ใช่วิสัย, ไม่มีทุกกฏ เพราะวัดเขตเท่านั้น แต่คง
เป็นรัตติเขตแท้.

บทว่า อุโปสถ มีความว่า จริงอยู่ ภิกษุอาคันตุกะทั้งหลาย
ย่อมมาด้วยตั้งใจว่า เราจักทันอุโปสถ แม้ไปด้วยฤทธิ์ทราบว่าเป็น
วันอุโปสถ ย่อมลงทำอุโปสถกรรม. เพราะเหตุนั้น จึงควรบอกใน
วันอุโปสถ เพื่อชำระอาคันตุกะ. แม้ในปวารณา ก็มีนัยเหมือนกัน
ผู้อาพาธ นั้น ได้แก่ ภิกษุผู้ไม่สามารถจะไป.

แม้วินิจฉัยในคำว่า ทูเตน นี้ ฟังทราบว่าเป็นไม่ควรส่งอนุป-
สัมบันไป. ฟังส่งภิกษุให้ไปบอก.

บทว่า อภิกษุโก อาวาโส ได้แก่ วัดที่ว่าง, ภิกษุแม่รูป
เดียว ไม่มีในวัดใด ไม่ฟังไปเพื่อต้องการอยู่ในวัดนั้น เพราะราตรี

ที่อยู่ในวัดว่างเปล่านั้น เป็นราตรีที่ไม่ยอมให้นับ. แต่จะอยู่กับภิกษุปก-
ตัดตะ สมควรอยู่. แต่เมื่ออันตราย ๑๐ อย่างมีอยู่ ถึงแม้ว่า ราตรี
ทั้งหลายจะไม่ยอมให้นับ ก็ควรไปเสีย เพื่อพ้นจากอันตรายแท้. เพราะ
เหตุนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า เว้นแต่อันตราย ดังนี้ จึงไม่
ควรทำวินัยกรรมกับภิกษุผู้เป็นนानาสังวาส. แม้เพราะไม่บอกแก่ภิกษุ
นานาสังวาสเหล่านั้น รัตติเลทยอมไม่มี, ที่อยู่นั้นยอมเป็นเหมือนอवास
ไม่มีภิกษุหนึ่งเอง เพราะเหตุนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสค้ำนี้ว่า ใน
อวาสใดเล่า ภิกษุทั้งหลายเป็นนานาสังวาส?

คำที่เหลือมีนัยดังกล่าวแล้วในอุโบสถกัณฑ์นั้นแล.

วินิจฉัยในบทว่า เอกจฺจนฺเ อวาเส เป็นต้น พึงทราบ
ดังนี้:-

เสนาสนะที่ทำไว้เพื่อประโยชน์แก่การอยู่ ชื่อว่าอवास.

สถานมีอาทิอย่างนี้ คือ เรือนเจดีย์ เรือนโพธิ ร้านเก็บไม้
กวาด ร้านเก็บไม้ โรงน้ำ เวจฺกุฏี ชุ่มประตุ ชื่อ อნาวาส.

หมวด ๒ แห่งอवासและอนาวาสนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงถือ
เอาด้วยบทที่ ๓.

ในมหาปัจฉริ กล่าวว่า ภิกษุผู้ถูกสงฆ์ขกั้วตรแล้วไม่ได้เพ็ญใน
โอกาสเหล่านี้ โอกาสอันใดอันหนึ่ง ซึ่งมุ่งเป็นอันเดียวกัน กำหนด
ด้วยที่ตกแห่งน้ำจากชายคา. แต่ปาวาสิกภิกษุ ไม่ได้เพ็ญอยู่ใน
อवासเท่านั้น.

ส่วนมหาอรรถกถาแก้วว่า การอยู่นั้น ห้ามด้วยชายคา โดยไม่
แปลกกัน.

ในกรุนทีแก้วว่า การที่ปาริวาสิกภิกษุและภิกษุที่ถูกสงฆ์ยกวัตรอยู่
ร่วมกับภิกษุปกตัตตะ ในที่มุงด้วยเครื่องมุง ๕ อย่าง เหล่านั้น ท่าน
ห้ามด้วยชายคา.

เพราะเหตุนี้ ปาริวาสิกภิกษุไม่ควรอยู่ในที่มุงอันเดียวกัน แม้
มีอุปจารต่างๆ กัน. ก็ถ้าว่า เป็นภิกษุผู้ปกตัตตะ เมื่ออุปสมบทในวัน
นั้น เข้าไปนอนก่อนในโอกาสที่มุงอันเดียวกันนี้ ปาริวาสิกภิกษุ แม้
มีพรรษา ๖๐ เข้าไปที่หลังรู่อยู่และนอน เป็นรัตติเจตด้วย เป็นทุกกฏ
เพราะวัตตเภทด้วย. เมื่อไม่รู้ เป็นแต่รัตติเจต ไม่เป็นทุกกฏเพราะ
วัตตเภท. แต่ถ้าเมื่อปาริวาสิกภิกษุนั้นนอนก่อน ภิกษุผู้ปกตัตตะเข้าไป
นอนที่หลัง, และปาริวาสิกภิกษุรู่อยู่, เป็นรัตติเจตด้วย เป็นทุกกฏ
เพราะวัตตเภทด้วย. ถ้าไม่รู้, เป็นเพียงรัตติเจต ไม่เป็นทุกกฏเพราะ
วัตตเภท.

สองบทว่า รุกฺขชาติพุทฺถ นิมฺมุตฺตพุทฺโธ มีความว่า ปาริ-
วาสิกภิกษุ เห็นภิกษุปกตัตตะ เมื่ออุปสมบทในวันนั้น ฟังลูกขึ้นแท้,
และครั้นลูกขึ้นแล้ว ไม่ฟังหลบหน้าไปเสีย ด้วยคิดว่า เรานั่งสบายแล้ว
ภิกษุนี้ทำให้เราต้องลุก. ภิกษุปกตัตตะนั้น อันเธอฟังนิมนต์ อย่างนี้
แล้ว ท่านอาจารย์ นี้อาสนะ, นิมนต์นั่งบนอาสนะนี้. ฝ่ายนวก-
ภิกษุผู้ปกตัตตะ ไม่ควรไปยังสำนักพระเถระผู้อยู่ปริวาส ด้วยตั้งใจว่า
เราจะทำพระมหาเถระให้เป็นผู้กระอักกระอ่วน.

บทว่า เอลาสเน มีความว่า บนเตียงหรือตั้ง ซึ่งเป็นที่นั่งแห่งภิกษุผู้มีพรษาเท่ากัน.

บทว่า น จมายํ นิสินฺเณ มีความว่า เป็นภิกษุผู้ปกติตตะนั่งบนแผ่นดิน ฝ่ายปาริวาสิกภิกษุไม่พียงนั่งบนอาสนะ โดยที่สุดแม้เป็นเครื่องลาดหุ้มหรือแม้เป็นเนินทรายที่สูงกว่า แต่จะนั่งเว้นอุปจาระไว้ ๑๒ ศอก ควรอยู่.

บทว่า น เอกจุกฺกเม มีความว่า ไม่พียงจงกรมในที่จงกรมอันเดียวกับภิกษุผู้ปกติตตะดังเพื่อนกัน.

คำว่า จมายํ จุกฺกมฺติ ความว่า เมื่อภิกษุผู้ปกติตตะจงกรมอยู่บนแผ่นดิน.

อีกอย่างหนึ่ง นี้เองเป็นบาลี. และพึงทราบเนื้อความในคำนี้ดังต่อไปนี้:-

เมื่อภิกษุผู้ปกติตตะจงกรมอยู่ ณ พื้นดินที่ไม่ได้ปันแดน ไม่พียงจงกรม ณ ที่จงกรมที่ปันแดนเกลี่ยทรายประกอบราวที่เหนียว แม้เป็นที่ต่ำและไม่จำเป็นต้องกล่าวอะไรในที่จงกรมที่พร้อมเสร็จด้วยการก่ออิฐ ทั้งแวดล้อมด้วยกำแพงแก้ว. แต่ถ้ามีจงกรมที่ล้อมด้วยกำแพงประกอบด้วยซุ้มประตู หรือว่ามีที่จงกรมที่กำบังดี ณ ระหว่างเขาระหว่างป่า และระหว่างกอไม้; จะจงกรมในที่จงกรมเช่นนั้นสมควรอยู่, จะเว้นอุปจาระจงกรม ณ ที่จงกรมแม้ไม่ได้กำบัง ก็ควร.

วินิจฉัยในคำว่า วุฑฺฒตฺเรน นี้ พึงทราบดังนี้:-

ในกรณีนี้ถ้า ถ้าเมื่อปารีวาสิกภิกษุผู้แก่กว่านอนก่อน ฝ่ายปารีวาสิกภิกษุ (ผู้อ่อนกว่า) รู้ผู้นอนที่หลัง เป็นรัตติเขตด้วย เป็นทุกกฏเพราะวัตตเขตด้วยแก่เธอ แต่สำหรับปารีวาสิกภิกษุผู้แก่กว่า เป็นเพียงรัตติเขต ไม่เป็นทุกกฏเพราะวัตตเขต. ผู้อ่อนกว่าไม่รู้ผู้นอน, ไม่เป็นวัตตเขตด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่าย, แต่เป็นรัตติเขต. ถ้าเมื่อปารีวาสิกภิกษุผู้อ่อนนอนก่อน ผู้แก่กว่าจึงนอน, และผู้อ่อนรู้, ราตรีของเธอ ย่อมขาดด้วย เป็นทุกกฏเพราะวัตตเขตแก่เธอด้วย. ฝ่ายผู้แก่กว่า เป็นเพียงรัตติเขต ไม่เป็นวัตตเขต. ถ้าผู้อ่อนไม่รู้, ไม่เป็นวัตตเขตด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่าย แต่คงเป็นรัตติเขต ถ้าทั้ง ๒ ฝ่ายนอนไม่หลังไม่ก่อนกัน, ผู้แก่กว่าเป็นเพียงรัตติเขต. ฝ่ายผู้อ่อนเป็นทั้งรัตติเขต ทั้งวัตตเขต.

ปารีวาสิกภิกษุ ๒ รูป มีพรรษาเท่ากัน รูปหนึ่งนอนก่อนรูปหนึ่ง รู้ผู้นอนที่หลัง, ราตรีของเธอผู้นอนที่หลัง ย่อมขาดและเป็นทุกกฏเพราะวัตตเขตแก่เธอด้วย. สำหรับผู้นอนก่อน เป็นเพียงรัตติเขต ไม่เป็นวัตตเขต. ถ้าแม้ผู้นอนที่หลังก็ไม่รู้ ไม่มีวัตตเขตด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่าย, แต่คงเป็นรัตติเขต. หากแม้ทั้ง ๒ ฝ่ายนอนไม่หลังไม่ก่อนกัน. เป็นรัตติเขตเท่านั้น ไม่เป็นวัตตเขตทั้ง ๒ ฝ่าย.

ก็ถ้าปารีวาสิกภิกษุ ๒ รูปพึงอยู่ด้วยกัน. เธอพึงรู้ัชฌาจารของกัน และกัน จะพึงเป็นผู้ไม่เคารพ หรือมีความเคียดแค้นแล้วต้องอาบัติที่เลวทรามกว่า หรือสึกเสีย เพราะเหตุนี้ การนอนร่วมกันของพวกเธอ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรงห้ามโดยประการทั้งปวงขณะนี้แล.

คำที่เหลือ พึงทราบตามนัยที่กล่าวแล้วนั้นแล.

และในปาวาสกัณฑ์การนี้ ภิกษุผู้ควรแก่มุลาชปฏิบัติสสนาเป็น
ต้น พึงทราบว่า ตั้งอยู่ในฐานะของผู้ปกตัตตะของปาวาสกัณฑ์การเป็นต้น.

วินิจฉัยในคำว่า ปาวาสกัจจุตโต เจ ภิกขเว ปริวาส
นี้ พึงทราบดังนี้ :-

การที่สงฆ์ทำปาวาสกัณฑ์การให้เป็นที่ ๔ ทำกรรมมิให้ปาวาสเป็น
ต้น แก่กันและกัน ย่อมใช้ไม่ได้โดยแท้. ในกรรมมิให้ปาวาสเป็นต้น
เหล่านั้นเท่านั้น ที่ปาวาสกัณฑ์การนี้เป็นคนปุระกะไม่ได้, ในสังฆกรรมที่
เหลือ เป็นได้ และเมื่อคณะไม่ครบ พึงให้ปาวาสกัณฑ์การเก็บวัตรแล้ว
จึงทำให้เป็นคนปุระกะละนี้แล.

ปาวาสกัณฑ์การ จบ

ปริวาส

ก็แลเพราะได้ฟังวัตตกถานี้ พระอุบาลีเถระผู้ทรงวินัยผู้อยู่ ณ ที่เร้น
จึงได้เกิดการรำพึงอย่างนี้ว่า วัตรสำหรับภิกษุผู้อยู่ปริวาส พระผู้มีพระ
ภาคเจ้าทรงบัญญัติไว้มาก, ในวัตรนี้ รัตติเจทย่อมมีด้วยเหตุเท่าไรหนอ?

ท่านจึงเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าทูลถามเนื้อความนั้น. แม้พระผู้
มีพระภาคเจ้าก็ได้ทรงพยากรณ์แก่ท่าน.

เพราะเหตุนั้น พระธรรมสังคากาจารย์จึงกล่าววว่า อถ โข
อายุสฺมา อุปฺปติ ๗๓๑ รัตติเจตฺตา ดังนี้.

ใน ๓ อย่างนั้น ที่ชื่อว่าการอยู่ร่วม ได้แก่ การอยู่ด้วยกันที่
พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้โดยนัยมีคำเป็นต้นว่า ในที่มุ่งอันเดียวกันกับ
ภิกษุผู้ปกตัตตะ.

ที่ชื่อว่า อยู่ปราศ ได้แก่ การอยู่ของภิกษุรูปเดียวเท่านั้น.

ที่ชื่อว่า ไม่บอก ได้แก่ ไม่บอกภิกษุอาคันตุกะเป็นต้น .

รัตติเขต ย่อมมีด้วยเหตุอันหนึ่ง ๆ ในเหตุ ๓ อย่างนี้.

ชื่อว่า น สกฺโกนฺหติ มีความว่า เมื่อไม่สามารถไปบอกแก่
ภิกษุทั้งปวงในที่นั้น ๆ เพราะข้อที่สงฆ์เป็นหมู่ใหญ่ ชื่อว่าไม่สามารถจะ
ให้ปริวาสหมดจดได้.

ในสองบทนี้ คือ ปริวาส นิกฺขิปามิ ๑ วตฺตํ นิกฺขิปามิ ๑

ปริวาส เป็นอันเก็บแม่ด้วยบทอันหนึ่ง ๆ เป็นอันเก็บเรียบร้อยแท้ด้วย
ทั้ง ๒ บท. แม้ในการสมาทาน ก็มีนัยเหมือนกัน. ภิกษุผู้สมาทาน
วัตร อยู่ปริวาสเสร็จอย่างนั้นแล้ว เมื่อจะถือมานัต ไม่มีกิจที่จะต้อง
สมาทานวัตรอีก.

จริงอยู่ ภิกษุนั้นคงเป็นผู้สมาทานวัตรอยู่นั่นเอง. เพราะเหตุนั้น
สงฆ์พึงให้มานัต ๖ ราตรีแก่เธอ, พอเธอประพฤติมานัตแล้วพึงอัพภาน.
เธอเป็นผู้ไม่มีอาบัติ ตั้งอยู่ในส่วนแห่งผู้บริสุทธิ์อย่างนั้นแล้ว จักบำเพ็ญ
ไตรสิกขา กระทำที่สุดแห่งทุกข์ได้ ด้วยประการฉะนี้.

ปริวาสกถา จบ

ปกตัตตะของกันและกัน

ชื่อว่า มุลา ย ปฏิกฺขสฺสนารหา ภิกฺขุ สาทิยนฺติ ปกตตุตฺตานิ

มีความว่า เว้นภิกษุผู้ควรแก่มุลา ย ปฏิกฺขสฺสนาผู้อ่อนกว่าเสีย ได้แก่ภิกษุ
ทั้งหลายที่เหลือ โดยที่สุด แม้ภิกษุผู้อยู่ปริวาสเป็นต้น .

จริงอยู่ บรรดาภิกษุ ๕ จำพวก คือภิกษุผู้อยู่ปริวาส ๑ ผู้ควร
แก่มุลาชยปฏิกัสนา ๑ ผู้ควรแก่ฆานัต ๑ ผู้ประพฤติฆานัต ๑ ผู้ควร
แก่อัณฑาน ๑ เหล่านี้ เว้นภิกษุผู้อ่อนกว่าของตน ๆ เสียที่เหลือทั้งหมด
คงจัดเป็นผู้ปกตัตตะ.

เพราะเหตุไร?

เพราะเหตุที่การอภิวาทเป็นต้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอนุญาต
ตามลำดับ คือ ตามแก่. เพราะเหตุนั้น ข้าพเจ้าจึงกล่าวว่า ได้แก่
ภิกษุทั้งหลายที่เหลือ โดยที่สุด แม้ภิกษุผู้อยู่ปริวาสเป็นต้น. ส่วน
ลักษณะแห่งภิกษุผู้ควรแก่มุลาชยปฏิกัสนาเป็นต้นเหล่านั้น จักมีแจ้งข้าง
หน้า. คำที่เหลือในอธิการ ว่าด้วยภิกษุผู้ควรแก่มุลาชยปฏิกัสนาอินดี
อภิวาทเป็นต้น ของภิกษุผู้ปกตัตตะนี้ พึงทราบตามนัยที่กล่าวแล้วใน
วัตรของภิกษุผู้ควรแก่ฆานัตเป็นต้น แม้อันจากอธิการนี้ และในวัตร
ของปาริวาสิกภิกษุนั้นแล.

วินิจฉัยแม้ในคำว่า มุลาชยปฏิกัสนารหจตุ เจ เป็นต้น
พึงทราบดังนี้ :-

แม้ภิกษุผู้ควรแก่มุลาชยปฏิกัสนาเหล่านั้น ย่อมเป็นคณปุระกะในวินัย
กรรมเหล่านั้นไม่ได้ เหมือนปาริวาสิกภิกษุจะนั้นแล. ในสังฆกรรมที่
เหลือ เป็นได้.

ความแปลกกันในวัตรของฆานัตตจาริกภิกษุ คือ ฆานัตตจาริก-
ภิกษุ ต้องบอกทุกวัน.

ภิกษุ ๔. รูปหรือเกินกว่า ชื่อว่า คณะ คำว่า อุเน คณะ
นี้ ในพวกรัตติเขต. เพราะเหตุนั้น ถ้าแม่ฆานัตตจาริกภิกษุ อยู่กับ
ภิกษุ ๓ รูป เป็นรัตติเขตทีเดียว.

ในการเก็บและสมทานมานัต วินิจฉัยคล้ายกับที่กล่าวแล้วนั้นแล.
คำที่เหลือทุก ๆ แห่ง ตื่นทั้งนั้น ด้วย ประการฉะนี้.

ปาริวาสิกกัณฑ์ชกวรรคณา จบ

สมุจยขันธกะ

เรื่องพระอุทายี

[๑๗๗] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า ประทับอยู่ ณ พระเชตวัน อารามของอนาถบิณฑิกคหบดี เขตพระนครสาวัตถี ครั้งนั้น ท่านพระอุทายี ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ ท่านแจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ผมต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ ผมจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นได้กราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาคเจ้าฯ ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนั้นแล สงฆ์จงให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้แก่ภิกษุอุทายี.

วิธีให้มานัต

[๑๗๘] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แลสงฆ์พึงให้มานัตอย่างนี้ ภิกษุอุทายีนั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้ ทำภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโห่ง ประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอมานัตว่าดังนี้ :-

คำขอมานัต

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้า
นั้นขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกา-

สุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้า
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิด
บังไว้

ท่านเจ้าข้า แม่ครั้งที่สอง ข้าพเจ้านั้นขอมานัต
๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ
มิได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัว
หนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้

ท่านเจ้าข้า แม่ครั้งที่สาม ข้าพเจ้านั้นขอมานัต
๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ
ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์.

[๓๗๕] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาให้มานัต

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิด
บังไว้ เธอขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ ถ้าความ
พร้อมพรุ่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้มานัต ๖ ราตรี
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิด
บังไว้ แก่ภิกษุอุทายี นี้เป็นญัตติ.

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิด

บังไว้ เธอขอมานต์ ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ให้
มานต์ ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุก-
กวิสัฏฺฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ แก่ภิกษุอุทายี การให้มานต์ ๖
ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ไม่
ได้ปิดบังไว้ แก่ภิกษุอุทายี ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้-
นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใดท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวคำนี้แม้ครั้งที่สอง ท่านเจ้าข้า ขอ
สงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายี ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอมานต์ ๖
ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ไม่
ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ให้มานต์ ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ แก่
ภิกษุอุทายี การให้มานต์ ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง
ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ แก่ภิกษุอุทายี
ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่าน
ผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอมานต์ ๖
ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ

ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ให้มานัด ๖ ราตรี เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้
แก่ภิกษุอุทายี การให้มานัด ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง
ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ แก่ภิกษุอุทายี
ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่าน
ผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

มานัด ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ สงฆ์ให้แล้วแก่ภิกษุ
อุทายี ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความ
นี้ไว้อย่างนี้.

สงฆ์อัพทาน

[๓๘๐] ท่านพระอุทายีนัน ประพฤติมานัดแล้ว ได้แจ้งแก่ภิกษุ
ทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ผมต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุก-
กวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ ผมนั้นได้ขอมานัด ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง
ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ให้มานัด ๖ ราตรี
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ แก่ผม
นั้น ผมนั้นประพฤติมานัดมาแล้ว ผมจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่า
นั้นได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าๆ ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้ง
หลาย เพราะเหตุนั้นแล สงฆ์จึงอัพทานภิกษุอุทายี.

วิธีอัphan

[๓๘๑] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงอัphanอย่างนี้
ภิกษุอุทายนั้พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุ
ผู้แก่กว่า นั่งกระโห่ประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขออัphan ว่า
ดังนี้:-

คำขออัphan

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้ได้ขอ
มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ
ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบัง
ไว้แก่ข้าพเจ้านั้ ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้ประพุดิมานัต
แล้ว ขออัphanกะสงฆ์

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถ-
เจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้ได้ขอ
มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุก-
กวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต ๖ ราตรี
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิด
บังไว้แก่ข้าพเจ้านั้ ข้าพเจ้านั้ประพุดิมานัตแล้ว
ขออัphanกะสงฆ์ แม้ครั้งที่สอง

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกกวิสัยฐิไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้นได้ขอมานัต
๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ
ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้
แก่ข้าพเจ้านั้น ท่านเจ้าข้าข้าพเจ้านั้นประพุดติมานัตแล้ว
ขออัphanกะสงฆ์ แม้ครั้งที่สาม.

[๓๘๒] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาอัphan

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ไม่ได้ปิด
บังไว้ เธอได้ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้
ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกา
สุกกวิสัยฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ แก่ภิกษุอุทายี ภิกษุอุทายี-
นั้นประพุดติมานัตแล้ว ขออัphanกะสงฆ์ ถ้าความ
พร้อมพร้องของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงอัphanภิกษุอุทายี
นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิด
บังไว้ เธอได้ขอมานต์ ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้
ให้มานต์ ๖ ราตรีเพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุก-
กวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ แก่ภิกษุอุทายี ภิกษุอุทายีนั้น
ประพฤติมานต์แล้ว ขออัพทานกะสงฆ์ สงฆ์อัพทาน
ภิกษุอุทายี การอัพทานภิกษุอุทายี ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้น
พึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สอง ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอได้ขอมานต์
๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ
ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานต์ ๑ ราตรี เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้
แก่ภิกษุอุทายี ภิกษุอุทายีนั้นประพฤติมานต์แล้ว ขอ
อัพทานกะสงฆ์ สงฆ์อัพทานภิกษุอุทายี การอัพทาน
ภิกษุอุทายี ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง
ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอได้ขอมานัต ๖
ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัยฐิติ ไม่ได้
ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ แก่
ภิกษุอุทายี ภิกษุอุทายีนั้นประพฤติมานัตแล้ว ขออัphan
กะสงฆ์ สงฆ์อัphanภิกษุอุทายี การอัphanภิกษุอุทายี
ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่าน
ผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ภิกษุอุทายี อันสงฆ์อัphanแล้ว ชอบแก่สงฆ์
เหตุนี้จึงนิง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

ปริวาสวันเดียว

[๓๘๓] สมัยต่อมา ท่านพระอุทายีต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตต-
เจตนิกาสุกวิสัยฐิติ ปิดบังไว้วันเดียว ท่านจึงแจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า
ท่านทั้งหลาย ผมต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัยฐิติ ปิดบัง
ไว้วันเดียว ผมจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้น กราบทูลเรื่องนั้น
แต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล
สงฆ์จงให้ปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัยฐิติ
ปิดบังไว้วันเดียว แก่ภิกษุอุทายี.

วิธีให้ปริวาสวันเดียว

[๓๘๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้ดังนี้ :-

ภิกษุอุทายีนันพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้
เท่าภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโห้ง ประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอปริวาส
ว่าดังนี้ :-

คำขอปริวาสวันเดียว

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียว ท่านเจ้าข้า
ข้าพเจ้านั้น ขอปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ-
สัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์
พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม.

[๓๘๕] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้ปริวาสวันเดียว

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนัน
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
วันเดียว เชอขอปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ ถ้า
ความพร้อมพรังของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้ปริวาสวัน

เดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสฺสุตฺติ ปิด
บังไว้วันเดียว แก่ภิกษุอุทายี นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสฺสุตฺติ ปิดบังไว้
วันเดียว เชอขอปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตฺตเจตนิกาสุกกวิสฺสุตฺติ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์
ให้ปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกา-
สุกกวิสฺสุตฺติ ปิดบังไว้วันเดียว แก่ภิกษุอุทายี การให้
ปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวเดียว ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุก-
กวิสฺสุตฺติ ปิดบังไว้วันเดียว แก่ภิกษุอุทายี ชอบแก่ท่าน
ผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่าน
ผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม่ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม่ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตฺตเจตนิกาสุกกวิสฺสุตฺติ ปิดบังไว้วันเดียว เชอขอปริวาส
วันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสฺสุตฺติ
ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาสวันเดียว เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสฺสุตฺติ ปิดบังไว้วัน
เดียว แก่ภิกษุอุทายี การให้ปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสฺสุตฺติ ปิดบังไว้วันเดียว

แก่ภิกษุอุทายี ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง

ไม่ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียว อันสงฆ์ให้แล้ว แก่
ภิกษุอุทายี ขอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงหนึ่ง ข้าพเจ้าทรง
ความนี้ไว้ อย่างนี้.

สงฆ์ให้มานัต

[๑๘๖] ท่านพระอุทายีนั่งอยู่ปริวาสแล้ว ได้แจ้งแก่ภิกษุทั้งหลาย
ว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ
ปิดบังไว้วันเดียว ข้าพเจ้านั้นได้ขอปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาสวัน
เดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียว
แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้ว ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติอย่างไร
ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า คุณก่อน
ภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนั้นแล สงฆ์จงให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียว แก่ภิกษุอุทายี.

วิธีให้มานัต

[๑๘๗] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แลสงฆ์พึงให้อย่างนี้ ภิกษุอุทายี
นั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่กว่า
นั่งกระโห่งประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอมานัต ว่าดังนี้ :-

คำขอมานัต

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียว ข้าพเจ้านั้นได้ขอ
ปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุก-
วิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาสวัน
เดียวเพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิด
บังไว้วันเดียวแก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้ว
ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกา-
สุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์.
ฟังขอแม่ครั้งที่สอง ฟังขอแม่ครั้งที่สาม.

[๓๘๘] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ยุติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้มานัต

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายินี่
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
วันเดียวขอปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้ปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียวแก่ภิกษุอุทายี เเธออยู่
ปริวาสแล้ว ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ

สัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ปิ ดบงัไว้วันเดียวกะสงฆ์ ถ้าความ
พร้อมพรังของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้มานัต ๖ ราตรี
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ปิ ดบงัไว้
วันเดียวแก่ภิกษุอุทายี นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ปิ ดบงัไว้
วันเดียว เธอขอปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ปิ ดบงัไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้
ให้ปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺยเจตนิกา-
สุกกวิสัฏฺฐิ ปิ ดบงัไว้วันเดียว แก่ภิกษุอุทายี เธออยู่
ปริวาสแล้วขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ปิ ดบงัไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ให้
มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺยเจตนิกาสุก-
กวิสัฏฺฐิ ปิ ดบงัไว้วันเดียว แก่ภิกษุอุทายี การให้มานัต ๖
ราตรีเพื่ออาบัติวันหนึ่ง ชื่อสัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ปิ ด
บงัไว้วันเดียวแก่ภิกษุอุทายี ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้น
พึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ

สัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิตบงัไว้วันเดียว เธอขอปริวาส
วันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ
ปิตบงัไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาสวันเดียวเพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิตบงัไว้วันเดียว
แก่ภิกษุอุทาย เธออยู่ปริวาสแล้ว ขอมานัต ๖ ราตรี
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิตบงัไว้วัน
เดียวกะสงฆ์ สงฆ์ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง
ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิตบงัไว้วันเดียวแก่ภิกษุอุทาย
การให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกา-
สุกกวิสัยฐฐิ ปิตบงัไว้วันเดียวแก่ภิกษุอุทาย ขอบแก่ท่านผู้
ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้
นั้น พึงพูด

มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ขอสัตถุเจตนิกา
สุกกวิสัยฐฐิ ปิตบงัไว้วันเดียว สงฆ์ให้แล้วแก่ภิกษุอุทาย
ขอบแก่สงฆ์ เหตุนี้จึงนึ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้
อย่างนี้.

สงฆ์อัพทาน

[๑๘๕] ท่านพระอุทายินั้นประพตติมานัตแล้ว ได้แจ้งแก่ภิกษุทั้ง
หลายว่าท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ

ปิดบังไว้วัน เดียวข้าพเจ้านั้นขอปริวาสวันเดียวเพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ขอสัตต-
เจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาสวันเดียว
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ขอสัตตเจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ ปิดบังไว้วันเดียวแก่ข้าพเจ้า
นั้น ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้ว ได้ขอมานต์ ๖ ราตรีเพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ขอ
สัตตเจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานต์ ๖ ราตรี
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ขอสัตตเจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ ปิดบังไว้วันเดียวแก่ข้าพเจ้า
นั้น ข้าพเจ้านั้นประพฤติมานต์แล้ว ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุ
เหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุ
ทั้งหลายเพราะเหตุคุณนั้นแลสงฆ์จงอัปทานภิกษุอุทายี.

วิธีอัปทาน

[๓๕๐] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แลสงฆ์พึงอัปทานอย่างนี้.

ภิกษุอุทายีนั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉียงบ่า ไหว้ทำ
ภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโหย่งประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขออัปทาน ว่า
ดังนี้:-

คำขออัปทาน

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ขอสัตตเจต-
นิกาสุกวิสัจฉฐิ ปิดบังไว้วันเดียว ข้าพเจ้านั้นได้ขอ
ปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ขอสัตตเจตนิกาสุก-
วิสัจฉฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาสวันเดียว

เพื่ออาบัติตัวหนึ่งชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วัน
เดียวแก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นอยู่ปรินิพพานแล้ว ได้
ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกา-
สุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต
๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ
ปิดบังไว้วันเดียวแก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นประพฤติ
มานัตแล้ว ขออภัยทานกะสงฆ์

ข้าพเจ้านั้นประพฤติมานัตแล้ว ขออภัยทาน
กะสงฆ์แม้ครั้งที่สอง

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียว ข้าพเจ้านั้นได้ขอ
ปรินิพพานวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุก-
กวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปรินิพพาน
วันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ
ปิดบังไว้วันเดียวแก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นอยู่ปรินิพพานแล้ว
ได้ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกา-
สุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต ๖
ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบัง
ไว้วันเดียวแก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นประพฤติมานัตแล้ว
ขออภัยทานกะสงฆ์ แม้ครั้งที่สาม.

[๓๕๑] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ยุติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาอัphan

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
วันเดียว เธอได้ขอปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้
ให้ปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุก-
กวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียว แก่ภิกษุอุทายี เธออยู่ปริวาสแล้ว
ได้ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกา-
สุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต ๖
ราตรีเพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบัง
ไว้วันเดียวแก่ภิกษุอุทายี เธอประพฤติมานัตแล้ว ขอ
อัphanกะสงฆ์ ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว
สงฆ์พึงอัphanภิกษุอุทายีนี้เป็นยุติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
วันเดียว เธอได้ขอปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง
ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์

ได้ให้ปริวาสวันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกา-
สุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้วันเดียวแก่ภิกษุอุทายี เธออยู่
ปริวาสแล้ว ได้ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้
ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกา-
สุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้วันเดียว แก่ภิกษุอุทายี เธอประพฤติ
มานัตแล้ว ขออphanกะสงฆ์ สงฆ์อphanภิกษุอุทายี
การอphanภิกษุอุทายี ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึง
เป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้วันเดียว เธอได้ขอปริวาส
วันเดียว เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ
ปิดบังไว้วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาสวันเดียว เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้วันเดียว
แก่ภิกษุอุทายี เธออยู่ปริวาสแล้ว ได้ขอมานัต ๖ ราตรี
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้
วันเดียวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต ๖ ราตรีเพื่ออาบัติตัว
หนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้วันเดียวแก่

ภิกษุอุทายี เธอประพศุติมานัตแล้ว ขออภทานกะสงฆ์
สงฆ์อภทานภิกษุอุทายี การอภทานภิกษุอุทายี ชอบ
แก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงพูด

ภิกษุอุทายีอันสงฆ์อภทานแล้ว ชอบแก่สงฆ์ เหตุ
นั้นจึงนั่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

ปริวาส ๕ วัน

[๓๕๒] สมัยต่อมา ท่านพระอุทายีต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๒ วัน ปิดบังไว้ ๓ วัน ปิดบังไว้ ๔ วัน ปิด
บังไว้ ๕ วัน เธอจึงแจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้อง
อาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๒ วัน ปิดบังไว้ ๓ วัน
ปิดบังไว้ ๔ วัน ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่า
นั้นกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ จึงตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย
เพราะเหตุนี้แล สงฆ์จงให้ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่งชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี.

วิธีให้ปริวาส ๕ วัน

[๓๕๓] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แลสงฆ์พึงให้อย่างนี้

ภิกษุอุทายีนั่งเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้ทำ
ภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโห่งประคองอัญชลิ แล้วกล่าวคำขอปริวาสดังนี้ :-

คำขอปริวาส ๕ วัน

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจต-
นิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้านั้นขอปริวาส
๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิปิดบัง
ไว้ ๕ วันกะสงฆ์

ฟังขอแม่ครั้งที่สอง ฟังขอแม่ครั้งที่สาม.

[๑๕๔] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาให้ปริวาส ๕ วัน

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
๕ วัน ขอขอปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ ถ้าความ
พร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้ปริวาส ๕ วัน
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
๕ วันแก่ภิกษุอุทายี นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
๕ วัน ขอขอปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ

สัตถเจตนิกาสุกวิสัทธิ ปดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ให้
ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุก-
วิสัทธิปดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี การให้ปริวาส ๕ วัน
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกวิสัทธิ ปดบังไว้
๕ วันแก่ภิกษุอุทายี ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้
หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม่ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม่ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถเจตนิกาสุกวิสัทธิ ปดบังไว้ ๕ วัน เธอขอปริวาส
๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกวิสัทธิ ปด
บังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกวิสัทธิ ปดบังไว้ ๕ วันแก่
ภิกษุอุทายี การให้ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง
ชื่อสัตถเจตนิกาสุกวิสัทธิ ปดบังไว้ ๕ วันแก่ภิกษุอุทายี
ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่
ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจต-
นิกาสุกวิสัทธิ ปดบังไว้ ๕ วัน อันสงฆ์ให้แล้วแก่
ภิกษุอุทายี ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนี้ ข้าพเจ้าทรง
ความนี้ไว้ อย่างนี้.

สงฆ์ชักเข้าหาอาบัติเดิม

[๑๕๕] ท่านพระอุทายีนัน กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอจึงแจ้งแก่ ภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้านั้นได้ขอปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนั้นแล สงฆ์จงชักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้.

วิธีชักเข้าหาอาบัติเดิม

[๑๕๖] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิมอย่างนี้ ภิกษุอุทายีนันพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้ทำภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโห่งประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอ ว่า ดังนี้ :-

คำขอมุลาปฏิบัติตน

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกวิสัย ปฏิบัติไว้ ๕ วันกะสงฆ์ ข้าพเจ้านั้น
ขอปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ขอสัตถุเจตนิกา-
สุกวิสัย ปฏิบัติไว้ ๕ วันกะสงฆ์ได้ให้ปริวาส ๕ วัน
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกวิสัย ปฏิบัติไว้
๕ วัน แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้น กำลังอยู่ปริวาส
ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุก-
วิสัย ไม่ได้ปฏิบัติไว้ ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นขอ
การชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกวิสัย ไม่ได้ปฏิบัติไว้กะสงฆ์
พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม.

[๑๕๗] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจามุลาปฏิบัติตน

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกวิสัย ปฏิบัติไว้
๕ วัน เธอขอปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกวิสัย ปฏิบัติไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้
ให้ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกา-

สุกกวิสัยฐิติ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธอกำลังอยู่
ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้าหา
อาบัติเหตุเพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกา-
สุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ ถ้าความพร้อมพรั่ง
ของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงชักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ
ไม่ได้ปิดบังไว้ นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ปิดบังไว้ ๕
วัน เธอขอปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถ-
เจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้
ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุก-
วิสัยฐิติ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธอกำลังอยู่
ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ชักภิกษุ
อุทายีเข้ามาหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ การชักภิกษุ
อุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ

สัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ไม้ได้ปิดบังไว้ ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม้ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้น
พึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้ ต้องอาบัติตัวหนึ่ง
ชื่อสัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน เธอขอ
ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺยเจตนิกาสุก-
กวิสัฏฺฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๕
วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ปิด
บังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธอกำลังอยู่ปริวาส ได้ต้อง
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ไม้
ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ไม้ได้ปิด
บังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ชักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ไม้
ได้ปิดบังไว้ การชักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ไม้
ได้ปิดบังไว้ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง
ไม้ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ภิกษุอุทายีอันสงฆ์ชักเข้าหาอาบัติเดิมแล้ว เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตฺยเจตนิกาสุกกวิสัฏฺฐิ ไม้ได้ปิด

บังไว้ ขอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้
ไว้ อย่างนี้.

สงฆ์ชักเข้าหาอาบัติเดิม

[๑๕๘] ท่านพระอุทายีน้อยอยู่ปรินิพพานแล้ว เป็นผู้ควรมานัต ต้อง
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอ
จึงแจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้านั้นได้ขอปรินิพพาน ๕ วัน
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์
สงฆ์ได้ให้ปรินิพพาน ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ
ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปรินิพพาน ได้ต้องอาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอ
การชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุก-
กวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้
ข้าพเจ้านั้นอยู่ปรินิพพานแล้ว เป็นผู้ควรมานัต ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งใน
ระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติ
อย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล สงฆ์จงชักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติ
เดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิด
บังไว้.

วิธีชักเข้าหาอาบัติเดิม

[๓๕๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม
อย่างนี้ ภิกษุอุทายันั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า
ไหว้ทำภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโหียงประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอ ว่า
ดังนี้:-

คำขอมุลาปฏิบัติสสนา

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้านั้นขอ
ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุก-
กวิสัยฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๕
วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิด
บังไว้ ๕ วัน แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส
ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ
ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ไม่ได้ปิด
บังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ
ไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้วควรมานัต ได้
ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ
ไม่ได้ปิดบังไว้ ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นขอการชักเข้าหา

อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจต-

นิกาสุกวิสัจฉฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์

ฟังขอแม่ครั้งที่สอง ฟังขอแม่ครั้งที่สาม.

[๔๐๐] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจามุลายปฏิกัสสนา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ ปิดบังไว้
๕ วัน เธอขอปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกา-
สุกวิสัจฉฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธอกำลัง
อยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจต-
นิกาสุกวิสัจฉฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจต-
นิกาสุกวิสัจฉฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุ
อุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธออยู่ปริวาส
แล้ว ควรมานัต ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชัก

เข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตต-
เจตนิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ ถ้าความ
พร้อมพร้องของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงชักภิกษุอุทายีเข้าหา
อาบัติเดิมเพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจต-
นิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้ นี่เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัญญี ปิดบังไว้
๕ วัน เธอขอปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกวิสัญญี ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้
ให้ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกา-
สุกวิสัญญี ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธอกำลัง
อยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจต-
นิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจต-
นิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุ
อุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้ เธออยู่ปริวาสแล้ว
ควรมานัต ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ในระหว่าง ชื่อสัตต-
เจตนิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกา-
สุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ชักภิกษุอุทายี

เข้าหาอธิบดี เพื่ออธิบดีตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตต-
เจตนิกาสุกวิสุทธิ ไม่ได้ปิดบังไว้ การชักภิกษุอุทายี
เข้าหาอธิบดี เพื่ออธิบดีตัวหนึ่งในระหว่างชื่อสัตตเจต-
นิกาสุกวิสุทธิ ไม่ได้ปิดบังไว้ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่าน
ผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม....

ภิกษุอุทายีอันสงฆ์ชักเข้าหาอธิบดี เพื่ออธิ-
บดีตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสุทธิ ไม่ได้
ปิดบังไว้ ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนี้ ข้าพเจ้าทรง
ความนี้ไว้ อย่างนี้.

สงฆ์ให้มานัตเพื่ออธิบดี ๓ ตัว

[๔๐๑] ท่านพระอุทายีนั้น อยู่ปริวาสแล้ว แจ้งแก่ภิกษุทั้งหลาย
ว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอธิบดีตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสุทธิ
ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้านั้นขอปริวาส ๕ วัน เพื่ออธิบดีตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกวิสุทธิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๕ วัน
เพื่ออธิบดีตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสุทธิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ข้าพเจ้า
นั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส ได้ต้องอธิบดีตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกวิสุทธิ ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอธิบดี
เพื่ออธิบดีตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสุทธิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะ

สงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้ว
กรรมมานต์ ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ
ข้าพเจ้าได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งใน
ระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชัก
ข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่างชื่อสัตตเจตนิกาสุก-
กวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้ว ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติ
อย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า
ดูก่อนภิกษุทั้งหลายเพราะเหตุนี้แล สงฆ์จงให้มานต์ ๖ ราตรี เพื่อ
อาบัติ ๓ ตัว แก่ภิกษุอุทายี.

วิธีให้มานต์เพื่ออาบัติ ๓ ตัว

[๔๐๒] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้อย่างนี้ ภิกษุ
อุทายีนั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่าไหว้เท้าภิกษุผู้แก้
กว่า นั่งกระโห่งประคองอัญชติ แล้วกล่าวคำขอว่าดังนี้:-

คำขอมานต์เพื่ออาบัติ ๓ ตัว

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตต-
เจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้านั้นขอ
ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุก-
กวิสัยฐิติ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส วัน
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ปิดบังไว้

๕ วัน แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปรินิพพานได้ต้อง
อาบัติตัวหนึ่ง ในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ
ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิด
บังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ
ไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้น อยู่ปรินิพพานแล้วควรมานัต
ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ
ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่ง ในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้
ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ
ไม่ได้ปิดบังไว้ ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นอยู่ปรินิพพานแล้ว
ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว กะสงฆ์

พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม

[๔๐๓] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้มานัตเพื่ออาบัติ ๓ ตัว

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ปิดบังไว้
๕ วัน เธอขอปรินิพพาน ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ

สัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ วันกะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตยูเจตนิกา-
สุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธอกำลังอยู่
ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกา-
สุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้าหาอาบัติ
เดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุก-
กวิสัยฐฐิ มิได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุอุทายีเข้า
หาอาบัติเดิมเพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธออยู่ปริวาสแล้ว ควร
มานัต ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกา-
สุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้าหาอาบัติ
เดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุก-
กวิสัยฐฐิ มิได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุอุทายีเข้า
หาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐฐิ มิได้ปิดบังไว้ เธออยู่ปริวาสแล้ว ขอ
มานัต ๖ ชาติ เพื่ออาบัติ ๓ ตัวกะสงฆ์ ถ้าความพร้อม
พร้อมของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้มานัต ๖ ชาติ เพื่อ
อาบัติ ๓ ตัว แก่ภิกษุอุทายี นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้
๕ วัน เธอขอปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ

สัตถุเจตนิกาสุกวิสสุตฺติ ปิตบงฺไว ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้
ให้ปริวาส ๕ วัน เพื่อให้อาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกา-
สุกวิสสุตฺติ ปิตบงฺไว ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธอกำลัง
อยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกวิสสุตฺติ ไม่ได้ปิตบงฺไว เธอขอการชักเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกวิสสุตฺติ ไม่ได้ปิตบงฺไวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุ
อุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกวิสสุตฺติ ไม่ได้ปิตบงฺไว เธออยู่ปริวาส
แล้ว ครอบมานัต ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกวิสสุตฺติ ไม่ได้ปิตบงฺไว เธอขอการชัก
เข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ในระหว่าง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกวิสสุตฺติ ไม่ได้ปิตบงฺไวกะสงฆ์ สงฆ์ได้
ชักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งใน
ระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกวิสสุตฺติ ไม่ได้ปิตบงฺไว
เธออยู่ปริวาสแล้ว ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว
กะสงฆ์ สงฆ์ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว แก่
ภิกษุอุทายี การให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว แก่
ภิกษุอุทายี ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง
ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม....

มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว อันสงฆ์ให้แล้ว

แก่ภิกษุอุทายีชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนึ่ง ข้าพเจ้าทรง
ความนี้ไว้ อย่างนี้.

กำลังประพฤติมานัตต้องอาบัติในระหว่าง

[๔๐๔] ท่านพระอุทายีนัน กำลังประพฤติมานัต ต้องอาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงแจ้ง
แก่ภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้านั้นจึงขอปริวาส ๕ วัน เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบัง
ไว้ ๕ วัน แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาสได้ต้องอาบัติตัวหนึ่ง
ในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้
ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง
ในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้นอยู่
ปริวาสแล้ว ควรมานัต ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกา-
สุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิมเพื่ออาบัติตัวหนึ่ง
ในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชัก

ข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกา-
สุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้นอยู่ปรินิเวศแล้ว ขอมานัต ๖ ราตรี
เพื่ออาบัติ ๓ ตัวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว
แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังประพติมานัต ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งใน
ระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติ
อย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล สงฆ์จงชักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติ
เดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิด
บังไว้ แล้วให้มานัต ๖ ราตรี.

วิธีชักเข้าหาอาบัติเดิม

[๔๐๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม
อย่างนี้ภิกษุอุทายีนั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า
ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโหย่งประคองอัญชลิ แล้วกล่าวคำขอ ว่า
ดังนี้ :-

คำขอมุลาปฏิบัติสสนา

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถ-
เจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้านั้นขอปรินิเวศ
๕ น เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ
ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปรินิเวศ ๕ วัน เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ปิดบังไว้ ๕ วัน

แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส ใต้ต้อง
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ไม้
ใต้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ไม้ใต้ปิด
บังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ
ไม้ใต้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้ว ควรมานัต
ใต้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ
ไม้ใต้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ไม้ใต้ปิด
บังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติ เดิม
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ
ไม้ใต้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้ว ขอมานัต ๖
ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต ๖
ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้น
กำลังประพฤติมานัต ใต้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ไม้ใต้ปิดบังไว้ ท่านเจ้าข้า
ข้าพเจ้านั้นขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง
ในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ไม้ใต้ปิดบังไว้
กะสงฆ์

ฟังขอแม่ครั้งที่สอง ฟังขอแม่ครั้งที่สาม

[๔๐๖] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ยุติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจามุลาปฏิกัสสนา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้
๕ วัน เธอขอปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกา-
สุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธอกำลังอยู่
ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติ
เดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุก-
กวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุอุทายีเข้า
หาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถ-
เจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธออยู่ปริวาสแล้ว
ควรมานัต ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุ
อุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ

สัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธออยู่ปริวาส
แล้ว ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัวกะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว แก่ภิกษุอุทายี
เธอกำลังประพฤติมานัต ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการ
ซักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถ-
เจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ ถ้าความ
พร้อมพรังของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงซักภิกษุอุทายีเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ปิดบังไว้
๕ วัน เธอขอปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐิติ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธอ
กำลังอยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการซัก
เข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถ-
เจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ซัก
ภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง

ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้ เธออยู่ปริวาส
แล้วควรมานัต ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยู-
เจตนิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้า
หาอาบัติเดิมเพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจต-
นิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุ
อุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตยูเจตนิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้ เธออยู่ปริวาสแล้ว
ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัวกะสงฆ์ สงฆ์ได้
ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว แก่ภิกษุอุทายี
เธอกำลังประพฤติมานัต ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการ
ชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตยูเจตนิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ชัก
ภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
สัตยูเจตนิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้ การชักภิกษุ
อุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตยูเจตนิกาสุกวิสัญญี ไม่ได้ปิดบังไว้ ชอบแก่ท่านผู้
ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่าน
ผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม....

ภิกษุอุทายี อันสงฆ์ชักเข้าหาอาบัติเดิมแล้ว เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ไม่
ได้ปิดบังไว้ ขอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรง
ความนี้ไว้ อย่างนี้.

วิธีให้มานัต

[๔๐๗] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้มานัต ๖ ราตรี
อย่างนี้ ภิกษุอุทายีนั่น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า
ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโห่ประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอ ว่า
ดังนี้:-

คำขอมานัต

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถ-
เจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน .... ข้าพเจ้านั้นอยู่
ปริวาสแล้ว ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัวกะ-
สงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ วัน แก่
ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังประพฤติมานัต ได้ต้อง
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ไม่
ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัว
หนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ไม่ได้ปิดบัง
ไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ไม่

ได้ปิดบังไว้ ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นขอมานัต ๖ ราตรี
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ
ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์

ฟังขอแม่ครั้งที่สอง ฟังขอแม่ครั้งที่สาม.

[๔๐๘] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาให้มานัต

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ปิดบังไว้
๕ วัน .... เธออยู่ปริวาสแล้ว ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่อ
อาบัติ ๓ ตัวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่อ
อาบัติ ๓ ตัว แก่ภิกษุอุทายี เธอกำลังประพฤติมานัต
ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ
ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิด
บังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ
ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัว
หนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิติ ไม่ได้ปิด
บังไว้กะสงฆ์ ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์

พึงให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตตุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้แก่ภิกษุอุทายี นี้
เป็นญัตติ.

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้
๕ วัน .... เธออยู่ปริวาสแล้ว ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่อ
อาบัติ ๓ ตัวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่อ
อาบัติ ๓ ตัว แก่ภิกษุอุทายี เธอกำลังประพฤติมานัต
ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุก-
วิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ
ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติ
เดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุก-
วิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอมานัต ๖ ราตรี เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่
ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิด
บังไว้แก่ภิกษุอุทายี การให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิด
บังไว้ แก่ภิกษุอุทายี ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึง
เป็นผู้หนึ่ง ไม่ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง...

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม....

มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้ อันสงฆ์ให้
แล้วแก่ภิกษุอุทายี ขอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนั่ง ข้าพเจ้า
ทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

สงฆ์ชักเข้าหาอาบัติเดิมแล้วให้มานัต

[๔๐๕] ท่านพระอุทายีนั่น ประพฤติมานัตแล้ว ควรอัปทาน
ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบัง
ไว้ จึงแจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง
ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๕ วัน...ข้าพเจ้านั่น ได้ประพฤติมานัต
แล้ว ควรอัปทาน ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุก-
กวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบ
ทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย
เพราะเหตุนั้นแล สงฆ์จงชักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติวันหนึ่ง
ในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้แล้วให้มานัต ๖
ราตรี.

วิธีชักเข้าหาอาบัติเดิม

[๔๑๐] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม
อย่างนี้ ภิกษุอุทายีนั่นเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า.....

คำขอมุลาบปฏิกัสนา

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ

สัตยเจตนิกาสุกวิสัฏฐิปิดบังไว้ ๕ วัน ...

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยฉัตติจตุตถ-
กรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจามุลาบปฏิกัสนา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้

ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตยเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้

๕ วัน ....

ภิกษุอุทายีอันสงฆ์ชักเข้าหาอาบัติเดิมแล้ว เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ไม่
ได้ปิดบังไว้ ขอบแก่สงฆ์เหตุนี้จึงนี้ ข้าพเจ้าทรง
ความนี้ไว้ อย่างนี้.

วิธีให้มานัต

[๔๑๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์ฟังให้มานัต ๖ ราตรี
อย่างนี้ ภิกษุอุทายีนั้น ฟังเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงป่า....

คำขอมานัต

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตย-

เจตนิกาสุกวิสัฏฐิปิดบังไว้ ๕ วัน

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติ
จตุตถกรรมวาจาว่าดังนี้:-

กรรมวาจาให้มานัต

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
๕ วัน ...

มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ อันสงฆ์ให้แล้ว
แก่ภิกษุอุทายี ขอบแก่สงฆ์เหตุนี้จึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรง
ความนี้ไว้ อย่างนี้.

สงฆ์ให้อัพทาน

[๔๑๒] ท่านพระอุทายีนั้นประพฤติมานัต จึงแจ้งแก่ภิกษุ
ทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลายข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุก-
วิสัฏฐิปิดบังไว้ ๕ วัน.... ข้าพเจ้านั้นประพฤติมานัตแล้ว ข้าพเจ้าจะพึง
ปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ
ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล สงฆ์จงอัพทานภิกษุอุทายี.

วิธีอัพทาน

[๔๐๓] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงอัพทานอย่างนี้
ภิกษุอุทายีนั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉียงบ่า ไหว้ทำภิกษุ
ผู้แก่กว่า นั่งกระโห่ประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอ ว่าดังนี้:-

คำขออภัย

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตตุเจตนิกาสุกวิสัย ๕ วัน ข้าพเจ้านั้นขอ
ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ขอสัตตุเจตนิกาสุก-
วิสัย ๕ วัน กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๕ วัน
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกวิสัย ๕ วัน
๕ วันแก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส ได้ต้อง
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกวิสัย ไม่ได้
ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัว
หนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกวิสัย ไม่ได้ปิดบัง
ไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกวิสัย ไม่ได้
ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้ว ควรมานัต ได้
ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกวิสัย
ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกวิสัย ไม่ได้ปิด
บังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกวิสัย
ไม่ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้ว ขอมานัต
๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต

๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้น
กำลังประพฤตินานต์ ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการ
ซักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตยูเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์
ได้ซักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง
ในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้
ข้าพเจ้านั้นขอมานต์ ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้มานต์ ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตยูเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้ แก่ข้าพเจ้านั้น
ข้าพเจ้านั้นประพฤตินานต์แล้ว ควรอัปทาน ได้ต้อง
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่
ได้ปิดบังไว้ จึงขอการซักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิด
บังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ซักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่
ได้ปิดบังไว้ ข้าพเจ้านั้นขอมานต์ ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิด
บังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานต์ ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัว
หนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบัง

ไว้ แก่ข้าพเจ้านั้น ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นประพฤติ
มานัตแล้ว ขออภัยท่านกะสงฆ์

ฟังขอแม่ครั้งที่สอง ฟังขอแม่ครั้งที่สาม.

[๔๑๔] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้อภัยท่าน

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้
๕ วัน เธอขอปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้
ให้ปริวาส ๕ วัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกา-
สุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธอกำลัง
อยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้บิบบังไว้ เธอขอการชักเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุ
อุทายีหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธออยู่ปริวาสแล้ว

ควรมานัต ๒ ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ในระหว่าง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกา
สุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุอุทายี
เข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
เจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธออยู่ปริวาสแล้ว
ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัวกะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว แก่ภิกษุอุทายี
เธอกำลังประพฤติมานัต ได้ต้องอาบัติวันหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชัก
เข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชัก
ภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ วันหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอมานัต
๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกา-
สุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต ๖
ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกา-
สุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้แก่ภิกษุอุทายี เธอประพฤติ
มานัตแล้ว ควรอัพทาน ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการ

ซักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตยูเจตนิกาสุกกวิสัณฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้
ซักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งใน
ระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัณฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอ
ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยู-
เจตนิกาสุกกวิสัณฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้
มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจต-
นิกาสุกกวิสัณฐิ ไม่ได้ปิดบังไว้แก่ภิกษุอุทายี เธอ
ประพฤติมานัตแล้ว ขออัพทานกะสงฆ์ ถ้าความพร้อม
พร้อมของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงอัพทานภิกษุอุทายี นี้เป็น
ญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัณฐิ ปิดบังไว้
๕ วัน .... เธอประพฤติมานัตแล้ว ขออัพทานกะสงฆ์ สงฆ์
อัพทานภิกษุอุทายี การอัพทานภิกษุอุทายี ชอบแก่ท่าน
ผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่าน
ผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม....

ภิกษุอุทายี อันสงฆ์อัพทานแล้ว ชอบแก่สงฆ์
เหตุนี้จึงนั่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

สงฆ์ให้ปักขปริวาส

[๔๑๕] สมัยต่อมา ท่านพระอุทายี ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์ เธอแจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่าท่าน
ทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบัง
ไว้ ๑ ปักษ์ ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้น
แต่พระผู้มีพระภาคเจ้าฯ ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล
สงฆ์จงให้ปริวาส ๑ ปักษ์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ
ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์ แก่ภิกษุอุทายี.

วิธีให้ปักขปริวาส

[๔๑๖] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้ดังนี้ ภิกษุ
อุทายีนั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่
กว่า นั่งกระโห่งประคองอัญชติ แล้วกล่าวคำขอ ว่าดังนี้ :-

คำขอปักขปริวาส

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์ ท่านเจ้าข้า
ข้าพเจ้านั้นขอปริวาส ๑ ปักษ์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ปักษ์ กะสงฆ์
พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม

[๔๑๗] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้ปักขปริวาส

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักข์ เธอขอปริวาส ๑ ปักข์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักข์กะสงฆ์ ถ้าความ
พร้อมพรุ่งของสงฆ์ถึงทีแล้ว สงฆ์พึงให้ปริวาส ๑ ปักข์
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักข์ แก่ภิกษุอุทายี นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักข์ เธอขอปริวาส ปักข์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ปักข์กะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้ปริวาส ๑ ปักข์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ แก่ภิกษุอุทายี การ
ให้ปริวาส ๑ ปักข์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกา-
สุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ แก่ภิกษุอุทายี ขอบแก่
ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ขอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม....

ปริวาส ๑ ปักข์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจต-
นิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ สงฆ์ให้แล้วแกภิกษุ
อุทายี ขอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความ
นี้ไว้ อย่างนี้.

สงฆ์ให้สโมธานปริวาส

[๔๑๘] ท่านพระอุทายีนั่น กำลังอยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัว
หนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน จึงแจ้ง
แกภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจต-
นิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ ข้าพเจ้านั้นขอปริวาส ๑ ปักข์ เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ กะสงฆ์
สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๑ ปักข์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ
ปิดบังไว้ ๑ ปักข์แก่ผมฉันนั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัว
หนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้าจะ
พึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าฯ
ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล สงฆ์จงชักภิกษุอุทายี
เข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกก-
วิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แล้วให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วย
กัน.

วิธีชักเข้าหาอาบัติเดิม

[๔๑๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม
อย่างนี้ ภิกษุอุทายนั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงฆ์เฉวียงบ่า ไหว้
เท่าภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโหียงประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอ ว่าดังนี้ :-

คำขอมุลาปฏิบัติสนา

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ ข้าพเจ้านั้นขอ
ปริวาส ๑ ปักข์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุก-
วิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส
๑ ปักข์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกวิสัยฐฐิ
ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่
ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้า
นั้นขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งใน
ระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน
กะสงฆ์

พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม.

[๔๒๐] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้มุลายปฏิภัสสนา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักษ์ เชอขอปริวาส ๑ ปักษ์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์กะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้ปริวาส ๑ ปักษ์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์ แก่ภิกษุอุทายี เธอ
กำลังอยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน เชอขอการชัก
เข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ ถ้าความ
พร้อมพรังของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงชักภิกษุอุทายีเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักษ์ เชอขอปริวาส ๑ ปักษ์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ขอ
สัตถุเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์กะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้ปริวาส ๑ ปักษ์ เธออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์ แก่ภิกษุอุทายี เธอ
กำลังอยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ

สัตฺตเจตนิกาสุกวิสฺสัจฺฉิ ปิตบงฺไวั ๕ วัน เชอขอการชัก
เข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตฺต-
เจตนิกาสุกวิสฺสัจฺฉิ ปิตบงฺไวั ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ชักภิกษุ
อุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตฺตเจตนิกาสุกวิสฺสัจฺฉิ ปิตบงฺไวั ๕ วัน การชักภิกษุ
อุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตฺตเจตนิกาสุกวิสฺสัจฺฉิ ปิตบงฺไวั ๕ วัน ชอบแก่ท่าน
ผู้ใดท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่าน
ผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม....

ภิกษุอุทายี อันสงฆ์ชักเข้าหาอาบัติเดิมแล้ว เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกวิสฺสัจฺฉิ ปิต
บงฺไวั ๕ วัน ชอบแก่สงฆ์เหตุนี้จึงมี ข้าพเจ้าทรง
ความนี้ไว้ อย่างนี้.

มโฆธานปริวาส

[๔๒๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้สโฆธานปริวาส
เพื่ออาบัติตัวก่อนอย่างนี้ ภิกษุอุทายีนั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตรา
สงค์เฉียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโห่งประคองอัญชติ แล้ว
กล่าวคำขอ ว่าดังนี้ :-

คำขอสมโภชปริวาส

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจต-
นิกาสุกวิสัจฉฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ ข้าพเจ้านั้นขอปริวาส
๑ ปักข์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ
ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๑ ปักข์
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักข์ แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส
ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ
ปิดบังไว้ ๕ วัน จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ ปิดบัง
ไว้ ๕ วัน กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ
ปิดบังไว้ ๕ วัน ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นขอปริวาสประ-
มวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัจฉฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน กะสงฆ์
พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม.

[๔๒๒] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาให้สโมธานปริวาส

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักษ์ เธอขอปริวาส ๑ ปักษ์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตตุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์กะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้ปริวาส ๑ ปักษ์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตุเจต-
นิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์ แก่ภิกษุอุทายี เธอ
กำลังอยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุ-
เจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน เธอขอการชักเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกา-
สุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุ
อุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตตุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน เธอขอปริวาส
ประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่งใน
ระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะ
สงฆ์ ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้
ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตัว
หนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
๕ วัน แก่ภิกษุอุทายีนี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้

๑ ปักษ์ เธอขอปริวาส ๑ ปักษ์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตตุเจตนิกาสุกวิสัทธิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์กะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้ปริวาส ๑ ปักษ์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตุเจตนิกา
สุกวิสัทธิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์ แก่ภิกษุอุทายี เธอกำลัง
อยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจต-
นิกาสุกวิสัทธิ ปิดบังไว้ ๕ วัน เธอขอการชักเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกา-
สุกวิสัทธิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุ
อุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตตุเจตนิกาสุกวิสัทธิ ปิดบังไว้ ๕ วัน เธอขอปริวาส
ประมวลอาบัติตัวหนึ่งก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง
ในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกวิสัทธิ ปิดบังไว้ ๕ วัน
กะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกวิสัทธิ
ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี การให้ปริวาสประมวล
อาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกวิสัทธิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุ
อุทายี ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ขอบ
แก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม....

ปริวาสประมวลอาบัติก่อนเข้าด้วยกัน เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิด
บังไว้ ๕ วัน สงฆ์ให้แล้วแก่ภิกษุอุทายี ขอบแก่สงฆ์
เหตุหนึ่งจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.
สงฆ์ชักเข้าหาอาบัติเดิมแล้วให้สโมสรานปริวาส

[๔๒๓] ท่านพระอุทายีนั่น อยู่ปริวาสแล้ว ควรมานัต ได้ต้อง
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน
จึงแจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้วควร
มานัต ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบัง
ไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้น
แต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุหนึ่งแล
สงฆ์จึงชักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แล้วให้ปริวาสประมวลอาบัติ
ตัวก่อนเข้าด้วยกัน.

วิธีชักเข้าหาอาบัติเดิม

[๔๒๔] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม
อย่างนี้ ภิกษุอุทายีนั่น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า....

คำขอมุลาปฏิบัติสัณหา

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ

สัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์ ....

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยจตุตติ
จตุตถกรรมวาจาว่า ดังนี้ :-

กรรมวาจาให้มุลาปฏิบัติสัณหา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายินี้

**ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้ ๑
ปักษ์ ....**

ภิกษุอุทายินี้ อันสงฆ์จักเข้าหาอาบัติเดิมแล้ว เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิด
บังไว้ ๕ วัน ขอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนึ่ง ข้าพเจ้าทรง
ความนี้ไว้ อย่างนี้.

วิธีให้สโมธานปริวาส

[๔๒๕] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้ปริวาสประมวล
อาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกันอย่างนี้ ภิกษุอุทายินั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่ม
ผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า....

คำขอสโฆธานปริวาส

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์....

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยฉัตติจตุตถ-
กรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้สโฆธานปริวาส

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักษ์....

ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิด
บังไว้ ๕ วัน อันสงฆ์ให้แล้วแก่ภิกษุอุทายี ขอบแก่สงฆ์
เหตุนี้จึงนิง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

สงฆ์ให้ฆานัตเพื่ออาบัติ ๓ ตัว

[๔๒๖] พระอุทายีนั้น อยู่ปริวาสแล้ว จึงแจ้งแก่ภิกษุทั้งหลาย
ว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุก-
กวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์...ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้ว ข้าพเจ้าจะพึง
ปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าฯ

ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล สงฆ์จึงให้มานัต ๖
ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว แก่ภิกษุอุทายี.

วิธีให้มานัต

[๔๒๑] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้อย่างนี้ ภิกษุ
อุทายีนั่งพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เจวียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่
กว่า นั่งกระโหรง ประคองอัญชติ แล้วกล่าวคำขอ ว่าดังนี้ :-

คำขอมานัต

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์ ..... ท่านเจ้าข้า
ข้าพเจ้านั้นอยู่ปรินิเวศแล้ว ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ
๓ ตัวกะสงฆ์

พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม.

[๔๒๒] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบ
ด้วยญัตติจิตตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้มานัต

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักษ์ ....ขออยู่ปรินิเวศแล้ว ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่อ

อาบัติ ๓ ตัวกะสงฆ์ ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่
แล้ว สงฆ์พึงให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัวแก่
ภิกษุอุทายี นี่เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
๑ ปีชั...เธออยู่ปริวาสแล้ว ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่อ
อาบัติ ๓ ตัวกะสงฆ์ สงฆ์ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ
๓ ตัวแก่ภิกษุอุทายี การให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ
๓ ตัวแก่ภิกษุอุทายี ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็น
ผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม....

มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว อันสงฆ์ให้
แล้วแก่ภิกษุอุทายี ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิง ข้าพเจ้า
ทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

กำลังประพฤติมานัตต้องอาบัติอีก

[๔๒๕] พระอุทายีนั้น กำลังประพฤติมานัต ต้องอาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน จึง
แจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตตุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปีชั... ข้าพเจ้านั้นกำลังประพฤติ

มานัต ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้น แต่พระผู้มีพระภาคเจ้าฯ ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล สงฆ์จงชักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แล้วให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน แล้วให้มานัต ๖ ราตรี.

วิธีชักเข้าหาอาบัติเดิม

[๔๓๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิมอย่างนี้ ภิกษุอุทายีนั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงฆ์เฉียงป่า....

คำขอมุลาปฏิบัติสสนา

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์....

กรรมวาจาให้มุลาปฏิบัติสสนา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้ ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์....

ภิกษุอุทายี อันสงฆ์ชักเข้าหาอาบัติเดิมแล้ว เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิด

บังไว้ ๕ วัน ขอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนั่ง ข้าพเจ้าทรง
ความนี้ไว้ อย่างนี้.

วิธีให้สโมธานปริวาส

[๔๓๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้ปริวาสประมวล
อาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกันอย่างนี้ ภิกษุอุทายีนั่งพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้า
อุตราสงค์เฉียงป่า....

คำขอสโมธานปริวาส

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์....

กรรมวาจาให้สโมธานปริวาส

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี่
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้
๑ ปักษ์ ....

ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิด
บังไว้ ๕ วัน อันสงฆ์ให้แล้วแก่ภิกษุอุทายี ขอบแก่สงฆ์
เหตุนั้นจึงนั่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

วิธีให้มนต์

[๔๓๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้มนต์ ๖ ราตรี
อย่างนี้ ภิกษุอุทายินัน พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงป่า...

คำขอมนต์

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์....

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยอุตติจตุตถ-
กรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาให้มนต์

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายินัน
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักษ์....

มนต์ ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน สงฆ์ให้แล้ว
แก่ภิกษุอุทายินัน ขอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิง ข้าพเจ้าทรง
ความนี้ไว้ อย่างนี้.

พระอุทายินันต้องอันตราบัติ

[๔๓๓] พระอุทายินัน ประพฤติมนต์แล้ว ควรอัphan ได้
ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน

จึงแจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์... ข้าพเจ้านั้นประพฤติমানต์แล้ว
ควรอัพทาน ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฐิ
ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูล
เรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าๆ ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะ
เหตุนี้แล สงฆ์จงชักภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งใน
ระหว่าง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัจฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แล้วให้ปริวาส
ประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน แล้วให้มานต์ ๖ ราตรี.

วิธีชักเข้าหาอาบัติเดิม

[๔๓๔] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม
อย่างนี้ ภิกษุอุทายีนั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า....

คำขอมุลาปฏิบัติกัสนา

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถ-

เจตนิกาสุกกวิสัจฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์....

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยอุตติจตุตถ-
กรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้มลายปฏิกัสนา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถเจตนิกาสุกกวิสัณฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักษ์ ....

มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตถเจตนิกาสุกกวิสัณฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน สงฆ์ให้แล้วแก่
ภิกษุอุทายี ขอบแก้สงฆ์เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความ
นี้ไว้ อย่างนี้.

วิธีให้สโมธานปริวาส

[๔๓๕] คุกก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้ปริวาสประมวล
อาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกันอย่างนี้ ภิกษุอุทายีนั่นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้า
อุตราสงค์เฉียงป่า.....

คำขอสโมธานปริวาส

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถ-
เจตนิกาสุกกวิสัณฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์....

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถพึงประกาศให้สงฆ์ทราบ
ด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้สโมธานปริวาส

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักษ์ ....

ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิด
บังไว้ ๕ วัน สงฆ์ให้แล้วแก่ภิกษุอุทายี ขอบแก่สงฆ์
เหตุนี้จึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

วิธีให้มานัต

[๔๓๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้มานัต ๖ ราตรี
อย่างนี้ ภิกษุอุทายีนัน พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า.....

คำขอมานัต

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุ-
เจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์
ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์
ทราบด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้มนต์

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้
๑ ปักษ์....

มนต์ ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๕ วัน สงฆ์ให้แล้วแก่
ภิกษุอุทายีชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความ
นี้ไว้ อย่างนี้.

สงฆ์อัพทาน

[๔๓๗] พระอุทายีนั้น ประพฤติมานานแล้ว จึงแจ้งแก่ภิกษุ
ทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตถุเจตนิกา-
สุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์.... ข้าพเจ้านั้นประพฤติมานานแล้ว ข้าพเจ้า
จะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค
เจ้าฯ ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนั้นแล สงฆ์จงอัพทาน
ภิกษุอุทายี.

วิธีอัพทาน

[๔๓๘] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงอัพทานอย่างนี้
ภิกษุอุทายีนั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉียงบ่า ไหว้ทำภิกษุ
ผู้แก่กว่า นั่งกระโห่งประคองอัญชลีแล้วกล่าวคำขอ ว่าดังนี้ :-

คำขออภัย

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ ข้าพเจ้านั้นขอปริวาส ๑ ปักข์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๑ ปักข์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักข์ แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๑ วัน จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้านั้นขอปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้ว ควรมานัต ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสัฏฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง

ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์
ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งใน
ระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน
ข้าพเจ้านั้นขอปริวาสประมวลาอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ
ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาสประมวลาอาบัติ
ตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ข้าพเจ้านั้น
ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้วจงขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ
๓ ตัวกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว
แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นกำลังประพฤติมานัต ได้ต้อง
อาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิด
บังไว้ ๕ วัน จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้
๕ วัน กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักข้าพเจ้านั้นเข้าหาอาบัติเดิม
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ
ปิดบังไว้ ๕ วัน ข้าพเจ้านั้นขอปริวาสประมวลาอาบัติตัว
ก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยู-
เจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้
ปริวาสประมวลาอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตัว
หนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตยูเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้

วัน แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้ว ขอมานัต
๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกา-
สุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้นานัต ๖
ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกก-
วิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้านั้น
ประพฤติมานัตแล้ว ควรอัปทานได้ ต้องอาบัติตัวหนึ่ง
ในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๕ วัน
จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์
ได้ชักข้าพเจ้านั้นหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งใน
ระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๕ วัน
ข้าพเจ้านั้นได้ขอปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน
เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ
ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาสประมวลอาบัติ
ตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ข้าพเจ้านั้น
ข้าพเจ้านั้นอยู่ปริวาสแล้ว ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้
๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้นานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัว
หนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัจฉิ ปิดบังไว้ ๕

วัน แก่ข้าพเจ้านั้น ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นประพฤติ
มานัตแล้ว ขออภานกะสงฆ์

ฟังขอแม่ครั้งที่สอง ฟังขอแม่ครั้งที่สาม.

[๔๓๕] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ยุติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาอภาน

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักษ์ เธอขอปริวาส ๑ ปักษ์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์กะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้ปริวาส ๑ ปักษ์ เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตตเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้ ๑ ปักษ์ แก่ภิกษุอุทายี เธอ
กำลังอยู่ปริวาส ได้ต้องอาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน เธอขอการชัก
เข้าหาอาบัติเดิมเพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตต-
เจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ชัก
ภิกษุอุทายีเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน เธอขอปริวาส
ประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตัวหนึ่งใน
ระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะ

สงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาสประมวลาบัตตัวก่อนเข้าด้วยกัน
เพื่ออาบัตตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ
ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธออยู่ปริวาสแล้ว ควร
มานัต ได้ต้องอาบัตตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกา-
สุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน เธอขอการชักเข้าหาอาบัต
เดิมเพื่ออาบัตตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุก-
วิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุอุทายีเข้า
หาอาบัตเดิม เพื่ออาบัตตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจต-
นิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน เธอขอปริวาสประมวลา
บัตตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัตตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน กะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้ปริวาสประมวลาบัตตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัต
ตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้
๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธออยู่ปริวาสแล้ว ขอมานัต ๖
ราตรี เพื่ออาบัต ๓ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต
๖ ราตรี เพื่ออาบัต ๓ ตัวแก่ภิกษุอุทายี เธอกำลังประ-
พฤติมานัต ได้ต้องอาบัตตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจต
นิกาสุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน เธอขอการชักเข้าหา
อาบัตเดิม เพื่ออาบัตตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตตเจตนิกา-
สุกกวิสัยฐฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุ
อุทายีเข้าหาอาบัตเดิม เพื่ออาบัตตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ

สัตถุเจตนิกาสุกกวิสัญญี ปิดบังไว้ ๕ วัน เธอขอปริวาส
ประมวลาบัตติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออบัติตัวหนึ่งใน
ระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัญญี ปิดบังไว้ ๕ วันกะ-
สงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาสประมวลาบัตติตัวก่อนเข้าด้วยกัน
เพื่ออบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัญญี
ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธออยู่ปริวาสแล้ว ขอ
มานัต ๖ ราตรี เพื่ออบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกกวิสัญญี ปิดบังไว้ ๕ วัน กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้มานัต
๖ ราตรี เพื่ออบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกา-
สุกกวิสัญญี ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธอประพฤติ
มานัตแล้ว ควรอัphan ได้ต้องอบัติตัวหนึ่งในระหว่าง
ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัญญี ปิดบังไว้ ๕ วัน เธอขอการชัก
เข้าหาอบัติเดิม เพื่ออบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจต-
นิกาสุกกวิสัญญี ปิดบังไว้ ๕ วัน กะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักภิกษุ
อุทายีเข้าหาอบัติเดิม เพื่ออบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตถุเจตนิกาสุกกวิสัญญี ปิดบังไว้ ๕ วัน เธอขอปริวาส
ประมวลาบัตติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออบัติตัวหนึ่งใน
ระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุกกวิสัญญี ปิดบังไว้ ๕ วัน
กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาสประมวลาบัตติตัวก่อนเข้าด้วย
กัน เพื่ออบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อสัตถุเจตนิกาสุก-

วิสัณฺฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี เธออยู่ปริวาสแล้ว
ขอมานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัณฺฐิ ปิดบังไว้ ๕ วันกะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อ
สัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัณฺฐิ ปิดบังไว้ ๕ วัน แก่ภิกษุอุทายี
เธอประพฤติมานัตแล้ว ขออัphanกะสงฆ์ ถ้าความ
พร้อมพรังของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงอัphanภิกษุอุทายี
นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุทายีนี้
ต้องอาบัติตัวหนึ่ง ชื่อสัตฺตเจตนิกาสุกกวิสัณฺฐิ ปิดบังไว้
๑ ปักษ์ ....เธอประพฤติมานัตแล้ว ขออัphanกะสงฆ์
สงฆ์อัphanภิกษุอุทายี การอัphanภิกษุอุทายี ชอบแก่
ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม....

ภิกษุอุทายี อันสงฆ์อัphanแล้ว ชอบแก่สงฆ์
เหตุหนึ่งจึงนี้ ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

อาบัติสุกกวิสัณฺฐิ จบ

อัครสมณปรินิเวศ

[๔๔๐] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๑ วัน อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๒ วัน อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๓ วัน อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๔ วัน อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๕ วัน อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๖ วัน อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๗ วัน อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๘ วัน อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๙ วัน อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๑๐ วัน เธอจึงแจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๑ วัน...อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๑๐ วัน ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาคเจ้า

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล สงฆ์จึงให้ปรินิเวศประมวลกันโดยค่าแห่งอาบัติที่ปิดบังไว้ ๑๐ วัน เพื่ออาบัติเหล่านั้น แก่ภิกษุเหล่านั้น.

วิธีให้อัครสมณปรินิเวศ

[๔๔๑] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้ดังนี้ ภิกษุเหล่านั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโห่งประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอ ว่าดังนี้:-

คำขออัครสมณปรินิเวศ

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๑ วัน .....อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้

๑๐ วัน ท่านเจ้าข้าข้าพเจ้านั้นขอปริวาสประมวลกันโดย
ค่าแห่งอาบัติที่ปิดบังไว้ ๑ วัน เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์
ฟังขอแม่ครั้งที่สอง ฟังขอแม่ครั้งที่สาม.

[๔๔๒] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้อัคขสมโฆธานปริวาส

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อนี้รูปนี้
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติตัวหนึ่งปิดบัง
ไว้ ๑ วัน ... อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๑ วัน เธอขอปริวาส
ประมวลกันโดยค่าแห่งอาบัติที่ปิดบังไว้ ๑๐ วัน เพื่ออาบัติ
เหล่านั้นกะสงฆ์ ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว
สงฆ์พึงให้ปริวาสประมวลกันโดยค่าแห่งอาบัติที่ปิดบังไว้
๑๐ วัน เพื่ออาบัติเหล่านั้น แก่ภิกษุมิชื่อ นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อนี้รูปนี้
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติตัวหนึ่ง ปิดบัง
ไว้ ๑ วัน ....อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๑๐ วัน เธอขอปริวาส
ประมวลกันโดยค่าแห่งอาบัติที่ปิดบังไว้ ๑๐ วัน เพื่ออาบัติ
เหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาสประมวลกันโดยค่าแห่ง
อาบัติที่ปิดบังไว้ ๑๐ วัน เพื่ออาบัติเหล่านั้น แก่ภิกษุมิ
ชื่อนี้ การให้ปริวาสประมวลกันโดยค่าแห่งอาบัติที่ปิดบัง

ไว้ ๑๐ วัน เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่ภิกษุมีชื่อนี้ ชอบแก่
ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นนิง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม....

ปริวาสประมวลกันโดยค่าแห่งอาบัติที่ปิดบังไว้ ๑๐
วัน เพื่ออาบัติเหล่านั้น อันสงฆ์ให้แล้วแก่ภิกษุมีชื่อนี้
ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้
อย่างนี้.

อัครสมณชนปริวาส

[๔๔๓] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลาย
ตัวคือ อาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๑ วัน อาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ วัน
อาบัติ ๓ ตัว ปิดบังไว้ ๓ วัน อาบัติ ๔ ตัว ปิดบังไว้ ๔ วัน อาบัติ
๕ ตัว ปิดบังไว้ ๕ วัน อาบัติ ๖ ตัว ปิดบังไว้ ๖ วัน อาบัติ ๗ ตัว
ปิดบังไว้ ๗ วัน อาบัติ ๘ ตัว ปิดบังไว้ ๘ วัน อาบัติ ๙ ตัว ปิดบัง
ไว้ ๙ วัน อาบัติ ๑๐ ตัว ปิดบังไว้ ๑๐ วัน เธอจึงแจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า
ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติตัวหนึ่ง
ปิดบังไว้ ๑ วัน .... อาบัติ ๑๐ ตัว ปิดบังไว้ ๑๐ วัน ข้าพเจ้าจะพึง
ปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ
ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนั้นแล สงฆ์จึงให้ปริวาสประมวล
กันโดยค่าแห่งอาบัติที่ปิดบังไว้นานกว่าทุกตัว เพื่ออาบัติเหล่านั้น แก่ภิกษุ
นั้น.

วิธีให้อัคมสโมธานปริวาส

[๔๔๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แสดงข้อมิให้ข้อย่างนี้ ภิกษุนั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโหย่งประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอ ว่าดังนี้:-

คำขออัคมสโมธานปริวาส

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คืออาบัติตัวหนึ่งปิดบังไว้ ๑ วัน .... อาบัติ ๑๐ ตัว ปิดบังไว้ ๑๐ วัน ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้น ขอปริวาสประมวลกันโดยค่าแห่งอาบัติที่ปิดไว้นานกว่าทุกตัว เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์

พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม.

[๔๔๕] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบ ด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้อัคมสโมธานปริวาส

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้ รูปนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๑ วัน ....อาบัติ ๑๐ ตัว ปิดบังไว้ ๑๐ วัน เธอขอปริวาสประมวลกันโดยค่าแห่งอาบัติที่ปิดบังไว้นานกว่าทุกตัว เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ ถ้าความพร้อมพรั่งของ

สงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้ปริวาสประมวลกันโดยค่าแห่ง
อาบัติที่ปิดบังไว้นานกว่าทุกตัว เพื่ออาบัติเหล่านั้น แก่
ภิกษุมิชื่อนี้ นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อนี้รูปนี้
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติตัวหนึ่งปิดบัง
ไว้ ๑ วัน ....อาบัติ ๑๐ ตัว ปิดบังไว้ ๑๐ วัน เธอขอปริวาส
ประมวลกันโดยค่าแห่งอาบัติที่ปิดบังไว้นานกว่าทุกตัว
เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาสประมวลกันโดย
ค่าแห่งอาบัติที่ปิดบังไว้นานกว่าทุกตัว เพื่ออาบัติเหล่านั้น
แก่ภิกษุมิชื่อนี้ การให้ปริวาสประมวลกันโดยค่าแห่ง
อาบัติที่ปิดบังไว้นานกว่าทุกตัว เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่ภิกษุ
มิชื่อนี้ ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ขอบ
แก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง ....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม .....

ปริวาสประมวลกันโดยค่าแห่งอาบัติ ที่ปิดบังไว้
นานกว่าทุกตัว เพื่ออาบัติเหล่านั้น อันสงฆ์ให้แล้วแก่
ภิกษุมิชื่อนี้ ขอบแก่สงฆ์ เหตุฉะนั้นจึงมี ข้าพเจ้าทรง
ความนี้ไว้ อย่างนี้.

ปริวาส ๒ เดือน

[๔๔๖] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน เธอคิดว่า เราแลต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน โฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอจึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส คิดละอายใจว่า เราแลต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน เรานั้นคิดว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน โฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ จึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เรานั้น เมื่อเรานั้นกำลังอยู่ปริวาส คิดละอายใจว่า โฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเม้นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอได้แจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน ข้าพเจ้านั้นได้คิดว่า เราแลต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน โฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ ข้าพเจ้านั้นจึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่ข้าพเจ้านั้น เมื่อข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส คิดละอายใจว่า เราแลต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน เรานั้นได้คิดว่า เราจะต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน โฉนหนอ เราพึงขอ
ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ ข้าพเจ้า
นั้นจึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์
สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่
ข้าพเจ้านั้น เมื่อข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส คิดละอายใจว่า โฉนหนอ
เราพึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเม้นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์
ดังนี้ ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแด่
พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล
สงฆ์จงให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเม้นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือน
แก่ภิกษุนั้น.

วิธีให้ปริวาส ๒ เดือน

[๔๔๗] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้อย่างนี้ ภิกษุ
นั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่กว่า
นั่งกระโห่งประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอ ว่าดังนี้:-

คำขอปริวาส ๒ เดือน

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว
ปิดบังไว้ ๒ เดือน ข้าพเจ้านั้นได้คิดว่า เราจะต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน โฉนหนอ เรา

พึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒
เดือนกะสงฆ์ ข้าพเจ้านั้นจึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้
ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือน
แก่ข้าพเจ้านั้น เมื่อข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส คิด
ละอายใจว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้
๒ เดือน เรานั้นได้คิดว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส
๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน ไฉนหนอ เราพึงขอปริวาส
๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์
ดังนี้ ข้าพเจ้านั้นได้ขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัว
หนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒
เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือน แก่ข้าพเจ้า
นั้น เมื่อข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส คิดละอายใจว่า
ไฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแม้นอก
นี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้น
ขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแม้นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒
เดือนกะสงฆ์

พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม.

[๔๔๘] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบ
ด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาให้ปริวาส ๒ เดือน

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิฉะนั้น
รูปนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
เธอได้คิดว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบัง
ไว้ ๒ เดือน ไฉนหนอ เราจึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอจึงขอ
ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือน
กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง
ปิดบังไว้ ๒ เดือนแต่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส คิด
ละอายใจว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบัง
ไว้ ๒ เดือน เรานั้นได้คิดว่า เราจะต้องอาบัติสังฆา-
ติเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนไฉนหนอ เราจึงขอ
ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือน
กะสงฆ์ ดังนี้ ข้าพเจ้านั้นจึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้
ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือน
แก่ข้าพเจ้านั้น เมื่อข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส คิดละอาย
ใจว่า ไฉนหนอ เราจึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติ
แม้นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอขอปริวาส
เดือน เพื่ออาบัติแม้นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์
ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้ปริวาส

๒ เดือน เพื่ออาบัติแม้นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือน แก่
ภิกษุมีชื่อนี้ นี้เป็นอุตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุนี้มีชื่อนี้
รูปนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
เธอได้คิดว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบัง
ไว้ ๒ เดือน ไฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอจึงขอ
ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือน
กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง
ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส คิด
ละอายใจว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบัง
ไว้ ๒ เดือน เรานั้นคิดว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส
๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน ไฉนหนอ เราพึงขอปริวาส
๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์
ข้าพเจ้านั้นจึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิด
บังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือน แก่ข้าพเจ้านั้น
เมื่อข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส คิดละอายใจว่า ไฉน
หนอ เราพึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแม้นอกนี้
ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ ดังนี้ เธอขอปริวาส ๒ เดือน
เพื่ออาบัติแม้นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้

ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแม้นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือน
แก่ภิกษุมิฉะนั้น การให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแม้นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่ภิกษุมิฉะนั้น ขอบแก่ท่าน
ผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม

ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแม้นอกนี้ ปิดบังไว้
๒ เดือน อันสงฆ์ให้แล้วแก่ภิกษุมิฉะนั้น ขอบแก่สงฆ์
เหตุหนึ่งจึงหนึ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นพึงเทียบเคียงอาบัตินั้นแล้ว อยู่ปริวาส
๒ เดือน.

อยู่ปริวาส ๒ เดือน

[๔๔๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน เธอคิดอย่างนี้ว่า เราจะต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน ไฉนหนอ เราพึงขอ
ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอ
จึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์
สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติด้วยหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ
เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส คิดละเอียดใจว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒

ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน เรานั้นคิดว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒
ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน โฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่อ
อาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เรานั้นได้ขอปริวาส ๒ เดือน
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน
เพื่ออาบัติตัวหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เรานั้น เมื่อเรานั้นกำลังอยู่
ปริวาส คิดละเอียดใจว่า โฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่อ
อาบัติแม้นอกนี้ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอจึงขอปริวาส ๒ เดือน
เพื่ออาบัติแม้นอกนี้ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน
เพื่ออาบัติแม้นอกนี้ ปิดบังไว้ เดือนแก่เธอ คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย
ภิกษุนั้นพึงเทียบเคียงอาบัตินั้น แล้วอยู่ปริวาส ๒ เดือน.

[๔๕๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ อาบัติตัวหนึ่งรู้ อาบัติ
ตัวหนึ่งไม่รู้ เธอขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวที่เธอรู้ ปิดบังไว้ ๒
เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัตินั้นปิดบังไว้ ๒ เดือน
แก่เธอ เธอกำลังอยู่ปริวาส รู้อาบัติแม้นอกนี้ เธอคิดอย่างนี้ว่า เรา
จะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ อาบัติตัวหนึ่งรู้
อาบัติตัวหนึ่งไม่รู้ จึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวที่รู้ ปิดบังไว้
๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัตินั้น ปิดบังไว้
๒ เดือน แก่เรานั้น เรานั้นกำลังอยู่ปริวาสรู้อาบัติแม้นอกนี้ โฉนหนอ
เราพึงขอปริวาส ๒ เดือน เมื่ออาบัติแม้นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือน
กะสงฆ์ เธอจึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแม้นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒

เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแผ่นดินนี้ ปิดบังไว้
เดือนแก่เธอ คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นพึงเทียบเคียงอาบัตินั้น แล้ว
อยู่ปริวาส ๒ เดือน

[๔๕๑] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ อาบัติตัวหนึ่งระลิกได้
อาบัติตัวหนึ่งระลิกไม่ได้ เธอขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวที่ระลิก
ได้ ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัตินั้น
ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส ระลิกอาบัติแผ่นดิน
นี้ได้ เธอคิดอย่างนี้ว่า เราแต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้
๒ เดือน คือ อาบัติตัวหนึ่งระลิกได้ อาบัติตัวหนึ่งระลิกไม่ได้ เรา
นั้นได้ขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติที่ระลิกได้ ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะ
สงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัตินั้น ปิดบังไว้ ๒ เดือน
แก่เรานั้น เรานั้นกำลังอยู่ปริวาส ระลิกอาบัติแผ่นดินนี้ได้ โฉนหนอ
เราพึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแผ่นดินนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะ
สงฆ์ เธอจึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแผ่นดินนี้ ปิดบังไว้ ๒
เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแผ่นดินนี้แก่เธอ คุณก่อน
ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นพึงเทียบเคียงอาบัตินั้น แล้วอยู่ปริวาส ๒ เดือน

[๔๕๒] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ ในอาบัติตัวหนึ่งไม่สงสัย
ในอาบัติตัวหนึ่งสงสัย เธอขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวที่ไม่สงสัย
ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัตินั้น ปิด

บังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส ไม่สงสัยอาบัติแก่นอกนี้ เธอคิดอย่างนี้ว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ ในอาบัติตัวหนึ่งไม่สงสัย อาบัติตัวหนึ่งสงสัย เรานั้นได้ขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติตัวที่ไม่สงสัย ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัตินั้น ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เรานั้น เรานั้นกำลังอยู่ปริวาส ไม่สงสัยในอาบัติแก่นอกนี้ โฉนหนอ เราจึงขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแก่นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแก่นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติแก่นอกนี้ ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นพึงเทียบเคียงอาบัตินั้น แล้วอยู่ปริวาส ๒ เดือน.

มานัตตารหิกษุ

[๕๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ อาบัติตัวหนึ่งรู้ปิดบังไว้ อาบัติตัวหนึ่งไม่รู้ปิดบังไว้ เธอขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเหล่านั้น ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเหล่านั้น ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส มีภิกษุรูปอื่นที่คงแก่เรียน ชำนาญในคัมภีร์ ทรงธรรม ทรงวินัย ทรงมาติกา จลาต เลียบแหลม มีปัญญา มีความละเอียด มีความรังเกียจ ใคร่ขอสิกขา มหา เธอถามอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ภิกษุนี้ต้องอาบัติอะไร ภิกษุนี้อยู่ปริวาสเพื่ออาบัติอะไร ภิกษุเหล่านั้นตอบอย่างนี้ว่า ท่าน ภิกษุนี้

ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ อาบัติตัวหนึ่งรู้ ปิดบังไว้ อาบัติตัวหนึ่งไม่รู้ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นได้ขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเหล่านั้น ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเหล่านั้น ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่ภิกษุนั้น ท่าน ภิกษุ นี้ต้องอาบัติเหล่านั้น ภิกษุนี้อยู่ปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น เธอกล่าว อย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย การให้ปริวาสเพื่ออาบัติที่รู้ปิดบังไว้ ชอบ ธรรม ความชอบธรรมย่อมพึงขึ้น ส่วนการให้ปริวาสเพื่ออาบัติที่ไม่รู้ ปิดบังไว้ ไม่ชอบธรรม ความไม่ชอบธรรม ย่อมพึงไม่ขึ้น ภิกษุ เป็นผู้ควรมานัตเพื่ออาบัตินี้ .

[๔๕๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ สังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ อาบัติตัวหนึ่งระลึกได้ปิด บังไว้ อาบัติตัวหนึ่งระลึกไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอปริวาส ๒ เดือน เพื่อ อาบัติเหล่านั้น ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเหล่านั้น ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส มีภิกษุรูปอื่นที่คงแก่เรียน ชำนาญในคัมภีร์ ทรงธรรม ทรงวินัย ทรง มาติกา ฉลาด เฉียบแหลม มีปัญญา มีความละเอียด มีความ รังเกียจ ใครต่อศึกษา มหา เธอถามอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ภิกษุนี้ต้องอาบัติอะไร ภิกษุนี้อยู่ปริวาสเพื่ออาบัติอะไร ภิกษุเหล่านั้น ตอบอย่างนี้ว่า ท่าน ภิกษุนี้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ อาบัติตัวหนึ่งระลึกได้ปิดบังไว้ อาบัติตัวหนึ่งระลึกไม่ได้ ปิดบังไว้ เธอได้ขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเหล่านั้น ปิดบังไว้ ๒

เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเหล่านั้น ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ ท่าน ภิกษุนี้ต้องอาบัติเหล่านั้น ภิกษุนี้อยู่ปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย การให้ปริวาส เพื่ออาบัติที่ระลึกได้ ปิดบังไว้ ชอบธรรม ความชอบธรรมย่อมฟังขึ้น ส่วนการให้ปริวาส เพื่ออาบัติที่ระลึกไม่ได้ ปิดบังไว้ ไม่ชอบธรรม ความไม่ชอบธรรมย่อมฟังไม่ขึ้น ภิกษุเป็นผู้ควรมานัด เพื่ออาบัตินี้.

[๔๕๕] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ อาบัติตัวหนึ่งไม่สงสัยปิดบังไว้ อาบัติตัวหนึ่งสงสัยปิดบังไว้ เธอขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเหล่านั้น ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเหล่านั้น ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส มีภิกษุรูปอื่นที่คงแก่เรียน ชำนาญในคัมภีร์ ทรงธรรม ทรงวินัย ทรงมัทธกา ฉลาด เฉียบแหลม มีปัญญา มีความละเอียด มีความรังเกียจใคร่ต่อศึกษา มหา เธอดถามอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ภิกษุนี้ต้องอาบัติอะไร ภิกษุนี้อยู่ปริวาสเพื่ออาบัติอะไร ภิกษุเหล่านั้นตอบอย่างนี้ว่า ท่าน ภิกษุนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ อาบัติตัวหนึ่งไม่สงสัยปิดบังไว้ อาบัติตัวหนึ่งสงสัยปิดบังไว้ เธอได้ขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเหล่านั้น ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติเหล่านั้น ปิดบังไว้ ๒ เดือน แก่เธอ ท่าน ภิกษุนี้ต้องอาบัติเหล่านั้น ภิกษุนี้อยู่ปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น เธอกล่าวอย่างนี้ว่า การให้ปริวาสเพื่ออาบัติที่ไม่สงสัยปิดบัง

ไว้ ชอบธรรม ความชอบธรรมย่อมฟังขึ้น ส่วนการให้ปริวาสเพื่อ
อาบัติที่สงฆ์ปิดบังไว้ ไม่ชอบธรรม ความไม่ชอบธรรม ย่อมฟังไม่
ขึ้น ภิกษุเป็นผู้ควรมานัตเพื่ออาบัตินี้.

สงฆ์ให้ปริวาส ๑ เดือน

[๔๕๖] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒
ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน เธอคิดอย่างนี้ว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส
๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน ไฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๑ เดือน เพื่อ
อาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอขอปริวาส ๑ เดือน เพื่อ
อาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๑ เดือน
เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส
คิดละเอียดใจว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
เรานั้นคิดว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
ไฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒
เดือนกะสงฆ์ เรานั้นจึงขอปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบัง
ไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิด
บังไว้ ๒ เดือนแก่เรานั้น เมื่อเรานั้นกำลังอยู่ปริวาส คิดละเอียดใจว่า
ไฉนหนอ เราพึงขอปริวาสสำหรับเดือนแม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว
ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอจึงแจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย
ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน ข้าพเจ้านั้นคิด
ว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน ไฉนหนอ

เราพึงขอปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์
ข้าพเจ้านั้นขอปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒
เดือนแก่ข้าพเจ้านั้น เมื่อข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส คิดละเอียดใจว่า เรา
แล ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน เรานั้นคิดว่า เรา
แลต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน โฉนหนอเราพึงขอ
ปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ดังนี้
เรานั้นขอปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์
สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่
เรานั้น เมื่อเรานั้นกำลังอยู่ปริวาส คิดละเอียดใจ โฉนหนอ เราพึงขอ
ปริวาสสำหรับเดือน แม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
กะสงฆ์ ดังนี้ ข้าพเจ้าจะพึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้น กราบทูลเรื่อง
นั้นแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุ
นั้นแลสงฆ์จึงให้ปริวาสสำหรับเดือนแม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบัง
ไว้ ๒ เดือน แก่ภิกษุนั้น.

วิธีให้ปริวาสสำหรับเดือนนอกนี้

[๔๕๗] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แลสงฆ์พึงให้อย่างนี้ ภิกษุนั้นพึง
เข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระ-
โหยงประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอว่า ดังนี้ :-

คำขอปริวาสสำหรับเดือนนอกนี้

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว
ปิดบังไว้ ๒ เดือน ข้าพเจ้านั้นคิดว่า เราจะต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน โฉนหนอ เรา
พึงขอปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒
เดือนกะสงฆ์ ข้าพเจ้านั้นขอปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ
๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๑
เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่ข้าพเจ้า
นั้น เมื่อข้าพเจ้านั้นกำลังอยู่ปริวาส คิดละเอียดใจว่า
เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
เรานั้นคิดว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบัง
ไว้ ๒ เดือน โฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๑ เดือน เพื่อ
อาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เรานั้น จึงขอ
ปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว
ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เรานั้น เมื่อเรานั้นกำลังอยู่ปริวาส
คิดละเอียดใจว่า โฉนหนอ เราพึงขอปริวาสสำหรับเดือน
แม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์
ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นขอปริวาสสำหรับเดือนแม้นอกนี้
เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์

พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม.

[๔๕๘] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ยุติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้ปริวาสสำหรับเดือนนอกนี้

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุนี้มีชื่อ
นี้รูปนี้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
เธอคิดว่า เราแลต้องอาบัติ สังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบัง
ไว้ ๒ เดือน ไฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๑ เดือน เพื่อ
อาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอจึงขอ
ปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
กะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว
ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส คิด
ละลายใจว่า เราแลต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบัง
ไว้ ๒ เดือน เรานั้นคิดว่า เราแลต้องอาบัติสังฆาทิเสส
๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน ไฉนหนอ เราพึงขอปริวาส
๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์
เรานั้นจึงขอปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิด
บังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๑ เดือน เพื่อ
อาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน แก่เรานั้น เมื่อเรา

นั้นกำลังอยู่ปริวาส คิดละเอียดใจว่า ไฉนหนอ เรา
พึงขอปริวาสสำหรับเดือนแม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว
ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอขอปริวาสสำหรับเดือน
แม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์
ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้ปริวาส
สำหรับเดือนแม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้
๒ เดือน แก่ภิกษุมีชื่อนี้ นี้เป็นอุตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้
รูปนี้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
เธอคิดว่าเราแต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒
เดือน ไฉนหนอเราพึงขอปริวาส ๑ เดือนเพื่ออาบัติ ๒ ตัว
ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอจึงขอปริวาส ๑ เดือน
เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้
ปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
แก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส คิดละเอียดใจว่า เราแต่
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน เรานั้น
คิดว่า เราแต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒
เดือน ไฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ
๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เรานั้นจึงขอปริวาส ๑
เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์

สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เรานั้น เมื่อเรานั้นกำลังอยู่ปริวาส คิดละเอียดใจว่า โฉนหนอ เราพึงขอปริวาสสำหรับเดือนแม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เชอจึงขอปริวาสสำหรับเดือนแม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส สำหรับเดือนแม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน แก่ภิกษุมีชื่อนี้ การให้ปริวาสสำหรับเดือนแม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน แก่ภิกษุมีชื่อนี้ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนั้น แม้ครั้งที่สาม....

ปริวาสสำหรับเดือนแม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน อันสงฆ์ให้แล้วแก่ภิกษุมีชื่อนี้ ชอบแก่สงฆ์ เหตุนี้จึงนี้ ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้ คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นพึงเทียบเคียงอาบัติตัวก่อน แล้วอยู่ปริวาส ๒ เดือน.

อยู่ปริวาส ๒ เดือน

[๔๕๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน เชอคิดอย่างนี้ว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน โฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เชอขอปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน กะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส คิดละอายใจว่า เราและต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน เรานั้นคิดว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน โฉนหนอ เราพึงขอปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เรานั้นจึงขอปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๑ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เรานั้น เมื่อเรานั้นกำลังอยู่ปริวาส คิดละอายใจว่า โฉนหนอ เราพึงขอปริวาสสำหรับเดือนแม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เชอขอปริวาสสำหรับเดือนแม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาสสำหรับเดือนแม้นอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นพึงเทียบเคียงอาบัติ ตัวก่อนแล้วอยู่ปริวาส ๒ เดือน.

[๔๖๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ เดือนหนึ่งรู้ เดือนหนึ่ง

ไม่รู้ เธอขอปรินิพพานสำหรับเดือนที่รู้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปรินิพพานเดือนที่รู้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปรินิพพานรู้เดือนเมื่อนอกนี้ เธอคิดอย่างนี้ว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ เดือนหนึ่งรู้ เดือนหนึ่งไม่รู้ เรานั้นขอปรินิพพานสำหรับเดือนที่รู้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปรินิพพานเดือนที่รู้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะเรานั้น เรานั้นกำลังอยู่ปรินิพพานรู้เดือนเมื่อนอกนี้ โฉนหนอ เราพึงขอปรินิพพานสำหรับเดือนเมื่อนอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอจึงขอปรินิพพานสำหรับเดือนเมื่อนอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปรินิพพานสำหรับเดือนเมื่อนอกนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ คู่ก่อน กิษุทั้งหลาย กิษุณั้นพึงเทียบเคียงอาบัติตัวก่อน แล้วอยู่ปรินิพพาน ๒ เดือน.

[๔๖๑] คู่ก่อนกิษุทั้งหลาย ก็กิษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ เดือนหนึ่งระลึกได้ เดือนหนึ่งระลึกไม่ได้ เธอขอปรินิพพานสำหรับเดือนที่ระลึกได้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปรินิพพานสำหรับเดือนที่ระลึกได้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เธอกำลังอยู่ปรินิพพานระลึกเดือนเมื่อนอกนี้ได้ เธอคิดอย่างนี้ว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ เดือนหนึ่งระลึกได้ เดือนหนึ่งระลึกไม่ได้ เรานั้นขอปรินิพพานสำหรับเดือนที่ระลึกได้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปรินิพพานสำหรับเดือนที่ระลึกได้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว

ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เรานั้น เรานั้นกำลังอยู่ปรินิพพานเดือนเมษายนนี้
ได้ โฉนหนอ เราจึงขอปรินิพพานสำหรับเดือนเมษายนนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว
ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอขอปรินิพพานสำหรับเดือนเมษายนนี้ เพื่อ
อาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปรินิพพานสำหรับเดือน
เมษายนนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ คุณก่อนภิกษุ
ทั้งหลาย ภิกษุนั้นพึงเทียบเคียงอาบัติตัวก่อน แล้วอยู่ปรินิพพาน ๒ เดือน

[๔๖๒] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ เดือนหนึ่งไม่สงฆ์ เดือน
หนึ่งสงฆ์ เธอขอปรินิพพานเดือนที่ไม่สงฆ์ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้
๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปรินิพพานเดือนที่ไม่สงฆ์ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบัง
ไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เธอกำลังอยู่ปรินิพพานไม่สงฆ์เดือนเมษายนนี้ เธอ
คิดอย่างนี้ว่า เราจะต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
คือ เดือนหนึ่งไม่สงฆ์ เดือนหนึ่งสงฆ์ เรานั้นขอปรินิพพานเดือนที่ไม่สงฆ์
เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปรินิพพานเดือนที่
ไม่สงฆ์ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เรานั้น เรานั้นกำลังอยู่
ปรินิพพานไม่สงฆ์เดือนเมษายนนี้ โฉนหนอ เราจึงขอปรินิพพานสำหรับเดือน
เมษายนนี้เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ เธอจึงขอ
ปรินิพพานสำหรับเดือนเมษายนนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน
กะสงฆ์ สงฆ์ให้ปรินิพพานสำหรับเดือนเมษายนนี้ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว
ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นพึงเทียบเคียง
อาบัติตัวก่อน แล้วอยู่ปรินิพพาน ๒ เดือน.

มานัตตารหิกขุ

[๔๖๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ เดือนหนึ่งรู้ปิดบังไว้ เดือนหนึ่งไม่รู้ปิดบังไว้ เธอขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส มีภิกษุรูปอื่นที่คงแก่เรียน ชำนาญในคัมภีร์ ทรงธรรม ทรงวินัย ทรงมาติกา ฉลาด เฉียบแหลม มีปัญญา มีความละเอียด มีความรังเกียจ ใคร่ต่อศึกษา มาหาเธอถามอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ภิกษุนี้ ต้องอาบัติอะไร ภิกษุนี้อยู่ปริวาสเพื่ออาบัติอะไร ภิกษุเหล่านั้นตอบอย่างนี้ว่า ท่าน ภิกษุนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ เดือนหนึ่งรู้ปิดบังไว้ เดือนหนึ่งไม่รู้ปิดบังไว้ เธอขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ ท่าน ภิกษุนี้ต้องอาบัติเหล่านั้น ภิกษุนี้อยู่ปริวาสเพื่ออาบัติเหล่านั้น เธอกว่าอย่างนี้ว่าท่านทั้งหลาย การให้ปริวาสเพื่อเดือนที่รู้ปิดบังไว้ ไม่ชอบธรรม ความชอบธรรมย่อมพึงขึ้น ส่วนการให้ปริวาสเพื่อเดือนที่ไม่รู้ปิดบังไว้ ไม่ชอบธรรม ความไม่ชอบธรรมย่อมพึงไม่ขึ้น ภิกษุเป็นผู้ควรมานัตเพื่อเดือนนั้น.

[๔๖๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ เดือนหนึ่งระลึกได้ ปิดบัง

ไว้ เดือนหนึ่งระลึกไม่ได้ ปิดบังไว้ เธอขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส มีภิกษุรูปอื่นที่คงแก่เรียน ชำนาญในคัมภีร์ ทรงธรรม ทรงวินัย ทรงมาติกา ฉลาด เฉียบแหลม มีปัญญา มีความละเอียด มีความรังเกียจ ใครต่อศึกษา มาหา เธอถามอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ภิกษุรูปนี้ต้องอาบัติอะไร ภิกษุรูปนี้อยู่ปริวาสเพื่ออาบัติอะไร ภิกษุเหล่านั้นตอบอย่างนี้ว่า ท่าน ภิกษุรูปนี้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ เดือนหนึ่งระลึกได้ ปิดบังไว้ เดือนหนึ่งระลึกไม่ได้ ปิดบังไว้ เธอขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ด้วย ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ ท่าน ภิกษุนี้ต้องอาบัติเหล่านั้น ภิกษุนี้อยู่ปริวาสเพื่ออาบัติเหล่านั้น ภิกษุรูปที่มานั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย การให้ปริวาสเพื่อเดือนที่ระลึกได้ ปิดบังไว้ ชอบธรรม ความชอบธรรมย่อมพึงขึ้น ส่วนการให้ปริวาสเพื่อเดือนที่ระลึกไม่ได้ ปิดบังไว้ ไม่ชอบธรรม ความไม่ชอบธรรมย่อมพึงไม่ขึ้น ภิกษุเป็นผู้ควรมานัดเพื่อเดือนนั้น

[๔๖๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ เดือนหนึ่งไม่สงฆ์ ปิดบังไว้ เดือนหนึ่งสงฆ์ ปิดบังไว้ เธอขอปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ให้ปริวาส ๒ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ เมื่อเธอกำลังอยู่ปริวาส มีภิกษุรูป

อื่น ที่คงแก่เรียน ชำนาญในคัมภีร์ ทรงธรรม ทรงวินัย ทรง
มาติกา ฉลาด เฉียบแหลม มีปัญญา มีความละเอียด มีความรังเกียจ
ใคร่ต่อสิกขา มหา เธอถามอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ภิกษุนี้ต้อง
อาบัติอะไร ภิกษุนี้อยู่ปริวาสเพื่ออาบัติอะไร ภิกษุเหล่านั้นตอบอย่างนี้
ว่า ท่าน ภิกษุนี้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือน คือ
เดือนหนึ่งไม่สงฆ์ ปิดบังไว้ เดือนหนึ่งสงฆ์ ปิดบังไว้ เธอขอปริวาส
๒ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้ปริวาส
๒ เดือน เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดบังไว้ ๒ เดือนแก่เธอ ท่าน ภิกษุ
นี้ต้องอาบัติเหล่านั้น ภิกษุนี้อยู่ปริวาสเพื่ออาบัติเหล่านั้น ภิกษุรูปที่มา
นั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย การให้ปริวาสเพื่อเดือนที่ไม่สงฆ์
ปิดบังไว้ ขอบรรณ ความชอบธรรมย่อมพึงขึ้น ส่วนการให้ปริวาสเพื่อ
เดือนที่สงฆ์ ปิดบังไว้ ไม่ชอบธรรม ความไม่ชอบธรรมย่อมพึงไม่ขึ้น
ภิกษุเป็นผู้ควรมานัตเพื่อเดือนนั้น.

สงฆ์ให้สุทนต์ปริวาส

[๔๖๖] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลาย
ตัว เธอไม่รู้ที่สุตอาบัติ ไม่รู้ที่สุตราตรี ระลึกที่สุตอาบัติไม่ได้ ระลึก
ที่สุตราตรีไม่ได้ สงฆ์ในที่สุตอาบัติ สงฆ์ในที่สุตราตรี จึงแจ้งแก่
ภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว
ข้าพเจ้าไม่รู้ที่สุตอาบัติ ไม่รู้ที่สุตราตรี ระลึกในที่สุตอาบัติไม่ได้ ระลึก
ในที่สุตราตรีไม่ได้ สงฆ์ในที่สุตอาบัติ สงฆ์ในที่สุตราตรี ข้าพเจ้าจะ

พึงปฏิบัติอย่างไร ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ
ตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล สงฆ์จึงให้สุทนต์ปริวาส
เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่ภิกษุนั้น.

วิธีให้สุทนต์ปริวาส

[๔๖๗] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้สุทนต์ปริวาส
อย่างนี้ ภิกษุนั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้เท้า
ภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโห่ประคองอัญชติ แล้วกล่าวคำขอว่าดังนี้ :-

คำขอสุทนต์ปริวาส

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลาย
ตัว ข้าพเจ้าไม่รู้ที่สุดอาบัติ ไม่รู้ที่สุดราตรี ระลึกที่สุด
อาบัติไม่ได้ ระลึกที่สุดราตรีไม่ได้ สงสัยในที่สุดอาบัติ
สงสัยในที่สุดราตรี ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นขอสุทนต์
ปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์

พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม.

[๔๖๘] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาให้สุทนต์ปริวาส

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อนี้
รูปนี้ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว เธอไม่รู้ที่สุตอาบัติ
ไม่รู้ที่สุตราตรี ระลึกที่สุตอาบัติไม่ได้ ระลึกที่สุตราตรี
ไม่ได้ สงสัยในที่สุตอาบัติ สงสัยในที่สุตราตรี เธอ
ขอสุทนต์ปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ ถ้าความ
พร้อมพรุ่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้สุทนต์ปริวาส
เพื่ออาบัติเหล่านั้น แก่ภิกษุมิชื่อนี้ นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อนี้
รูปนี้ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว เธอไม่รู้ที่สุตอาบัติ
ไม่รู้ที่สุตราตรี ระลึกที่สุตอาบัติไม่ได้ ระลึกที่สุตราตรี
ไม่ได้ สงสัยในที่สุตอาบัติ สงสัยในที่สุตราตรี เธอ
ขอสุทนต์ปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้
สุทนต์ปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น แก่ภิกษุมิชื่อนี้ การ
ให้สุทนต์ปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น แก่ภิกษุมิชื่อนี้
ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่าน
ผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม่ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม่ครั้งที่สาม....

สุทนต์ปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น อันสงฆ์ให้

แล้วแก่ภิกษุมีชื่อนี้ ขอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนั่ง ข้าพเจ้า
ทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

สงฆ์ให้สุทนต์ปริวาส

[๔๖๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้สุทนต์ปริวาส
อย่างนี้ พึงให้ปริวาสอย่างนี้ คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงให้สุทนต์
ปริวาสอย่างไรเล่า ภิกษุไม่รู้ที่สุคอาบัติ ไม่รู้ที่สุคราตรี ระลึกที่สุค
อาบัติไม่ได้ ระลึกที่สุคราตรีไม่ได้ สงสัยในที่สุคอาบัติ สงสัยในที่สุค
ราตรี พึงให้สุทนต์ปริวาส

ภิกษุรู้ที่สุคอาบัติ ไม่รู้ที่สุคราตรี ระลึกที่สุคอาบัติได้ ระลึกที่
สุคราตรีไม่ได้ ไม่สงสัยในที่สุคอาบัติ สงสัยในที่สุคราตรี พึงให้
สุทนต์ปริวาส

ที่สุคอาบัติบางอย่างภิกษุรู้ บางอย่างไม่รู้ ที่สุคราตรีไม่รู้ ที่สุค
อาบัติบางอย่างระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ที่สุคราตรีระลึกไม่ได้ ใน
ที่สุคอาบัติบางอย่างสงสัย บางอย่างไม่สงสัย ในที่สุคราตรีสงสัย พึง
ให้สุทนต์ปริวาส

ที่สุคอาบัติภิกษุไม่รู้ ที่สุคราตรีบางอย่างรู้ บางอย่างไม่รู้ ที่สุค
อาบัติระลึกไม่ได้ ที่สุคราตรีบางอย่างระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ใน
ที่สุคอาบัติสงสัย ในที่สุคราตรีบางอย่างสงสัย บางอย่างไม่สงสัย พึง
ให้สุทนต์ปริวาส

ที่สุคอาบัติภิกษุรู้ ที่สุคราตรีบางอย่างรู้ บางอย่างไม่รู้ ที่สุค
อาบัติระลึกได้ ที่สุคราตรีบางอย่างระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ใน

ที่สุดอาบัติไม่สงสัย ในที่สุดราตรีบางอย่างสงสัย บางอย่างไม่สงสัย พึง
ให้สุทนต์ปริวาส

ที่สุดอาบัติบางอย่างภิกษุรู้ บางอย่างไม่รู้ ที่สุคราตรีบางอย่างรู้
บางอย่างไม่รู้ ที่สุดอาบัติบางอย่างระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้
ที่สุคราตรีบางอย่างระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ในที่สุดอาบัติบางอย่าง
สงสัย บางอย่างไม่สงสัย ในที่สุดราตรีบางอย่างสงสัย บางอย่างไม่
สงสัย พึงให้สุทนต์ปริวาส

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงให้สุทนต์ปริวาสอย่างนี้แล.

สงฆ์ให้ปริวาส

[๔๗๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงให้ปริวาสอย่างไรเล่า ภิกษุ
รู้ที่สุดอาบัติ รู้ที่สุคราตรี ระลึกที่สุดอาบัติได้ ระลึกที่สุคราตรีได้
ไม่สงสัยในที่สุดอาบัติ ไม่สงสัยในที่สุดราตรี พึงให้ปริวาส

ภิกษุไม่รู้ที่สุดอาบัติ รู้ที่สุคราตรี ระลึกที่สุดอาบัติไม่ได้ ระลึก
ที่สุคราตรีได้ สงสัยในที่สุดอาบัติ ไม่สงสัยในที่สุดราตรี พึงให้ปริวาส

ที่สุดอาบัติบางอย่างภิกษุรู้ บางอย่างไม่รู้ ที่สุคราตรีรู้ ที่สุด
อาบัติบางอย่างระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ที่สุคราตรีระลึกได้ ใน
ที่สุดอาบัติบางอย่างสงสัย บางอย่างไม่สงสัย ในที่สุดราตรีไม่สงสัย พึง
ให้ปริวาส

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงให้ปริวาสอย่างนี้แล.

ปริวาส จบ

เรื่องภิกษุอยู่ปริวาสสิก

[๔๗๑] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งสึกกำลังอยู่ปริวาส เธอกลับมาขออุปสมบทต่อภิกษุทั้งหลายอีก ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสดังต่อไปนี้ :-

[๔๗๒] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ สึกกำลังอยู่ปริวาส ปริวาสของผู้สึกใช้ไม่ได้ หากเธออุปสมบทใหม่ ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว พึงอยู่ปริวาสที่เหลือต่อไป.

สิกขาเป็นสามเณร

[๔๗๓] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส สิกขาเป็นสามเณร ปริวาสของสามเณรใช้ไม่ได้ หากเธออุปสมบทใหม่ ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว พึงอยู่ปริวาสที่เหลือต่อไป.

วิกัลจริต

[๔๗๔] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส เกิดวิกัลจริต ปริวาสของผู้วิกัลจริตใช้ไม่ได้ หากเธอหาวิกัลจริต ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว พึงอยู่ปริวาสที่เหลือต่อไป.

มีจิตฟุ้งซ่าน

[๔๗๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่
ปรีวาสน มีจิตฟุ้งซ่าน ปรีวาสนของเธอผู้มีจิตฟุ้งซ่านใช้ไม่ได้ หากเธอ
มีจิตไม่ฟุ้งซ่านอีก ให้ปรีวาสนเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปรีวาสนที่ให้แล้ว
เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว พึงอยู่ปรีวาสนที่เหลือต่อไป.

กระสับกระส่ายเพราะเวทนา

[๔๗๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่
ปรีวาสน เกิดกระสับกระส่ายเพราะเวทนา ปรีวาสนของเธอผู้กระสับกระส่าย
เพราะเวทนาใช้ไม่ได้ หากเธอไม่กระสับกระส่ายเพราะเวทนาอีก ให้
ปรีวาสนเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปรีวาสนที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว
เป็นอันอยู่ดีแล้ว พึงอยู่ปรีวาสนที่เหลือต่อไป.

สงฆ์ยกวัตรฐานไม่เห็นอาบัติ

[๔๗๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่
ปรีวาสน ถูกสงฆ์ยกวัตรฐานไม่เห็นอาบัติ ปรีวาสนของเธอผู้ถูกยกวัตรใช้
ไม่ได้ หากเธอถูกเรียกเข้าห่มอีก ให้ปรีวาสนเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปรีวาสน
ที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว พึงอยู่ปรีวาสน
ที่เหลือต่อไป.

สงฆ์ยกวัตรฐานไม่ทำอาบัติคืน

[๘๗๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่
ปรีวาสา ถูกสงฆ์ยกวัตรฐานไม่ทำอาบัติคืน ปรีวาสาของผู้ถูกยกวัตรใช้
ไม่ได้ หากเธอถูกเรียกเข้าห่มอีก ให้ปรีวาสดิมนั้นแหละแก่เธอ ปรีวาสา
ที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว พึงอยู่ปรีวาสา
ที่เหลือต่อไป.

สงฆ์ยกวัตรฐานไม่สละทัญจิวเลวทราม

[๘๗๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่
ปรีวาสา ถูกสงฆ์ยกวัตรฐานไม่สละทัญจิวเลวทราม ปรีวาสาของเธอผู้ถูก
ยกวัตรใช้ไม่ได้ หากเธอถูกเรียกเข้าห่มอีก ให้ปรีวาสดิมนั้นแหละแก่
เธอ ปรีวาสาที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว
พึงอยู่ปรีวาสาที่เหลือต่อไป.

ควรรชกเข้าหาอาบัติเดิมสัก

[๘๘๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรรชก
เข้าหาอาบัติเดิมสักเสียด การรชกเข้าหาอาบัติเดิมของเธอผู้สักแล้วใช้ไม่ได้
หากเธออุปสมบทใหม่ให้ปรีวาสดิมนั้นแหละแก่เธอ ปรีวาสาที่ให้แล้ว
เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ภิกษุนั้นสงฆ์พึงรชกเข้าหา
อาบัติเดิม.

สีกบวชเป็นสามเณรและวิกลจริตเป็นต้น

[๔๘๑] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม สีกบวชเป็นสามเณร การชักเข้าหาอาบัติเดิมของสามเณร ใช้ไม่ได้ หากเธออุปสมบทใหม่ ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ภิกษุนั้น สงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม เกิดวิกลจริต การชักเข้าหาอาบัติเดิมของเธอผู้วิกลจริตใช้ไม่ได้ หากเธอหายวิกลจริต ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ภิกษุนั้นสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม มีจิตฟุ้งซ่าน การชักเข้าหาอาบัติเดิมของเธอผู้มีจิตฟุ้งซ่านใช้ไม่ได้ หากเธอมีจิตไม่ฟุ้งซ่านอีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ภิกษุนั้นสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม เกิดกระสับกระส่ายเพราะเวทนา การชักเข้าหาอาบัติเดิมของเธอผู้กระสับกระส่ายเพราะเวทนาใช้ไม่ได้ หากเธอไม่กระสับกระส่ายเพราะเวทนาอีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ภิกษุนั้นสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม ถูกสงฆ์ยกวัตรฐานไม่เห็นอาบัติ การชักเข้าหาอาบัติเดิมของเธอ ผู้ถูกยกวัตรใช้ไม่ได้ หากเธอถูกเรียกเข้าห่มือก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ภิกษุนั้นสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม ถูกสงฆ์ยกวัตรฐานไม่ทำคืนอาบัติ การชักเข้าหาอาบัติเดิมของเธอ ผู้ถูกยกวัตรใช้ไม่ได้ หากเธอถูกเรียกเข้าห่มือก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ภิกษุนั้นสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรชักเข้าหาอาบัติเดิม ถูกสงฆ์ยกวัตรฐานไม่สละทิฎฐิเลวทราม การชักเข้าหาอาบัติเดิมของเธอ ผู้ถูกยกวัตรใช้ไม่ได้ หากเธอถูกเรียกเข้าห่มือก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ภิกษุนั้นสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม.

กรรมานัตสิก

[๔๘๒] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กรรมานัตสิกเสีย การให้มานัตแก่เธอผู้สึกแล้วใช้ไม่ได้ หากเธออุปสมบทใหม่ ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว พึงให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

กรรมานัตสิกขาเป็นสามเณรเป็นต้น

[๔๘๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กรรมานัตสิกขาเป็นสามเณร การให้มานัตแก่สามเณรใช้ไม่ได้ หากเธออุปสมบทใหม่ ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ฟังให้นานักแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กรรมานัต เกิดวิกลจริต การให้มานัตแก่เธอผู้วิกลจริตใช้ไม่ได้ หากเธอหายวิกลจริต ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ฟังให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กรรมานัต มีจิตฟุ้งซ่าน การให้มานัตแก่เธอผู้มีจิตฟุ้งซ่านใช้ไม่ได้ หากเธอไม่มีจิตฟุ้งซ่านอีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ฟังให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กรรมานัต กระสับกระส่ายเพราะเวทนา การให้มานัตแก่เธอผู้กระสับกระส่ายเพราะเวทนาใช้ไม่ได้ หากเธอไม่กระสับกระส่ายเพราะเวทนาอีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ฟังให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กรรมานัต ถูกสงฆ์ยกวัตรฐานไม่เห็นอาบัติ การให้มานัตแก่เธอผู้ถูกยกวัตรใช้ไม่ได้ หาก

เธอถูกเรียกเข้าหม้ออีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ฟังให้มานัดแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรมานัด ถูกสงฆ์ ยกวัตรฐานไม่ทำคืนอาบัติ การให้มานัดแก่เธอผู้ถูกยกวัตร ใช้ไม่ได้ หากเธอถูกเรียกเข้าใหม่อีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้วเป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ฟังให้มานัดแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรมานัด ถูกสงฆ์ ยกวัตรฐานไม่สละทิฏฐิเลวทราม การให้มานัดแก่เธอผู้ถูกยกวัตรใช้ไม่ได้ หากเธอถูกเรียกเข้าหม้ออีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสทำให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว ฟังให้มานัดแก่ภิกษุนั้น

กำลังประพุดิมานัตสิก

[๔๘๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ สิกกำลัง ประพุดิมานัต การประพุดิมานัตของผู้สิกแล้ว ใช้ไม่ได้ หากเธอ อุปสมบทใหม่ ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้วเป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานัดที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพุดิแล้ว เป็นอันประพุดิตีแล้ว ฟังประพุดิมานัตที่ เหลือต่อไป.

สิกขาบทเป็นสามเณรและวิกลจริตเป็นต้น

[๘๘๕] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพฤตินามันตสิกขาบทเป็นสามเณร การประพฤตินามันตของสามเณร ใช้ไม่ได้ หากเธออุปสมบทใหม่ ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานันตที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพฤติแล้ว เป็นอันประพฤติดีแล้ว พึงประพฤตินามันตที่เหลือต่อไป

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพฤตินามันตเกิดวิกลจริต การประพฤตินามันตของเธอผู้เกิดวิกลจริต ใช้ไม่ได้ หากเธอหายวิกลจริต ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานันตที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพฤติแล้ว เป็นอันประพฤติดีแล้ว พึงประพฤตินามันตที่เหลือต่อไป

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพฤตินามันตมีจิตฟุ้งซ่าน การประพฤตินามันตของเธอผู้มีจิตฟุ้งซ่าน ใช้ไม่ได้ หากเธอมีจิตไม่ฟุ้งซ่านอีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานันตที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพฤติแล้ว เป็นอันประพฤติดีแล้ว พึงประพฤตินามันตที่เหลือต่อไป

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพฤตินามันตกระสับกระส่ายเพราะเวทนา การประพฤตินามันตของเธอผู้กระสับกระส่ายเพราะเวทนา ใช้ไม่ได้ หากเธอไม่กระสับกระส่ายเพราะเวทนาอีก ให้

ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่
แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานัตที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพฤติ
แล้ว เป็นอันประพฤติดีแล้ว ฟังประพฤติมนัตที่เหลือต่อไป

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพฤติมนัต
ถูกสงฆ์ภิกษุฐานไม่เห็นอาบัติ การประพฤติมนัตของเธอผู้ถูกภิกษุ
ใช้ไม่ได้ หากเธอถูกเรียกเข้าห่มอีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ
ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานัต
ที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพฤติแล้ว เป็นอันประพฤติดีแล้ว
ฟังประพฤติมนัตที่เหลือต่อไป

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพฤติมนัต
ถูกสงฆ์ภิกษุฐานไม่ทำคืนอาบัติ การประพฤติมนัตของเธอผู้ถูกภิกษุ
ใช้ไม่ได้ หากเธอถูกเรียกเข้าห่มอีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ
ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานัต
ที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพฤติแล้ว เป็นอันประพฤติดีแล้ว
ฟังประพฤติมนัตที่เหลือต่อไป

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพฤติมนัต
ถูกสงฆ์ภิกษุฐานไม่สละทิฏฐิเลวทราม การประพฤติมนัตของเธอผู้ถูก
ภิกษุใช้ไม่ได้ หากเธอถูกเรียกเข้าห่มอีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละ
แก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดี
แล้ว มานัตที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพฤติแล้ว เป็นอัน
ประพฤติดีแล้ว ฟังประพฤติมนัตที่เหลือต่อไป.

ควรรักษาสิก

[๔๘๖] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรรักษาสิกเสียด การรักษาสิกแล้ว ใช้ไม่ได้ หากเธออุปสมบทใหม่ ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานัตที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพฤติแล้ว เป็นอันประพฤติดีแล้ว สงฆ์พึงรักษาภิกษุนั้น

ควรรักษาสิกบวชเป็นสามเณรเป็นต้น

[๔๘๗] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรรักษาสิกบวชเป็นสามเณร การรักษาสามเณร ใช้ไม่ได้ หากเธออุปสมบทใหม่ ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานัตที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพฤติแล้ว เป็นอันประพฤติดีแล้ว สงฆ์พึงรักษาภิกษุนั้น

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรรักษาเกิดวิกลจริต การรักษาสิกวิกลจริต ใช้ไม่ได้ หากเธอหายวิกลจริต ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานัตที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพฤติแล้ว เป็นอันประพฤติดีแล้ว สงฆ์พึงรักษาภิกษุนั้น

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรรักษา มีจิตฟุ้งซ่าน การรักษาสิกผู้มีจิตฟุ้งซ่าน ใช้ไม่ได้ หากเธอมีจิตไม่ฟุ้งซ่านอีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดี

แล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานต์ที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว
ที่ประพุดิแล้ว เป็นอันประพุดิตีแล้ว สงฆ์พึงอัพทานภิกษุ นั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรอัพทาน กระสับ
กระส่ายเพราะเวทนา การอัพทานของผู้กระสับกระส่ายเพราะเวทนา ใช้
ไม่ได้ หากเธอไม่กระสับกระส่ายเพราะเวทนาอีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละ
แก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว
มานต์ที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพุดิแล้ว เป็นอันประพุดิตี
แล้ว สงฆ์พึงอัพทานภิกษุ นั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรอัพทาน ถูก
สงฆ์ยกวัตรฐานไม่เห็นอาบัติ การอัพทานของผู้ถูกยกวัตร ใช้ไม่ได้หาก
เธอถูกเรียกเข้าหมู่อีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้แล้ว
เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานต์ที่ให้แล้ว เป็น
อันให้ดีแล้ว ที่ประพุดิแล้ว เป็นอันประพุดิตีแล้ว สงฆ์พึงอัพทาน
ภิกษุ นั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรอัพทาน ถูก
สงฆ์ยกวัตรฐานไม่ทำคืนอาบัติ การอัพทานของผู้ถูกยกวัตร ใช้ไม่ได้
หากเธอถูกเรียกเข้าหมู่อีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาสที่ให้
แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานต์ที่ให้แล้ว
เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพุดิแล้ว เป็นอันประพุดิตีแล้ว สงฆ์พึง
อัพทานภิกษุ นั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรอัปทาน ถูก
สงฆ์ยกวัตรฐานไม่สละทิฏฐิเลวทราม การอัปทานของผู้ถูกยกวัตร ใช้ไม่
ได้ หากเธอถูกเรียกเข้าหม้ออีก ให้ปริวาสเดิมนั้นแหละแก่เธอ ปริวาส
ที่ให้แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่อยู่แล้ว เป็นอันอยู่ดีแล้ว มานัตที่ให้
แล้ว เป็นอันให้ดีแล้ว ที่ประพาศดีแล้ว เป็นอันประพาศดีแล้ว
สงฆ์พึงอัปทานภิกษุนั้น.

ตัวอย่าง ๔๐ เรื่อง จบ

กำลังอยู่ปริวาสต้องอาบัติ

[๔๘๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่
ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ไม่ได้ปิด
บังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม.

[๔๘๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่
ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบังไว้
ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติ
ตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๔๙๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่
ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบังไว้
บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และ

ให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๔๕๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาติเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม.

[๔๕๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาติเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ

[๔๕๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาติเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๔๕๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาติเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม

[๔๕๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาติเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๔๕๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่
ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่
มีประมาณบ้าง ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึง
ชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่อ
อาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

กรรมานัต

[๔๕๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กรรมานัต
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้
ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กรรมานัต ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์
พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน
เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กรรมานัต ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบัง
ไว้บ้าง ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวล
อาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กรรมานัต ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้ ภิกษุนั้น
อันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรมานัต ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอัน
สงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วย
กัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรมานัต ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิด
บังไว้บ้าง ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาส
ประมวลอาบัติ ตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรมานัต ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ไม่
ได้ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรมานัต ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ปิด
บังไว้ ภิกษุอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติ
ตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรมานัต ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ปิด
บังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม
และให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้
แก่เธอ.

กำลังประพุดิมาณัต

[๔๕๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพุดิมาณัต ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพุดิมาณัต ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพุดิมาณัต ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพุดิมาณัต ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพุดิมาณัต ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพุดิมาณัต ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ปิดบังไว้บ้าง

ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้
ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ

    คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพฤตินั้น
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณ
บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม

    คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพฤตินั้น
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณ
บ้าง ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาส
ประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ

    คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังประพฤตินั้น
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณ
บ้าง ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหา
อาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติ
ตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

ควรรักษา

[๔๙๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรรักษา
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้
ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม.

[๕๐๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรรักษา
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบังไว้ ภิกษุ

นั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อน
เข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๐๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรอัปทาน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบังไว้บ้าง
ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาส
ประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๐๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรอัปทาน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้
ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม

[๕๐๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรอัปทาน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ปิดบังไว้
ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติตัว
ก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๐๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรอัปทาน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ปิดบังไว้บ้าง
ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาส
ประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๐๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรอัปทาน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณ
บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม.

[๕๐๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ควรอัปทาน ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณ บ้าง ปิดบังไว้ ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิม และให้ปริวาส ประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดไว้แก่เธอ.

[๕๐๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ควรอัปทาน ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณ บ้าง ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงชักเข้าหา อาบัติเดิม และให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติ ตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

ตัวอย่าง ๓๖ เรื่อง จบ

มานัตหนึ่งร้อย

สิกฺอุปสมบทใหม่

[๕๐๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ไม่ได้ปิดบังไว้แล้วสึก เธออุปสมบทใหม่ ไม่ ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๐๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ไม่ได้ปิดบังไว้แล้วสึก เธออุปสมบทใหม่ ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๑๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้แล้วสึก เธออุปสมบทใหม่ ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้ปรินิพพานในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนแล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๑๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้แล้วสึก เธออุปสมบทใหม่ ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้ปรินิพพานในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลังแล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๑๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปรินิพพานในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๑๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปรินิพพานในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๑๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัตินั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัตินั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน และหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๑๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัตินั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัตินั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน และหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๑๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเธอรู้ อาบัติบางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดเธอรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัตินั้นแล้วไม่ปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดเธอไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัตินั้นแล้วไม่ปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๑๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเธอรู้ อาบัติบางอย่าง

ไม่รู้ ปิดบังอาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เชอศึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดเขารู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วไม่ปิดบัง ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้น แล้วปิดบังไว้ในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้ง ก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๑๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง อาบัติสังฆาติเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเขารู้ อาบัติบางอย่าง ไม่รู้ ปิดบังอาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เชอศึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังไว้ใน ภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้ว ไม่ปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน และหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๑๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง อาบัติสังฆาติเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเขารู้ อาบัติบางอย่าง ไม่รู้ ปิดบังต้องอาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เชอศึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังไว้ใน ภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้น แล้วปิดบังไว้ในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้ง ก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๒๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง อาบัติสังฆาติเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเขอระลึกได้ บางอย่าง

ระลึกไม่ได้ ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ได้ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้ว ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัตินั้นได้ไม่ปิดบังไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัตินั้นได้แล้วไม่ปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๒๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาติเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัตินั้นได้แล้วไม่ปิดบังในภายหลังอาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัตินั้นได้ปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๒๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาติเสสหลายตัว คืออาบัติบางอย่างเธอระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัตินั้น ได้ปิดบังไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัตินั้นได้ไม่ปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๒๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเชอระลึกได้ บางอย่าง
ระลึกไม่ได้ ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เชอ
สึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน
ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้ปิดบังไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ไม่
ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้ปิดบังในภายหลัง ฟังให้
ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่
ภิกษุนั้น.

[๕๒๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบาง
อย่าง ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เชอสึกแล้ว
อุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิด
บังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน
ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง ฟังให้ปริวาสในกองอาบัติ
ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๒๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติ
บางอย่าง ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เชอสึกแล้ว
อุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่
ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อ

ก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

[๕๒๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง อาบัติสังฆาติเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบาง อย่าง ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอสึกแล้ว อุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบัง อาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตาม ที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

[๕๒๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง อาบัติสังฆาติเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบาง อย่าง ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอสึกแล้ว อุปสมบทใหม่ ไม่สงสัยในอาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัย ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อ ก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกอง อาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

สิกขาเป็นสามเณร

[๕๒๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง อาบัติสังฆาติเสสหลายตัว ไม่ได้ปิดบังไว้แล้วสิกขาเป็นสามเณร เธอ อุปสมบทใหม่ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่ได้ปิดบังไว้แล้วสึกบวชเป็นสามเณร เธอ
อุปสมบทใหม่ ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่
ปิดบังไว้ครั้งหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้แล้วสึกบวชเป็นสามเณร เธออุปสมบท
ใหม่ ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้
ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้แล้วสึกบวชเป็นสามเณร เธออุปสมบท
ใหม่ ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้
ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอสึกบวชเป็น
สามเณรแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบัง
อาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิด
บังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้
ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอสึกบวช
เป็นสามเณรแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่

ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน
ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบัง
ไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เชอสิกขา
เป็นสามเณรแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิด
บังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่
ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบัง
ไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เชอสิกขาเป็น
สามเณรแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติ
เหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติ
เหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน
และหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเธอรู้ อาบัติบางอย่างไม่รู้
ปิดบังอาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เชอสิกขาเป็นสามเณรแล้ว
อุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดเธอรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติ
เหล่านั้นแล้วไม่ปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดเธอไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อ

ก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วไม่ปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเธอรู้ อาบัติบางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอสึกบวชเป็นสามเณรแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดเธอรู้แล้วปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วไม่ปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดเธอไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายด้วย คือ อาบัติบางอย่างเธอรู้ อาบัติบางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอสึกบวชเป็นสามเณรแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดเธอรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดเธอไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วไม่ปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเธอรู้ อาบัติบางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอสึกบวชเป็นสามเณรแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดเธอรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดเธอไม่รู้ ไม่ได้ปิดบังไว้

เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเธอระลึกได้ อาบัติบางอย่างระลึกไม่ได้ ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอสึกบวชเป็นสามเณรแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดระลึกได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้ไม่ปิดบังไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้ไม่ปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสไม่กองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเธอระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอสึกบวชเป็นสามเณรแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้ไม่ปิดบังไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นใดปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเธอระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอสึกบวช

เป็นสามเณรแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัตินั้นได้ปิดบังไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัตินั้นได้ ไม่ปิดบังในภายหลังพึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอสึกบวชเป็นสามเณรแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัตินั้นได้แล้วปิดบังไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ไม่ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัตินั้นได้ปิดบังไว้ในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอสึกบวชเป็นสามเณรแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดสงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัตินั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัตินั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง
ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอถือบวชเป็นสามเณร
แล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัย
ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อ
ก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกอง
อาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง
ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอถือบวชเป็นสามเณร
แล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัย
ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัย ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อ
ก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกอง
อาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง
ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอถือบวชเป็นสามเณร
แล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัย
ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัย ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อ
ก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้น ในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกอง
อาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

วิกลจริต

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอเกิดวิกลจริต ครั้นหายแล้ว
ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอเกิดวิกลจริต ครั้นหายแล้ว
ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งหลัง
แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้ เธอเกิดวิกลจริต ครั้นหายแล้ว ไม่ปิด
บังอาบัติเหล่านั้น พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน
แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้ เธอเกิดวิกลจริต ครั้นหายแล้ว ปิดบัง
อาบัติเหล่านั้น พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและ
หลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอเกิดวิก
ลจริต ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติ
เหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติ
เหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน
แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ปิดบังไว้บ้าง เธอเกิดวิกลจริต
ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่า
นั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่า
นั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและ
หลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอเกิดวิกลจริต
ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่านั้น
ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่า
นั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและ
หลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอเกิดวิกล
จริต ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติ
เหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติ
เหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน
และหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเธอรู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบัง
อาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอเกิดวิกลจริต ครั้นหายแล้ว อาบัติ

เหล่าใครรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นไม่ปิดบังในภายหลัง
อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นไม่ปิดบังในภายหลัง
พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัต
แก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเธอรู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบัง
อาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอเกิดวิกลจริต ครั้นหายแล้ว อาบัติ
เหล่าใครรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นไม่ปิดบังไว้ในภายหลัง
อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นปิดบังในภายหลัง
พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้ว
ให้มานัต แก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว คือ อาบัติบางอย่างเธอรู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบัง
อาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอเกิดวิกลจริต ครั้นหายแล้ว อาบัติ
เหล่าใครรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังไว้ในภายหลัง
อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นไม่ปิดบัง
ไว้ในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและ
หลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเธอรู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติ
ที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอเกิดวิกลจริต ครั้นหายแล้ว อาบัติ

เหล่าใดรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังไว้ในภายหลัง
อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังไว้ใน
ภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง
แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างระลึกรู้ได้ บางอย่างระลึกรู้ไม่ได้ปิดบัง
อาบัติที่ระลึกรู้ได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกรู้ไม่ได้ เธอเกิดวิกลจริต ครัน
หายแล้ว อาบัติเหล่าใดระลึกรู้ได้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกรู้อาบัติ
เหล่านั้นได้ ไม่ปิดบังไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกรู้ไม่ได้ ไม่ได้ปิดบัง
ไว้เมื่อก่อน ระลึกรู้อาบัติเหล่านั้นได้ ไม่ปิดบังในภายหลัง พึงให้
ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่งภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเธอระลึกรู้ได้ บางอย่างระลึกรู้ไม่ได้
ปิดบังอาบัติที่ระลึกรู้ได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกรู้ไม่ได้ เธอเกิดวิกลจริต
ครันหายแล้ว อาบัติเหล่าใดระลึกรู้ได้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกรู้อาบัติ
เหล่านั้นได้ ไม่ปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกรู้ไม่ได้ ไม่ได้ปิดบัง
ไว้เมื่อก่อน ระลึกรู้อาบัติเหล่านั้น ได้แล้วปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาส
ในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเธอระลึกรู้ได้ บางอย่างระลึกรู้ไม่ได้

ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอเกิดวิกลจริต
ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้ว ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึก
อาบัติเหล่านั้นได้แล้วปิดไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ ไม่ได้
ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้ ไม่ปิดบังในภายหลัง ฟังให้
ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่
ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเธอระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้
ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอเกิดวิกลจริต
ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึก
อาบัติเหล่านั้นได้แล้วปิดบังไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ ไม่
ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้วปิดบังไว้ในภายหลัง
ฟังให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัต
แก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง
ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอเกิดวิกลจริต ครั้นหาย
แล้ว อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติ
เหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัย
ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง ฟังให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิด
บังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนกิริยาทั้งหลาย อนึ่ง กิริยาในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง
ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอเกิดวิกลจริต ครั้น
หายแล้ว อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบัง
อาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน
ไม่สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตาม
ที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่กิริยานั้น

ดูก่อนกิริยาทั้งหลาย อนึ่ง กิริยาในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง
ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอเกิดวิกลจริต ครั้น
หายแล้ว อาบัติเหล่าใดไม่สงสัย ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัย ปิดบัง
อาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัย ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน
ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ
ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่กิริยานั้น

ดูก่อนกิริยาทั้งหลาย อนึ่ง กิริยาในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง
ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอเกิดวิกลจริต ครั้น
หายแล้ว อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัติ
เหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัย
ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบัง
ไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่กิริยานั้น .

มีจิตฟุ้งซ่าน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆา-
ทิสหลายตัว ไม่ได้ปิดบังไว้ เขามีจิตฟุ้งซ่าน ครั้นหายแล้ว ไม่
ปิดบังอาบัติเหล่านั้น ฟังให้มานัดแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่งภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆา-
ทิสหลายตัว ไม่ได้ปิดบังไว้ เขามีจิตฟุ้งซ่าน ครั้นหายแล้ว ปิดบัง
อาบัติเหล่านั้น ฟังให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งหลัง
แล้วให้มานัดแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่งภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆา-
ทิสหลายตัว ปิดบังไว้ เขามีจิตฟุ้งซ่าน ครั้นหายแล้ว ไม่ปิดบังอาบัติ
เหล่านั้น ฟังให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้
มานัดแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่งภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆา-
ทิสหลายตัว ปิดบังไว้ เขามีจิตฟุ้งซ่าน ครั้นหายแล้ว ปิดบังอาบัติ
เหล่านั้น ฟังให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง
แล้วให้มานัดแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆา-
ทิสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เขามีจิตฟุ้งซ่าน
ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้น
ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่า
นั้นในภายหลัง ฟังให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน
และให้มานัดแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ปิดบังไว้บ้าง เธอมีจิตฟุ้งซ่าน
ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้น
นั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้น
นั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและ
หลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอมีจิตฟุ้งซ่าน
ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่านั้น
ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้น
ในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง
แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอมีจิตฟุ้งซ่าน
ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดไม่ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่านั้นใน
ภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่านั้นใน
ภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง
แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเธอรู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติ
ที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอมีจิตฟุ้งซ่าน ครั้นหายแล้ว อาบัติ

เหล่าใดเธอรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นไม่ปิดบังในภายหลัง
อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นไม่ปิดบังในภายหลัง
พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัต
แก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเธอรู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติที่รู้
ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอมีจิตฟุ้งซ่าน ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดเธอ
รู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นไม่ปิดบังในภายหลัง อาบัติ
เหล่าใดไม่รู้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังในภายหลัง
พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้ว
ให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเธอรู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติ
ที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอมีจิตฟุ้งซ่าน ครั้นหายแล้ว อาบัติ
เหล่าใดเธอรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังไว้ใน
ภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นไม่
ปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและ
หลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเธอรู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติ
ที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอมีจิตฟุ้งซ่าน ครั้นหายแล้ว อาบัติ

เหล่าใดเธอรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังไว้ใน
ภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้ว
ปิดบังไว้ในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน
และหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเธอระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้
ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอมีจิตฟุ้งซ่าน
ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึก
อาบัติเหล่านั้นได้ ไม่ปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ ไม่ได้
ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้ ไม่ปิดบังในภายหลัง พึงให้
ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเธอระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้
ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอมีจิตฟุ้งซ่าน
ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติ
เหล่านั้นได้ ไม่ปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ ไม่ได้ปิดบัง
ไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้วปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาส
ในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเธอระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้
ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอมีจิตฟุ้งซ่าน

ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดระลึกได้ แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึก
อาบัติเหล่านั้นได้แล้วปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ ไม่ได้
ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้ว ไม่ปิดบังในภายหลัง พึง
ให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่
ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้
ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เขมิจิตฟุ้งซ่าน
ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติ
เหล่านั้นได้แล้วปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ ไม่ได้ปิดบัง
ไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้ แล้วปิดบังในภายหลัง พึงให้
ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่
ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง
ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เขมิจิตฟุ้งซ่าน ครั้น
หายแล้ว อาบัติเหล่าใดไม่สงสัย ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิด
บังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัย ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน
ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ
ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง
ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เขมิจิตฟุ้งซ่าน ครั้น
หายแล้ว อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบัง
อาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน
ไม่สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตาม
ที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง
ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เขมิจิตฟุ้งซ่าน ครั้น
หายแล้ว อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัติ
เหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัย ไม่ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัย
ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิด
บังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง
ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เขมิจิตฟุ้งซ่าน ครั้น
หายแล้ว อาบัติเหล่าใดไม่สงสัย ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบัง
อาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัย ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน
ไม่สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่
ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

กระสับกระส่ายเพราะเวทนา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอกระสับกระส่ายเพราะเวทนา
ครั้นหายแล้ว ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอกระสับกระส่ายเพราะเวทนา
ครั้นหายแล้ว ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่
ปิดบังไว้ครั้งหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้ เธอกระสับกระส่ายเพราะเวทนา ครั้น
หายแล้ว ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิด
บังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้ เธอกระสับกระส่ายเพราะเวทนา ครั้น
หายแล้ว ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบัง
ไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอกระสับ
กระส่ายเพราะเวทนา ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน
ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน

ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เชอกระสับกระส่ายเพราะเวทนา ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เชอกระสับกระส่ายเพราะเวทนา ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เชอกระสับกระส่ายเพราะเวทนา ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเขารู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติ
ที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เขอกระสับกระส่ายเพราะเวทนา ครั้นหาแล้ว
อาบัติเหล่าใดรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นไม่ปิดบังไว้ใน
ภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่รู้ ไม่ได้ปิดบังเมื่อก่อน อาบัติเหล่านั้นไม่
ปิดบังไว้ในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน
แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเขารู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติ
ที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เขอกระสับกระส่ายเพราะเวทนา ครั้นหาแล้ว
อาบัติเหล่าใดรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นไม่ปิดบังในภาย
หลัง อาบัติเหล่าใดไม่รู้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้ว
ปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน
และหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายด้วย อาบัติบางอย่างเขารู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติ
ที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เขอกระสับกระส่ายเพราะเวทนา ครั้นหา
แล้ว อาบัติเหล่าใดรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบัง
ไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้น
ไม่ปิดบังในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน
และหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเขารู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติ
ที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เขอกระสับกระส่ายเพราะเวทนา ครั้นหายแล้ว
อาบัติเหล่าใดรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังไว้ใน
ภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นแล้ว
ปิดบังไว้ในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน
และหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเขอระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้
ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เขอกระสับกระส่าย
เพราะเวทนา ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อ
ก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้วปิดบังไว้ในภายหลัง อาบัติเหล่าใด
ระลึกไม่ได้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้ ไม่ปิดบัง
ในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้ว
ให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างเขอระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้
ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ได้ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เขอกระสับ
กระส่ายเพราะเวทนา ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้ว ได้ปิดบัง
ไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้ว ปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใด

ระลึกได้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้ว ปิดบังใน
ภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง
แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้
ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เกรงระสับกระส่าย
เพราะเวทนา ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้ว ได้ปิดบังไว้เมื่อ
ก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้วปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึก
ไม่ได้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้ไม่ปิดบังในภาย
หลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้ว
ให้มานัต แก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว อาบัติบางอย่างระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้
ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เกรงระสับกระส่าย
เพราะเวทนา ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อ
ก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้วปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึก
ไม่ได้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้วปิดบังใน
ภายหลัง พึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง
แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง

ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เชอกระสับกระส่ายเพราะ
เวทนา ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่
สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบัง
ไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง ฟังให้ปริวาส
ในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อน แล้วให้มานัดแก้ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง
ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เชอกระสับกระส่ายเพราะ
เวทนา ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่
สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบัง
ไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง ฟังให้ปริวาสใน
กองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัดแก้ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่งภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง
ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เชอกระสับกระส่ายเพราะ
เวทนา ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่
สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้
เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง ฟังให้ปริวาสใน
กองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัดแก้ภิกษุนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง

ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอกระสับกระส่ายเพราะ
เวทนา ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่
สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้
เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงให้ปริวาสในกอง
อาบัติ ตามที่ปิดบังไว้ครั้งก่อนและหลัง แล้วให้มานัตแก่ภิกษุนั้น.

มานัตหนึ่งร้อย จบ

สโมธานปริวาส

สีกอุปสมบทใหม่

[๕๒๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่ได้ปิดบังไว้แล้ว
สีก เธออุปสมบทใหม่ ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงชักภิกษุนั้นเข้าหา
อาบัติเดิม.

[๕๓๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่ได้ปิดบังไว้แล้ว
สีก เธออุปสมบทใหม่ ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงชักภิกษุนั้นเข้าหา
อาบัติเดิม และพึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติ
ตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๓๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ปิดบังไว้แล้วสีก
เธออุปสมบทใหม่ ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติ

เดิม และพึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตาม
ที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๓๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ปิดบังไว้แล้วสึก
เธออุปสมบทใหม่ ปิดบังอาบัติเหล่านั้น พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม
และพึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตาม
ที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๓๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ปิดบังไว้บ้าง ไม่
ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้
เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบัง
ไว้เมื่อก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงชักภิกษุนั้นเข้าหา
อาบัติเดิม และพึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติ
ตาม
ที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๓๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ปิดบังไว้บ้าง ไม่
ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อ
ก่อน ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้
เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติ
เดิม และพึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตาม
ที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๓๕] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่ได้ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และพึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๓๖] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และพึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๓๗] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง อาบัติบางอย่างเธอรู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดรู้แล้ว ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นไม่ปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่รู้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้นไม่ปิดบังในภายหลัง พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และ

พึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้
แก่เธอ.

[๕๓๘] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง อาบัติบางอย่างเธอ
รู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอสึกแล้ว
อุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้น
ไม่ปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติ
เหล่านั้นแล้วปิดบังในภายหลัง พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และพึงให้
ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่
เธอ.

[๕๓๙] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง อาบัติบางอย่างเธอ
รู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอสึกแล้ว
อุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้น
แล้วปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดไม่รู้ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติ
เหล่านั้น ไม่ปิดบังในภายหลัง พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และพึงให้
ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๔๐] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง อาบัติบางอย่างเธอ
รู้ บางอย่างไม่รู้ ปิดบังอาบัติที่รู้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ไม่รู้ เธอสึกแล้ว.
อุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดรู้แล้วได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน รู้อาบัติเหล่านั้น

แล้วปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่านี้ไม่รู้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน
รู้อาบัติเหล่านั้นแล้วปิดบังในภายหลัง ฟังชกภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม
และฟังให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบัง
ไว้แก่เธอ

[๕๔๑] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง อาบัติบางอย่างเธอ
ระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติ
ที่ระลึกไม่ได้ เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่านี้ระลึกได้แล้วได้
ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้วไม่ปิดบังในภายหลัง อาบัติ
เหล่านี้ระลึกไม่ได้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้
ไม่ปิดบังในภายหลัง ฟังชกภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และฟังให้ปริวาส
ประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๔๒] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง อาบัติบางอย่างเธอ
ระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติ
ที่ระลึกไม่ได้ เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่านี้ระลึกได้แล้วได้
ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้ ไม่ปิดบังในภายหลัง อาบัติ
เหล่านี้ระลึกไม่ได้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้ว
ปิดบังในภายหลัง ฟังชกภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และฟังให้ปริวาส
ประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๔๓] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง อาบัติบางอย่างเธอระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วได้ ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้วปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้วไม่ได้ปิดบังในภายหลัง พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และพึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ

[๕๔๔] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง อาบัติบางอย่างเธอระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้ ปิดบังอาบัติที่ระลึกได้ ไม่ปิดบังอาบัติที่ระลึกไม่ได้ เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดระลึกได้แล้วได้ ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้แล้วปิดบังในภายหลัง อาบัติเหล่าใดระลึกไม่ได้ ไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ระลึกอาบัติเหล่านั้นได้ปิดบังในภายหลัง พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และพึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ

[๕๔๕] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่สงสัยในอาบัติบ้างอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใด

สงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง
พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และพึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อน
เข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๔๖] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาติเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่สงสัยในอาบัติ
บ้างอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบัง
อาบัติที่สงสัย เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบัง
ไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใด
สงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง
พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และพึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อน
เข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๔๗] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาติเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่สงสัยในอาบัติ
บ้างอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบัง
อาบัติที่สงสัย เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบัง
ไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใด
สงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง
พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และพึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อน
เข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

[๕๔๘] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาติเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่สงสัยในอาบัติ

บางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบัง
อาบัติที่สงสัย เธอสึกแล้วอุปสมบทใหม่ อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบัง
ไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัตินั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใด
สงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัตินั้นในภายหลัง
พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และพึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อน
เข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่เธอ.

สึกบวชเป็นสามเณร

[๕๔๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่างไม่ได้ปิดบังไว้แล้ว
สึกบวชเป็นสามเณร.....

เกิดวิกลจริต

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่ได้ปิดบังไว้ เกิดวิกลจริต.....

มีจิตฟุ้งซ่าน

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่ได้ปิดบังไว้ เป็นผู้มึน
ฟุ้งซ่าน.....

กระสับกระส่ายเพราะเวทนา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่ปิดบังไว้ กระสับกระส่าย เพราะเวทนา...

...อาบัติเธอปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง พึงให้พิสดาร เหมือนปริวาส

...อาบัติบางอย่างรู้ บางอย่างไม่รู้....

...อาบัติบางอย่างระลึกได้ บางอย่างระลึกไม่ได้....

...ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง ปิดบังอาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอกระสับกระส่ายเพราะเวทนา ครั้นหายแล้ว อาบัติเหล่าใดเธอไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดเธอสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง....

...อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ได้ปิดบังอาบัติเหล่านั้น ในภายหลัง....

...อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง....

...อาบัติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบัง
อาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่
สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง พึงชักภิกษุนั้นเข้าหาอาบัติเดิม และ
พึงให้ปริวาสประมวลอาบัติตัวก่อนเข้าด้วยกัน เพื่ออาบัติตามที่ปิดบังไว้
แก่ภิกษุนั้น .

กรรมานัตเป็นต้น

[๕๕๐] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กรรม
มานัต....

[๕๕๑] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กำลัง
ประพฤติมานัต ....

[๕๕๒] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กรรม
อัพทานต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่ได้ปิดบังไว้แล้วสัก....

ภิกษุผู้กรรมานัต ภิกษุผู้ประพฤติมานัต และภิกษุกรรมอัพทาน
พึงให้พิสคารเหมือนภิกษุอยู่ปริวาส ฉะนั้น.

กรรมอัพทานสักบวชเป็นสามเณร

[๕๕๓] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กรรม
อัพทาน ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่ปิดบังไว้แล้ว
สักบวชเป็นสามเณร.....

ควรรักษาเกิดวิกลจริต

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรรักษา
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่ได้ปิดบังไว้ เกิดวิกลจริต....

ควรรักษาผู้มีจิตฟุ้งซ่าน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรรักษา
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่ได้ปิดบังไว้ มีจิตฟุ้งซ่าน.....

ควรรักษากระสับกระส่ายเพราะเวทนา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ควรรักษา
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่ปิดบังไว้ กระสับกระส่าย
เพราะเวทนา....

...อาบัติของภิกษุนั้นปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง... อาบัติ
บางอย่างรู้ บางอย่างไม่รู้... อาบัติบางอย่างระลึกได้ บางอย่างระลึก
ไม่ได้... ไม่สงสัยในอาบัติบางอย่าง สงสัยในอาบัติบางอย่าง ปิดบัง
อาบัติที่ไม่สงสัย ไม่ปิดบังอาบัติที่สงสัย เธอกระสับกระส่ายเพราะเวทนา
ครั้งนั้นแล้ว อาบัติเหล่าใดเธอไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัย
ไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อ
ก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง... อาบัติเหล่าใดไม่
สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยไม่ปิดบังอาบัติเหล่านั้นในภายหลัง
อาบัติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบังอาบัติเหล่านั้น

ในภายหลัง... อَابัตติเหล่าใดไม่สงสัยได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบัง
อَابัตติเหล่านั้นในภายหลัง อَابัตติเหล่าใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน
ไม่สงสัยไม่ปิดบังอَابัตติเหล่านั้นในภายหลัง... อَابัตติเหล่าใดไม่สงสัยได้
ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบังอَابัตติเหล่านั้นในภายหลัง อَابัตติเหล่า
ใดสงสัยไม่ได้ปิดบังไว้เมื่อก่อน ไม่สงสัยปิดบังอَابัตติเหล่านั้นในภายหลัง
พึงชักภิกษุ^๑นั้นเข้าหาอَابัตติเดิม และพึงให้ปริวาสประมวลอَابัตติตัวก่อนเข้า
ด้วยกัน เพื่ออَابัตติตามที่ปิดบังไว้แก่ภิกษุ^๑นั้น.

[๕๕๔] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง
อَابัตติสังฆาติเสสหลายตัว มีประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้แล้วสัก.... ไม่มี
ประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้แล้วสัก.... อَابัตติมีชื่ออย่างเดียวกัน ไม่ได้
ปิดบังไว้แล้วสัก.... อَابัตติมีชื่อต่าง ๆ กัน ไม่ได้ปิดบังไว้แล้วสัก...
อَابัตติเป็นสภาคัน ไม่ได้ปิดบังไว้แล้วสัก.... อَابัตติไม่เป็นสภาคัน
ไม่ได้ปิดบังไว้แล้วสัก.... อَابัตติกำหนดได้ ไม่ได้ปิดบังไว้แล้วสัก....
อَابัตติเจือกัน ไม่ได้ปิดบังไว้แล้วสัก....

ให้มานัตแก่ภิกษุ ๒ รูป

[๕๕๕] ภิกษุ ๒ รูป ต้องอَابัตติสังฆาติเสส พวกเธอมีความเห็น
ว่าเป็นอَابัตติสังฆาติเสส รูปหนึ่งปิดบังไว้ รูปหนึ่งไม่ปิดบังไว้ รูปใด
ปิดบังไว้ พึงให้รูปนั้นแสดงอَابัตติทุกกฏ และให้ปริวาสในกองอَابัตติ
ตามที่ปิดบังไว้แก่รูปที่ปิดบังนั้น แล้วให้มานัตแก่ภิกษุทั้งสองรูป.

[๕๕๖] ภิกษุ ๒ รูป ต้องอาบัติสังฆาทิเสส พวกเธอสงสัยในอาบัติสังฆาทิเสส รูปหนึ่งปิดบังไว้ รูปหนึ่งไม่ได้ปิดบังไว้ รูปใดปิดบังไว้ พึงให้รูปนั้นแสดงอาบัติทุกกฏ และพึงให้ปริวาสในกองอาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่รูปที่ปิดบังนั้น แล้วให้มานัตแก่ภิกษุทั้งสองรูป.

[๕๕๗] ภิกษุ ๒ รูป ต้องอาบัติสังฆาทิเสส พวกเธอมีความเห็นในอาบัติสังฆาทิเสสว่าเป็นอาบัติเจือกัน รูปหนึ่งปิดบังไว้ รูปหนึ่งไม่ได้ปิดบังไว้ รูปใดปิดบังไว้ พึงให้รูปนั้นแสดงอาบัติทุกกฏ และพึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้แก่รูปที่ปิดบังนั้น แล้วให้มานัตแก่ภิกษุทั้งสองรูป.

[๕๕๘] ภิกษุ ๒ รูป ต้องอาบัติเจือกัน พวกเธอมีความเห็นในอาบัติเจือกันว่าเป็นอาบัติสังฆาทิเสส รูปหนึ่งปิดบังไว้ รูปหนึ่งไม่ได้ปิดบังไว้ รูปใดปิดบังไว้ พึงให้รูปนั้นแสดงอาบัติทุกกฏ และพึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้แก่รูปที่ปิดบังนั้น แล้วให้มานัตแก่ภิกษุทั้งสองรูป.

[๕๕๙] ภิกษุ ๒ รูป ต้องอาบัติเจือกัน พวกเธอมีความเห็นในอาบัติเจือกันว่าเป็นอาบัติเจือกัน รูปหนึ่งปิดบังไว้ รูปหนึ่งไม่ได้ปิดบังไว้ รูปใดปิดบังไว้ พึงให้รูปนั้นแสดงอาบัติทุกกฏ และพึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้แก่รูปที่ปิดบังนั้น แล้วให้มานัตแก่ภิกษุทั้งสองรูป.

[๕๖๐] ภิกษุ ๒ รูป ต้องลหุกาบัติล้วน พวกเธอมีความเห็นในลหุกาบัติล้วนว่าเป็นอาบัติสังฆาทิเสส รูปหนึ่งปิดบังไว้ รูปหนึ่ง

ไม่ได้ปิดบังไว้ รูปใดปิดบังไว้ พึงให้รูปนั้นแสดงอาบัติทุกกฏ พึงปรับทั้งสองรูปตามธรรม.

[๕๖๑] ภิกษุ ๒ รูป ต้องลหุกาบัติล้วน พวกเธอมีความเห็นในลหุกาบัติล้วนว่า เป็นลหุกาบัติล้วน รูปหนึ่งปิดบังไว้ รูปหนึ่งไม่ได้ปิดบังไว้ รูปใดปิดบังไว้ พึงให้รูปนั้นแสดงอาบัติทุกกฏ พึงปรับทั้งสองรูปตามธรรม.

[๕๖๒] ภิกษุ ๒ รูป ต้องอาบัติสังฆาติเสส พวกเธอมีความเห็นในอาบัติสังฆาติเสสว่า เป็นอาบัติสังฆาติเสส รูปหนึ่งคิดว่า จักบอก รูปหนึ่งคิดว่า จักไม่บอก เธอปิดบังไว้ถึงยามหนึ่งบ้าง ปิดบังไว้ถึงสองยามบ้าง ปิดบังไว้ถึงสามยามบ้าง เมื่ออรุณขึ้นแล้วเป็นอันปิดบังอาบัติ รูปใดปิดบังไว้ พึงให้รูปนั้นแสดงอาบัติทุกกฏ และให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้แก่รูปที่ปิดบังนั้น แล้วให้มานัตแก่ภิกษุทั้งสองรูป.

[๕๖๓] ภิกษุ ๒ รูป ต้องอาบัติสังฆาติเสส พวกเธอมีความเห็นในอาบัติสังฆาติเสสว่า เป็นอาบัติสังฆาติเสส จึงไปด้วยคิดว่าจักบอก รูปหนึ่งเกิดความลบหลู่ขึ้นในระหว่างทางว่า จักไม่บอก เธอปิดบังไว้ถึงยามหนึ่งบ้าง ปิดบังไว้ถึงสองยามบ้าง ปิดบังไว้ถึงสามยามบ้าง เมื่ออรุณขึ้นแล้ว เป็นอันปิดบังอาบัติ รูปใดปิดบังไว้ พึงให้รูปนั้นแสดงอาบัติทุกกฏ และให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้แก่รูปที่ปิดบังนั้น แล้วให้มานัตแก่ภิกษุทั้งสองรูป.

[๕๖๔] ภิกษุ ๒ รูป ต้องอาบัติสังฆาทิเสส พวกเธอมีความเห็นในอาบัติสังฆาทิเสสว่า เป็นอาบัติสังฆาทิเสส แล้วเกิดวิกลจริต ภายหลังหายวิกลจริตแล้ว รูปหนึ่งปิดบังไว้ รูปหนึ่งไม่ได้ปิดบังไว้ รูปใดปิดบังไว้ พึงให้รูปนั้นแสดงอาบัติทุกกฏ และพึงให้ปริวาสในกองอาบัติตามที่ปิดบังไว้แก่รูปที่ปิดบังนั้น แล้วให้มานัตแก่ภิกษุทั้งสองรูป.

[๕๖๕] ภิกษุ ๒ รูป ต้องอาบัติสังฆาทิเสส พวกเธอเมื่อปาติโมกข์กำลังแสดงอยู่ กล่าวอย่างนี้ว่า พวกข้าพเจ้าทราบเดี๋ยวนี้เองแล้ว ได้ยินว่า ธรรมเมื่อนี้มาในสูตร นับเนื่องในสูตร มาสู่อุเทศทุกกึ่งเดือน พวกเธอมีความเห็นในอาบัติสังฆาทิเสสว่า เป็นอาบัติสังฆาทิเสส รูปหนึ่งปิดบังไว้ รูปหนึ่งไม่ได้ปิดบังไว้ รูปใดปิดบังไว้ พึงให้รูปนั้นแสดงอาบัติทุกกฏ และพึงให้ปริวาสในกองอาบัติ ตามที่ปิดบังไว้แก่รูปที่ปิดบังนั้น แล้วให้มานัตแก่ภิกษุทั้งสองรูป.

ภิกษุไม่หมดจดจากอาบัติเดิม ๕ หมวด

หมวดที่ ๑

[๕๖๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจื่อกันบ้าง เธอขอสมุทธานปริวาสเพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้สมุทธานปริวาสเพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลังอยู่

ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้มานัตโดยไม่เป็นกรรม อphanโดยไม่เป็นกรรม คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นยังไม่หมดจดจากอาบัติเหล่านั้น

หมวดที่ ๒

[๕๖๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคันบ้าง ไม่เป็นสภาคันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น กะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลังอยู่ปริวาสต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้มานัตโดยไม่เป็นกรรม อphanโดยไม่เป็นกรรม คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นยังไม่หมดจดจากอาบัติเหล่านั้น.

หมวดที่ ๓

[๕๖๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่าง

เดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น กะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลัง อยู่ปริวาสต้องอาบัติสังฆาติเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบัง ไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ ในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาส โดยกรรม ให้มานัตโดยไม่เป็นกรรม อphanโดยไม่เป็นกรรม คู่ก่อน กิษุทั้งหลาย กิษุณั้นยังไม่หมดจดจากอาบัติเหล่านั้น.

หมวดที่ ๔

[๕๖๕] คู่ก่อนกิษุทั้งหลาย อนึ่ง กิษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง อาบัติสังฆาติเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่าง เดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น กะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลัง อยู่ปริวาสต้องอาบัติสังฆาติเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ไม่ได้ ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็น กรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้ มานัตโดยไม่เป็นกรรม อphanโดยไม่เป็นกรรม คู่ก่อนกิษุทั้งหลาย กิษุณั้นยังไม่หมดจดจากอาบัติเหล่านั้น.

หมวดที่ ๕

[๕๗๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่าง
เดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง
กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น
กะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลัง
อยู่ปริวาสต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ปิดบัง
ไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์
ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม
ไม่กำริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสในกรรม ให้มานัตโดยไม่ใช่
เป็นกรรม อphanโดยไม่ใช่เป็นกรรม คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นยัง
ไม่หมดจดจากอาบัติเหล่านั้น.

หมวดที่ ๖

[๕๗๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่าง
เดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง
กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น
กะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลัง
อยู่ปริวาสต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ
ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่อ
อาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติใน

ระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธาน
ปรีวาสโดยกรรม ให้มานัตโดยไม่เป็นกรรม อัพทานโดยไม่เป็นกรรม
คูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นยังไม่หมดจดจากอาบัติเหล่านั้น.

หมวดที่ ๗

[๕๗๒] คูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่าง
เดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง
กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปรีวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น
กะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปรีวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลัง
อยู่ปรีวาสต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มี
ประมาณบ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง
ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปรีวาส
โดยกรรม ให้มานัตโดยไม่เป็นกรรม อัพทานโดยไม่เป็นกรรม คูก่อน
ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นยังไม่หมดจดจากอาบัติเหล่านั้น.

หมวดที่ ๘

[๕๗๓] คูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่าง
เดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง
กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปรีวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น
กะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปรีวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลัง

อยู่ปริวาสต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายด้วยในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้มานัตโดยไม่เป็นกรรม อพทานโดยไม่เป็นกรรม คุณก่อนกิกษุทั้งหลาย กิกษุนั้นยังไม่หมดจดจากอาบัติเหล่านั้น.

หมวดที่ ๕

[๕๗๔] คุณก่อนกิกษุทั้งหลาย อนึ่ง กิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลังอยู่ปริวาสต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้มานัตโดยไม่เป็นกรรม อพทานโดยไม่เป็นกรรม คุณก่อนกิกษุทั้งหลาย กิกษุนั้นยังไม่หมดจดจากอาบัติเหล่านั้น.

กิกษุไม่หมดจดจากอาบัติเดิม ๕ หมวด จบ

ภิกษุหมดจดจากอาบัติเดิม ๕ หมวด

หมวดที่ ๑

[๕๗๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจื่อกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาสเพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นกรรมไม่กำริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้มนัตโดยกรรม อphanโดยกรรม คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นหมดจดแล้วจากอาบัติเหล่านั้น.

หมวดที่ ๒

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียวกัน มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจื่อกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาสเพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาสเพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหา

อาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ
ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้มนัตโดยกรรม อphan
โดยกรรม คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นหมดจดแล้วจากอาบัติเหล่านั้น

หมวดที่ ๓

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียว
กันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง
กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาสเพื่ออาบัติเหล่านั้น
กะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบัง
ไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง
ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาส
โดยกรรม ให้มนัตโดยกรรม อphanโดยกรรม คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย
ภิกษุนั้นหมดจดแล้วจากอาบัติเหล่านั้น.

หมวดที่ ๔

[๕๗๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่อ
อย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาค
กันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาสเพื่ออาบัติ
เหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ

เธอกำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มี
ประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้ เธอขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง
ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาส
โดยกรรม ให้มานัตโดยกรรม อphanโดยกรรม คู่ก่อนกิกขุทั้งหลาย
กิกขุนั้นหมดจดแล้วจากอาบัติเหล่านั้น.

หมวดที่ ๕

คู่ก่อนกิกขุทั้งหลาย อนึ่ง กิกขุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียว
กันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง
กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น
กะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาสเพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลังอยู่
ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ปิดบัง
ไว้ เธอขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์
ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม
ไม่กำริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้มานัตโดย
กรรม อphanโดยกรรม คู่ก่อนกิกขุทั้งหลาย กิกขุนั้นหมดจดแล้ว
จากอาบัติเหล่านั้น.

หมวดที่ ๖

คู่ก่อนกิกขุทั้งหลาย อนึ่ง กิกขุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียว

กันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น กะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาสเพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลังอยู่ปริวาสต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้มานัตโดยกรรม อphanโดยกรรม คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นหมดจดแล้วจากอาบัติเหล่านั้น .

หมวดที่ ๗

[๕๗๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้มานัตโดยกรรม อphanโดยกรรม คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นหมดจดแล้วจากอาบัติเหล่านั้น .

หมวดที่ ๘

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นธรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยธรรม ให้มานัตโดยธรรม อphanโดยธรรม คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นหมดจดแล้วจากอาบัติเหล่านั้น.

หมวดที่ ๙

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม

เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ
ให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้มานัตโดยกรรม อphanโดยกรรม
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นหมดจดแล้วจากอาบัติเหล่านั้น

ภิกษุหมดจดจากอาบัติเดิม ๕ หมวด จบ

ภิกษุหมดจดจากอาบัติ

[๕๗๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียวก
กันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง
กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เชอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น
กะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ไม่ได้
ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์
สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันไม่เป็น
กรรม กำเริบ ไม่ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยไม่เป็นกรรม
เธอสำคัญว่าเรากำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง
มีประมาณ ไม่ปิดบังไว้ เธอตั้งอยู่ในภุมินัน ระลึกอาบัติในระหว่าง
บรรดาอาบัติตัวก่อนได้ ระลึกอาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวหลังได้
เธอคิดอย่างนี้ว่า เราแลต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง
ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาค
กันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เรานั้นขอ

สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เรานั้น เรานั้นกำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเรานั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันไม่เป็นกรรม กำเริบ ไม่ควรแก่ฐานะ ได้ให้สโมธานปริวาสโดยไม่เป็นกรรม เรานั้นสำคัญว่า เราอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ไม่ได้ปิดบังไว้ เรานั้นตั้งอยู่ในภูนี้นั้น ระลึกอาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อนได้ ระลึกอาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวหลังได้ โฉนหนอ เราพึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อน และเพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติด้วยหลัง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ พึงขอปริวาสโดยกรรม พึงขอมานัตโดยกรรม พึงขออัพทานโดยกรรมกะสงฆ์ ดังนี้ เธอจึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อน และเพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวหลัง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ขอ สโมธานปริวาสโดยกรรม ขอมานัตโดยกรรม ขออัพทานโดยกรรม กะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อน และเพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวหลัง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้มานัตโดยกรรม อัพทานโดยกรรม คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้น หมดจตแล้วจากอาบัติ เหล่านั้น.

[๕๗๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่าง
เดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง
กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เชอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น
กะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาสเพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลังอยู่
ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบัง
ไว้..... มีประมาณ ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เชอขอการชัก
เข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติ
เดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันไม่เป็นกรรม กำเรป ไม่
ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยไม่เป็นกรรม เธอสำคัญว่า เรา
กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ
ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เธอตั้งอยู่ในภุมินั้น ระลึกออาบัติใน
ระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อนได้ ระลึกออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัว
หลัง เธอคิดอย่างนี้ว่า เราแล ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มี
ประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกัน
บ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกัน
บ้าง เรานั้นได้ขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ได้
ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เรานั้น เรานั้นกำลังอยู่ปริวาส
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว ในระหว่าง มีประมาณ ปิดบังไว้บ้าง
ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง
กะสงฆ์ สงฆ์ชักเรานั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วย

กรรมอันไม่เป็นธรรม กำเริบ ไม่ควรแก่ฐานะ ได้ให้สโมธานปริวาส โดยไม่เป็นธรรม เรานั้นสำคัญว่าเรากำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เรานั้นตั้งอยู่ในภุมินั้น ระลึกอบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อนได้ ระลึกอบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวหลังได้ โฉนหนอ เราพึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อน และเพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวหลัง ด้วยกรรมอันเป็นธรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ พึงขอสโมธานปริวาสโดยธรรม พึงขอมานัตโดยธรรม พึงขออัphanโดยธรรมกะสงฆ์ ดังนี้ เธอขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อน และเพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวหลัง ด้วยกรรมอันเป็นธรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ขอ สโมธานปริวาสโดยธรรม ขอมานัตโดยธรรม ขออัphanโดยธรรม กะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อน และเพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวหลัง ด้วยกรรมอันเป็นธรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยธรรม ให้มานัตโดยธรรม อัphanโดยธรรม คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้น หมดจกแล้วจากอาบัติเหล่านั้น.

[๕๘๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น

กะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอกำลัง
อยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง ไม่มีประมาณ ไม่ได้
ปิดบังไว้... ไม่มีประมาณ ปิดบังไว้..... ไม่มีประมาณ ปิดบังไว้บ้าง
ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง
กะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรม
อันไม่เป็นกรรม กำริบ ไม่ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยไม่
เป็นกรรม เธอสำคัญว่าเรากำลังอยู่ปริวาส... ให้สโมธานปริวาสโดย
กรรม ให้มณัตโดยกรรม อพทานโดยกรรม คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย
ภิกษุนั้นหมดจดแล้วจากอาบัติเหล่านั้น .

[๕๘๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่อ
อย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาค
กันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่อ
อาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ
เธอกำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ
บ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม
เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติใน
ระหว่าง ด้วยกรรมอันไม่เป็นกรรม กำริบ ไม่ควรแก่ฐานะ ให้
สโมธานปริวาสโดยไม่เป็นกรรม เธอสำคัญว่า เรากำลังอยู่ปริวาส...
ให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้มณัตโดยกรรม อพทานโดยกรรม
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นหมดจดแล้วจากอาบัติเหล่านั้น .

[๕๘๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่อ
อย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาค
กันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติ
เหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ เธอ
กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง
ไม่มีประมาณบ้าง ปิดบังไว้ จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง
ด้วยกรรมอันไม่เป็นกรรม กำริบ ไม่ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาส
โดยไม่เป็นกรรม เธอสำคัญว่า เรากำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆา-
ติเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ปิดบังไว้
เธอตั้งอยู่ในภุมินัน ระลึกอาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อนได้ ระลึก
อาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวหลังได้ เธอคิดอย่างนี้ว่า เราเลต้อง
อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่อ
อย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาค
กันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เรานั้นได้ขอสโมธานปริวาส
เพื่อ อาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ได้ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้น
แก่เรานั้น เรานั้นกำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวใน
ระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ปิดบังไว้ จึงขอการชัก
เข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักเรานั้นเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันไม่เป็นกรรม กำริบ

ไม่ควรแก่ฐานะ ได้ให้สโมธานปริวาสโดยไม่เป็นธรรม เรานั้นสำคัญว่า
เรากำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ
บ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ปิดบังไว้ เรานั้นตั้งอยู่ในภุมินั้น ระลึกออาบัติ
ในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อนได้ ระลึกออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัว
หลังได้ โฉนหนอ เราพึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติใน
ระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อน และเพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัว
หลัง ด้วยกรรมอันเป็นธรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ พึงขอสโมธาน
ปริวาสโดยธรรม พึงขอมานัตโดยธรรม พึงขออัพทานโดยธรรมกะสงฆ์
ดังนี้ เธอจึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างบรรดา
อาบัติตัวก่อน และเพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวหลัง ด้วยกรรม
อันเป็นธรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ขอสโมธานปริวาสโดยธรรม
ขอมานัตโดยธรรม ขออัพทานโดยธรรมกะสงฆ์ สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติ
เดิม เพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อน และเพื่ออาบัติในระหว่าง
บรรดาอาบัติตัวหลัง ด้วยกรรมอันเป็นธรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ
ให้สโมธานปริวาสโดยธรรม ให้มานัตโดยธรรม อัพทานโดยธรรม
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นหมดจดแล้วจากอาบัติเหล่านั้น .

[๕๘๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสสหลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่อ
อย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาค
กันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือกันบ้าง เธอขอสโมธานปริวาส เพื่อ
อาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เธอ

เรากำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณ
บ้าง ไม่มีประมาณบ้าง ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง จึงขอการ
ชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ชักเราเข้าหา
อาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่าง ด้วยกรรมอันไม่เป็นกรรม กำริบ
ไม่ควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยไม่เป็นกรรม เราสำคัญว่าเรา
กำลังอยู่ปริวาส ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง
ไม่มีประมาณบ้าง ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เราตั้งอยู่ในภุมิณัน
ระลึกออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อนได้ ระลึกออาบัติในระหว่าง
บรรดาอาบัติตัวหลังได้ เธอก็คืออย่างนี้ว่า เราแต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส
หลายตัว มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณบ้าง มีชื่ออย่างเดียวกันบ้าง มีชื่อ
ต่างกันบ้าง เป็นสภาคกันบ้าง ไม่เป็นสภาคกันบ้าง กำหนดได้บ้าง เจือ
กันบ้าง เรานั้นได้ขอสโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นกะสงฆ์ สงฆ์
ได้ให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเหล่านั้นแก่เรานั้น เรานั้นกำลังอยู่ปริวาส
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณ
บ้าง ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง จึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม
เพื่ออาบัติในระหว่างกะสงฆ์ สงฆ์ได้ชักเรานั้นเข้าหาอาบัติเดิม เพื่อ
อาบัติในระหว่างด้วยกรรมอันไม่เป็นกรรม กำริบ ไม่ควรแก่ฐานะ ได้
ให้สโมธานปริวาสโดยไม่เป็นกรรม เรานั้นสำคัญว่า เรากำลังอยู่ปริวาส
ต้องอาบัติสังฆาทิเสสหลายตัวในระหว่าง มีประมาณบ้าง ไม่มีประมาณ
บ้าง ปิดบังไว้บ้าง ไม่ได้ปิดบังไว้บ้าง เรานั้นตั้งอยู่ในภุมิณัน ระลึก
อาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อนได้ ระลึกออาบัติในระหว่างบรรดา

อาบัติตัวหลังได้ โฉนหนอ เราพึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติ
ในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อน และเพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติ
ตัวหลัง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ พึงขอ
สโมธานปริวาสโดยกรรม พึงขอมานัตโดยกรรม พึงขออัพทานโดย
กรรมกะสงฆ์ ดังนี้ เธอจึงขอการชักเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติใน
ระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อน และเพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัว
หลัง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ขอสโมธาน
ปริวาสโดยกรรม ขอมานัตโดยกรรม ขออัพทานโดยกรรมกะสงฆ์
สงฆ์ชักเธอเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวก่อน
และเพื่ออาบัติในระหว่างบรรดาอาบัติตัวหลัง ด้วยกรรมอันเป็นกรรม
ไม่กำเริบควรแก่ฐานะ ให้สโมธานปริวาสโดยกรรม ให้มานัตโดยกรรม
อัพทานโดยกรรม คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นหมดจดแล้วจากอาบัติ
เหล่านั้น.

สมุจจยขันธกะ จบ

หัวข้อประจําขันธกะ

[๕๘๔] อาบัติไม่ได้ปิดบังไว้ ปิดบังไว้วันหนึ่ง ปิดบังไว้ ๒ วัน ๓ วัน ๔ วัน ๕ วัน ปักข์หนึ่ง ติบวันเป็นต้น หลายเดือน มหาสุทนต์ปริวาส เพื่ออาบัติทั้งหลาย ภิกษุสี่ก อาบัติมีประมาณ ภิกษุ ๒ รูป มีความสำคัญในอาบัตินั้น ๒ รูป มีความสงสัย มีความเห็นว่าเจือกัน มีความเห็นว่าเจือและไม่เจือกัน มีความเห็นในกองอาบัติไม่ล้วนเทียว และมีความเห็นว่าล้วนเช่นนั้นเหมือนกัน รูปหนึ่งปิดบัง รูปหนึ่งไม่ปิดบัง หลีกไป วิกลจริต กำลังแสดงปาติโมกข์ ความหมดจด และไม่หมดจด ในการชักเข้าหาอาบัติเดิม ๑๘ อย่าง นี่เป็นนิพนธ์ของพวกอาจารย์ผู้อยู่ในมหาวิหาร ผู้จําแนกบทผู้ยังชาวเกาะตามปณณิให้เลื่อมใสต่างไว้ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัทธรรม.

หัวข้อประจําขันธกะ จบ

สมุจยักขันธก วรรณนา

มานัต ๔ อย่าง

วินิจฉัยในสมุจยักขันธกะ พึงทราบดังนี้:-

คำว่า **จารตุตฺถ์ มานตุตฺถ์** นี้ มีวินิจฉัยว่า มานัต ๔ อย่าง คือ อปฺปฏิจฉนฺนมานัต ๑ ปฏิจฉนฺนมานัต ๑ ปักขมานัต ๑ สโมธานมานัต ๑.

ในมานัต ๔ อย่างนั้น ที่ชื่ออปฺปฏิจฉนฺนมานัต ได้แก่ มานัต ที่สงฆ์ให้ภิกษุผู้ควรแก่มานัต โดยความเป็นผู้ต้องอาบัติล้วนเท่านั้นไม่ต้องให้ปริวาส เพื่ออาบัติที่ไม่ได้ปิด.

ที่ชื่อปฏิจฉนฺนมานัต ได้แก่ มานัตที่สงฆ์ให้แก่ภิกษุผู้อยู่ปริวาสเสร็จแล้ว เพื่ออาบัติที่ปิดไว้.

ที่ชื่อปักขมานัต ได้แก่ มานัตกึ่งเดือนที่สงฆ์ให้แก่นางภิกษุณี เพื่ออาบัติที่ปิดไว้หรือมิได้ปิด.

ที่ชื่อสโมธานมานัต ได้แก่ มานัตที่สงฆ์รวม คือ ประสบกันให้.

อปฺปฏิจฉนฺนมานัต

บรรดามานัต ๔ อย่างนั้น สโมธานมานัตนี้ พึงทราบว่าเป็น อปฺปฏิจฉนฺนมานัต ตามพระบาลีว่า มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติที่ไม่ปิดไว้. เมื่อจะให้สโมธานมานัตนั้น ถ้าภิกษุเป็นผู้ต้องอาบัติตัวเดียว พึงให้ตามนัยที่กล่าวแล้วในอปฺปฏิจฉนฺนมานัตนี้แล.

ถ้าต้องอาบัติ ๒ ตัว หรือ ๓ ตัว หรือยิ่งกว่านั้น คำว่า **เอก**
อาปตฺติ อันท่านกล่าวแล้วฉันใดเล่า. คำว่า **เทว อาปตฺติโย,**
ติสุโส อาปตฺติโย ก็ฟังกล่าวฉันนั้น. แต่ที่ยิ่งกว่านั้น ถ้าแม่เป็น
จำนวนร้อย หรือจำนวนพัน, ฟังกล่าวว่า **สมฺพหุลา.**

วิธีให้สำหรับอาบัติเหล่านั้น ที่สงฆ์จะพึงรวมอาบัติแม่มีวัตถุต่าง ๆ
กันให้ ข้าพเจ้าจักกล่าวในการให้ปริวาส.

เมื่อมานัต อันสงฆ์ทำกรรมวาจาด้วยอำนาจแห่งอาบัติให้แล้วอย่าง
นั้น มานัตตจาริกภิกษุพึงสมาทานวัตร ตามนัยที่กล่าวแล้วว่า **มานตุต**
สมาทายามิ, วตุต สมาทายามิ, ดังนี้ นั้นแล ที่สีมาแห่งโรง
ที่เดียว ในที่สุดแห่งกรรมวาจาว่า **เอวเมตฺ ธารยามิ.**

ครั้นสมาทานแล้ว พึงบอกแก่สงฆ์ในสีมาแห่งโรงนั้นที่เดียวและ
เมื่อจะบอก พึงบอกอย่างนี้ว่า ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าได้ต้องอาบัติตัวหนึ่ง
ชื่อสัญญาเจตนิกาสุกกวิสฺฐฐิ ไม่ได้ปิดไว้, ข้าพเจ้านั้นขอมานัต ๖ ราตรี
ต่อสงฆ์ เพื่ออาบัติตัวเดียว ชื่อสัญญาเจตนิกาสุกกวิสฺฐฐิ อันไม่ปิดไว้;
สงฆ์ได้ให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติตัวเดียว ชื่อสัญญาเจตนิกาสุกกวิสฺฐฐิ
อันไม่ได้ปิดไว้แก่ข้าพเจ้านั้น; ข้าพเจ้านั้นพระพฤติมานัตอยู่, ท่านเจ้าข้า
ข้าพเจ้าบอกให้รู้ ขอสงฆ์จงทรงข้าพเจ้าไว้ว่า บอกให้รู้ เทอญ. ก็แล
จะถือเอาใจความนี้ บอกด้วยวาจาอย่างไรอย่างหนึ่ง สมควรเหมือน
กัน. ครั้นบอกแล้ว ถ้ามีประสงค์จะเก็บ พึงเก็บในท่ามกลางสงฆ์
ตามนัยที่กล่าวแล้วนั้นแล. เมื่อภิกษุทั้งหลายออกจากสีมาแห่งโรงไปเสีย
จะเก็บในสำนักภิกษุรูปเดียว ก็ควร. ภิกษุผู้ออกจากสีมาแห่งโรงไปแล้ว

จึงกลับได้สติ ฟังเก็บในสำนักภิกษุผู้ไปด้วยกัน. ถ้าภิกษุเมื่อนั้น ก็หลีกไปเสีย ยังไม่ได้บอกแก่ภิกษุอื่น รูปใด ที่ในโรง, ฟังบอกแก่ภิกษุนั้นให้รู้แล้วเก็บเถิด และเมื่อบอก ฟังกล่าวว่า เวทียาคิติ มํ อายสุมา ธารนตุ, ขอผู้มีอายุจงทรงข้าพเจ้าไว้ว่า บอกให้รู้ เทอญ ดังนี้ ในอวาสาน.

เมื่อจะบอกแก่ภิกษุ ๒ รูป ฟังกล่าวว่า อายสุมนฺตา ธารนตุ.
เมื่อจะบอกแก่ภิกษุ ๓ รูป ฟังกล่าวว่า อายสุมนฺโต ธารนตุ.
จำเดิมแต่เวลาที่เก็บแล้วไป คงตั้งอยู่ในฐานผู้ปกตัตต์.

ถ้าวัดมีภิกษุน้อย, ภิกษุผู้เป็นสภาคันอยู่; ไม่ต้องเก็บวัตรนับราตรี ณ ภายในวัดนั้นแล. ถ้าไม่อาจให้หมดจด. ฟังเก็บวัตรตามนัยที่กล่าวแล้วนั้นแล พร้อมด้วยภิกษุ ๔ รูปหรือ ๕ รูป แวะออกจากทางใหญ่ นั่งในที่กำบัง ด้วยพุ่มไม้หรือด้วยรั้ว ให้เลย ๒ เลทๆ ๒๐๐ ๒๐๐ จากเครื่องล้อมแห่งวัดที่ล้อม จากที่ควรแก่เครื่องล้อมแห่งวัดที่ไม่ได้ล้อมในเวลาใกล้เคียงทีเดียว. ฟังสมาทานวัตรแล้วบอกตามนัยที่กล่าวแล้วนั้นแล เฉพาะในภายในอรุณ.

ถ้าภิกษุอื่นบางรูปมาที่นั่น ด้วยกิจจำเป็นเฉพาะบางอย่าง; ถ้ามานัดตจจาริกภิกษุนั้น เห็นภิกษุนั้น หรือได้ยินเสียงของเธอ. ควรบอกเมื่อไม่บอก เป็นรัตติเจท ทั้งเป็นวัตตเภท.

ถ้าภิกษุนั้นถ้าอุปจารเข้าไป ๓๒ ศอกแล้วไปเสียแต่เมื่อมานัดตจจาริก-ภิกษุยังไม่ทันรู้, มีแต่รัตติเจทเท่านั้น ส่วนวัตตเภทไม่มี.

ก็แล จำเดิมแต่กาลที่ได้บอกแล้วไป มีภิกษุทั้งหลายเว้นภิกษุ
ไว้รูปหนึ่ง ที่เหลือจะไปเสียในเมื่อมีกิจจำเป็นก็ควร ครั้นอรุณขึ้นแล้ว
พึงเก็บวัตรในสำนักภิกษุนั้น. ถ้าภิกษุเมื่อนั้นไปเสียก่อนอรุณด้วยกรรม
บางอย่าง มานัตตจาริกภิกษุเห็นภิกษุใดก่อน จะเป็นภิกษุอื่นซึ่งออกจาก
วัดไปก็ตาม เป็นอาคันตุกะก็ตาม พึงบอกแล้วเก็บวัตรในสำนักภิกษุนั้น.

ก็มานัตตจาริกภิกษุนี้ บอกแก่คณะและคอยกำหนดความที่มีภิกษุ
หลายรูปอยู่ ด้วยเหตุนี้ โทษเพราะประพฤตินคณะพร่องหรือโทษ
เพราะอยู่ปราศ จึงไม่มีแก่เธอ.

พระมหาสุมัตถะระกล่าวว่ ถ้าไม่เห็นใคร ๆ, พึงไปวัดแล้วเก็บ
ในสำนักภิกษุรูปหนึ่ง ในบรรดาภิกษุที่ไปกับตน.

ส่วนพระมหาปทุมเถระกล่าวว่ เห็นภิกษุใดก่อน, พึงบอกแล้ว
เก็บในสำนักภิกษุนั้น. นี้เป็นบริหารของภิกษุผู้เก็บวัตรแล้ว.

ภิกษุนั้นครั้งประพฤตินานัต ๖ ราตรีไม่ขาดอย่างนั้นแล้ว พึงขอ
อภกานในที่ซึ่งมีภิกษุสงฆ์เป็นคณะ ๒๐ รูป. และภิกษุทั้งหลายผู้จะ
อภกาน พึงทำเธอให้เป็นผู้ควรแก่อภกานก่อน.

จริงอยู่ ภิกษุนี้ชื่อว่าตั้งอยู่ในฐานผู้ปกตัตต์ เพราะเธอเก็บวัตร
เสียแล้ว. และจะทำอภกานแก่ปกตัตต์ ย่อมไม่ควร. เพราะฉะนั้น
พึงให้เธอสมทานวัตร. เธอยอมเป็นผู้ควรแก่อภกาน ในเมื่อสมทาน
วัตรแล้ว. แม้เธอพึงสมทานวัตรแล้วบอก แล้วขออภกาน. กิจที่จะ
ต้องสมทานวัตรอีก ย่อมไม่มีแก่ผู้มีได้เก็บวัตร.

จริงอยู่ ภิกษุผู้มีได้เก็บวัตรนั้น เป็นผู้ควรแก่อัพทาน โดยล่วง
๖ ราตรีเท่านั้น. เพราะเหตุนั้น เธออันสงฆ์พึงอัพทาน

อัพทานวิธีในอัปปฏิจันนนาบัตินั้นนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ใน
พระบาลีว่า เอวญจ ปน ภิกขเว อพุเกตพุโพ ดังนี้ นั่นแล
แต่อัพทานวิธีนี้ พระองค์ตรัสด้วยอำนาจอาบัติตัวเดียว. ก็ถ้าเป็นอาบัติ
๒-๓ ตัว หรือมากมาย มีวัตถุเดียวหรือมีวัตถุต่าง ๆ กัน. พึงทำ
กรรมวาจาด้วยอำนาจอาบัติเหล่านั้น อัปปฏิจันนมานัต สงฆ์พึงให้
ด้วยประการอย่างนี้.

ปริวาส

ก็ปฏิจันนมานัต เป็นของที่สงฆ์ควรให้แก่ภิกษุผู้อยู่ปริวาสเพื่อ
อาบัติที่ปกปิดไว้เสร็จแล้ว เพราะเหตุนั้น ข้าพเจ้าจักกล่าวปริวาสกถา
ก่อน แล้วจึงจักกล่าวปฏิจันนมานัต นั้น

ปริวาสและมานัต พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสโดยอาการเป็นอนเณใน
พระบาลีโดยนัยเป็นต้นว่า ถ้ากระนั้น สงฆ์จงให้ปริวาสวันหนึ่งเพื่อ
อาบัติ ชื่อสัตตเจตนิกาสุกวิสสุตฐิอันปิดไว้วันเดียว แก่ภิกษุอุทายีเถิด

วินิจฉัยที่ท่านได้กล่าวไว้ในอาคตสถานของปริวาสและมานัตนั้นๆ
ถึงความพิสดารเกินไปเหมือนในบาลี ทั้งเป็นวินิจฉัยที่ใคร ๆ ไม่อาจ
กำหนดได้โดยง่าย. เพราะเหตุนั้น ข้าพเจ้าจักประมวลปริวาสและมานัต
นั้นแสดงในอธิการนี้ทีเดียว.

ก็แล ขึ้นชื่อว่าปริวาสนี้ ที่ประสงค์ในพระบาลีนี้ มี ๓ อย่าง
คือ ปฏิจันนปริวาส ๑ สุทนต์ปริวาส ๑ สโมธานปริวาส ๑ .

ใน ๓ อย่างนั้น ปฏิจันนปริวาส ควรให้เพื่ออาบัติตามที่ปิดไว้ก่อน.

จริงอยู่ อาบัติของภิกษุบางรูปปิดไว้วันเดียว เหมือนอาบัตินี้ของพระอุทายีเถระ, ของบางรูปปิด ๒ วันเป็นต้น เหมือนอาบัติของพระอุทายีเถระนั่นเอง ซึ่งมาแล้วข้างหน้า, ของบางรูปมีตัวเดียวเหมือนอาบัตินี้, ของบางรูปมี ๒-๓ ตัวหรือยิ่งกว่านั้น เหมือนที่มาแล้วข้างหน้า. เพราะเหตุนี้ เมื่อสงฆ์จะให้ปฏิจันนปริวาส ควรทราบความที่อาบัติเป็นอันปิดเป็นที่แรกก่อน.

อาการปิดอาบัติ

ก็แล ขึ้นชื่อว่าอาบัตินี้ ย่อมเป็นอันปิดด้วยอาการ ๑๐ อย่าง. หัวข้อในการปิดอาบัตินั้นดังนี้:-

เป็นอาบัติ และรู้ว่า เป็นอาบัติ, เป็นผู้ปกตัตต์ และรู้ว่า เป็นผู้ปกตัตต์, เป็นผู้ไม่มีอันตราย และรู้ว่า เป็นผู้ไม่มีอันตราย เป็นผู้อาจอยู่ และรู้ว่า เป็นผู้อาจอยู่, เป็นผู้ใคร่จะปิด และปิดไว้.

ในหัวข้อเหล่านี้ ๒ ข้อว่า เป็นอาบัติและรู้ว่า เป็นอาบัติ มีอธิบายว่า ภิกษุต้องอาบัติใด จักว่าเป็นอาบัตินั้นแท้. และแม้เธอก็มีความสำคัญในอาบัตินั้นว่า เป็นอาบัติเหมือนกัน. เมื่อภิกษุรู้อยู่อย่างนี้และปิดไว้ เป็นอันปิด. แต่ถ้าภิกษุนี้ มีความสำคัญในอาบัตินั้นว่า เป็นอนาบัติ ไม่เป็นอันปิด.

ส่วนอนาบัติ ซึ่งภิกษุปิดอยู่ด้วยความสำคัญว่า เป็นอาบัติก็ดี ด้วยความสำคัญว่า เป็นอนาบัติก็ดี ไม่เป็นอันปิดเลย.

ภิกษุปิดลหุกาบัติ ด้วยสำคัญว่า เป็นครุกาบัติ ก็ดี ปิดครุกาบัติ ด้วยสำคัญว่า เป็นลหุกาบัติ ก็ดี; อนึ่ง เธออยู่ในพวกอสังขี อาบัติไม่เป็นอันปิด.

ภิกษุสำคัญครุกาบัติว่า เป็นลหุกาบัติ และแสดง, อาบัตินั้นไม่เป็นอันแสดง ไม่เป็นอันปิด.

รู้จักครุกาบัติว่า เป็นครุกาบัติ แล้วปิดไว้ เป็นอันปิด. ไม่รู้จักว่าเป็นอาบัติหนักอาบัติเบา คิดว่า เราปิดอาบัติ แล้วปิดไว้ เป็นอันปิดแท้.

ภิกษุไม่ถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม ๓ อย่าง ชื่อว่าผู้ปกตัตต์.

ถ้าเธอเป็นผู้มีความสำคัญว่า ตนเป็นผู้ปกตัตตะ ปิดไว้ เป็นอันปิดไว้แท้ ถ้าเธอเป็นผู้มีความสำคัญตนว่า ไม่ใช่ผู้ปกตัตต์ ด้วยเข้าใจว่า สงฆ์ทำกรรมแก่เรา และปิดไว้ ไม่เป็นอันปิดก่อน.

อาบัติแม้ที่ภิกษุมิใช่ผู้ปกตัตต์ ซึ่งมีความสำคัญตนว่าเป็นผู้ปกตัตต์ หรือสำคัญตนว่า มิใช่ผู้ปกตัตต์ ปิดแล้ว ไม่เป็นอันปิดแท้.

จริงอยู่ คำนี้แม้พระผู้มีพระภาคเจ้าก็ได้ตรัสไว้ (ในคัมภีร์บริวาร) ดังนี้ว่า :-

บุคคลต้องครุกาบัติมีส่วนเหลือ. อาศัยความไม่เอื้อเพื่อปิดไว้, บุคคลนั้นมิใช่ภิกษุณี แต่ไม่พึงต้องโทษ; ปัญหาที่ ท่านผู้ฉลาดทั้งหลายติดกันแล้ว, จริงอยู่ ปัญหาที่ ท่านกล่าวด้วยภิกษุผู้ถูกสงฆ์กวัดร.

ชื่อว่า **อนนุตรายโก** มีความว่า ในอันตราย ๑๐ อย่าง
อันตรายแม้อย่างหนึ่ง ไม่มีแก่ภิกษุใด, ถ้าภิกษุนั้น เป็นผู้มีความ
สำคัญว่าไม่มีอันตราย แล้วปิดไว้, อาบัตินั้นเป็นอันปิดแท้.

ถ้าแม่เธอผู้มีความสำคัญว่า มีอันตรายเพราะอมนุษย์และสัตว์ร้ายใน
เวลากลางคืน เพราะเป็นผู้มีชาติแห่งคนขลาด จึงปิดไว้ อาบัตินั้นไม่
เป็นอันปิดก่อน.

ก็เมื่อภิกษุใดอยู่ในวิหารใกล้ภูเขา ครุกาบัตินั้นจะต้อง
ข้ามซอกเขาหรือคองหรือแม่น้ำไปบอก, ภัยมีสัตว์ร้ายและอมนุษย์เป็นต้น
มีในระหว่างทาง, งูทั้งหลายย่อมนอนในทาง แม่น้ำเต็ม, และเมื่อ
อันตรายนั้นมีอยู่จริง ๆ เธอมีความสำคัญว่ามีอันตราย จึงปิดไว้, อาบัตินั้น
ไม่เป็นอันปิดก่อน.

อนึ่งเมื่อภิกษุผู้มีอันตราย ปิดไว้ด้วยสำคัญว่าไม่มีอันตราย อาบัตินั้น
ไม่เป็นอันปิดเหมือนกัน.

ชื่อว่า **ปหู** มีความว่า ภิกษุใดอาจเพื่อจะไปสู่สำนักภิกษุ และ
เพื่อจะบอกได้. ถ้าเธอเป็นผู้มีความสำคัญว่าคนอาจ แล้วปิดไว้, อาบัตินั้น
เป็นอันปิดเทียว. ถ้าที่ปากของเธอเป็นฝีเล็กน้อย, หรือลมเสียดคาง,
หรือฟันปวด, หรือได้ภิกษุเล็กน้อย; ก็แลด้วยเหตุเพียงเท่านั้น จะจัดว่า
ไม่อาจบอก ไม่อาจไป หาได้ไม่. ก็แต่ว่าเธอเป็นผู้มีความสำคัญว่า
เราไม่อาจ ภิกษุนี้ เป็นผู้อาจ แต่ชื่อว่าผู้มีความสำคัญ ว่า ตนไม่อาจ.
อาบัตินั้นที่ภิกษุนี้ปิดไว้ จัดว่าไม่เป็นอันปิด.

อนึ่ง อาบัติที่ภิกษุผู้ไม่อาจ คือ ไม่สามารถจะบอกหรือจะไป จะมีความสำคัญว่า ตนอาจก็ตาม มีความสำคัญว่า ตนไม่อาจก็ตาม ปิดไว้ ไม่เป็นอันปิดแท้.

ชื่อว่า เป็นผู้ใคร่จะปิด และปิดไว้ นี้ ตั้งแต่บัดนั้น.

แต่ถ้าภิกษุทอดธุระว่า เราจักปิด ครั้นในปุเรกัต หรือปัจฉากัต หรือในยามทั้งหลาย มีปฐมยามเป็นต้น หยั่งลงสู่ลัชชีธรรม บอกเสีย ภายในอรุณนั่นเอง; ภิกษุนี้ ชื่อว่าผู้ใคร่จะปิดแต่ไม่ปิด.

แต่เมื่อภิกษุใด อยู่ในสถานไม่มีภิกษุ ต้องอาบัติแล้วคอยความ มาแห่งภิกษุผู้เป็นสภาคัน หรือไปสู่สำนักของภิกษุผู้เป็นสภาคันอยู่ล่วง ไปถึงเดือนก็ดี เดือนหนึ่งก็ดี; ภิกษุนี้ ชื่อว่าปิดไว้ ทั้งที่ไม่ประสงค์ จะปิด, แม้อาบัตินี้ก็ไม่เป็นอันปิด.

ฝ่ายภิกษุผู้ใดพอต้องเข้าแล้ว รีบหลีกไปสู่สำนักภิกษุผู้เป็นสภาคัน กระทำให้แจ้งเสีย เหมือนบุรุษเหยียบไฟฉะนั้น; ภิกษุนี้ชื่อว่า ผู้ไม่ประสงค์จะปิด ทั้งไม่ปิด.

แต่ถ้าแม้เห็นภิกษุผู้เป็นสภาคันแล้วแต่ไม่บอก เพราะกระดากว่า ผู้นี้เป็นอุปัชฌาย์ของเรา หรือว่า ภิกษุนี้เป็นอาจารย์ของเรา. อาบัติ เป็นอันปิดแท้.

จริงอยู่ ความเป็นอุปัชฌาย์เป็นต้น ไม่เป็นประมาณในการบอก อาบัตินี้, ข้อที่ภิกษุไม่ใช่ผู้มีเวรและเป็นสภาคันเท่านั้น เป็นประมาณ เพราะเหตุนี้ ควรบอกในสำนักภิกษุซึ่งไม่ใช่ผู้มีเวรและเป็นสภาคัน.

ฝ่ายภิกษุใดเป็นวิสภาคกัน เป็นผู้มุ่งจะฟังแล้วประจาน, ไม่ควรบอกในสำนักภิกษุเห็นปานนั้น แม้เป็นอุปัชฌาย์.

บรรดากาลเหล่านั้น ภิกษุเป็นผู้ต้องอาบัติในปุเรกัตถ์ตาม ปัจจกัตถ์ตาม กลางวันก็ตาม กลางคืนก็ตาม, ควรบอกเสียตั้งแต่อรุณยังไม่ขึ้น. เมื่ออรุณขึ้นแล้วอาบัตินั้นเป็นอันปิดด้วย. ทั้งต้องทุกกฎเพราะความปิดเป็นปัจจัย. จะทำให้แจ้งในสำนักภิกษุผู้ต้องสังฆาติเสสชนิดเดียวกัน ไม่ควร.

ถ้าจะทำให้แจ้ง อาบัติเป็นอันเปิดเผย, แต่ภิกษุไม่พ้นอาบัติทุกกฎ; เพราะเหตุนี้ ควรเปิดเผยในสำนักภิกษุผู้บริสุทธิ์

ในกฐินที่แก้วา และเมื่อจะเปิดเผย จงกล่าวว่ ข้าพเจ้าแจ้งอาบัติตัวหนึ่งในสำนักของท่าน, หรือว่า ข้าพเจ้าบอกอาบัติตัวหนึ่งในสำนักของท่าน, หรือว่า ข้าพเจ้ากล่าวอาบัติตัวหนึ่งในสำนักของท่าน, หรือว่า ท่านจงทราบความที่ข้าพเจ้าต้องอาบัติตัวหนึ่ง, ก็ได้, จงบอกโดยนัยเป็นต้นว่า ข้าพเจ้าแจ้งครุกาบัติตัวหนึ่ง ดังนี้ก็ได้, อาบัติไม่เป็นอันปิด ด้วยอาการแม้ทั้งปวง. แต่ถ้าภิกษุกล่าวโดยนัยเป็นต้นว่า ข้าพเจ้าแจ้งลหุกาบัติ ดังนี้ อาบัตินั้นอันปิดไว้แท้.

อาบัติเป็นอันบอกด้วยอาการทั้ง ๓ อย่าง คือ บอกเฉพาะวัตถุ, บอกเฉพาะอาบัติ, บอกทั้ง ๒. อันสงฆ์จะให้ปฏิญันนปริวาส ฟังกำหนดเหตุ ๑๐ เหล่านี้ ทราบความที่อาบัติเป็นอันปิดเสียก่อน ด้วยประการฉะนี้.

วิธีให้ปริวาส

ลำดับนั้น พึงกำหนดวันที่ปิดและอาบัติ, ถ้าปิดไว้วันเดียวเท่านั้น; พึงให้ขออย่างนี้ว่า:-

อหิ ภนฺเต เอกิ อปฺตฺติ อปฺชฺชี่ สลฺยเจตฺนิกิ
สุกฺกวิสฺสุจฺจี่ เอกาหฺปฏฺิจฺจนฺนํ.

แล้วพึงสวดกรรมวาจาให้ปริวาส ตามนัยที่กล่าวแล้วในบาลีนี้
นั้นแล.

ถ้าปิดได้ ๒ วัน ๓ วันเป็นต้น พึงให้ขออย่างนี้ว่า:-

ทฺวิหฺปฏฺิจฺจนฺนํ, ตีหฺปฏฺิจฺจนฺนํ, จตฺตฺหฺปฏฺิจฺจนฺนํ, ปฺลฺยจาห-
ปฏฺิจฺจนฺนํ, ฉาหฺปฏฺิจฺจนฺนํ, สตฺตฺตาหฺปฏฺิจฺจนฺนํ, อฏฺฐาหฺปฏฺิจฺจนฺนํ,
นฺวาทฺหฺปฏฺิจฺจนฺนํ, ทฺสาทฺหฺปฏฺิจฺจนฺนํ, เอกาทฺสาทฺหฺปฏฺิจฺจนฺนํ,
ทฺวาทฺสาทฺหฺปฏฺิจฺจนฺนํ, เตรสาทฺหฺปฏฺิจฺจนฺนํ, จุทฺทฺสาทฺหฺปฏฺิจฺจนฺนํ.

พึงแต่งคำประกอบตามจำนวนวัน เพียง ๑ วัน ด้วยประการ
ฉะนี้.

สำหรับอาบัติที่ปิดไว้ ๑๕ วัน พึงแต่งคำสวดประกอบว่า ปกฺข-
ปฏฺิจฺจนฺนํ. ตั้งแต่ ๑๕ วันไปจนถึงวันที่ ๒๕ พึงแต่งคำสวดประกอบว่า
อติเรกปกฺขปฏฺิจฺจนฺนํ ตั้งแต่ ๒๕ วันขึ้นไป พึงแต่งคำสวดประกอบ
ว่า มาสฺปฏฺิจฺจนฺนํ, อติเรกมาสฺปฏฺิจฺจนฺนํ, ทฺวิมาสฺปฏฺิจฺจนฺนํ,
อติเรกทฺวิมาสฺปฏฺิจฺจนฺนํ, เตมาสฺปฏฺิจฺจนฺนํ, อติเรกเตมาส
ปฏฺิจฺจนฺนํ, จตฺตฺมาสฺปฏฺิจฺจนฺนํ, อติเรกจตฺตฺมาสฺปฏฺิจฺจนฺนํ,

ปลยจมาสปฏิจจนฺ, อติเรกปลยจมาสปฏิจจนฺ จมาส, อติเรก-
จมาส, สตุตมาส, อติเรกนวมมาส, ทสมาส, อฎฺฐจมาส, อติเรก-
อฎฺฐจมาส. นวมมาส, อติเรกนวมมาส, ทามาส, อติเรกทสมาส,
เอกาทสมาส, อติเรกเอกาทสมาสปฏิจจนฺ.

เมื่อเต็มปี ฟังแต่คำสวดประกอบว่า เอกถ้วจจรปฏิจจนฺ.

เบื้องหน้าแต่นั้น ฟังแต่คำสำหรับสวดประกอบอย่างนี้ว่า อติ-
เรกเอกถ้วจจร, ทวิถ้วจจร, อติเรกทวิถ้วจจร, ตถ้วจจร,
อติเรกตถ้วจจร, จตุถ้วจจร, อติเรกจตุถ้วจจร, ปลยจถ้วจจร,
อติเรกปลยจถ้วจจรปฏิจจนฺ, ดังนี้ จนถึงว่า สฎฺฐจถ้วจจร,
อติเรกสฎฺฐจถ้วจจรปฏิจจนฺ หรือแม้ยิ่งกว่านั้น.

และถ้าเป็นอาบัติ ๒ ตัว หรือยิ่งกว่านั้น ฟังกล่าวว่า เทว
อาปตฺติโย, ติสฺโส อาปตฺติโย, เหมือนที่ได้กล่าวไว้ในที่นี้ว่า เอก
อาปตฺติ ะนั้น. แต่ที่เกินกว่านั้น จะเป็นร้อยหนึ่ง หรือพันหนึ่งก็ตาม
สมควรกล่าวว่ สมฺพหุลา.

แม้ในอาบัติที่มีวัตถุต่าง ๆ กัน ฟังแต่คำสวดประกอบด้วยอำนาจ
แห่งจำนวนอย่างนี้ว่า:-

อหํ ภนฺเต สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชี่
เอกํ สุกฺกวิสสุจฺจึ เอกํ กายถฺสคฺคํ เอกํ ทุฏฺฐจฺจุลฺลํ วาจํ เอกํ
อตุตฺตคามปาริจริยํ เอกํ สลฺลจฺริตํ เอกาหฺปฏิจจนฺนาโย หรือด้วย
อำนาจแห่งการระบุดุอย่างนี้ว่า :-

อหิ ภนุเต สมฺพหุลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชี่
นानาวตถุกาโย เอกาหปฏิจฺจนฺนาโย หรือด้วยอำนาจแห่งการระบุ
ชื่ออย่างนี้ว่า :-

อหิ ภนุเต สมฺพหุลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชี่
เอกาหปฏิจฺจนฺนาโย.

ในวัตถุและชื่อนั้น ชื่อมี ๒ อย่าง คือชื่อที่ทั่วไปของอาบัติที่มีชาติ
เสมอกัน ๑ ชื่อที่ทั่วไปของอาบัติทั้งปวง ๑.

ในชื่อทั้ง ๒ อย่างนั้น คำว่า สงฺฆาทีเสโส เป็นชื่อที่ทั่วไปของ
อาบัติที่มีชาติเสมอกัน.

คำว่า อาปตฺติ เป็นชื่อที่ทั่วไปของอาบัติทั้งปวง.

เพราะฉะนั้น ควรอยู่ที่จะแต่งคำสวดประกอบ แม้ด้วยอำนาจแห่ง
ชื่อที่ทั่วไปของอาบัติทั้งปวง อย่างนี้ สมฺพหุลา อาปตฺติโย อาปชฺชี่
เอกาหปฏิจฺจนฺนาโย.

จริงอยู่ วินัยกรรมมีปริวาสเป็นต้นแม่ทั้งปวงนี้ สมควรแท้ที่จะ
แต่งคำสวดประกอบด้วยอำนาจแห่งวัตถุ ด้วยอำนาจแห่งโคตรด้วยอำนาจ
แห่งชื่อ และด้วยอำนาจแห่งอาบัติ.

ในวัตถุและโคตรเป็นต้นนั้น คำว่า สุกฺกวิสฺสุจฺจี่ เป็นวัตถุด้วย
เป็น โคตรด้วย.

คำว่า สงฺฆาทีเสโส เป็นชื่อด้วย เป็นอาบัติด้วย

คำว่า กายถัสสุโค เป็นวัตถุด้วย เป็นโคตรด้วย

คำว่า สงฺฆาทีเสโส เป็นชื่อด้วย เป็นอาบัติด้วย

ในวัตถุเป็นต้นนั้น วัตถุและโคตร เป็นอันถือเอาแล้วด้วยคำว่า
สูกุวิสสุจิ และ กายัสสกุโธ เป็นอาทิบ้าง ด้วยคำว่า นานา-
วัตถุกาโย บ้าง

ชื่อและอาบัติเป็นอันถือเอาแล้ว ด้วยคำว่า สงฺฆาทีเสโส บ้าง
ด้วยคำว่า อาปตฺติโย บ้าง.

และในบาลีนี้ ทั้งชื่อ ทั้งวัตถุและโคตร เป็นอันถือเอาแล้วแท้
ด้วยคำว่า เอกํ อาปตฺติ อาปชฺชี่ สญฺเจตนิกํ สูกุวิสสุจิ.

เหมือนอย่างว่า ในบาลีนี้ ท่านกล่าวว่า อัย อุกฺทายิ ภิกฺขุ
ฉันฺใด, ภิกฺขุใด ๆ เป็นผู้ต้อง. ฟังถือเอาชื่อของภิกษุนั้น ๆ ทำกรรม-
มาจาว่า อัย อิตฺตุนฺนาโม ภิกฺขุ ฉันฺนั้น .

ในเวลาจบกรรมมาจา ภิกษุนั้นฟังสมาทานวัตรในสีมาแห่งโรง
ที่เดียว ตามนัยที่กล่าวแล้วนั้นแล้วว่า ปรีวาถํ สมากิยามิ วตฺตํ
สมากิยามิ ครั้นมาทานแล้ว ฟังบอกในท่ามกลางสงฆ์ ในสีมาแห่ง
โรงนั้นแล ก็แล เมื่อจะบอก ฟังบอกอย่างนี้ว่า :-

อหํ ภนฺเต เอกํ อาปตฺติ อาปชฺชี่ สญฺเจตนิกํ สูกุ-
วิสสุจิ เอกาหฺปฏฺฐจฺจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ เอกิสฺสุธา อาปตฺติยา
สญฺเจตนิกา สูกุวิสสุจฺจฺยา เอกาหฺปฏฺฐจฺจนฺนาย เอกาหฺปรีวาถํ
ยาจฺจึ, ตสฺส เม สงฺโฆ เอกิสฺสุธา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกา
สูกุวิสสุจฺจฺยา เอกาหฺปฏฺฐจฺจนฺนาย เอกาหฺปรีวาถํ อทาสิ. โสหํ
ปรีวาสมิ, เวทियามหํ ภนฺเต, เวทียตีติ มํ สงฺโฆ ชาเรตุ. ก็แล
สมควรแท้ที่จะถือเอาใจความนี้ บอกด้วยภาษาอย่างใดอย่างหนึ่ง.

ครั้งนั้นบอกแล้ว ถ้าประสงค์จะเก็บ ฟังเก็บในท่ามกลางสงฆ์ ตาม
นัยที่กล่าวแล้วนั้นแล. เมื่อภิกษุทั้งหลายออกจากโรงไปเสียแล้ว จะเก็บ
ในสำนักภิกษุแม้รูปเดียวก็ควร.

เธอออกจากโรงไปแล้ว จึงกลับได้สติ ฟังเก็บในสำนักภิกษุผู้ไป
ด้วยกัน ถ้าภิกษุเมื่อนั้น ก็หลีกไปเสีย ตนยังไม่ได้บอกวัตรแก่ภิกษุอื่นใด
ที่อยู่ในโรง, ฟังบอกแก่รูปนั้นแล้วเก็บวัตร และเมื่อบอก ฟังกล่าวในที่สุด
ว่า เวทียตีติ ม อายสุมา ธารตุ เมื่อบอกแก่ภิกษุ ๒ รูป ฟัง
กล่าวว่า อายสุมนุตา ธารนตุ เมื่อบอกแก่ภิกษุ ๓ รูปหรือเกินกว่า
ฟังกล่าวว่า อายสุมนุโต ธารนตุ หรือว่า สงฺโฆ ธารตุ จำเดิม
แต่เวลาที่เก็บแล้วไป เธอย่อมตั้งอยู่ในฐานะแห่งปกติตัดตะ.

ถ้าวัตรมีภิกษุน้อย; ภิกษุทั้งหลายผู้เป็นสภาคกันอยู่ ไม่ต้องเก็บวัตร
ฟังทำความกำหนดราตรี ในวัดนั้นแล.

ถ้าไม่อาจให้บริสุทธิได้. ฟังเก็บวัตรตามนัยที่กล่าวแล้วนั้นแล ใน
เวลาใกล้รุ่ง พร้อมด้วยภิกษุรูปหนึ่ง ล้วงอุปจารสีมาออกไป แวะออก
จากทางใหญ่ นั่งในที่กำบัง ตามนัยที่กล่าวแล้วในวรรณนาแห่งมานัตนั้น
แล สมาทานวัตร ตามนัยที่กล่าวแล้ว บอกปริวาสแก่ภิกษุนั้น ในภายใน
อรุณทีเดียว เมื่อบอก ถ้าภิกษุนั้นเป็นผู้อ่อนกว่า ฟังกล่าวว่า อาวุโส
ถ้าเป็นผู้แก่กว่า ฟังกล่าวว่า ภนฺเต.

ถ้าภิกษุอื่นบางรูปมาอยู่ที่นั่น ด้วยกิจจำเป็นเฉพาะบางอย่าง ถ้า
ปาวาสิกภิกษุนี้ เห็นเธอ หรือได้ยินเสียงของเธอ ควรบอก เมื่อไม่
บอก เป็นรัตติเจตและเป็นวัตตเภท ถ้าเธอล้ำอุปจารสีมาเข้าไป ๒ ศอก

แล้วไปเสีย แต่เมื่อปาวาสสิกภิกษุยังมีทันรู้ มีแต่รัตติเขต ส่วนวัตตเขต ไม่มี ครั้นอรุณขึ้นแล้วพึงเก็บวัตร.

พระมหาสมัตถะระกล่าวว่ หากว่าภิกษุที่ไปด้วยกันนั้น หลีกไปเสียด้วยกิจจำเป็นเฉพาะบางอย่าง, คนพบภิกษุอีกรูปใดก่อนภิกษุทั้งหมด พึงบอกแก่รูปนั้นแลแล้วเก็บ, ถ้าไม่พบใครเลย พึงไปยังวัดแล้วเก็บในสำนักภิกษุผู้ไปกับคน.

ฝ่ายพระมหาปทุมัตถะระกล่าวว่ พบภิกษุใดก่อน, พึงบอกแก่ภิกษุนั้นแล้วเก็บ นี่เป็นบริหารสำหรับภิกษุผู้เก็บวัตรแล้ว.

อาบัติที่ได้ปิดไว้ สิ้นวันเท่าใด เพื่อต้องการจะบรรเทาความรังเกียจ พึงอยู่ปาวาสสิ้นวันเท่านั้น หรือเกินกว่านั้นแล้ว เข้าไปหาสงฆ์สมทานวัตรแล้ว พึงขอมานัต ด้วยประการฉะนี้.

จริงอยู่ ภิกษุนี้จัดเป็นผู้ควรแก่มานัต ต่อเมื่อเธอสมทานวัตรแล้วเท่านั้น เพราะเธอเป็นผู้เก็บวัตร อยู่ปาวาส. แต่กิจที่จะต้องสมทานวัตรอีก ย่อมไม่มีแก่ภิกษุผู้มีได้เก็บวัตร, จริงอยู่ เธอเป็นผู้ควรแก่มานัต ด้วยล่วงวันที่ปิดไว้แท้ เพราะเหตุนี้ สงฆ์ควรให้มานัตแก่เธอทีเดียว.

วิธีให้มานัต

นี้ชื่อว่าปฎิจฉนมนานัต. เมื่อจะให้ปฎิจฉนมนานัตนั้น ถ้ามีอาบัติตัวเดียว, พึงให้ตามนัยที่กล่าวไว้ในบาลีนั้นแล ถ้ามี ๒ หรือ ๓ ตัว พึงกำหนดอาบัติและวันแล้วแต่งคำสวดประกอบตามนัยที่กล่าวไว้ในปาวาส

นั่นแล้ว โสฬส ปริวุตถปริวาโส สงฺฆํ ทฺวินฺนํ^๑ ติสฺสนฺนํ^๒
อาปตฺตึนํ เอกาหปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจามิ แม้จะ
ประมวลอาบัติที่ไม่ปิด กับอาบัติที่ปิดไว้ให้ก็ควร.

อย่างไร? ภิกษุอยู่ปรึวาสเพื่ออาบัติที่ปิดเสร็จแล้ว ฟังขอมานัต
เพื่ออาบัติที่ปิดกับอาบัติที่มีได้ปิด รวมกันว่า อหํ ภนฺเต เอกํ
อาปตฺตึ อาปชฺชึ สลฺยเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจฺจึ เอกาหปฏิจฺจนฺนํ
โสฬสํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺตฺติยา สลฺยเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจฺจฺติยา
เอกาหปฏิจฺจนฺนาย เอกาหปริวาสํ ยาจึ; ตสฺส เม สงฺโฆ
เอกิสฺสา อาปตฺตฺติยา สลฺยเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจฺจฺติยา เอกาหปฏิจ-
จนฺนาย เอกาหปริวาสํ อทาสิ, โสฬสํ ปริวุตถปริวาโส; อหํ
ภนฺเต เอกํ อาปตฺตึ อาปชฺชึ สลฺยเจตนิกา สุกฺกวิสสุจฺจึ อปฺปฏิจ-
สุกฺกวิสสุจฺจึนํ ปฏิจฺจนฺนาย จ อปฺปฏิจฺจนฺนาย จ ฌารตฺตํ
มานตฺตํ ยาจามิ

ลำดับนั้น สงฆ์ฟังแต่งกรรมวาจาให้เหมาะแก่คำขอนั้น ให้มานัต
แก่มานัตตารหิกษุณั้น.

ถ้าอาบัติที่ปิดไว้ ๒ ตัว ที่มีได้ปิดตัวเดียว; ฟังกล่าวว่า ปฏิจ-
จนฺนายนลฺยจ อปฺปฏิจฺจนฺนาย จ.

ถ้าอาบัติที่ปิดไว้ตัวเดียว ที่มีได้ปิด ๒ ตัว ฟังกล่าวว่า ปฏิจ-
จนฺนาย จ อปฺปฏิจฺจนฺนายนลฺยจ.

๑. สำหรับอาบัติ ๒ ตัว. ๒. สำหรับอาบัติ ๓ ตัว.

ถ้าแม่อาบัติที่ปิดไว้ก็ ๒ ตัว แม่ที่มีได้ปิดก็ ๒ ตัว ฟังกล่าวว่า

ปฏิจนุหนานญจ อปปฏิจนุหนานญจ.

สงฆ์พึงแต่งกรรมวาจาให้เหมาะ ให้มานัตในอาบัติที่ปิดและมีได้ปิด ทั้งปวง. และพึงแต่งกรรมวาจาให้เหมาะแก่มานัตนั้น และกระทำอัพภาน แก่ภิกษุผู้ประพฤติมานัตแล้ว.

แต่อัพภานในบาลีนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสด้วยอำนาจแห่งอาบัติ ตัวเดียว.

มานัตใด อันสงฆ์ยอมให้ในที่สุดแห่งปริวาส เพื่ออาบัติที่ปิดไว้ ด้วยประการอย่างนี้, มานัตนี้ ชื่อว่า ปฏิจนุหนานมานัต .

ตามนัยที่กล่าวแล้วอย่างนี้ บัณฑิตพึงทราบว่ ปฏิจนุหนานปริวาส และปฏิจนุหนานมานัต พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสในบาลีนี้ ด้วยกรรมวาจา สำหรับประกอบเป็นตัวอย่างอันเดียวเท่านั้น คือ ด้วยอำนาจแห่งอาบัติ ตัวเดียว.

ข้าพเจ้าจักกล่าวปักขมานัตและสโมชานมานัต ในที่สุดแห่งปริวาส. กถาที่เหลือ.

สุทนต์ปริวาส

ปริวาสที่เหลือ ๒ อย่าง คือ สุทนต์ปริวาส ๑ สโมชาน-ปริวาส ๑.

ในปริวาส ๒ อย่างนั้น ที่ชื่อสุทนต์ปริวาส ได้แก่ ปริวาสที่ทรง อนุญาตในเรื่องนี้ว่า เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา อปฺตติโย อปฺนฺโน โหติ, อปฺตติ-

ปริยนต์ น ชานาติ รตฺติปริยนต์ น ชานาติ. ดังนี้ ในที่สุด
แห่งการประพุดิมาณต์ที่ไม่เป็นธรรมข้างหน้า.

สุทนต์ปริวาสนั้น มี ๒ อย่าง คือ จุพสุทนต์ ๑ มหา-
สุทนต์ ๑ ก็สุทนต์ปริวาสนี้ทั้ง ๒ อย่าง สงฆ์พึงให้แก่ภิกษุผู้ไม่รู้
และระลึกไม่ได้ ซึ่งกำหนดราตรีทั้งสิ้นหรือบางราตรี และผู้มีความสงสัย
ในกำหนดราตรีนั้น. แต่ภิกษุจะรู้จำนวนที่สุดแห่งอาบัติว่า เราต้องอาบัติ
เท่านี้ หรือจะไม่รู้ก็ตาม นั้นไม่เป็นเหตุ ไม่เป็นประมาณ.

จุพสุทนต์ ในสุทนต์ปริวาส ๒ อย่างนั้น ภิกษุใดแม้อัน
พระวินัยชราถามอยู่ว่า ท่านรู้สึกว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ตลอดวันหรือปักษ์
หรือเดือน หรือปี โนนและโนนหรือ ดังนี้ ตามลำดับตั้งแต่อุปสมบท
มา หรือทวนลำดับตั้งแต่วันที่บอกไปก็ดี จึงตอบว่า ทราบอยู่ ท่านผู้-
เจริญ ข้าพเจ้าเป็นผู้บริสุทธิ์ตลอดกาลเพียงเท่านี้.

สุทนต์ปริวาสที่สงฆ์ให้แก่ภิกษุนั้น เรียกว่า จุพสุทนต์ ภิกษุ
ผู้รับจุพสุทนต์ปริวาสนั้นอยู่ปริวาส พึงแบ่งกาลเท่าที่ตนรู้สึกว่าเป็น
ผู้บริสุทธิ์ออกเสีย พึงอยู่ปริวาสตลอดเดือน หรือ ๒ เดือนที่เหลือ.

ถ้ากำหนดได้ว่า เราเป็นผู้ไม่บริสุทธิ์เพียงเดือนเดียว ได้รับปริวาส
แล้ว, กำลังอยู่ปริวาสระลึกเดือนอื่นได้อีก พึงอยู่ปริวาสตลอดเดือนนั้น
ด้วยแท้, ไม่มีกิจที่จะต้องให้ปริวาสอีก.

ถ้ากำหนดได้ว่า เราเป็นผู้ไม่บริสุทธิ์ ๒ เดือน ได้รับปริวาสแล้ว,
แต่กำลังอยู่ปริวาส ทำความตกลงใจว่า เราเป็นผู้ไม่บริสุทธิ์เพียงเดือน
เดียวเท่านั้น พึงอยู่ปริวาสเพียงเดือนเดียวเท่านั้น. ไม่มีกิจที่จะต้องให้

ปริวาสอีก. จริงอยู่ ธรรมดาสุทนต์ปริวาสนี้ เขยิบสูงขึ้นก็ได้ ลดต่ำลงก็ได้. นี่เป็นลักษณะของสุทนต์ปริวาสนั้น.

ส่วนในการออกอาบัติอื่น มีลักษณะดังนี้ :-

ภิกษุใดทำวินัยกรรมว่า ปิดไว้ สำหรับอาบัติที่มีได้ปิด, อาบัติของภิกษุนั้น ย่อมออก. ส่วนภิกษุใดทำวินัยกรรมว่า ไม่ได้ปิด สำหรับอาบัติที่ปิด อาบัติของภิกษุนั้น ไม่ออก. ภิกษุใดทำวินัยกรรมว่า ปิดไว้นาน สำหรับอาบัติที่ปิดไว้ไม่นาน, อาบัติของภิกษุ แม้นั้น ย่อมออก. ภิกษุใดทำวินัยกรรมว่า ปิดไว้ไม่นาน สำหรับอาบัติปิดไว้นาน. อาบัติของภิกษุแม้นั้น ไม่ออก. ภิกษุใดต้องอาบัติตัวเดียวทำวินัยกรรมว่า หลายตัว อาบัติของภิกษุแม้นั้น ย่อมออก เพราะเว้นอาบัติตัวเดียวเสียแล้ว หลายตัวก็มีไม่ได้. ฝ่ายภิกษุใดต้องอาบัติหลายตัว แต่ทำวินัยกรรมว่า เราต้องอาบัติตัวเดียว, อาบัติของภิกษุแม้นั้น ไม่ออก.

มหาสุทนต์ตะ ฝ่ายภิกษุใด แม้พระวินัยชราตามอยู่โดยนัยอนุโลมและปฏิโลมตามที่กล่าวแล้ว ไม่รู้ ระลึกไม่ได้ ซึ่งที่สุดแห่งราตรี หรือเป็นผู้มีความสงสัย สุทนต์ปริวาสที่สงฆ์ให้แก่ภิกษุนั้น เรียกว่า มหาสุทนต์ตะ. ภิกษุรับปริวาสนั้นแล้ว. พึงอยู่ปริวาสนับราตรีตั้งแต่วันที่รับจนถึงวันอุปสมบท.

มหาสุทนต์ตะนี้ เขยิบสูงขึ้นไม่ได้ แต่ต่ำลงได้ เพราะฉะนั้นถ้ากำลังอยู่ปริวาส ทำความตกลงใจในกำหนดราตรีไว้ว่า เมื่อเราต้องอาบัติ เป็นเวลาเดือน ๑ หรือปี ๑; พึงอยู่ปริวาสเดือน ๑ หรือปี ๑,

ส่วนลักษณะการขอและการให้ปริวาสในมหาสุทนต์ปริวาสนี้ พึงทราบตามนัยที่มาในบาลีข้างหน้านั้นแล.

การสมทานวัตร ในที่สุดแห่งกรรมวาจา มานัตและอัphanมินัยดังกล่าวแล้วนั่นเอง. นี้ชื่อว่าสุทนต์ปริวาส

สโมธานปริวาส

ที่ชื่อสโมธานปริวาส มี ๓ อย่าง คือ โธธานสโมธาน ๑ อัคฆ-สโมธาน ๑ มิสสกสโมธาน ๑.

โธธานสโมธาน บรรดาสโมธานปริวาส ๓ อย่างนั้น ที่ชื่อว่าโธธานสโมธาน ท่านเรียกปริวาสที่สงฆ์พึงเลิก คือ ล้มวันที่ได้อยู่ปริวาสแล้วเสีย ประมวลอาบัติที่ต้องภายหลังลงในกำหนดวันเดิม แห่งอาบัติเดิมให้แก่ภิกษุผู้ต้องอาบัติในระหว่างแล้วปิดไว้

โธธานสโมธานปริวาสนั้น มาแล้วข้างหน้าในพระบาลีนั้นแล โดยพิสดาร ตั้งต้นแต่คำนี้ว่า ภิกษุทั้งหลาย ถ้ากระนั้นสงฆ์จงชักอุทายีภิกษุเข้าหาอาบัติเดิม เพื่ออาบัติตัวหนึ่งในระหว่าง ชื่อว่าสัตยเจตนิกาสุกกวิสัญญอันปิดไว้ ๕ วัน แล้วให้สโมธานปริวาสเพื่ออาบัติเดิม.

ก็วินิจฉัยในโธธานสโมธานนี้ พึงทราบดังนี้:-

ภิกษุใดรับปริวาสเพื่ออาบัติที่ปิดแล้ว กำลังอยู่ปริวาส หรือเป็นมานัตตารหะ หรือกำลังประพฤติมานัต หรือเป็นอัphanารหะ ต้องอาบัติอื่นแล้วปิดไว้ เท่าราตรีของอาบัติเดิมหรือหย่อนกว่าก็ดี สงฆ์พึงเลิกวันที่อยู่ปริวาสแล้ว และวันที่ประพฤติมานัตแล้วเหล่านั้นทั้งหมด

คือทำให้เป็นวันที่ใช้ไม่ได้ ประมวลอาบัติที่ต้องภายหลังลงในอาบัติเดิม ให้ปริวาสแก่ภิกษุนั้นด้วยมูลาปฎิภัสสนะ.

ภิกษุนั้น ฟังอยู่ปริวาสอีก ๑ ปักษ์ทีเดียว. ถ้าอาบัติเดิมปิดไว้ ๑ ปักษ์ อันตราบัตปิดไว้ห่อนปักษ์. แต่ถ้าอันตราบัตปิดไว้ ๑ ปักษ์ ฟังอยู่ปริวาส ๑ ปักษ์เหมือนกัน โดยอุบายนี้ ฟังทราบวินิจฉัยจนถึงอาบัติเดิมที่ปิดไว้ ๖๐ ปี. จริงอยู่ ภิกษุผู้อยู่ปริวาสครบ ๖๐ ปี แม้เป็นมานัตตารหะแล้วปิดอันตราบัตไว้วันหนึ่ง ย่อมเป็นผู้ควรอยู่ปริวาส ๖๐ ปีอีก. เมื่อภิกษุทั้งหลายกล่าวว่า ก็ถ้าว่าอันตราบัตปิดไว้เกินกว่าอาบัติเดิมเล่า จะฟังทำอะไรในอาบัตินั้น?

พระมหาสุมัตถะระแก้วว่า บุคคลนี้เป็นอเตกัจฉะ, ธรรมดาบุคคลที่เป็นอเตกัจฉะ ก็ควรให้ทำให้แจ้งแล้วปล่อยเสีย.

ฝ่ายพระมหาปทุมัตถะระแก้วว่า เพราะเหตุไร บุคคลนี้จึงจะชื่อว่า เป็นอเตกัจฉะ? ธรรมดาว่า สมุจยักขันธกะนี้ ย่อมเป็นเหมือนกาลที่พระพุทธเจ้าทั้งหลายยังทรงตั้งอยู่.

ขึ้นชื่อว่าอาบัติ จะปิดไว้ก็ตาม มิได้ปิดไว้ก็ตาม ปิดไว้เท่ากัน ก็ตาม ห่อนกว่าก็ตาม แม้ปิดไว้เกินก็ตามที; ข้อที่พระวินัยธรเป็น ผู้สามารถประกอบกรรมวาจา นั้นแล เป็นประมาธ ในการเชี่ยวชาญอาบัตินี้ เพราะเหตุนั้น อันตราบัตปิดไว้เกินกว่า, ฟังทำอันตราบัตินั้น ให้เป็นอาบัติเดิม ประมวลอาบัตินอกนี้ลงในอาบัติเดิมนั้นให้ปริวาส. นี้ชื่อโอธานสโมธาน.

อักษสโมธาน ที่ชื่ออักษสโมธาน คือ บรรดาอาบัติมากหลาย อาบัติเหล่าใด จะเป็น ๑ ตัวก็ดี ๒ ตัวก็ดี ๓ ตัวก็ดี มากมายก็ดี ที่ ปิดไว้นานกว่าอาบัติทุก ๆ ตัว , สงฆ์ประมวลด้วยค่าแห่งอาบัติเหล่านั้น ให้ปริวาสเพื่ออาบัติที่เหลือ ซึ่งปิดไว้หย่อนกว่า ด้วยอำนาจกำหนด ราตรีแห่งอาบัติเหล่านั้น นี้เรียกว่า อักษสโมธาน.

อักษสโมธานนั้น ได้มาข้างหน้าแล้วในบาลี โดยนัยเป็นต้นว่า ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งต้องอาบัติสังฆาทิเสสมากหลาย. อาบัติตัวหนึ่งปิดไว้ ๑ วัน อาบัติตัวหนึ่งปิดไว้ ๒ วัน .

ถามว่า ก็อาบัติของภิกษุใดร้อยตัวปิดไว้ ๑๐ วัน แม้อีกร้อยตัว ก็ปิดไว้ ๑๐ วัน นับอย่างนี้รวม ๑๐ ครั้ง จึงเป็นอาบัติหนึ่งพัน ปิดไว้ ๑๐๐ วัน. ภิกษุนั้น จะพึงทำอย่างไร?

พึงประมวลอาบัติทั้งหมดอยู่ปริวาส ๑๐ วัน. แม้วันทั้งร้อยยอมเป็น วันซึ่งภิกษุต้องอยู่ปริวาสจริง ๆ ด้วย ๑๐ วัน หนเดียวเท่านั้น ด้วย ประการฉะนี้.

จริงอยู่ แม้อันนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าก็ได้ตรัสไว้แล้วว่า ปาวิวาสสิก ภิกษุปิดอาบัติพันตัวไว้ ๑๐๐ ราตรี อยู่ปริวาส ๑๐ ราตรี พึงพ้นได้ ปัญหานี้ ท่านผู้ฉลาดทั้งหลายติดกันแล้ว. นี้ชื่ออักษสโมธาน.

มิตสกสโมธาน ที่มีชื่อมิตสกสโมธาน ได้แก่ ปริวาสที่สงฆ์ รวมอาบัติต่าง ๆ วัตถุเข้าด้วยกันให้.

ในมิตสกสโมธานนั้น มีนัยดังนี้:-

พึงให้ภิกษุ นั้นขอ ๓ ครั้งว่า **อหิ ภนุเต สมพหุลา สงฆา-**
ทิสเสสา อปตฺตนิโย อปชฺชึ **เอกํ สุกฺกวิสสุจึ** **เอกํ กายตฺสคฺคํ**
เอกํ ทุฏฺฐสุตฺตวํ **เอกํ อตฺตคามํ** **เอกํ สยฺจริตํ** **เอกํ กุฎฺฐิการิ**
เอกํ วิหารการิ **เอกํ ทุฏฺฐโทถํ** **เอกํ อญฺญภาคิยิ** **เอกํ สงฆ-**
เภทกํ **เอกํ เภทานุวตฺตกํ** **เอกํ ทุพฺพจํ** **เอกํ กุลทฺฐกํ, โสหิ**
ภนุเต สงฺฆํ **ตาตํ** **อปตฺตนิ** **สโนชานปริวาสํ** **ยาจามิ.** **ดังนี้**
แล้วพึงให้ปริวาสด้วยกรรมวาจาสมควรแก่คำขอนั้น.

ก็ในมิสสกสโมชานนี้ สมควรแท้ที่จะแต่งกรรมวาจาประกอบด้วย
อำนาจวัตตูป้าง ด้วยอำนาจโคตรบ้าง ด้วยอำนาจชื่อบ้าง ด้วยอำนาจ
อับติบ้าง ตามนัยที่กล่าวแล้วในหนหลังนั้นแล อย่างนี้ว่า **สงฆา-**
ทิสเสสา อปตฺตนิโย อปชฺชึ **นानาวตฺตกาโย** **ดังนี้ก็ได้** ว่า
สงฆาทิสเสสา อปตฺตนิโย อปชฺชึ **ดังนี้ก็ได้.** นี้ชื่อว่า มิสสก-
สโมชาน.

ส่วนกถาแสดงเรื่องมีอาทิ คือ วัตรที่เก็บและมิได้เก็บในที่สุดแห่ง
กรรมวาจาให้ปริวาสทั้งปวง พึงทราบตามนัยก่อนนั้นแล.

ปริวาสกถา จบ.

ปักขมานัต

บัดนี้ถึงโอกาสแห่งคำที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ว่า **ข้าพเจ้าจักกล่าว**
ปักขมานัต **และสโมชานมานัต** ในที่สุดแห่งปริวาสกถาที่เหลือ เพราะ
ฉะนั้น มานัต ๒ อย่างนั้น **ข้าพเจ้าจะกล่าวมานัตที่สงฆ์พึงให้แก่นาง**
ภิกษุณี **ชื่อปักขมานัต .**

ก็ปักขมานัต สงฆ์พึงให้กึ่งเดือนเท่านั้น ทั้งอาบัติที่ปิด ทั้งอาบัติ
ที่มีได้ปิด. จริงอยู่ คำนี้พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ว่า ภิกษุณีผู้ล่วง
ครุกรรม พึงพระพฤติปักขมานัตในอุกโตสงฆ์.

ก็ปักขมานัตนั้น อันนางภิกษุณีทั้งหลาย พึงชำระสีมาของตนให้
หมดจดแล้วไว้ในวิหารสีมา หรือเมื่อไม่อาจชำระวิหารสีมาให้หมดจด
พึงให้ประชุมคณะจตุวรรค โดยกำหนดอย่างต่ำที่สุดแล้วไว้ในฉันทสีมา
ก็ได้.

ถ้ามีอาบัติตัวเดียว. พึงแต่งกรรมวาจาประกอบด้วยอำนาจอาบัติ
ตัวเดียว. ถ้ามีอาบัติ ๒ ตัว หรือ ๓ ตัว หรือมากมาย มีวัตถุเดียว
หรือต่าง ๆ วัตถุกัน, พึงถือเอาวัตถุ โศตร นาม และอาบัติที่คน
ปรารถนา แต่งกรรมวาจาประกอบด้วยอำนาจแห่งอาบัติเหล่านั้น ๆ.

อุทาหรณ์ที่พอเป็นทาง ด้วยอำนาจอาบัติตัวเดียว ในปักขมานัต
นั้น ดังนี้:-

นางภิกษุณีผู้ต้องอาบัติ แล้วนั้น พึงเข้าไปหาภิกษุณีสงฆ์ทำ
อุตตราสงค์เฉียงบ่าข้างหนึ่ง ใหว่ให้นางภิกษุณีทั้งหลายผู้แก่กว่านั่ง
กระโห่ประคองอัญชลีกล่าวอย่างนี้ว่า อหิ อยฺเย เอกิ อาปตฺติ
อาปฺหฺวี คามนฺตรํ, สาหิ อยฺเย สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา
คามนฺตราย ปกฺขมานตฺติ ยาจามิ. ครั้นให้ขอ ๓ ครั้งอย่างนั้นแล้ว
นางภิกษุณีผู้ฉลาดสามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบว่า ข้าแต่แม่เจ้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า นางภิกษุณีซึ่งมีรูปนี้ ต้องอาบัติตัว ๑ ชื่อ
คามันตรา, เธอขอปักขมานัตต่อสงฆ์ เพื่ออาบัติตัว ชื่อคามันตรา

ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว, สงฆ์พึงให้ปักขมานัต เพื่ออาบัติตัว ๑ ชื่อคัมภีตรา แก่นางภิกษุณีชื่อนี้. นี่เป็นวาจาประกาศให้รู้. ข้าแต่แม่เจ้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า นางภิกษุณีชื่อนี้ ต้องอาบัติตัว ๑ ชื่อคัมภีตรา, เธอขอปักขมานัต ต่อสงฆ์เพื่ออาบัติตัว ๑ ชื่อคัมภีตรา สงฆ์ให้ปักขมานัต เพื่ออาบัติตัว ๑ ชื่อคัมภีตรา แก่นางภิกษุณีชื่อนี้; การให้ปักขมานัต เพื่ออาบัติตัว ๑ ชื่อคัมภีตรา แก่นางภิกษุณีชื่อนี้ ชอบแก่แม่เจ้ารูปใด แม่เจ้ารูปนั้นพึงนั่ง; ไม่ชอบแก่แม่เจ้ารูปใด แม่เจ้ารูปนั้นพึงพูด ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ เป็นครั้งที่ ๒ ฯลฯ เป็นครั้งที่ ๓. ข้าแต่แม่เจ้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ฯลฯ ปักขมานัตเพื่ออาบัติตัว ๑ ชื่อคัมภีตรา สงฆ์ให้แล้วแก่นางภิกษุณีชื่อนี้ ชอบแก่สงฆ์. เหตุนั้น จึงนั่ง ข้าพเจ้าทรงความข้อนี้อุไว้ อย่างนี้.

ในที่สุดแห่งกรรมวาจา นางภิกษุณีผู้มานัตตจาริกานั้น พึงสมานวัตแล้ว พึงบอกแก่สงฆ์ ตามนัยที่กล่าวแล้วในภิกษุมานัตตถกานั้นแล ใครจะเก็บวัตรอยู่ พึงเก็บในท่ามกลางสงฆ์นั้นนั่นแลก็ได้ เมื่อนางภิกษุณีทั้งหลายหลีกไปเสียแล้ว พึงเก็บในสำนักนางภิกษุณีรูปเดียว หรือในสำนักนางภิกษุณีผู้เป็นเพื่อน ตามนัยที่กล่าวแล้วก็ได้.

อนึ่ง พึงบอกเก็บในสำนักนางภิกษุณีอื่นผู้เป็นอาคันตุกะ จำเดิมแต่เวลาที่เก็บวัตรไป ตั้งอยู่ในฐานผู้ปกตัตตะ. แต่เมื่อสมานานใหม่จะรับอรุณ ไม่ได้เพื่ออยู่ในสำนักนางภิกษุณีทั้งหลายเป็นแท้.

จริงอยู่ พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ว่า ปักขมานัตอันนางภิกษุณีพึงประพฤติในอุกโตสงฆ์. เพราะฉะนั้น อาจารย์และอุปัชฌาย์ของนาง

ภิกษุณีผู้มานัตตจาริกานั้น พึ่งไปยังวัดแล้วบอกพระมหาเถระ หรือภิกษุผู้เป็นธรรมกถิกรูป ๑ ซึ่งตั้งอยู่ในฝ่ายแห่งผู้สงเคราะห์ว่า วินัยกรรมที่จะพึงทำแก่นางภิกษุณีรูป ๑ มีอยู่, พระผู้เป็นเจ้าของโปรดส่งภิกษุ ๔ รูปไปในสถานที่ทำวินัยกรรมนั้นของเราทั้งหลายเถิด พระมหาเถระหรือภิกษุผู้เป็นธรรมกถิก จะไม่ทำการสงเคราะห์ไม่ได้, ต้องบอกว่า เราจักส่งไปให้.

ในกรณที่แก้วว่า นางภิกษุณีผู้ปกตตตะ ๔ รูป พึ่งพานางภิกษุณีผู้ประพตติมานัตออกไปแต่ภายในอรุณ ให้เกิน ๒ เลทฑุบาทแต่อุปจาระบ้านออกไป แวะออกจากทางใหญ่ นั่งในที่ซึ่งกอไม้และรั้วเป็นต้นกำบังไว้. พึ่งให้เกิน ๒ เลทฑุบาท แม้แต่อุปจาระแห่งวัดออกไป ฝ่ายภิกษุผู้ปกตตตะ ๔ รูป พึ่งไปในที่นั้น. ก็แลครั้นไปแล้ว ไม่พียงนั่งในที่เดียวกับนางภิกษุณีทั้งหลาย พึ่งหลีกไปนั่งในที่ไมใกล้เคียง.

ส่วนในมหาปัจจจริเป็นต้นแก้วว่า แม้นางภิกษุณีทั้งหลายก็ควรชวนอุบาสิกา ๑ คน หรือ ๒ คน ซึ่งเป็นผู้ฉลาดไปด้วย เพื่อประโยชน์แก่การรักษาตน ฝ่ายภิกษุทั้งหลายพึงชวนอุบาสิกา ๑ คน หรือ ๒ คนไปด้วย เพื่อประโยชน์แก่การรักษาตน.

เฉพาะในกรณที่แก้วว่า จะละอุปจาระแห่งสำนักภิกษุณีและวัดของภิกษุ ก็ควร, ไม่แก้วว่า จะละอุปจาระแห่งบ้าน ก็ควร. ครั้นภิกษุทั้งหลายและนางภิกษุณีทั้งหลาย นั่งแล้วอย่างนั้น นางภิกษุณีนั่งพึงสมาทานวัตรว่า **มานตุตฺ สมาทียามิ วตุตฺ สมาทียามิ** แล้วพึงบอกแก่ภิกษุณีสงฆ์ก่อนอย่างนี้ว่า **อหิ อยฺเย เอกิ อาปตุตี อาปชฺชึ**

คามนุตร์, สาทิ สงฆ์ เอกิสฺสา อาปตฺติยา คามนุตราย ปกฺข-
มานตฺตํ ยาจิ. ตสฺมา เม สงฺโฆ เอกิสฺสา อาปตฺติยา คามนุ-
ตราย ปกฺขมานตฺตํ อทาสิ. สาทิ ปกฺขมานตฺตํ จรามิ. เวทยา-
มห์ อยฺเย, เวทียตีติ มํ สงฺโฆ ชาเรตุ.

ภายหลัง ฟังไปบอกในสำนักภิกษุสงฆ์อย่างนี้ว่า อหิ อยฺยา
เอกํ อาปตฺติ อापฺหฺรี คามนุตร์ ฯลฯ เวทยามห์ อยฺยา,
เวทียตีติ มํ สงฺโฆ ชาเรตุ.

แม้ในปักขมานันต์นี้ นางภิกษุณีจะบอกด้วยภาษาใดอย่างหนึ่ง
ก็ควร. ฟังนั่งบอกในสำนักแห่งภิกษุณีสงฆ์เท่านั้น. จำเดิมแต่กาลที่บอก
แล้วไป จึงควรไปสู่สำนักแห่งภิกษุทั้งหลาย ถ้าที่นั่นเป็นที่ประกอบ
ด้วยความรังเกียจ. ภิกษุณีทั้งหลายจำนงเฉพาะสถานแห่งภิกษุทั้งหลายใน
ที่เท่านั้น; ภิกษุทั้งหลายฟังคอยอยู่.

ถ้าภิกษุ หรือภิกษุณีรูปอื่น มายังที่นั่น, เมื่อเห็นต้องบอก,
ถ้าไม่บอก เป็นรัตติเจต, และเป็นทุกกฏ เพราะวัตตเภท. ถ้าเมื่อ
นางภิกษุณีผู้มานัดตจาริกา ไม่รู้ ภิกษุหรือภิกษุณีอื่นล้าอุปัชฌาเข้ามา
อย่างนั้นแล้ว ไปเสีย. เป็นแต่รัตติเจต ไม่เป็นทุกกฏเพราะวัตตเภท
ถ้านางภิกษุณีทั้งหลายเป็นผู้ประสงค์จะรีบไปก่อน เพื่อทำวัตรแก่อุปัชฌา
เป็นต้น ฟังเว้นนางภิกษุณีไว้ ๑ รูปเพื่อป้องกันรัตติวิปวาสาบัติ คณ-
โอยหานาบัติ และคามันตราบัติ จึงไป. เมื่ออรุณขึ้นแล้ว นางภิกษุณี
นั้น ฟังเก็บวัตรในสำนักนางภิกษุณีรูปนั้น. นางภิกษุณีนั้น ฟังประพฤติ

มานัตครบ ๑๕ ราตรีไม่ขาดด้วยอุบายนี้. ฝ่ายนางภิกษุณีผู้มีได้เก็บวัตร
พึงประพฤติชอบตามนัยที่กล่าวแล้วในปารีวาสกชั้นระคนั้นแล.

ส่วนเนื้อความที่แปลกกัน มีดังต่อไปนี้ :-

ในคำว่า พึงบอกแก่อาคันตุกะ นี้ มีวินิจฉัยว่า ในปุเรกัตหรือ
ปัจฉากัต ภิกษุหรือภิกษุณีทั้งหลายมีประมาณเท่าใดมาสู่บ้านนั้น. ควร
บอกทั้งหมด. เมื่อไม่บอก เป็นรัตติเลทด้วย เป็นทุกกฏเพราะวัตต-
เภทด้วย, แม้อ้าภิกษุบางรูปล้ำคามูปจาระนั้น เข้ามาในราตรีแล้วไปเสีย
เป็นรัตติเลทเท่านั้น, ย่อมพ้นจากวัตตเภท เพราะความไม่รู้เป็นปัจจัย.

ส่วนในกฐนที่เป็นต้นแก้วว่า วัตรที่นางภิกษุณีมิได้เก็บ บัณฑิต
พึงกล่าว ตามนัยที่กล่าวแล้วในวัตรของภิกษุทั้งหลาย. คำนั้นปรากฏว่า
สมควรยิ่ง เพราะวัตรทั้งหลายมีปรีวาสวัตรเป็นต้น ท่านกำหนดด้วย
อุปจารสีมา. พึงบอกในวันอุโบสถ. พึงบอกในวันปวารณา. ต้องบอก
ทุกวัน แก่ภิกษุ ๔ รูป และนางภิกษุณี ๔ รูป ถ้าภิกษาจารในบ้าน
นั้น ทัวถึงแก่ภิกษุทั้งหลายด้วย. ภิกษุเหล่านั้น ๔ รูป พึงไปในบ้าน
นั้นทีเดียว.

ถ้าไม่ทัวถึง ภิกษุทั้งหลายแม้ไปในที่อื่นแล้วจึงมาในบ้านนั้น ต้อง
แสดงตนไป. หรือพึงทำที่สังเกตไว้ภายนอกบ้านว่า ท่านจะพบพวกเรา
ในที่ชื่อโน้น. หางภิกษุณีนั้นพึงไปสู่ที่หมายไว้แล้วบอก. ไม่พบในที่
หมายไว้ ต้องไปวัดแล้วบอก. ต้องบอกภิกษุทุกรูปในวัด ถ้าไม่อาจ
บอกทัวทุกรูปได้. ต้องอยู่นอกอุปจารสีมา แล้ววานนางภิกษุณีทั้งหลาย

ไปแทน. พึงบอกแก่ภิกษุ ๔ รูปซึ่งนางภิกษุเหล่านั้นนำมา. ถ้าวัดอยู่ไกลทั้งนารังเกียจ, พึงชวนอุบาสกและอุบาสิกาทั้งหลายไปด้วย.

ก็ถ้านางภิกษุณีนี้อยู่ตามลำพัง, ย่อมต้องอาบัติเพราะรัตติวิปวาส; เพราะเหตุนั้น สงฆ์พึงสมมตินางภิกษุณีผู้ปกตัตตะรูป ๑ ให้แก่นางภิกษุณีนั้น เพื่อประโยชน์แก่การอยู่ในที่มุงอันเดียวกัน. นางภิกษุณีประพฤติมานัตไม่ขาด อย่างนั้นแล้ว พึงทำอัพทานตามนัยที่กล่าวแล้วในภิกษุสงฆ์ ซึ่งมี ๑ รูปเป็นคณะนั้นแล.

ในกรณที่แก้ว ถ้ากำลังประพฤติมานัต ต้องอันตราบัติ สงฆ์พึงชักเข้าหาอาบัติเดิมแล้ว ให้มานัต เพื่ออาบัตินั้น. นี้ชื่อว่าปิกขมานัต.

สโมธานมานัต

ส่วนสโมธานมานัต มี ๓ อย่าง คือ โอรานสโมธาน ๑ อัคฆ-สโมธาน ๑ มิสสกสโมธาน ๑.

ใน ๓ อย่างนั้น ที่ชื่อโอรานสโมธาน ได้แก่ มานัตที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอนุญาตไว้ข้างหน้า สำหรับพระอุทายีเถระ ผู้กำลังอยู่ปริวาสเพื่ออาบัติที่ปิดไว้ ๕ วัน ต้องอันตราบัติในปริวาส และในฐานะที่เป็นผู้ควรแก่มานัต ถูกสงฆ์ชักเข้าหาอาบัติเดิม โดยบาลีว่า ภิกษุทั้งหลาย ถ้ากระนั้น สงฆ์จงให้มานัต ๖ ราตรี เพื่ออาบัติ ๓ ตัว แก่ภิกษุอุทายี ดังนี้.

จริงอยู่ มานัตชนิดนี้ สงฆ์เลิกสัมนวันที่อยู่ปริวาสแล้วเสียด้วย
มุลายปฏิกัสนะซ้า ๆ กัน ประมวลให้พร้อมกับอาบัติเดิมทั้งหลาย เพราะ
ฉะนั้น จึงเรียกว่า โอรานสโมธาน.

ส่วนในกรุนทีแก้วว่า มานัตที่สงฆ์พึงให้แก่ภิกษุผู้อยู่สโมธานปริวาส
แล้ว ชื่อว่าสโมธานมานัต แม้คำนั้น ก็ถูกโดยปริยายนั้น.

ส่วนอัครสโมธานและมิตสกสโมธาน ท่านเรียกเฉพาะมานัตที่สงฆ์
พึงให้ในที่สุดแห่งอัครสโมธานปริวาสและมิตสกสโมธานปริวาส.

อัครสโมธานและมิตสกสโมธานนั้น พึงประกอบให้ตามทำนอง
กรรมวาจาแห่งปริวาส.

คำใดที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ว่า ปริวาสและมานัต พระผู้มีพระภาคเจ้า
ตรัสไว้ในบาลีโดยอาการมากมาย ตามนัยมีคำว่า ภิกษุทั้งหลาย ถ้า
กระนั้นสงฆ์จงให้ปริวาส ๑ วัน เพื่ออาบัติ ๑ ตัว ชื่อสัตถุเจตนิกาสุก-
วิสัฏฐิ ซึ่งปิดไว้วันเดียว แก่ภิกษุอุทายิเถิด ดังนี้เป็นอาทิ, วินิจฉัย
อย่างนี้ ที่ท่านกล่าวไว้ในอาคตสถานแห่งปริวาสและมานัตนั้น ย่อมถึง
ความพิสดารเกินไปเหมือนในบาลี, ทั้งเป็นวินิจฉัยที่ใคร ๆ ไม่อาจกำหนด
ได้โดยง่าย. เพราะเหตุนั้น ข้าพเจ้าจักประมวลปริวาสและมานัตนั้น
แสดงในอธิการนี้ทีเดียว ดังนี้ คำนี้้นั้นเป็นอันข้าพเจ้าให้สำเร็จพร้อม
โดยอธิบาย ด้วยคำมีประมาณเท่านี้.

บัดนี้พระบาลีนี้ใด อันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสก่อน ด้วยอำนาจ
อาบัติตัวเดียวที่มีได้ปิด, พระบาลีนั้น มีเนื้อความตื้นตื้นนั้น.

เบื้องหน้าแต่นั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสปริวาสไว้ในพระบาลี ด้วยอำนาจแห่งอาบัติที่ปิดไว้ ๒ วัน ๓ วัน ๔ วัน ๕ วันเท่านั้น แล้วทรง แสดงอันตราบัติ จำเดิมแต่ปริวาสเพื่ออาบัติที่ปิดไว้ ๕ วัน.

ก็พระอุทายีต้องอาบัตินั้นแล้ว ย่อมจัดเป็นผู้ควรแก่มุลาชยปฏิกัสนะ; เพราะฉะนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรงอนุญาตมุลาชยปฏิกัสนะในอาบัติ ที่ปิดไว้ ๕ วันเหล่านั้น แก่พระอุทายีนั่น.

แต่ถ้าเธอเก็บวัตรแล้วต้องไซริ์ ย่อมเป็นผู้ไม่สมควรแก่มุลาชย- ปฏิกัสนะ.

เพราะเหตุไร ?

เพราะเหตุที่เธอมิได้ต้องกำลังอยู่ปริวาส เธอตั้งอยู่ในฐานะเป็นผู้ ปกตัตตะแล้วต้อง เธอพึงควรแยกประพฤติมานัตเพื่ออาบัตินั้น. ถ้าเธอ ผู้เก็บวัตรต้องอาบัติแล้วปิดไว้ไซริ์ ต้องอยู่ปริวาสด้วย.

เมื่อมุลาชยปฏิกัสนะที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ อันสงฆ์ทำแล้ว, วันที่เธออยู่ปริวาสแล้วทั้งหลาย ย่อมเป็นอันเลิกล้มไปแท้.

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงอันตราบัติในปริวาสแล้ว ทรงแสดง อันตราบัติแห่งภิกษุผู้ควรแก่มานัตอีก แล้วจึงตรัสมุลาชยปฏิกัสนะ ด้วย ประการดังนี้

จริงอยู่ เมื่อมุลาชยปฏิกัสนะนั้น อันสงฆ์ทำแล้ว. วันที่อยู่ปริวาส แล้วทั้งหลาย ย่อมเป็นอันเลิกล้มไปแท้. ลำดับนั้น จึงทรงแสดง สโมธานมานัต เพื่ออาบัติทั้ง ๓ ตัวนั้น แห่งภิกษุผู้อยู่ปริวาสเสร็จแล้ว.

ลำดับนั้น ได้ทรงแสดงอันตรายบัตินของภิกษุผู้มานัตจาริกะแล้ว ตรัส
มุลายปฏิกัสนะ.

ก็ครั้งเมื่อมุลายปฏิกัสนะนั้น อันสงฆ์ทำแล้ว; วันที่ประพฤติ
มานัตแล้วก็ดี วันที่อยู่ปริวาสแล้วก็ดี ย่อมเป็นอันเลิกล้มไปแท้. ลำดับ
นั้นทรงแสดงอันตรายบัตินแห่งภิกษุผู้ควรแก้อัพภานแล้วตรัสมุลายปฏิกัสนะ.

ครั้งเมื่อมุลายปฏิกัสนะเมื่อนั้น อันสงฆ์ทำแล้ว. วันที่อยู่ปริวาส
และประพฤติมานัตแล้ว เหล่านั้นทั้งหมด ย่อมเป็นอันเลิกล้มไปแท้.
เบื้องหน้าแต่นั้น ทรงประกอบอันตรายบัตินทั้งปวงแสดงอัพภานกรรม.

กรรมวาจา ๕ ชนิด ด้วยอำนาจแห่งอาบัติ ที่ปิดไว้วันเดียวเป็น
ต้น กรรมวาจา ๔ ชนิด ด้วยอำนาจแห่งอันตรายบัตินทั้งหลาย รวม
เป็นกรรมวาจา ๙ ชนิด เป็นอันพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงแล้วใน
ปฎิจฉันนวาระ ด้วยประการฉะนี้.

เบื้องหน้าแต่นั้น ทรงแสดงสโมธานปริวาสและสโมธานมานัต
ด้วยอำนาจแห่งอันตรายบัตินที่ปิดไว้ ๕ วัน จำเดิมแต่ภายในแห่งปริวาส
เพื่ออาบัติที่ปิดไว้ปีกษ ๑.

ก็ในอธิการว่าด้วยสโมธานปริวาสและสโมธานมานัตนี้ เมื่อสงฆ์
ทำมุลายปฏิกัสนะเพื่ออาบัติที่ค้อง แม้ในเวลาที่เป็นมานัตจาริกะ และ
เป็นมานัตตารหะ. วันที่ประพฤติมานัตแล้วก็ดี วันที่อยู่ปริวาสเสร็จแล้ว
ก็ดี เป็นอันเลิกล้มไปทั้งหมดทีเดียว.

เพราะเหตุไร?

เพราะเหตุที่ปิดอันตรายไว้. ด้วยเหตุนี้แล พระผู้มีพระภาคเจ้า จึงตรัสคำว่า สงฆ์จงซักเข้าหาอาบัติเดิม จงให้สโมธานปริวาส เพื่ออาบัติเดิมแล้ว จงให้มานัต ๖ ราตรี.

เบื้องหน้าแต่นั้น ทรงประกอบอันตรายบัติทั้งปวงแสดงอัพทานกรรม ให้จบเรื่องแห่งอาบัติ ชื่อสัญญาเจตนิกาสุกกวิสุตฺติ.

ลำดับนั้น ทรงแสดงนัย ๒ อย่าง คือ เอกาปัตติมูลกนัย ๑ อาปัตติวิทพจนกนัย ๑ แล้วทรงแสดงอัคฆสโมธานปริวาส.

แต่นั้น ทรงแสดงเรื่องอาบัติที่ภิกษุแก้งไม่บอกแล้ว ทรงตั้งบาลีโดยนัยมีคำว่า อธิ ปน ภิกฺขเว เป็นต้น เพื่อแสดงกรรมที่จะพึงกระทำสำหรับอาบัติที่ภิกษุมิได้บอก ด้วยความไม่แก้งไม่รู้สึกระลึกไม่ได้ และความเป็นผู้มีความสงสัย ในเมื่อลัชชิธรรมหรือความรู้สึก ความระลึกได้ และความเป็นผู้ไม่มีความสงสัย เกิดขึ้นบ้างในภายหลัง.

ลำดับนั้น ทรงตั้งบาลีเหมือนอย่างนั้น เพื่อแสดงข้อที่อาบัติทั้งหลาย ซึ่งปิดไว้ด้วยความไม่รู้สึกระลึกไม่ได้ และความเป็นผู้มีความสงสัย ไม่เป็นอันปิด.

ลำดับนั้น ทรงแสดงเรื่องขอปริวาสเดือน ๑ เพื่ออาบัติ ๒ ตัว ปิดไว้ ๒ เดือน แล้วทรงตั้งบาลีโดยนัยหนหลังนั้นแล เพื่อแสดงกรรมที่จะพึงกระทำ สำหรับเดือนนอกนี้ ซึ่งไม่ได้บอก ด้วยไม่ได้แก้งไม่รู้สึกระลึกไม่ได้ และความเป็นผู้มีความสงสัย ในเมื่อลัชชิธรรม เป็นต้นเกิดขึ้นในภายหลัง แลเพื่อแสดงข้อที่เดือนซึ่งปิดไว้ ด้วยความไม่รู้สึกระลึกไม่ได้ และความเป็นผู้มีความสงสัย ไม่เป็นอันปิด.

ลำดับนั้น ทรงแสดงสุทนต์ปริวาสโดยนัยมีคำว่า **อาปตติ**
ปริยนต์ น **ชานาติ** **รตุติปริยนต์** น **ชานาติ** เป็นอาทิ

เบื้องหน้าแต่นั้น ทรงตั้งบาลีเพื่อทำปาวาสสิกิกฤษุให้เป็นตัวอย่าง
แสดงข้อปฏิบัติในคำว่า "สึกแล้วอุปสมบทใหม่" เป็นต้น .

บรรดาบทเหล่านั้น ในบทว่า ต้องอาบัติสังฆาทิเสสมากมาย
ในระหว่าง กำหนดนับได้ ไม่ได้ปิดไว้ เป็นต้น มีความว่า กำหนด
นับได้ด้วยอำนาจกำหนดอาบัติ และไม่ได้ปิดไว้.

สองบทว่า **ปจฺฉิมสฺมี** **อาปตฺติกฺขนุเช** ก็กองอาบัตินั้นคงเป็น
อันเดียวกัน, แต่เพราะปกปิดไว้ในภายหลัง ท่านจึงกล่าวว่า ในกอง
อาบัติ ซึ่งมีในภายหลัง. ถึงในคำว่า **บุริมสฺมี** นี้ก็มีนัยเหมือนกัน.

คำว่า **วตฺตติตา** **สมฺภินฺนา** นี้ เป็นคำยกเรียกอาบัติทั้งหลาย
ที่เป็นสภาคันและที่เป็นวิสภาคันนั่นเอง.

เบื้องหน้าแต่นั้น ตรัสคำว่า **เทว** **ภิกฺขุ** เป็นต้น เพื่อแสดง
ข้อปฏิบัติในภิกษุผู้ปิดไว้.

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า **มิสฺสํ** ได้แก่ สังฆาทิเสส ที่เจือ
ด้วยลหุกาบัติ มีอุลลัจจัย เป็นต้น.

บทว่า **สุทฺธํ** ได้แก่ สังฆาทิเสส เว้นกองลหุกาบัติเสียทั้งนั้น.

เบื้องหน้าแต่นั้น ตรัสคำว่า **อิห** **ปน** **ภิกฺขเว** **ภิกฺขุ** **สมฺพหฺลา**
สงฺฆาทิเสสา เป็นต้น เพื่อแสดงข้อที่อาบัติเหล่านั้นไม่พ้องกันและ
พ้องกัน .

พระวินัยปิฎก จุลวรรค เล่ม ๖ ภาค ๑ - หน้าที่ 503

บทใดๆ ที่ชื่อว่า ไม่ชัดเจนโดยพยัญชนะหรือโดยอธิบาย ย่อม
ไม่มีในคัมภีร์.....

เพราะฉะนั้น คัมภีร์และคำทั้งปวงที่ไม่ได้กล่าวไว้ก่อนแต่นี้ พึง
ทราบตามแนวแห่งพระบาลีนั้นแล ด้วยประการฉะนี้.

สมุจจยักขันธกวรรณา จบ.

สมถขันธกะ

เรื่องพระฉัพพัคคีย์

[๕๘๕] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวัน อารามของอนาถบิณฑิกคหบดี เขตพระนครสาวัตถี ครั้น นั้นแล พระฉัพพัคคีย์ กระทำกรรม คือ ตัชชนิยกรรมบ้าง นิสกรรมบ้าง ปัพพาทนิยกรรมบ้าง ปฏิสารณิยกรรมบ้าง อุกเขปนนิยกรรม บ้าง แก่ภิกษุทั้งหลายผู้อยู่ลับหลัง บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย...ต่างก็ พง์โทษติเตียนโพนทะนาว่า ไฉนพระฉัพพัคคีย์จึงได้กระทำกรรม คือ ตัชชนิยกรรมบ้าง นิสกรรมบ้าง ปัพพาทนิยกรรมบ้าง ปฏิสารณิกรรม บ้าง อุกเขปนนิยกรรมบ้าง แก่ภิกษุทั้งหลายผู้อยู่ลับหลังเล่า แล้ว กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า.

ทรงสอบถาม

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงสอบถามภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อน ภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่า ภิกษุฉัพพัคคีย์กระทำกรรม คือ ตัชชนิยกรรม บ้าง นิสกรรมบ้าง ปัพพาทนิยกรรมบ้าง ปฏิสารณิกรรมบ้าง อุกเขปนนิยกรรมบ้าง แก่ภิกษุทั้งหลาย ผู้อยู่ลับหลัง จริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย การ กระทำของโมฆบุรุษเหล่านั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร มิใช่กิจของ

สมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ โฉนโฆมนุญเหล่านั้นจึงได้กระทำการ
คือ ตัชชนิยกรรบบ้าง นิยสกรรบบ้าง ปัพพาทนิยกรรบบ้าง ปฏิสาร-
ณิยกรรบบ้าง อุกเขปนนิยกรรบบ้าง แก่ภิกษุทั้งหลายผู้อยู่ดับหลังเล่า
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย การกระทำของโฆมนุญเหล่านั้น นั้นไม่เป็นไป
เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนผู้ยังไม่เลื่อมใส.....ครั้นแล้วทรงทำธรรมมีกถา
รับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย กรรรม คือ ตัชชนิยกรรรม
ก็ดี นิยสกรรรมก็ดี ปัพพาทนิยกรรรมก็ดี ปฏิสารณิยกรรรมก็ดี อุกเขป-
นิยกรรรมก็ดี อันภิกษุไม่พึงทำแก่ภิกษุทั้งหลายผู้อยู่ดับหลัง ภิกษุใดทำ
ต้องอาบัติทุกกฏ.

ธรรมวาทีและอธรรมวาทีบุคคล

[๕๕๖] อธรรมวาทีบุคคล ๑ ภิกษุอธรรมวาทีมารูป ๑ สงฆ์
อธรรมวาที ๑ ธรรมวาทีบุคคล ๑ ภิกษุธรรมวาทีมารูป ๑ สงฆ์
ธรรมวาที ๑.

ธรรมฝ่ายดำ ๕ อย่าง

[๕๕๗] ๑. อธรรมวาทีบุคคล ยังธรรมวาทีบุคคลให้ยินยอม
ให้พินิจ ให้เฟ่ง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้ธรรม
นี้วินัย นี้สัตตสุสานน์ ท่านจงถืออย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกรณ
นั้นระงับอย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยไม่เป็นธรรม เป็นสัมมุขาวินัยเทียม

๒. อกรรมวาทีบุคคล ยังภิกษุกรรมวาทีมากรูปให้ยินยอม ให้
พินิจ ให้เพ่ง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้กรรม นี้วินัย
นี้สัตตสุสานน์ พวกท่านจงถืออย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณฺ์นั้นระงับ
อย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยไม่เป็นกรรม เป็นสัมมุขาวินัยเทียม

๓. อกรรมวาทีบุคคล ยังสงฆ์กรรมวาทีให้ยินยอม ให้พินิจ ให้
เพ่ง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้กรรม นี้วินัย นี้
สัตตสุสานน์ ท่านจงถืออย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณฺ์นั้นระงับ
อย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยไม่เป็นกรรม เป็นสัมมุขาวินัยเทียม

๔. ภิกษุกรรมวาทีมากรูป ยังกรรมวาทีบุคคลให้ยินยอม ให้
พินิจ ให้เพ่ง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้กรรม นี้วินัย
นี้สัตตสุสานน์ ท่านจงถืออย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณฺ์นั้นระงับ
อย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยไม่เป็นกรรม เป็นสัมมุขาวินัยเทียม

๕. ภิกษุกรรมวาทีมากรูป ยังภิกษุกรรมวาทีมากรูปให้ยินยอม
ให้พินิจ ให้เพ่ง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้กรรม
นี้วินัย นี้สัตตสุสานน์ พวกท่านจงถืออย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณฺ์
นั้นระงับอย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยไม่เป็นกรรม เป็นสัมมุขาวินัยเทียม

๖. ภิกษุกรรมวาทีมากรูป ยังสงฆ์กรรมวาทีให้ยินยอม ให้พินิจ
ให้เพ่ง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้กรรม นี้วินัย
นี้สัตตสุสานน์ ท่านจงถืออย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณฺ์นั้นระงับ
อย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยไม่เป็นกรรม เป็นสัมมุขาวินัยเทียม

๗. สงฆ์ธรรมวาที ยังธรรมวาทีบุคคลให้ยินยอม ให้พินิจ ให้ฟัง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้ธรรม นี้วินัย นี้สัตตฤศาสน์ ท่านจงถืออย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณฺ์นั้นระงับอย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยไม่เป็นธรรม เป็นสัมมุขาวินัยเทียม

๘. สงฆ์ธรรมวาที ยังภิกษุธรรมวาทีมากรูปให้ยินยอม ให้พินิจ ให้ฟัง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้ธรรม นี้วินัย นี้สัตตฤศาสน์ พวกท่านจงถืออย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณฺ์นั้นระงับอย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยไม่เป็นธรรม เป็นสัมมุขาวินัยเทียม

๙. สงฆ์ธรรมวาที ยังสงฆ์ธรรมวาทีให้ยินยอม ให้พินิจ ให้ฟัง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้ธรรม นี้วินัย นี้สัตตฤศาสน์ ท่านจงถืออย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณฺ์นั้นระงับอย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยไม่เป็นธรรม เป็นสัมมุขาวินัยเทียม.

ธรรมฝ่ายดำ ๙ อย่าง จบ

ธรรมฝ่ายขาว ๙ อย่าง

[๕๘๘] ๑. ธรรมวาทีบุคคล ยังธรรมวาทีบุคคลให้ยินยอม ให้พินิจ ให้ฟัง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้ธรรม นี้วินัย นี้สัตตฤศาสน์ ท่านจงถืออย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณฺ์นั้นระงับอย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยธรรม เป็นสัมมุขาวินัย

๒. ธรรมวาทีบุคคล ยังภิกษุขอธรรมวาทีมากรूपให้ยินยอม ให้
พินิจ ให้ฟัง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้ธรรม นี้วินัย
นี้สัตตฤศาสน์ พวกท่านจงถึ้อย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณัณััน
ระงับอย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยธรรม เป็นสัมมุขาวินัย

๓. ธรรมวาทีบุคคล ยังสงฆ์ขอธรรมวาทีให้ยินยอม ให้พินิจ
ให้ฟัง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้ธรรม นี้วินัย
นี้สัตตฤศาสน์ ท่านจงถึ้อย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณัณัันระงับ
อย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยธรรม เป็นสัมมุขาวินัย

๔. ภิกษุธรรมวาทีมากรूप ยังธรรมวาทีบุคคลให้ยินยอม ให้
พินิจ ให้ฟัง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้ธรรม นี้วินัย
นี้สัตตฤศาสน์ ท่านจงถึ้อย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณัณัันระงับ
อย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยธรรม เป็นสัมมุขาวินัย

๕. ภิกษุธรรมวาทีมากรूप ยังภิกษุขอธรรมวาทีมากรूपให้ยินยอม
ให้พินิจ ให้ฟัง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้ธรรม นี้วินัย
นี้สัตตฤศาสน์ พวกท่านจงถึ้อย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณัณััน
ระงับอย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยธรรม เป็นสัมมุขาวินัย

๖. ภิกษุธรรมวาทีมากรूप ยังสงฆ์ขอธรรมวาทีให้ยินยอม ให้พินิจ
ให้ฟัง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้ธรรม นี้วินัย
นี้สัตตฤศาสน์ ท่านจงถึ้อย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอริกณัณัันระงับ
อย่างนี้ ชื่อว่าระงับโดยธรรม เป็นสัมมุขาวินัย

๗. สงฆ์ธรรมวาที ยังอธรรมวาทีบุคคลให้ยินยอม ให้พินิจ ให้
เพ่ง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้ธรรม นี้วินัย นี้
สัตตศาสนา ท่านจงถืออย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอภิกษณ์นั้นระงับอย่างนี้
ชื่อว่าระงับโดยธรรม เป็นสัมมุขาวินัย

๘. สงฆ์ธรรมวาที ยังภิกษุอธรรมวาทีมากรूपให้ยินยอม ให้
พินิจ ให้เพ่ง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็น ให้เห็นตามว่า นี้ธรรม นี้
วินัย นี้สัตตศาสนา พวกท่านจงถืออย่างนี้ ถ้าอภิกษณ์นั้นระงับอย่างนี้
ชื่อว่าระงับโดยธรรมเป็นสัมมุขาวินัย

๙. สงฆ์ธรรมวาที ยังสงฆ์อธรรมวาทีให้ยินยอม ให้พินิจ ให้
เพ่ง ให้ใคร่ครวญ ให้เห็นตามว่า นี้ธรรม นี้วินัย นี้สัตตศาสนา
ท่านจงถืออย่างนี้ จงชอบอย่างนี้ ถ้าอภิกษณ์นั้นระงับอย่างนี้ ชื่อว่า
ระงับโดยธรรม เป็นสัมมุขาวินัย.

ธรรมฝ่ายขาว ๙ อย่าง จบ

เรื่องพระทัฬหฬมัลลบุตร

[๕๘๘] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระ
เวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนคร
ราชคฤห์ ครั้งนั้นแล ท่านพระทัฬหฬมัลลบุตร มีอายุ ๗ ปีนับแต่เกิด
ได้ทำให้แจ้งซึ่งพระอรหัต คุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสาวกจะพึง

บรรลु ท่านได้บรรลุแล้วโดยลำดับทั้งหมด อนึ่ง ท่านไม่มีกรณียกิจอะไรที่ยิ่งขึ้นไป หรือกรณียกิจที่ทำเสร็จแล้ว ก็ไม่ต้องกลับสั่งสมอีก.

[๕๕๐] ครั้งนั้น ท่านพระทัฬหฬลบุตรหลีกเร้นอยู่ในที่สงัด ได้เกิดความปริวิตกแห่งใจอย่างนี้ว่า เราแลมีอายุ ๗ ปีนับแต่เกิด ได้ทำให้แจ้งซึ่งพระอรหัต คุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสาวกจะพึงบรรลุ เราได้บรรลุแล้วโดยลำดับทุกอย่าง อนึ่งเล่า เราไม่มีกรณียกิจอะไรที่ยิ่งขึ้นไป หรือกรณียกิจที่เราทำเสร็จแล้ว ก็ไม่ต้องกลับมาสั่งสมอีก เราควรทำความช่วยเหลือแก่สงฆ์อย่างไรหนอ ลำดับนั้น ท่านพระทัฬหฬลบุตรได้คิดว่า มิฉะนั้น เราควรแต่งตั้งเสนาสนะ และแจกอาหารแก่สงฆ์.

[๕๕๑] ครั้นท่านพระทัฬหฬลบุตรออกจากที่เร้นในเวลาเย็น แล้วเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงพุทธสำนัก ถวายบังคมนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง แล้วได้กราบทูลว่า พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าหลีกเร้นอยู่ในที่สงัด ณ ตำบลนี้ได้เกิดความวิตกแห่งใจอย่างนี้ว่า ข้าพระพุทธเจ้าแล มีอายุ ๗ ปีนับแต่เกิด ได้ทำให้แจ้งซึ่งพระอรหัต คุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสาวกจะบรรลุ ข้าพระพุทธเจ้าก็ได้บรรลุแล้วโดยลำดับทุกอย่าง อนึ่งเล่า ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีกรณียกิจอะไรที่ยิ่งขึ้นไป หรือกรณียกิจที่ข้าพระพุทธเจ้าทำเสร็จแล้ว ก็ไม่ต้องกลับสั่งสมอีก ข้าพระพุทธเจ้าควรทำความช่วยเหลือสงฆ์อย่างไรหนอ พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้า นั้นคิดตกลงใจว่า ถ้ากระไร ข้าพระพุทธเจ้า

ควรแต่งตั้งเสนาสนะ และแจกอาหารแก่สงฆ์ ข้าพระพุทธเจ้าปรารถนา
จะแต่งตั้งเสนาสนะ และแจกอาหารแก่สงฆ์ พระพุทธเจ้าข้า.

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดิละ ดิละ ทัพพะ ถ้าเช่นนั้น
เธอจงแต่งตั้งเสนาสนะ และแจกอาหารแก่สงฆ์เถิด ท่านพระทัพพ-
มัลลบุตรทุลรัปสนองพระพุทธานุญาตแล้ว.

สมมติภิกษุแต่งตั้งเสนาสนะเป็นต้น

[๕๕๒] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทำธรรมิกถา ใน
เพราะเหตุเป็นแกมุลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วรับสั่งกะภิกษุ
ทั้งหลายว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้น สงฆ์จงสมมติทัพพมัลล-
บุตรให้เป็นผู้แต่งตั้งเสนาสนะ และแจกอาหาร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงสมมติอย่างนี้ เบื้องต้นพึง
ขอให้ทัพพะรับ ครั้นแล้วภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์
ทราบด้วยญัตติทุกขกรรมวาจาว่าดังนี้:-

กรรมวาจาสมมติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ถ้าความพร้อม
พร้อม ของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงสมมติท่านพระทัพพ-
มัลลบุตร ให้เป็นผู้แต่งตั้งเสนาสนะและแจกอาหาร นี้
เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า สงฆ์สมมติ

ท่านพระทัฬหฬลบุตรให้เป็นผู้แต่งตั้งเสนาสนะและแจก

อาหาร การสมมติท่านพระทัฬหฬลบุตร ให้เป็นผู้แต่ง

ตั้งเสนาสนะและแจกอาหาร ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้

นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ท่านพระทัฬหฬลบุตร อันสงฆ์สมมติให้เป็นผู้

แต่งตั้งเสนาสนะและแจกอาหารแล้ว ชอบแก่สงฆ์ เหตุ

นั้นจึงนี้ ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

[๕๕๓] ก็แล ท่านพระทัฬหฬลบุตรอันสงฆ์สมมติแล้ว ย่อม
แต่งตั้งเสนาสนะสำหรับหมู่ภิกษุผู้สมอกันรวมไว้เป็นพวก ๆ คือ ภิกษุ
เหล่าใดทรงพระสูตร ท่านก็แต่งตั้งเสนาสนะรวมภิกษุเหล่านั้นไว้แห่งเดียว
กัน ด้วยประสงค์ว่า พวกเธอจักซักซ้อมพระสูตรกัน ภิกษุเหล่าใด
ทรงพระวินัย ท่านก็แต่งตั้งเสนาสนะรวมภิกษุเหล่านั้นไว้แห่งเดียวกัน
ด้วยประสงค์ว่า พวกเธอจักวินิจฉัยพระวินัยกัน ภิกษุเหล่าใดเป็นพระ-
ธรรมกถึก ท่านก็แต่งตั้งเสนาสนะรวมภิกษุเหล่านั้นไว้แห่งเดียวกัน ด้วย
ประสงค์ว่า พวกเธอจักสนทนาธรรมกัน ภิกษุเหล่าใดได้ฌาน ท่านก็
แต่งตั้งเสนาสนะรวมภิกษุเหล่านั้นไว้แห่งเดียวกัน ด้วยประสงค์ว่า พวก
เธอจักไม่รบกวนกัน ภิกษุเหล่าใดชอบกล่าวดิรัจฉานกถา มีการบำรุงร่างกาย
อยู่มาก ท่านก็แต่งตั้งเสนาสนะรวมภิกษุเหล่านั้นไว้แห่งเดียวกัน ด้วย
ประสงค์ว่า ท่านเหล่านี้จักอยู่ด้วยความยินดีแม้นี้ ภิกษุเหล่าใดมาในเวลา
ค่ำคืน ท่านก็เข้าจุดตมณามีเตโชกสิณเป็นอารมณ์ แล้วแต่งตั้งเสนาสนะ

สำหรับภิกษุแม่เหล่านั้ ด้วยแสงสว่างนั้นแล ภิกษุทั้งหลาย ย่อมแก้ง
มาแม่เวลาค่ำ ด้วยประสงค์ว่า พวกเราจักได้คู่อธิปาฏิหาริย์ของท่าน
พระทัฬหะมัลลบุตร ดังนี้ก็มี

ภิกษุเหล่านั้นเข้าไปหาท่านพระทัฬหะมัลลบุตร แล้วพูดอย่างนี้ว่า
พระคุณเจ้าทัฬหะ ขอท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกข้าพเจ้า

ท่านพระทัฬหะมัลลบุตรถามภิกษุเหล่านั้นอย่างนี้ว่า ท่านปรารถนา
ที่ไหน ผมจะแต่งตั้งที่นั้น ภิกษุเหล่านั้นแก้งกล่าวอ้างที่ไกล ๆ ว่า
พระคุณเจ้าทัฬหะ ขอท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกข้าพเจ้าที่ภูเขา
กิชฌกุฎ ขอท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกข้าพเจ้าที่เหวสำหรับทิ้งโจร
ขอท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกข้าพเจ้าที่กาฬศิลาข้างภูเขาอิสิคิลิ ขอ
ท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกข้าพเจ้าที่ถ้ำสัตตบรรณคูหาข้างภูเขาเวภาระ
ขอท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกข้าพเจ้าที่เงื่อมเขาอัปปโสมทิกะใกล้
สิตวัน ขอท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกข้าพเจ้าที่ชอกเขาโคมภูชะ ขอ
ท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกข้าพเจ้าที่ชอกเขาคินฑุกะ ขอท่านจงแต่ง
ตั้งเสนาสนะให้พวกข้าพเจ้าที่ชอกเขากโปตะ ขอท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะ
ให้พวกข้าพเจ้าที่ตโปทาราม ขอท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกข้าพเจ้าที่
ชีวกัมพวัน ขอท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกข้าพเจ้าที่มีททกัจฉิมฤค-
ทายวัน

ท่านพระทัฬหะมัลลบุตร จึงเข้าจตุตถฆานมิเตโชกสิณเป็นอารมณั
มีองคฺลีส่องสว่างเดินนำหน้าภิกษุเหล่านั้นไป แม้ภิกษุเหล่านั้นก็เดินตาม
หลังท่านพระทัฬหะมัลลบุตร ด้วยแสงสว่างนั้นแล ท่านพระทัฬหะมัลลบุตร

แต่งตั้งเสนาสนะสำหรับภิกษุเหล่านั้น โดยชี้แจงอย่างนี้ว่า นี่เตียง
นี่ตั้ง นี่ฟูก นี่หมอน นี่ที่ถ่ายอุจจาระ นี่ที่ถ่ายปัสสาวะ นี่น้ำฉัน
นี่น้ำใช้ นี่ไม้เท้า นี่ระเบียบกติกาสงฆ์ ควรเข้าเวลานี้ ควรออกเวลานี้
ครั้นแต่งตั้งเสนาสนะเพื่อภิกษุเหล่านั้นเสร็จแล้ว กลับมาสู่พระเวฬุวัน-
วิหารตามเดิม.

เรื่องพระเมตติยะและพระกุ่มมชกะ

[๕๔๔] ก็โดยสมัยนั้นแล พระเมตติยะและพระกุ่มมชกะ เป็น
พระบวชใหม่และมีบุญน้อย เสนาสนะของสงฆ์ชนิดเลว และอาหารอย่าง
เลว ย่อมตกถึงแก่เธอทั้งสอง ครั้งนั้น ชาวบ้านในพระนครราชคฤห์
ชอบถวายเนยใสบ้าง น้ำมันบ้าง แกงที่มีรสดี ๆ บ้าง ซึ่งจัดปรุงเฉพาะ
พระเถระ ส่วนพระเมตติยะและพระกุ่มมชกะ เขาถวายอาหารอย่าง
ธรรมดาตามแต่จะหาได้ มีชนิดปลาข้าว มีน้ำส้มเป็นกับ เวลาหลัง
อาหารเธอทั้งสองกลับจากบิณฑบาตแล้ว เทียวถามพวกพระเถระว่า ใน
โรงฉันของพวกท่านมีอาหารอะไรบ้าง ขอรับ ในโรงฉันของพวกท่าน
ไม่มีอะไรบ้าง ขอรับ พระเถระบางพวกบอกอย่างนี้ว่า พวกเรามีเนยใส
น้ำมัน แกงที่มีรสอร่อย ๆ ส่วนพระเมตติยะและพระกุ่มมชกะพูดอย่าง
นี้ว่า พวกข้าพเจ้าไม่มีอะไรเลย ขอรับ มีแต่อาหารอย่างธรรมดาตาม
แต่จะหาได้ เป็นชนิดปลาข้าวมีน้ำส้มเป็นกับ

[๕๔๕] สมัยต่อมา คหบดีผู้ชอบถวายอาหารที่ดี ถวายภัตตาหาร
วันละ ๔ ที่แก่สงฆ์เป็นนิตยภัต เขาพร้อมด้วยบุตรภรรยา อังคาสอยู่

ใกล้ ๆ ในโรงฉัน คนอื่นๆ ย่อมถามด้วยข้าวสุก กับข้าว น้ำมัน แกลง
ที่มีรสอร่อย.

[๕๕๖] คราวนั้น กัตตุทเทศก์ได้แสดงภัตตาหารของคหบดี ผู้
ชอบถวายอาหารที่ดี แก่พระเมตตियะและพระภุมมชกะ เพื่อฉันในวัน
รุ่งขึ้น ขณะนั้น ท่านคหบดีไปสู่อารามด้วยกรณีะบางอย่าง เข้าไปหา
ท่านพระทัฬหฬลบุตร นมัสการแล้วนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ท่าน
พระทัฬหฬลบุตรแสดงธรรมีกถาให้ท่านคหบดีผู้นั่งแล้ว ให้เห็นแจ้ง
สมาทาน อاجหาญ ร่าเริง ครั้นแล้วคหบดีเรียนถามว่า พระคุณเจ้า
แสดงภัตตาหารเพื่อฉันในวันพรุ่งนี้ที่เรือนของกระผมแก่ใคร ขอรับ
ท่านพระทัฬหฬลบุตรตอบว่า อาตมาแสดงให้แก่พระเมตตियะกับพระ-
ภุมมชกะแล้ว ขณะนั้น คหบดีมีความเสียใจว่า "โณภิกษุลามกจักฉัน
ภัตตาหารในเรือนเราเล่า แล้วไปเรือนสังฆญิกคนรับใช้ไว้ว่า แม่สาวใช้
เจ้าจงจัดอาสนะไว้ที่ซุ้มประตู แล้วอังกษิกษุผู้จะมาฉันภัตตาหารในวัน
พรุ่งนี้ด้วยปลายข้าว มีน้ำผักคองเป็นกับ หนิงคนใช้รับคำของคหบดีแล้ว
ครั้งนั้นพระเมตตियะและพระภุมมชกะกล่าวแก่กันว่า คุณ เมื่อวานนี้ท่าน
กัตตุทเทศก์แสดงภัตตาหารของคหบดีให้พวกเรา พรุ่งนี้คหบดีพร้อมด้วย
บุตรภรรยาจักอังกษิกษุพวกเรายู่ใกล้ ๆ คนอื่น ๆ จักถามด้วย ข้าวสุก
กับข้าว น้ำมัน แกลงที่มีรสอร่อย ๆ เพราะความดีใจนั้นแล ตกกลางคืน
ภิกษุ ๒ รูปนั้น นอนหลับไม่เต็มตื่น ครั้นเวลาเช้า พระเมตตियะและ
พระภุมมชกะครองอันตราวาสกแล้ว ถือบาตร จีวรเดินเข้าไปยังนิเวศน์
ของท่านคหบดี หนิงคนรับใช้นั้นได้แลเห็นพระเมตตियะและพระภุมมชกะ

กำลังเดินมาแต่ไกล ครั้นแล้วจึงปูอาสนะถวายที่ซุ้มประตู แล้วกล่าวว่า นิมนต์นั่งเจ้าค่ะ พระเมตติยะและพระภุมมชกะจึงนึกว่า ภัตตาหารคงจะยังไม่เสร็จเป็นแน่ เขาจึงให้เรานั่งพักที่ซุ้มประตูก่อน ขณะนั้น หญิงคนรับใช้ ได้นำอาหารปลายข้าวซึ่งมีน้ำผักคองเป็นกับเข้าไปถวาย พลางกล่าวว่า นิมนต์ฉันเถิดเจ้าค่ะ

ภ. น้องหญิง พวกฉันเป็นพระรับนิตยภัต

ญ. ดิฉันทราบว่าคุณเจ้าเป็นพระรับนิตยภัต เจ้าค่ะ แต่เมื่อวานนี้เอง ท่านคหบดีได้สั่งดิฉันไว้ว่า แม่สาวใช้ เจ้าจงจัดอาสนะไว้ที่ซุ้มประตู แล้วอังกาสภิกษุผู้จะมาฉันภัตตาหารในวันพรุ่งนี้ด้วยปลายข้าว มีน้ำผักคองเป็นกับ นิมนต์ฉันเถิด เจ้าค่ะ.

พระเมตติยะและพระภุมมชกะพูดกันว่า คุณ เมื่อวานนี้เอง ท่านคหบดีไปสู่อารามที่สำนักพระทัฬหฬลบุตร พวกเราคงถูกพระทัฬหฬลบุตรขู่งในสำนักคหบดีเป็นแน่ เพราะความเสียใจนั้นแล ภิกษุทั้งสองรูปนั้นฉันไม่อิ่ม ครั้นเวลาหลังอาหารกลับจากบิณฑบาตไปสู่อาราม เก็บบาตร จีวรแล้ว นั่งรัดเข่าด้วยผ้าสังฆาฏิอยู่ภายนอกซุ้มประตูอาราม นิ่งอั้น เก้อเขิน คอดก ก้มหน้า ชบเซา ไม่พูดจา

ภิกษุณีเมตติยาไปเยี่ยม

ครานั้น ภิกษุณีเมตติยาเข้าไปหาพระเมตติยะและพระภุมมชกะ แล้วได้กล่าวว่า ดิฉันไหว้ เจ้าค่ะ เมื่อนางกล่าวอย่างนั้นแล้ว ภิกษุทั้งสองรูปก็มีได้ทักทายปราศรัย แม้ครั้งที่สอง.....แม้ครั้งที่สาม นางก็ได้

กล่าวว่าดิฉันไหว้ เจ้าค่ะ แม่ครั้งที่สาม ภิกษุทั้งสองรูป ก็ได้ทักทาย
ปราศรัย

ภิกษุณีเมตติยาถามว่า ดิฉันผิดต่อพระคุณเจ้าอย่างไร ทำไม
พระคุณเจ้าจึงไม่ทักทายปราศรัยกับดิฉัน

ภิกษุทั้งสองตอบว่า ก็จริงอย่างนั้นแหละ น้องหญิง พวกเรา
ถูกพระทัฬหะมัลลบุตรเบียดเบียนอยู่ เธอยังเพิกเฉยได้

เม. ดิฉันจะช่วยเหลืออย่างไร เจ้าค่ะ

ภ. น้องหญิง ถ้าเธอเต็มใจช่วย วันนี้พระผู้มีพระภาคเจ้าต้อง
ให้พระทัฬหะมัลลบุตรสึก

เม. ดิฉันจะทำอย่างไร ดิฉันสามารถจะช่วยเหลือได้ด้วยวิธีไหน

ภ. มาเถิดน้องหญิง เธอจงเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า กราบ
ทูลอย่างนี้ว่า กรรมนี้ไม่แนบเนียน ไม่สมควร ทิศที่ไม่มีภัย ไม่มี
จัญไร ไม่มีอันตราย บัดนี้กลับมามีภัย มีจัญไร มีอันตราย ณ สถานที่
ที่ไม่มีลม บัดนี้กลับมามีลมแรงขึ้น หม่อมฉันถูกพระคุณเจ้าทัฬหะมัลล-
บุตรประทุษร้าย คล้ายน้ำถูกไฟเผา พระพุทธเจ้าข้า

นางรับคำของภิกษุทั้งสอง แล้วเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า
ถวายบังคมแล้ว ได้ยืนอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง กราบทูลว่า พระพุทธ-
เจ้าข้า กรรมนี้ไม่แนบเนียน ไม่สมควร ทิศที่ไม่มีภัย ไม่มีจัญไร
ไม่มีอันตราย บัดนี้กลับมามีภัย มีจัญไร มีอันตราย ณ สถานที่ไม่
มีลม บัดนี้ กลับมามีลมแรงขึ้น หม่อมฉันถูกพระคุณเจ้าทัฬหะมัลลบุตร
ประทุษร้าย คล้ายน้ำถูกไฟเผา พระพุทธเจ้าข้า.

ประชุมสงฆ์ทรงสอบถาม

[๕๕๗] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นค้ำมุลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถาม ท่านพระทัฬหฬลบุตรว่า คุณก่อนทัฬหฬ เธอยังระลึกได้หรือว่า เป็นผู้ทำกรรมตามที่ภิกษุณีนี้กล่าวหา ท่านพระทัฬหฬลบุตรกราบทูลว่า พระองค์ย่อมทรงทราบ ว่า ข้าพระพุทธเจ้าเป็นอย่างไร พระพุทธเจ้าข้า

แม้ครั้งที่สอง พระผู้มีพระภาคเจ้า....

แม้ครั้งที่สาม พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถามท่านพระทัฬหฬลบุตร ว่า คุณก่อนทัฬหฬ เธอยังระลึกได้หรือว่า เป็นผู้ทำกรรมตามที่ภิกษุณี นี้กล่าวหา ท่านพระทัฬหฬลบุตรกราบทูลว่า พระองค์ย่อมทรงทราบ ว่า ข้าพระพุทธเจ้าเป็นอย่างไร พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณก่อนทัฬหฬ บัณฑิตย่อมไม่กล่าวแก้คำกล่าวหาเช่นนี้ ถ้า เธอทำก็จงบอกว่าทำ ถ้าไม่ได้ทำ ก็จงบอกว่าไม่ได้ทำ

ท. พระพุทธเจ้าข้า ตั้งแต่ข้าพระพุทธเจ้าเกิดมาแล้ว แม้โดย ความฝันก็ยังไม่รู้จักเสพเมถุนธรรม จะกล่าวไปถึงเมื่อตื่นอยู่เล่า

พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล พวกเธอจงให้ภิกษุณีเมตตียาสึกเสีย และจงสอบสวน ภิกษุเหล่านี้ ครั้นแล้วทรงลุกจากที่ประทับเสด็จเข้าพระวิหาร ลำดับนั้น ภิกษุทั้งหลายให้ภิกษุณีเมตตียาสึกแล้ว จึงพระเมตตียะและพระภุมมชกะได้ แถลงเรื่องนี้กะภิกษุทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลาย ขอพวกท่านอย่าให้ภิกษุณี เมตตียาสึกเสียเลย นางไม่ผิดอะไร พวกข้าพเจ้าแค้นเคือง ไม่พอใจ

มีความประสงค์จะให้ท่านพระทัฬหฬลบุตรเคลื่อนจากพรหมจรรย์ จึงได้
ให้นางใส่ไคล้

ภิกษุทั้งหลายถามว่า ก็พวกคุณโจทท่านพระทัฬหฬลบุตร ด้วย
ศีลวิบัติอันหามูลมิได้หรือ

ภิกษุทั้งสองนั้นรับว่า อย่างนั้น ขอรับ

บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย...ต่างก็เพ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า
ไฉนพระเมตตियะและพระภุมมชกะ จึงได้โจทท่านพระทัฬหฬลบุตรด้วย
ศีลวิบัติอันหามูลมิได้เล่า แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า.

ทรงสอบถาม

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงสอบถามภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้ง
หลาย ได้ยินว่าภิกษุเมตตियะและภิกษุภุมมชกะโจททัฬหฬลบุตร ด้วย
ศีลวิบัติอันไม่มีมูล จริงหรือ

ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

ทรงตีเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงตีเตียน.... ครั้นแล้วทรงทำกรรมมีกถา
รับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล สงฆ์
จงให้สติวินัยแก่ทัฬหฬลบุตรผู้ถึงความไพบูลย์แห่งสติแล้ว

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้อย่างนี้ ทัฬหฬลบุตรนั้น
พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่กว่า นั่ง
กระโห่ประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอ ว่าดังนี้:-

คำขอสติวินัย

ท่านเจ้าข้า ภิกษุเมตตियะและภิกษุภุมมชกะนี้
โจทข้าพเจ้าด้วยศีลวิบัติอันไม่มีมูล ข้าพเจ้านั้นถึงความ
ไพบูลย์แห่งสติแล้ว ขอสติวินัยกะสงฆ์

พึงขอแม่ครั้งที่สอง....

พึงขอแม่ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ภิกษุเมตตियะ
และภิกษุภุมมชกะนี้ โจทข้าพเจ้าด้วยศีลวิบัติอันไม่มีมูล
ข้าพเจ้านั้นถึงความไพบูลย์แห่งสติแล้ว ขอสติวินัยกะ
สงฆ์ แม่ครั้งที่สาม.

[๕๕๘] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาให้สติวินัย

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุเมตตियะ
และภิกษุภุมมชกะนี้ โจทท่านพระทัฬหฬลบุตรด้วยศีล
วิบัติอันไม่มีมูล ท่านพระทัฬหฬลบุตรเป็นผู้ถึงความ
ไพบูลย์แห่งสติแล้ว ขอสติวินัยกะสงฆ์ ถ้าความพร้อม
พร้อมของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้สติวินัย แก่ท่านพระ
ทัฬหฬลบุตรผู้ถึงความไพบูลย์แห่งสติแล้ว นี่เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุเมตตियะ
และภิกษุภุมมชกะนี้ โจทท่านพระทัฬหฬลบุตรด้วยศีล

วิบัติอันไม่มีมูล ท่านพระทัฬหฬลบุตรเป็นผู้ถึงความ
ไปบุญแห่งสติแล้ว ขอสติวินัยกะสงฆ์ สงฆ์ให้สติวินัย
แก่ท่านพระทัฬหฬลบุตร ผู้ถึงความไปบุญแห่งสติแล้ว
การให้สติวินัยแก่ท่านพระทัฬหฬลบุตร ผู้ถึงความ
ไปบุญแห่งสติแล้ว ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็น
ผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุเมตตियะและภิกษุภุมมชกะนี้
โจทท่านพระทัฬหฬลบุตรด้วยศีลวิบัติอันไม่มีมูล ท่าน
พระทัฬหฬลบุตรเป็นผู้ถึงความไปบุญแห่งสติแล้ว ขอ
สติวินัยกะสงฆ์ สงฆ์ให้สติวินัยแก่ท่านพระทัฬหฬลบุตร
ถึงความไปบุญแห่งสติแล้ว การให้สติวินัยแก่ท่าน
พระทัฬหฬลบุตร ผู้ถึงความไปบุญแห่งสติแล้ว ชอบ
แก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงพูด

สติวินัย อันสงฆ์ให้แล้วแก่ท่านพระทัฬหฬล-
บุตร ผู้ถึงความไปบุญแห่งสติแล้ว ชอบแก่สงฆ์ เหตุ
นั้นจึงนึ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

การให้สติวินัยที่เป็นธรรมมี ๕ อย่าง

[๕๕๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย การให้สติวินัยที่เป็นธรรมมี ๕ อย่างนี้ คือ ภิกษุเป็นผู้หมัดจืด ไม่ต้องอาบัติ ๑ ผู้อื่นโจทเธอ ๑ เธอขอ ๑ สงฆ์ให้สติวินัยแก่เธอ ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันโดยธรรมให้ ๑ คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย การให้สติวินัยที่เป็นธรรมมี ๕ อย่างนี้แล.

เรื่องพระคัคคะ

[๖๐๐] โดยสมัยนั้นแล พระคัคคะวิกัลจริต มีจิตแปรปรวน ประพฤติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ภิกษุทั้งหลายโจทพระคัคคะด้วยอาบัติที่เธอวิกัลจริต มีจิตแปรปรวน ประพฤติละเมิดต้องแล้วว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้ เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าวิกัลจริต มีจิตแปรปรวนเสียแล้ว ข้าพเจ้านั้นวิกัลจริต มีจิตแปรปรวนได้ประพฤติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ข้าพเจ้าระลึกอาบัตินั้นไม่ได้ ข้าพเจ้าหลง ได้ทำสิ่งนี้แล้ว ภิกษุทั้งหลายผู้อื่นเธอกล่าวอยู่เมื่อนั้น ก็ยังโจทเธออยู่ตามเดิมว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้ บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย..... ต่างก็เพ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า ไฉนภิกษุทั้งหลาย จึงได้โจทพระคัคคะ ด้วยอาบัติที่เธอวิกัลจริต มีจิตแปรปรวน ประพฤติละเมิดต้องแล้วว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้ เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าวิกัลจริต

มีจิตแปรปรวนเสียแล้ว ข้าพเจ้านั้นวิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้
ประพฤติกะเมตกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจา
และพยายามทำด้วยกาย ข้าพเจ้าระลึกอาบัตินั้นไม่ได้ ข้าพเจ้าหลง ได้
ทำสิ่งนี้แล้ว ภิกษุทั้งหลาย ผู้อันเชอกล่าวอยู่เมื่อนั้น ก็ยังโจทเธอ
อยู่ตามเดิมว่า ท่านต้องอาบัติแล้วจงระลึกอาบัติเห็นปานนี้ แล้วกราบทูล
เรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงสอบถามภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้ง
หลาย ได้ยินว่าภิกษุทั้งหลายโจทภิกษุคัคคะ.... จริงหรือ

ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า ทรงติเตียน.....ครั้นแล้วทรงทำธรรมีกถา
รับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนั้นแล สงฆ์
จงให้ออมุพหวินัยแก่ภิกษุคัคคะผู้หายวิกลจริตแล้ว

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงให้อย่างนี้ คัคคะภิกษุนั้นพึง
เข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระ-
โหยงประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอ ว่าดังนี้:-

คำขอมุพหวินัย

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าวิกลจริต มีจิตแปรปรวนเสีย
แล้ว ข้าพเจ้านั้นวิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้ประพฤติก
ะเมตกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วย
วาจาและพยายามทำด้วยกาย ภิกษุทั้งหลายโจทข้าพเจ้า

ด้วยอาบัติที่ข้าพเจ้าวิกลจริต มีจิตแปรปรวน ประพฤติ
ละเมิดต้องแล้วว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอาบัติ
เห็นปานนี้ ข้าพเจ้ากล่าวกะกิกขุเท่านั้นอย่างนี้ว่า ท่าน
ทั้งหลาย ข้าพเจ้าวิกลจริต มีจิตแปรปรวนเสียแล้ว
ข้าพเจ้านั้นวิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้ประพฤติละเมิด
กิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจา
และพยายามทำด้วยกาย ข้าพเจ้าระลึกอาบัตินั้นไม่ได้
ข้าพเจ้าหลงได้ทำสิ่งนี้แล้ว กิกขุทั้งหลายผู้อันข้าพเจ้า
กล่าวอยู่เมื่อนั้นก็ยังไม่พอใจข้าพเจ้าอยู่ตามเดิมว่า ท่าน
ต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้ ท่านเจ้าข้า
ข้าพเจ้านั้น หายวิกลจริตแล้ว ขออัญญาวิญญะสงฆ์
ฟังขอแม่ครั้งที่สอง....

ฟังขอแม่ครั้งที่สาม.... ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าวิกล
จริต มีจิตแปรปรวนเสียแล้ว ข้าพเจ้านั้นวิกลจริต มี
จิตแปรปรวน ได้ประพฤติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะ
เป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย
กิกขุทั้งหลายใจข้าพเจ้าด้วยอาบัติที่ข้าพเจ้าวิกลจริต มี
จิตแปรปรวนประพฤติละเมิดต้องแล้วว่า ท่านต้องอาบัติ
แล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้ ข้าพเจ้ากล่าวกะกิกขุ
เหล่านั้นอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าวิกลจริต มี
จิตแปรปรวนเสียแล้ว ข้าพเจ้านั้นวิกลจริต มีจิตแปร

ปรวน ได้ประพฤติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอัน
มาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ข้าพเจ้า
ระลึกอาบัติไม่ได้ ข้าพเจ้าหลงได้ทำดังนี้แล้ว ภิกษุทั้ง
หลายผู้เฝ้าข้าพเจ้ากล่าวอยู่แม้อย่างนี้ ก็ยังโจทข้าพเจ้าอยู่
ตามเดิมว่า ท่านต้องอาบัติแล้วจงระลึกอาบัติเห็นปานนี้
ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นหายวิกลจริตแล้ว ขออมุพหวินัย
กะสงฆ์ แม้ครั้งที่สาม.

[๖๐๑] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาให้ออมุพหวินัย

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า คัคคะภิกษุนี้

วิกลจริตมีจิตแปรปรวน เชอวิกลจริต มีจิตแปรปรวน
ได้ประพฤติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้ง
ที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ภิกษุทั้งหลาย
โจทคัคคะภิกษุด้วยอาบัติที่เชอวิกลจริต มีจิตแปรปรวน
ประพฤติละเมิดต้องแล้วว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึก
อาบัติเห็นปานนี้ เชอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย
ข้าพเจ้าวิกลจริต มีจิตแปรปรวนเสียแล้ว ข้าพเจ้านั้น
วิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้ประพฤติละเมิดกิจอันไม่
ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายาม
ทำด้วยกาย ข้าพเจ้าระลึกอาบัตินั้นไม่ได้ ข้าพเจ้า

หลง ได้ทำสิ่งนี้แล้ว ภิกษุทั้งหลายผู้อันเธอกล่าวอยู่
แม้อย่างนั้น ก็ยังโจทเธออยู่ตามเดิมว่า ท่านต้องอาบัติ
แล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้ เธอหายวิกลจริตแล้ว
ขออมุพหวินัยกะสงฆ์ ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่
แล้ว สงฆ์พึงให้ออมุพหวินัยแก่คัคคะภิกษุผู้หายวิกลจริต
แล้ว นี่เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า คัคคะภิกษุนี้
วิกลจริตมีจิตแปรปรวน เธอวิกลจริต มีจิตแปรปรวน
ได้ประพฤติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้ง
ที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ภิกษุทั้งหลาย
โจทคัคคะภิกษุด้วยอาบัติที่เธอวิกลจริต มีจิตแปรปรวน
ประพฤติละเมิดต้องแล้วว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึก
อาบัติเห็นปานนี้เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้า
วิกลจริตมีจิตแปรปรวนเสียแล้ว ข้าพเจ้านั้นวิกลจริต
มีจิตแปรปรวน ได้ประพฤติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะ
เป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย
ข้าพเจ้าระลึกอาบัตินั้นไม่ได้ ข้าพเจ้าหลงได้ทำสิ่งนี้แล้ว
ภิกษุทั้งหลายผู้อันเธอกล่าวอยู่แม้อย่างนั้น ก็ยังโจทเธอ
อยู่ตามเดิมว่าท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปาน
นี้ เธอหายวิกลจริตแล้ว ขออมุพหวินัยกะสงฆ์ สงฆ์
ให้ออมุพหวินัยแก่คัคคะภิกษุผู้หายวิกลจริตแล้ว การให้

อมุพหวินัยแก้คัคคะภิกษุผู้หายวิกลจริตแล้ว ชอบแก่ท่าน
ผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่งไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่าน
ผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม....

อมุพหวินัย อันสงฆ์ให้แล้วแก้คัคคะภิกษุ ผู้หาย
วิกลจริตแล้ว ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิง ข้าพเจ้า
ทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

ให้อมุพหวินัยไม่เป็นธรรม ๓ หมวด

[๖๐๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย การให้อมุพหวินัย ไม่เป็นธรรม
๓ หมวด เป็นธรรม ๓ หมวดนี้ การให้อมุพหวินัย ไม่เป็นธรรม
๓ หมวด เป็นไฉน?

หมวดที่ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องอาบัติ สงฆ์หรือ
ภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียว โจทเธ่ว่าท่านต้องอาบัติแล้วจงระลึก
อาบัติเห็นปานนี้ เธอกำลังระลึก กล่าวอย่างนี้ว่าท่าน ข้าพเจ้าต้อง
แล้ว แต่ระลึกอาบัติเห็นปานนี้ไม่ได้ สงฆ์ให้อมุพหวินัยแก่เธอ การ
ให้อมุพหวินัยไม่เป็นธรรม.

หมวดที่ ๒

[๖๐๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ต้องอาบัติ
สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียวโจทเธ่ว่า ท่านต้องอาบัติ

แล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้ เธอระลึกได้จึงกล่าวอย่างนี้ว่าท่าน
ข้าพเจ้าระลึกได้เหมือนความฝัน สงฆ์ให้อุมพหวินัยแก่เธอ การให้อุมพหวินัยไม่เป็นธรรม.

หมวดที่ ๓

[๖๐๔] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ต้องอาบัติ
สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียวใจเธอว่า ท่านต้องอาบัติ
แล้วจงระลึกอาบัติเห็นปานนี้ เธอหายวิกลจริตแล้วแต่ยังทำเป็นวิกลจริต
ว่า ข้าพเจ้าก็ทำอย่างนี้ ท่านทั้งหลายก็ทำอย่างนี้ สิ่งนี้ควรแก่ข้าพเจ้า
สิ่งนี้ควรแม้แก่ท่านทั้งหลาย สงฆ์ให้อุมพหวินัยแก่เธอ การให้อุมพหวินัย
ไม่เป็นธรรม.

การให้อุมพหวินัยไม่เป็นธรรม ๓ หมวด เหล่านี้

ให้อุมพหวินัยไม่เป็นธรรม ๓ หมวด จบ

ให้อุมพหวินัยเป็นธรรม ๓ หมวด

หมวดที่ ๑

[๖๐๕] การให้อุมพหวินัยเป็นธรรม ๓ หมวดเป็นไฉน? คุณก่อน
ภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ วิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้
ประพฤติกะเมตกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจา
และพยายามทำด้วยกาย สงฆ์ หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียว

โจทเธว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอบัติเห็นปานนี้ เธอระลึกไม่ได้จึงกล่าวอย่างนี้ว่า ท่าน ข้าพเจ้าต้องอาบัติแล้วแต่ระลึกอบัติเห็นปานนี้ไม่ได้ สงฆ์ให้อุมพหวินัยแก่เธอ การให้อุมพหวินัยเป็นธรรม.

หมวดที่ ๒

[๖๐๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ วิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้พระพุทฺธิละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียว โจทเธว่า ท่านต้องอาบัติแล้วจงระลึกอบัติเห็นปานนี้ เธอระลึกไม่ได้จึงกล่าวอย่างนี้ว่า ท่าน ข้าพเจ้าระลึกได้คล้ายความฝัน สงฆ์ให้อุมพหวินัยแก่เธอ การให้อุมพหวินัยเป็นธรรม.

หมวดที่ ๓

[๖๐๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ วิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้ประพุทฺธิละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียว โจทเธว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอบัติเห็นปานนี้ เธอวิกลจริต ทำอาการวิกลจริตว่า ข้าพเจ้าก็ทำอย่างนี้ แม้ท่านทั้งหลายก็ทำอย่างนี้ สิ่งนี้ควรแม่แก่ข้าพเจ้า สิ่งนี้ควรแม่แก่ท่านทั้งหลาย สงฆ์ให้อุมพหวินัยแก่เธอ การให้อุมพหวินัยเป็นธรรม.

การให้อุมพหวินัยเป็นธรรม ๓ หมวด เหล่านี้

ให้อุมพหวินัยเป็นธรรม ๓ หมวด จบ

ทำกรรมไม่ตามปฏิญาณ

[๖๐๘] สมัยนั้นแล พระฉัพพัคคีย์ทำกรรม คือ ตัชชนียกรรม บ้าง นิสกรรมบ้าง ปัพพาทนียกรรมบ้าง ปฏิสารณียกรรมบ้าง อุกเขปนียกรรมบ้าง แก่ภิกษุทั้งหลายไม่ตามปฏิญาณ บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย...ต่างก็เฟ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า ไฉนพระฉัพพัคคีย์ จึงได้ทำกรรมคือ ตัชชนียกรรมบ้าง นิสกรรมบ้าง ปัพพาทนียกรรม บ้าง ปฏิสารณียกรรมบ้าง อุกเขปนียกรรมบ้าง แก่ภิกษุทั้งหลาย ไม่ตามปฏิญาณเล่า แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงสอบถามภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพระฉัพพัคคีย์ทำกรรม คือ ตัชชนียกรรมบ้าง นิสกรรมบ้าง ปัพพาทนียกรรมบ้าง ปฏิสารณียกรรมบ้าง อุกเขปนียกรรม บ้าง แก่ภิกษุทั้งหลาย ไม่ตามปฏิญาณ จริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงตีเตียน.... ครั้นแล้วทรงทำธรรมิกถา รับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย กรรมคือ ตัชชนียกรรม กัดี นิสกรรมกัดี ปัพพาทนียกรรมกัดี ปฏิสารณียกรรมกัดี อุกเขปนียกรรมกัดี อันภิกษุไม่พึงทำแก่ภิกษุทั้งหลาย ไม่ตามปฏิญาณ รูปใด ทำ ต้องอาบัติทุกกฏ.

ทำตามปฏิญาณไม่เป็นธรรม

[๖๐๙] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย การทำตามปฏิญาณที่ไม่เป็นธรรม อย่างนี้แล ที่เป็นธรรมอย่างนี้ การทำตามปฏิญาณไม่เป็นธรรมอย่างไร?

ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียว โจทเธว่า ท่านต้องอาบัติปาราชิก เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านข้าพเจ้ามิได้ต้องอาบัติปาราชิก ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสส สงฆ์ปรับเธอด้วยอาบัติสังฆาทิเสส การปรับอย่างนี้ ชื่อว่าทำตามปฏิญญาไม่เป็นธรรม

ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียว โจทเธว่า ท่านต้องอาบัติปาราชิก เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านข้าพเจ้ามิได้ต้องอาบัติปาราชิก ข้าพเจ้าต้องอาบัติตุลัจฉัย สงฆ์ปรับเธอด้วยอาบัติตุลัจฉัย การปรับอย่างนี้ ชื่อว่าทำตามปฏิญญาไม่เป็นธรรม

ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียว โจทเธว่า ท่านต้องอาบัติปาราชิก เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านข้าพเจ้ามิได้ต้องอาบัติปาราชิก ข้าพเจ้าต้องอาบัติปาจิตตีย์ สงฆ์ปรับเธอด้วยอาบัติปาจิตตีย์ การปรับอย่างนี้ ชื่อว่าทำตามปฏิญญาไม่เป็นธรรม

ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียว โจทเธว่า ท่านต้องอาบัติปาราชิก เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านข้าพเจ้ามิได้ต้องอาบัติปาราชิก ข้าพเจ้าต้องอาบัติปาฏิเทสนิยะ สงฆ์ปรับเธอด้วยอาบัติปาฏิเทสนิยะ การปรับอย่างนี้ ชื่อว่าทำตามปฏิญญาไม่เป็นธรรม

ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียว โจทเธอว่า ท่านต้องอาบัติปาราชิก เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านข้าพเจ้ามิได้ต้องอาบัติปาราชิก ข้าพเจ้าต้องอาบัติทุกกฏ สงฆ์ปรับเธอด้วยอาบัติทุกกฏ การปรับอย่างนี้ ชื่อว่าทำตามปฏิญาณไม่เป็นธรรม

ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียว โจทเธอว่า ท่านต้องอาบัติปาราชิก เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านข้าพเจ้ามิได้ต้องอาบัติปาราชิก ข้าพเจ้าต้องอาบัติทุพภาสิต สงฆ์ปรับเธอด้วยอาบัติทุพภาสิต การปรับอย่างนี้ ชื่อว่าทำตามปฏิญาณไม่เป็นธรรม

ภิกษุต้องอาบัติสังฆาทิเสส....

ภิกษุต้องอาบัติตุลลัจฉัย...

ภิกษุต้องอาบัติปาจิตตีย์....

ภิกษุต้องอาบัติปาฏิเทสนิยะ....

ภิกษุต้องอาบัติทุกกฏ.....

ภิกษุต้องอาบัติทุพภาสิต สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียว โจทเธอว่า ท่านต้องอาบัติทุพภาสิต เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านข้าพเจ้ามิได้ต้องอาบัติทุพภาสิต ข้าพเจ้าต้องอาบัติปาราชิก สงฆ์ปรับเธอด้วยอาบัติปาราชิก การปรับอย่างนี้ ชื่อว่าทำตามปฏิญาณไม่เป็นธรรม

ภิกษุต้องอาบัติทุพภาสิต สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูปเดียว โจทเธอว่า ท่านต้องอาบัติทุพภาสิต เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่าน

ข้าพเจ้ามิได้ต้องอาบัติทุพภาสิต ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสส สงฆ์ปรับ
เธอด้วยอาบัติสังฆาทิเสส การปรับอย่างนี้ ชื่อว่าทำตามปฏิญาณไม่เป็น
ธรรม

ภิกษุต้องอาบัติทุพภาสิต สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูป
เดียว โจทเธ่ว่า ท่านต้องอาบัติทุพภาสิต เธอกล่าวอย่างนี้ว่าท่าน
ข้าพเจ้ามิได้ต้องอาบัติทุพภาสิต ข้าพเจ้าต้องอาบัติถุลลัจจัย สงฆ์ปรับ
เธอด้วยอาบัติถุลลัจจัย การปรับอย่างนี้ ชื่อว่าทำตามปฏิญาณไม่เป็นธรรม

ภิกษุต้องอาบัติทุพภาสิต สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูป
เดียว โจทเธ่ว่า ท่านต้องอาบัติทุพภาสิต เธอกล่าวอย่างนี้ว่าท่าน
ข้าพเจ้ามิได้ต้องอาบัติทุพภาสิต ข้าพเจ้าต้องอาบัติปาจิตตีย์ สงฆ์ปรับ
เธอด้วยอาบัติปาจิตตีย์ การปรับอย่างนี้ ชื่อว่าทำตามปฏิญาณไม่เป็นธรรม

ภิกษุต้องอาบัติทุพภาสิต สงฆ์หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุรูป
เดียว โจทเธ่ว่า ท่านต้องอาบัติทุพภาสิต เธอกล่าวอย่างนี้ว่าท่าน
ข้าพเจ้ามิได้ต้องอาบัติทุพภาสิต ข้าพเจ้าต้องอาบัติปาฏิเทสนียะ สงฆ์ปรับ
เธอด้วยอาบัติปาฏิเทสนียะ การปรับอย่างนี้ชื่อว่าทำตามปฏิญาณไม่เป็น
ธรรม

ภิกษุต้องอาบัติทุพภาสิต สงฆ์ หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุ
รูปเดียว โจทเธ่ว่า ท่านต้องอาบัติทุพภาสิต เธอกล่าวอย่างนี้ว่าท่าน
ข้าพเจ้ามิได้ต้องอาบัติทุพภาสิต ข้าพเจ้าต้องอาบัติทุกกฏ สงฆ์ปรับเธอ
ด้วยอาบัติทุกกฏ การปรับอย่างนี้ ชื่อว่าทำตามปฏิญาณไม่เป็นธรรม
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อย่างนี้แล ทำตามปฏิญาณไม่เป็นธรรม.

ทำตามปฏิญาณเป็นธรรม

[๖๑๐] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย การทำตามปฏิญาณเป็นธรรม
อย่างไร?

ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก สงฆ์ หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุ
รูปเดียว โจทเธ่ว่า ท่านต้องอาบัติปาราชิก เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ถูกละ
ท่าน ข้าพเจ้าต้องอาบัติปาราชิก สงฆ์ปรับเธอด้วยอาบัติปาราชิก การ
ปรับอย่างนี้ ชื่อว่าทำตามปฏิญาณเป็นธรรม

ภิกษุต้องอาบัติสังฆาทิเสส....

ภิกษุต้องอาบัติตุลลัจจัย....

ภิกษุต้องอาบัติปาจิตตีย์.....

ภิกษุต้องอาบัติปาฏิเทสนิยะ....

ภิกษุต้องอาบัติทุกกฏ....

ภิกษุต้องอาบัติทุพภาสิต สงฆ์ หรือภิกษุ ๒-๓ รูป หรือภิกษุ
รูปเดียว โจทเธ่ว่า ท่านต้องอาบัติทุพภาสิต เธอกล่าวอย่างนี้ว่า
ถูกละท่าน ข้าพเจ้าต้องอาบัติทุพภาสิต สงฆ์ปรับเธอด้วยอาบัติทุพภาสิต
การปรับ อย่างนี้ ชื่อว่าทำตามปฏิญาณเป็นธรรม

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อย่างนี้แล ทำตามปฏิญาณเป็นธรรม.

ระงับอธิกรณ์ด้วยเขญุยสิกา

[๖๑๑] สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายก่อความบาดหมาง ก่อความ
ทะเลาะถึงความวิวาทกัน ในท่ามกลางสงฆ์ กล่าวทิ่มแทงกันและกันด้วย
หอกคือปากอยู่ ไม่อาจเพื่อระงับอธิกรณ์นั้นได้ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่

พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตให้
ระงับอธิกรณ์เห็นปานนี้ด้วยเขยยสีกา ฟังสมมติภิกษุผู้ประกอบด้วย
องค์ ๕ ให้เป็นผู้จับฉลาก คือ:-

๑. ไม่ถึงความลำเอียงเพราะความชอบพอ
๒. ไม่ถึงความลำเอียงเพราะความเกลียดชัง
๓. ไม่ถึงความลำเอียงเพราะความมกมาย
๔. ไม่ถึงความลำเอียงเพราะความกลัว และ
๕. รู้จักฉลากที่จับแล้วและยังไม่จับ

ก็แล สงฆ์ฟังสมมติอย่างนี้ ฟังขอร้องภิกษุก่อน ครั้นแล้วภิกษุ
ผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยอรรถกถากรรมวาจา
ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาสมมติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ถ้าความพร้อม
พร้อมของสงฆ์ ถึงที่แล้ว สงฆ์ฟังสมมติภิกษุมีชื่อนี้ให้
เป็นผู้ให้จับฉลาก นี้เป็นอรรถกถา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า สงฆ์สมมติ
ภิกษุมีชื่อนี้ให้เป็นผู้ให้จับฉลาก การสมมติภิกษุมีชื่อนี้ให้
เป็นผู้ให้จับฉลาก ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้
นั่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ภิกษุมีชื่อนี้อันสงฆ์สมมติแล้วให้เป็นผู้จับฉลาก
ชอบแก่สงฆ์ เหตุอันจึงนั่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้
อย่างนี้.

การจับฉลากไม่เป็นธรรม ๑๐ อย่าง

[๖๑๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย การจับฉลากไม่เป็นธรรม ๑๐ อย่าง
เป็นธรรม ๑๐ อย่าง เหล่านี้

การจับฉลากไม่เป็นธรรม ๑๐ อย่าง เป็นไหน? คือ:-

๑. อธิกรณ์เป็นเรื่องเล็กน้อย
๒. ไม่ลุลูกกลมไปไกล
๓. ภิกษุพวกนั้นระลึกไม่ได้เอง และพวกอื่นก็ให้ระลึกไม่ได้
๔. รู้ว่า อธรรมวาทีมากกว่า
๕. รู้ว่า ไฉน อธรรมวาทีพึงมีมากกว่า
๖. รู้ว่า สงฆ์จักแตกกัน
๗. รู้ว่า ไฉน สงฆ์พึงแตกแยกกัน
๘. อธรรมวาทีภิกษุจับโดยไม่เป็นธรรม
๙. อธรรมวาทีภิกษุจับเป็นพวก ๆ
๑๐. ไม่จับตามความเห็น

การจับฉลากไม่เป็นธรรม ๑๐ อย่าง เหล่านี้.

การจับฉลากเป็นธรรม ๑๐ อย่าง

[๖๑๓] การจับฉลากเป็นธรรม ๑๐ อย่าง เป็นไหน? คือ:-

๑. อธิกรณ์ไม่ใช่เรื่องเล็ก
๒. ลูกถามไปไกล
๓. ภิกษุพวกนั้นระลึกได้ และพวกอื่นก็ให้ระลึกได้
๔. รู้ว่า ธรรมวาทีมากกว่า
๕. รู้ว่า ไฉนธรรมวาทีฟังมีมากกว่า
๖. รู้ว่า สงฆ์จักไม่แตกกัน
๗. รู้ว่า ไฉนสงฆ์ไม่ฟังแตกกัน
๘. ธรรมวาทีภิกษุจับโดยธรรม
๙. ธรรมวาทีภิกษุพร้อมเพรียงกันจับ
๑๐. จับตามความเห็น

การจับฉลากเป็นธรรม ๑๐ อย่าง เหล่านี้.

สงฆ์ทำตัสสปายัติกากรรม

[๖๑๔] สมัยนั้นแล พระอุปัฏฐากซักถามถึงอาบัติ ในท่ามกลางสงฆ์ ปฏิเสธแล้วปฎิญาณ ปฏิญาณแล้วปฏิเสธ ให้การกลับไปกลับมา กล่าวเท็จทั้งรู้ที่อยู่ บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย... ต่างก็เพ่งโทษติเตียน โพนทะนาว่า ไฉนพระอุปัฏฐากซักถามถึงอาบัติในท่ามกลางสงฆ์ จึงได้ปฏิเสธแล้วปฎิญาณ ปฏิญาณแล้วปฏิเสธ ให้การกลับไปกลับมา กล่าวเท็จทั้งรู้ที่อยู่เล่า แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค-

เจ้าๆ ทรงสอบถามภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าภิกษุ
อุปัฏฐากซักถามถึงอาบัติในท่ามกลางสงฆ์ ปฏิเสธแล้วปฎิญาณ ปฏิญาณ
แล้วปฏิเสธ ให้การกลับไปกลับมา กล่าวเท็จทั้งรู้อยู่ จริงหรือ

ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียน....ครั้นแล้วทรงทำธรรมีกถารับ
ตั้งกะภิกษุทั้งหลายว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุอันนั้นแล สงฆ์จึง
ทำตัสสปายิสัการกรรม* แก่ภิกษุอุปัฏฐาก

ก็แล สงฆ์พึงทำอย่างนี้ พึงโจทภิกษุอุปัฏฐากก่อน ครั้นแล้วพึง
ให้เชอ ให้การ แล้วพึงปรับอาบัติ ครั้นแล้วภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ
พึงประกาศให้สงฆ์ทราบ ด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาทำตัสสปายิสัการกรรม

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุปัฏฐาก

นี้ถูกซักถามถึงอาบัติในท่ามกลางสงฆ์ ปฏิเสธแล้ว

ปฎิญาณ ปฏิญาณแล้วปฏิเสธ ให้การกลับไปกลับมา

กล่าวเท็จทั้งรู้อยู่ ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว

สงฆ์พึงทำตัสสปายิสัการกรรมแก่ภิกษุอุปัฏฐาก นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุอุปัฏฐาก

นี้ถูกซักถามถึงอาบัติในท่ามกลางสงฆ์ ปฏิเสธแล้ว

๑. กรรมอันสงฆ์พึงทำ เพราะความที่ภิกษุนั้นเป็นผู้บาป สงฆ์ได้ทำแก่ภิกษุอุปัฏฐากเป็นครั้งแรก.

ปฎิญาณ ปฎิญาณแล้วปฎิเสธ ให้การกลับไปกลับมา
กล่าวเท็จทั้งรู้อยู่ สงฆ์ทำตัสสปาปิยติกากรรมแก่ภิกษุ
อุปัวาพ การทำตัสสปาปิยติกากรรมแก่ภิกษุอุปัวาพ
ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่
ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม....

ตัสสปาปิยติกากรรมอันสงฆ์ทำแล้วแก่ภิกษุอุปัวาพ
ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนี้ ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้
อย่างนี้.

ตัสสปาปิยติกากรรมเป็นกรรม ๕ อย่าง

[๖๑๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย การทำตัสสปาปิยติกากรรมเป็นกรรม
๕ อย่างนี้ คือ :-

๑. ภิกษุเป็นผู้ไม่สะอาด
๒. เป็นอลัชชี
๓. เป็นผู้ถูกโจท
๔. สงฆ์ทำตัสสปาปิยติกากรรมแก่เธอ
๕. สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำโดยกรรม

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย การทำตัสสปาปิยติกากรรมเป็นกรรม ๕ อย่าง
นี้แล.

ลักษณะกรรมไม่เป็นกรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๖๑๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำลับหลัง ๑ ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำไม่ตามปฏิญาณ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี

หมวดที่ ๒

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะอาบัติมิใช่เป็นเทศนาคามินี ๑ ทำเพราะอาบัติที่แสดงแล้ว ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม...

หมวดที่ ๓

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นกรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ ไม่โจทก์ก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ให้จำเลย ให้การก่อนแล้วทำ ๑ ไม่ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม...

หมวดที่ ๔

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี
คือ ทำลับหลัง ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ .

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม....

หมวดที่ ๕

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ไม่สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม....

หมวดที่ ๖

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี
คือ ทำไม่ตามปฎิญาณ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม....

หมวดที่ ๗

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ทำเพราะไม่ต้องอาบัติ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม....

หมวดที่ ๘

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี
คือ ทำเพราะอาบัติมิใช่เป็นเทศนาคามินี ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑
สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม....

หมวดที่ ๙

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ทำเพราะอาบัติที่แสดง ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม.....

หมวดที่ ๑๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี
คือ ไม่โจทก์ก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นวรรคทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม....

หมวดที่ ๑๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ

ไม่ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นพรรค
ทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม....

หมวดที่ ๑๒

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี คือ
ไม่ปรับอาบัติก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยไม่เป็นธรรม ๑ สงฆ์เป็นพรรคทำ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
นี้แล เป็นกรรมไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย และระงับแล้วไม่ดี.

ลักษณะกรรมไม่เป็นธรรม ๑๒ หมวด จบ

ลักษณะกรรมเป็นธรรม ๑๒ หมวด

หมวดที่ ๑

[๖๑๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วย ๓
องค์ ๓ เป็นธรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำต่อ
หน้า ๑ สอบถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำตามปฏิญาณ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว

หมวดที่ ๒

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำ
เพราะต้องอาบัติ ๑ ทำเพราะอาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำเพราะอาบัติ
ยังมีได้แสดง ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม...

หมวดที่ ๓

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ โจท
ก่อนแล้วทำ ๑ ให้จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ปรับอาบัติแล้วทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม....

หมวดที่ ๔

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำต่อ
หน้า ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม....

หมวดที่ ๕

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ สอบ
ถามก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ .

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม...

หมวดที่ ๖

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสสปายีสิกาทรรณที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำ
ตามปฎิญาณ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสสปายีสิกาทรรณ....

หมวดที่ ๗

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสสปายีสิกาทรรณที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำ
เพราะต้องอาบัติ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสสปายีสิกาทรรณ....

หมวดที่ ๘

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสสปายีสิกาทรรณที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำ
เพราะอาบัติเป็นเทศนาคามินี ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกัน
ทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสสปายีสิกาทรรณ.....

หมวดที่ ๙

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสสปายีสิกาทรรณที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม้อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ทำ
เพราะอาบัตินิยามิได้แสดง ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสสปายีสิกาทรรณ....

หมวดที่ ๑๐

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม่อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ
โจทก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม....

หมวดที่ ๑๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม่อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ให้
จำเลยให้การก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรม....

หมวดที่ ๑๒

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
แม่อื่นอีก เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว คือ ปรับ
อาบัติก่อนแล้วทำ ๑ ทำโดยธรรม ๑ สงฆ์พร้อมเพรียงกันทำ ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตัสมปาปิยสิกขากรรมที่ประกอบด้วยองค์ ๓
นี้แล เป็นกรรมเป็นธรรม เป็นวินัย และระงับดีแล้ว .

ลักษณะกรรมเป็นธรรม ๑๒ หมวด จบ

ข้อที่สงฆ์จำนง ๖ หมวด

หมวดที่ ๑

[๖๑๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ เมื่อสงฆ์จำนง พึงทำตัสสปาปียสิกากรรม คือ เป็นผู้ก่อความบาดหมาง ก่อการทะเลาะ ก่อการวิวาท ทำความอื้อฉาว ก่ออิริยกรรมในสงฆ์ เป็นพาล ไม่ฉลาด ไม่อับติมาก มีมารยาทไม่สมควร ๑ เป็นผู้คลุกคลีกับคฤหัสถ์ ด้วยการคลุกคลีอันไม่สมควร ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนงพึงทำตัสสปาปียสิกากรรม.

หมวดที่ ๒

[๖๑๙] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เมื่อสงฆ์จำนงพึงทำตัสสปาปียสิกากรรม คือ เป็นผู้มึนสติวิบัติในอธิศีล ๑ เป็นผู้มึนอาจารย์วิบัติในธรรมาจารย์ ๑ เป็นผู้มึนทักขณวิบัติในอติทักขณ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนงพึงทำตัสสปาปียสิกากรรม.

หมวดที่ ๓

[๖๒๐] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ แม้อื่นอีก เมื่อสงฆ์จำนงพึงทำตัสสปาปียสิกากรรม คือ กล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า ๑ กล่าวติเตียนพระธรรม ๑ กล่าวติเตียนพระสงฆ์ ๑

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๓ นี้แล เมื่อสงฆ์จำนงพึงทำตัสสปาปียสิกากรรม.

หมวดที่ ๔

[๖๒๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงทำตัสสปาปิยติกากรรมแก่ภิกษุ ๓ รูป คือ รูปหนึ่งเป็นผู้ก่อความบาดหมาง ก่อการวิวาท ทำความอื้อฉาว ก่ออธิกรณ์ในสงฆ์ รูปหนึ่งเป็นพาล ไม่นฉลาด มีอาบัติมาก มีมรรยาทไม่สมควร รูปหนึ่งคลุกคลีกับคฤหัสถ์ด้วยการคลุกคลีอันไม่สมควร

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงทำตัสสปาปิยติกากรรม แก่ภิกษุ ๓ รูปนี้แล.

หมวดที่ ๕

[๖๒๒] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงทำตัสสปาปิยติกากรรมแก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีก คือ รูปหนึ่งเป็นผู้มีศีลวิบัติในอธิศีล รูปหนึ่งเป็นผู้มีอาจารย์วิบัติในอชฌาจารย์ รูปหนึ่งเป็นผู้มีทิฏฐิวิบัติในอติทิฏฐิ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงทำตัสสปาปิยติกากรรม แก่ภิกษุ ๓ รูปนี้แล.

หมวดที่ ๖

[๖๒๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงทำตัสสปาปิยติกากรรมแก่ภิกษุ ๓ รูป แม้อื่นอีก คือ รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระธรรม รูปหนึ่งกล่าวติเตียนพระสงฆ์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์จำนงพึงทำตัสสปาปยสิกการณแก่
ภิกษุ ๓ รูป นี้แล.

ข้อที่สงฆ์จำนง ๖ หมวด จบ

วัตร ๑๘ ข้อ

[๖๒๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุที่ถูกสงฆ์ทำตัสสปาปยสิกการณ
แล้วนั้น ต้องประพฤติชอบ วิธีประพฤติชอบในตัสสปาปยสิกการณ
นั้น ดังต่อไปนี้ :-

๑. ไม่พึงให้อุปสมบท
๒. ไม่พึงให้นิตย
๓. ไม่พึงให้สามเณรอุปฐาก
๔. ไม่พึงรับสมมติเป็นผู้สั่งสอนภิกษุณี
๕. แม้ได้รับสมมติไว้แล้ว ก็ไม่พึงสั่งสอนภิกษุณี
๖. สงฆ์ทำตัสสปาปยสิกการณเพราะอาบัติใด ไม่พึงต้องอาบัตินั้น
๗. ไม่พึงต้องอาบัติอื่นอันเช่นกัน
๘. ไม่พึงต้องอาบัติอันเลวทรามกว่านั้น
๙. ไม่พึงติกรรม
๑๐. ไม่พึงติภิกษุทั้งหลายผู้ทำกรรม

๑๑. ไม่พึงห้ามอุโบสถแก่ปคัตตตะภิกษุ
๑๒. ไม่พึงห้ามปวารณาแก่ปคัตตตะภิกษุ
๑๓. ไม่พึงทำการไต่สวน
๑๔. ไม่พึงเริ่มอนุวาทาธิกรณ์
๑๕. ไม่พึงให้ภิกษุอื่นทำโอกาส
๑๖. ไม่พึงโจทภิกษุอื่น
๑๗. ไม่พึงให้ภิกษุอื่นให้การ
๑๘. ไม่พึงช่วยภิกษุกับภิกษุให้สู้กันในอธิกรณ์

คราวนั้น สงฆ์ได้ทำตสปาปิยสิกการมแก่พระอุปัชฌาย์แล้ว

ภิกษุก่อการวุ่นวาย

[๖๒๕] สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายเกิดความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้ประพฤดิละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจา และพยายามทำด้วยกาย ครั้งนั้น พวกเธอคิดว่า พวกเราเกิดความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้ประพฤดิละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเราจักปรับกันด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอธิกรณ์นั้น จะพึงเป็นไปเพื่อความรุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกันก็ได้ พวกเราจะพึงปฏิบัติอย่างไรหนอ แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า

พุทธานุญาตให้ระงับอธิกรณ์ด้วยติณวัตถารกะ

พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งกะภิกษุทั้งหลาย ว่าดังนี้ :-

[๖๒๖] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็พวกภิกษุในธรรมวินัยนี้ เกิดความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้ประพฤติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเธอในหมู่นั้นคิดอย่างนี้ว่า พวกเราเกิดความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้ประพฤติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเราจักปรับกันด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอธิกรณ์นั้นจะพึงเป็นไปเพื่อความรุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกันก็ได้ คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตให้ระงับอธิกรณ์เห็นปานนั้น ด้วยติณวัตถารกะ.....

วิธีระงับ

[๖๒๗] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงระงับอย่างนี้ ภิกษุทุก ๆ รูปพึงประชุมในที่แห่งเดียวกัน ครั้นแล้วภิกษุผู้ฉลาดผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

ญัตติกรรมวาจา ระงับอธิกรณ์ด้วยติณวัตถารกะ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พวกเราเกิดความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้ประพฤติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก

ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเรจัก
ให้ปรับกันด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอิภรณ์นั้นจะพึงเป็น
ไป เพื่อความรุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความ
แตกกันก็ได้ ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์
พึงระงับอิภรณ์นี้ด้วยติณวัตถารกะ เว้นอาบัติที่มีโทษ
หนัก เว้นอาบัติเนื่องด้วยคฤหัสถ์

บรรดาภิกษุฝ่ายเดียวกัน ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศ
ให้ฝ่ายของคนทราบด้วยคณะผู้ตติกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

คณะผู้ตติกรรมวาจา

ขอท่านทั้งหลายจงฟังข้าพเจ้า พวกเราเกิดความ
บาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้
ประพฤติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่
กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเรจักปรับ
กันด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอิภรณ์นั้นจะพึงเป็นไปเพื่อ
ความรุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกันก็ได้
ถ้าความพร้อมพรั่งของท่านทั้งหลายถึงที่แล้ว ข้าพเจ้าพึง
แสดงอาบัติของท่านทั้งหลาย และอาบัติของตนในท่าม
กลางสงฆ์ด้วยติณวัตถารกะ เว้นอาบัติที่มีโทษหนัก เว้น
อาบัติเนื่องด้วยคฤหัสถ์ เพื่อประโยชน์แก่ท่านทั้งหลาย
และเพื่อประโยชน์แก่ตน.

[๖๒๘] ลำดับนั้น บรรดาภิกษุฝ่ายเดียวกันอีกพวกหนึ่ง ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้ฝ่ายของคนทราบด้วยญัตติกรรมวาจาว่าดังนี้ :-

คณะญัตติกรรมวาจา

ขอท่านทั้งหลายจงฟังข้าพเจ้า พวกเราเกิดความ
บาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้
ประพฤติกิเลสเมตกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่
กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเราจักปรับ
กันด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอิภรณ์นั้นจะพึงเป็นไป เพื่อ
ความรุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกันก็ได้
ถ้าความพร้อมพรั่งของท่านทั้งหลายถึงที่แล้ว ข้าพเจ้าพึง
แสดงอาบัติของท่านทั้งหลาย และอาบัติของตน ใน
ท่ามกลางสงฆ์ด้วยติณวัตถารกะ เว้นอาบัติที่มีโทษหนัก
เว้นอาบัติเนื่องด้วยคฤหัสถ์ เพื่อประโยชน์แก่ท่านทั้งหลาย
และเพื่อประโยชน์แก่ตน.

[๖๒๙] บรรดาภิกษุฝ่ายเดียวกัน ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึง
ประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

ญัตติทุติยกรรมวาจา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พวกเราเกิด
ความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้

ประพฤติกะเมติกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่
กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเราจักปรับ
กันด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอิทธิภณนั้นจะพึงเป็นไป เพื่อ
ความรุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกันก็ได้
ถ้าความพร้อมพรุ่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว ข้าพเจ้าพึงแสดง
อาบัติของท่านเหล่านี้ และอาบัติของตน ในท่ามกลาง
สงฆ์ด้วยติณวัตถารกะ เว้นอาบัติที่มีโทษหนัก เว้นอาบัติ
เนื่องด้วยคฤหัสถ์ เพื่อประโยชน์แก่ท่านเหล่านี้ และ
เพื่อประโยชน์แก่ตน นี้เป็นอุตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พวกเราเกิด
ความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้
ประพฤติกะเมติกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่
กล่าวด้วยวาจา และพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเราจัก
ปรับกันด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอิทธิภณนั้นจะพึงเป็นไป
เพื่อความรุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกันก็
ได้ ข้าพเจ้าแสดงอาบัติของท่านเหล่านี้ และอาบัติของ
ตน ในท่ามกลางสงฆ์ด้วยติณวัตถารกะ เว้นอาบัติที่มี
โทษหนัก เว้นอาบัติเนื่องด้วยคฤหัสถ์ เพื่อประโยชน์
แก่ท่านเหล่านี้ และเพื่อประโยชน์แก่ตน การแสดงอาบัติ
เหล่านี้ของพวกเรา ในท่ามกลางสงฆ์ด้วยติณวัตถารกะ
เว้นอาบัติที่มีโทษหนัก เว้นอาบัติเนื่องด้วยคฤหัสถ์ ชอบ

แก้ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก้ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงพูด

อาบัติเหล่านี้ของพวกเราเว้นอาบัติที่มีโทษหนัก
เว้นอาบัติเนื่องด้วยคฤหัสถ์ ข้าพเจ้าแสดงแล้วในท่ามกลาง
สงฆ์ด้วยติณวัตถารกะ ชอบแก้สงฆ์ เหตุนั้นจึงจึง
ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

[๖๓๐] ถ้าคัมภีร์ บรรดาภิกษุฝ่ายเดียวกันอีกพวกหนึ่ง ภิกษุ
ผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยสัตตัตถุติยกรรมวาจา
ว่าดังนี้.

สัตตัตถุติยกรรมวาจา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พวกเราเกิด
ความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้
ประพฤติกิเลสเมตกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่
กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเราจักปรับ
กันด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอิทธิกรรมนั้นจะพึงเป็นไป เพื่อ
ความรุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกันก็ได้
ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว ข้าพเจ้าพึงแสดง
อาบัติของท่านเหล่านี้ และอาบัติของตนในท่ามกลางสงฆ์
ด้วยติณวัตถารกะ เว้นอาบัติที่มีโทษหนัก เว้นอาบัติเนื่อง
ด้วยคฤหัสถ์ เพื่อประโยชน์แก้ท่านเหล่านี้ และเพื่อ
ประโยชน์แก้ตน นี้เป็นสัตตัตถุติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พวกเราเกิด
ความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้
ประทุษระเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่
กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเราจักปรับ
กันด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอริกรรมนั้นจะพึงเป็นไป เพื่อ
ความรุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกันก็ได้
ข้าพเจ้าแสดงอาบัติของท่านเหล่านี้ และอาบัติของตนใน
ท่ามกลางสงฆ์ด้วยติณวัตถารกะ เว้นอาบัติที่มีโทษหนัก
เว้นอาบัติเนื่องด้วยคฤหัสถ์ เพื่อประโยชน์แก่ท่านเหล่านี้
และเพื่อประโยชน์แก่ตน การแสดงอาบัติเหล่านี้ของพวก
เรา ในท่ามกลางสงฆ์ด้วยติณวัตถารกะ เว้นอาบัติที่มี
โทษหนัก เว้นอาบัติเนื่องด้วยคฤหัสถ์ ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้น
พึงพูด

อาบัติเหล่านี้ของพวกเรา เว้นอาบัติที่มีโทษหนัก
เว้นอาบัติเนื่องด้วยคฤหัสถ์ ข้าพเจ้าแสดงแล้ว ในท่าม
กลางสงฆ์ด้วยติณวัตถารกะ ชอบแก่สงฆ์ เหตุนี้จึงนึ่ง
ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

[๖๓๑] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล ด้วยอาการอย่างนี้ ภิกษุ
เหล่านั้นเป็นผู้ออกแล้วจากอาบัติเหล่านั้น เว้นอาบัติที่มีโทษหนัก เว้น
อาบัติเนื่องด้วยคฤหัสถ์ เว้นผู้แสดงความเห็นแย้ง เว้นผู้ไม่ได้อยู่ในที่นั้น.

อธิกรณ์

[๖๓๒] โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุวิวาทกับพวกภิกษุณีบ้าง พวกภิกษุณีวิวาทกับพวกภิกษุบ้าง ฝ่ายพระฉนฺนนะเข้าแทรกแซงพวกภิกษุณี แล้ววิวาทกับพวกภิกษุ ให้ถือฝ่ายภิกษุณี บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย... ต่างก็เฟ่งโทษ ตีเตียนโพนทะนาว่า ไฉนพระฉนฺนนะจึงได้เข้าแทรกแซงพวกภิกษุณี แล้ววิวาทกับพวกภิกษุ ให้ถือฝ่ายภิกษุณีเล่า แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ทรงสอบถามภิกษุทั้งหลายว่า ได้ยินว่า ภิกษุฉนฺนนะเข้าแทรกแซงพวกภิกษุณี แล้ววิวาทกับพวกภิกษุ ให้ถือฝ่ายภิกษุณี จริงหรือ

ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า ทรงตีเตียน.... ครั้นแล้วทรงทำธรรมีกถา รับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อธิกรณ์ ๔ นี้ คือ วิวาทาธิกรณ์ อนุวาทาธิกรณ์ อาปัตตาธิกรณ์ กิจจาธิกรณ์.

อธิกรณ์ ๔ อย่าง

๑. วิวาทาธิกรณ์

[๖๓๓] ในอธิกรณ์ ๔ อย่างนั้น วิวาทาธิกรณ์ เป็นไฉน? ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ ย่อมวิวาทกันว่า

๑. นี่เป็นธรรม นี่ไม่เป็นธรรม

๒. นี่เป็นวินัย นี่ไม่เป็นวินัย

๓. นี้พระตถาคตเจ้าตรัสภายิตไว้ นี้พระตถาคตเจ้าไม่ได้ตรัสภายิตไว้
๔. นี้พระตถาคตเจ้าทรงประพฤติมา นี้พระตถาคตเจ้าไม่ได้ทรงประพฤติมา
๕. นี้พระตถาคตเจ้าทรงบัญญัติไว้ นี้พระตถาคตเจ้าไม่ได้ทรงบัญญัติไว้
๖. นี้เป็นอาบัติ นี้ไม่เป็นอาบัติ
๗. นี้เป็นอาบัติเบา นี้เป็นอาบัติหนัก
๘. นี้เป็นอาบัติมีส่วนเหลือ นี้เป็นอาบัติหาส่วนเหลือมิได้
๙. นี้เป็นอาบัติชั่วหยาบ นี้เป็นอาบัติไม่ชั่วหยาบ.

ความบาดหมาง ความทะเลาะ ความแก่งแย่ง ความทุ่มเถียง ความกล่าวต่างกัน ความกล่าวประการอื่น การพูดเพื่อความก่อกวนใจ ความหมายมั่นในเรื่องนั้นอันใด นี้เรียกว่า วิวาทาธิกรณ์.

๒. อนุวาทาธิกรณ์

[๖๓๔] ในอธิกรณ์ ๔ อย่างนั้น อนุวาทาธิกรณ์ เป็นไฉน? ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ ย่อมโจทภิกษุด้วยศีลวิบัติ อาจารย์วิบัติ ทิฏฐิวิบัติ หรืออาชีวิวิบัติ การโจท การกล่าวหา การฟ้องร้อง การประท้วง ความเป็นผู้คล้อยตาม การทำความอวดสาหะโจท การตามเพิ่มกำลังให้ ในเรื่องนั้นอันใด นี้เรียกว่า อนุวาทาธิกรณ์.

๓. อาปัตตาธิกรณ์

[๖๓๕] ในอธิกรณ์ ๔ อย่างนั้น อาปัตตาธิกรณ์ เป็นไหน? อาบัติทั้ง ๕ กอง ซึ่งอาปัตตาธิกรณ์ อาบัติทั้ง ๗ กอง ชื่ออาปัตตาธิกรณ์ นี้เรียกว่า อาปัตตาธิกรณ์.

๔. กิจจาธิกรณ์

[๖๓๖] ในอธิกรณ์ ๔ อย่างนั้น กิจจาธิกรณ์ เป็นไหน? ความเป็นหน้าที่ ความเป็นกรณีแห่งสงฆ์อันใด คือ อปโลกนกรรม ญัตติกรรม ญัตติทุติยกรรม ญัตติจตุตถกรรม นี้เรียกว่า กิจจาธิกรณ์.

อธิกรณ์ ๔ อย่าง จบ

มูลแห่งวิวาทาธิกรณ์

[๖๓๗] อะไรเป็นมูลแห่งวิวาทาธิกรณ์ รากแห่งการเถียงกัน ๖ อย่าง เป็นมูลแห่งวิวาทาธิกรณ์ รากแห่งอกุศลทั้ง ๓ เป็นมูลแห่งวิวาทาธิกรณ์ รากแห่งกุศลทั้ง ๓ เป็นมูลแห่งวิวาทาธิกรณ์

รากแห่งการเถียงกัน ๖ อย่าง เป็นมูลแห่งวิวาทาธิกรณ์ เป็นไหน?

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ เป็นผู้มักโกรธ เป็นผู้ถือโกรธ ภิกษุที่มักโกรธ ถือโกรธนั้น ย่อมไม่มีความเคารพยำเกรง ในพระศาสดา ในพระธรรม ในพระสงฆ์อยู่ ย่อมไม่ทำให้บริบูรณ์ แม้ในสิกขา ภิกษุที่ไม่มีความเคารพ ยำเกรง ในพระศาสดา ในพระธรรม ในพระสงฆ์ แม้ในสิกขา ก็ไม่ทำให้บริบูรณ์นั้น ย่อมยังวิวาทให้เกิดใน

สงฆ์ การวิวาทย่อมเป็นไปเพื่อความไม่เกื้อกูลแก่ชนมาก เพื่อไม่เป็นสุข
แก่ชนมาก เพื่อความพินาศแก่ชนมาก เพื่อความไม่เกื้อกูล เพื่อทุกข์
แก่เทพยดาและมนุษย์ คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าพวกเธอเล็งเห็นรากแห่ง
การเถียงกันเห็นปานนี้ ทั้งภายในและภายนอกได้ พวกเธอในบริษัทนั้น
พึงพยายามละรากแห่งการเถียงกันอันลามกนั้นแหละเสีย ถ้าพวกเธอไม่เล็ง
เห็นรากแห่งการเถียงกันเห็นปานนี้ ทั้งภายในและภายนอก พวกเธอ
ในบริษัทนั้นพึงปฏิบัติเพื่อความยืดยาวไป แห่งรากแห่งการเถียงกันอัน
ลามกนั้นแหละ ความละรากแห่งการเถียงกันอันลามกนั้น ย่อมมีด้วย
อย่างนี้ ความยึดถือแห่งรากแห่งการเถียงกันอันลามกนั้น ย่อมมีต่อไป
ด้วยอย่างนี้.

[๖๓๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ข้ออื่นยังมีอีก ภิกษุเป็นผู้ลบหลู่
ตีเสมอท่าน.....

ภิกษุเป็นผู้มีปรกตอิสสา ตระหนี่....

ภิกษุเป็นผู้อวดดี เจ้ามาฮา...

ภิกษุเป็นผู้มีความปรารถนาลามก มีความเห็นผิด....

ภิกษุเป็นผู้ถือแต่ความเห็นของตน ถืออย่างแน่นแฟ้น ปลอดภัย
ยาก ภิกษุผู้ถือแต่ความเห็นของตน ถืออย่างแน่นแฟ้น ปลอดภัยยากนั้น
ย่อมไม่มีความเคารพยำเกรง ในพระศาสดา ในพระธรรม ใน
พระสงฆ์อยู่ ย่อมไม่ทำให้บริบูรณ์แม้ในสิกขา ภิกษุผู้ไม่มีความเคารพ
ยำเกรง ในพระศาสดา ในพระธรรม ในพระสงฆ์อยู่ แม้ในสิกขา
ก็ไม่ทำให้บริบูรณ์นั้น ย่อมยังวิวาทให้เกิดในสงฆ์ การวิวาทย่อมเป็น
ไปเพื่อความไม่เกื้อกูลแก่ชนมาก เพื่อไม่เป็นสุขแก่ชนมาก เพื่อความ

พินาศแก่ขนมาก เพื่อความไม่เกื้อกูล เพื่อทุกข์แก่เทพยดาและมนุษย์
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าพวกเขาเห็นรากแห่งการเถียงกันเห็นปานนี้
ทั้งภายในและภายนอกได้ พวกเขาในบริษัทนั้นพึง พยายามมละรากแห่ง
การเถียงกันอันลามกนั้นแหละเสีย ถ้าพวกเขาไม่เล็งเห็นรากแห่งการเถียง
กันเห็นปานนี้ ทั้งภายในและภายนอก พวกเขาในบริษัทนั้น พึง
ปฏิบัติเพื่อความยึดเอื้อแห่งรากแห่งการเถียงกันอันลามกนั้นแหละ ความ
ละรากแห่งการเถียงกันอันลามกนั้น ย่อมมีด้วยอย่างนี้ ความยึดเอื้อแห่ง
รากแห่งการเถียงกันอันลามกนั้น ย่อมมีต่อไปด้วยอย่างนี้ รากแห่งการ
วิวาท ๖ อย่างนี้ เป็นมูลแห่งวิวาทาธิกรณ์.

อกุศลมูล ๓

[๖๓๕] รากแห่งอกุศล ๓ เป็นมูลแห่งวิวาทาธิกรณ์ เป็นไหน?
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ มีจิตโลภวิวาทกัน
มีจิตโกรธวิวาทกัน มีจิตหลงวิวาทกันว่า

๑. นี้เป็นธรรม นี้ไม่เป็นธรรม
๒. นี้เป็นวินัย นี้ไม่เป็นวินัย
๓. นี้พระตถาคตเจ้าตรัสภายิตไว้ นี้พระตถาคตเจ้าไม่ได้ตรัส
ภายิตไว้
๔. นี้พระตถาคตเจ้าทรงประพฤติมา นี้พระตถาคตเจ้าไม่ได้ทรง
ประพฤติมา
๕. นี้พระตถาคตเจ้าทรงบัญญัติไว้ นี้พระตถาคตเจ้าไม่ได้ทรง
บัญญัติไว้

๖. นี่เป็นอาบัติ นี่ไม่เป็นอาบัติ
  ๗. นี่เป็นอาบัติเบา นี่เป็นอาบัติหนัก
  ๘. นี่เป็นอาบัติมีส่วนเหลือ นี่เป็นอาบัติหาส่วนเหลือมิได้
  ๙. นี่เป็นอาบัติชั่วหยาบ นี่เป็นอาบัติไม่ชั่วหยาบ
- รากแห่งกุศล ๓ อย่างนี้ เป็นมูลแห่งวิวาทาธิกรณ์.

กุศลมูล ๓

[๖๔๐] รากแห่งกุศล ๓ เป็นมูลแห่งวิวาทาธิกรณ์ เป็นไหน ?
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ มีจิตไม่โลภวิวาทกัน
มีจิตไม่โกรธวิวาทกัน มีจิตไม่หลงวิวาทกันว่า

๑. นี่เป็นธรรม นี่ไม่เป็นธรรม.....
  ๙. นี่เป็นอาบัติชั่วหยาบ นี่เป็นอาบัติไม่ชั่วหยาบ.
- รากแห่งกุศล ๓ อย่างนี้ เป็นมูลแห่งวิวาทาธิกรณ์.

มูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์

[๖๔๑] อะไรเป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์ รากแห่งการโจท ๖
อย่าง เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์ รากแห่งอกุศลทั้ง ๓ เป็นมูลแห่ง
อนุวาทาธิกรณ์ รากแห่งกุศลทั้ง ๓ เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์ แม้กาย
ก็เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์ แม้วาจาก็เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์.

[๖๔๒] รากแห่งการโจท ๖ อย่าง เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์
เป็นไหน? คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ เป็นผู้มักโกรธ
ถือโกรธ ภิกษุที่มักโกรธ ถือโกรธนั้น ย่อมไม่มีความเคารพยำเกรงใน
พระศาสดา ในพระธรรม ในพระสงฆ์อยู่ ย่อมไม่ทำให้บริบูรณ์แม้

ในสิกขา ภิกษุที่ไม่เคารพยำเกรงในพระศาสดา ในพระธรรม ในพระสงฆ์อยู่ แม้ในสิกขาก็ไม่ทำให้บริบูรณ์นั้น ย่อมยังการโจทกันให้เกิดในสงฆ์ การโจทย่อมเป็นไปเพื่อความไม่เกื้อกูลแก่ชนมาก เพื่อไม่เป็นสุขแก่ชนมาก เพื่อความพินาศแก่ชนมาก เพื่อความไม่เกื้อกูล เพื่อทุกข์แก่เทพดาและมนุษย์ คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าพวกเขาได้เห็น รากแห่งการโจทกันเห็นปานนี้ ทั้งภายในและภายนอกได้ พวกเขาในบริษัทนั้น พึงพยายามละรากแห่งการโจทกันอันลามกนั้นแหละเสีย ถ้าพวกเขาไม่เล็งเห็นรากแห่งการโจทกันเห็นปานนี้ ทั้งภายในและภายนอก พวกเขาในบริษัทนั้นพึงปฏิบัติเพื่อความยึดเชื้อแห่งราก แห่งการโจทกันอันลามกนั้นแหละ ความละรากแห่งการโจทกันอันลามกนั้น ย่อมมีด้วยอย่างนี้ การยึดเชื้อแห่งรากแห่งการโจทกันอันลามกนั้น ย่อมมีต่อไป ด้วยอย่างนี้ .

[๖๔๓] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ข้ออื่นยังมีอีก ภิกษุเป็นผู้ลบหลู่ ตีเสมอท่าน

ภิกษุเป็นผู้มีปกติอิสสา ตระหนี่....

ภิกษุเป็นผู้वादติ เจ้ามายา.....

ภิกษุเป็นผู้ความปรารถนาลามก มีความเห็นผิด.....

ภิกษุเป็นผู้ถือแต่ความเห็นของตน ถืออย่างแน่นแฟ้น ปลอดภัย ยาก ภิกษุที่ถือแต่ความเห็นของตน ถืออย่างแน่นแฟ้น ปลอดภัยยากนั้น ย่อมไม่มีความเคารพยำเกรงในพระศาสดา ในพระธรรม ในพระสงฆ์

อยู่ ย่อมไม่ทำให้บริบูรณ์แม้ในสิกขา ภิกษุที่ไม่มีความเคารพยำเกรงใน
พระศาสดา ในพระธรรม ในพระสงฆ์อยู่ แม้ในสิกขา ก็ไม่ทำให้
บริบูรณ์นั้น ย่อมยังการโจทกันให้เกิดในสงฆ์ การโจทกันย่อมเป็นไป
เพื่อความไม่เกื้อกูลแก่ชนมาก เพื่อไม่เป็นสุขแก่ชนมาก เพื่อความพินาศ
แก่ชนมาก เพื่อความไม่เกื้อกูล เพื่อทุกข์แก่เทพดาและมนุษย์
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าพวกเขาเล็งเห็นรากแห่งการโจทกันเห็นปานนี้ ทั้ง
ภายในและภายนอกได้ พวกเขาในบริษัทนั้น พึงพยายามละรากแห่ง
การโจทกันอันลามกนั้นแหละเสีย ถ้าพวกเขาไม่เล็งเห็นรากแห่งการโจท
กันเห็นปานนี้ ทั้งภายในและภายนอก พวกเขาในบริษัทนั้น พึง
ปฏิบัติเพื่อความยึดเชื้อแห่งรากแห่งการโจทกันอันลามกนั้นแหละ ความ
ละรากแห่งการโจทกันอันลามกนั้น ย่อมมีด้วยอย่างนี้ ความยึดเชื้อแห่ง
รากแห่งการโจทกันอันลามกนั้น ย่อมมีต่อไปด้วยอย่างนี้

รากแห่งการโจทกัน ๖ อย่างนี้ เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์.

อกุศลมูล ๓

[๖๔๔] อกุศลมูล ๓ อย่าง เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์เป็นไฉน?
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ ย่อมมีจิตโลภโจท
ย่อมมีจิตโกรธโจท ย่อมมีจิตหลงโจทภิกษุ ด้วยศีลวิบัติ อาจารย์วิบัติ
ทักขิวิบัติหรืออาชีวิวิบัติ อกุศลมูล ๓ อย่างนี้ เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์

กุศลมูล ๓

[๖๔๕] กุศลมูล ๓ อย่าง เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์ เป็นไฉน?
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ ย่อมมีจิตไม่โลภโจท

ย่อมมีจิตไม่โกรธโทษ ย่อมมีจิตไม่หลงโทษภิกษุ ด้วยศีลวิบัติ ทิฏฐิวิบัติ หรืออาชีวิวิบัติ กุศลมูล ๓ อย่างนี้ เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์.

กาย

[๖๔๖] อนึ่ง กาย เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์ เป็นไฉน? ภิกษุบางรูปในธรรมวินัยนี้ เป็นผู้ผู้มีผิวพรรณน่ารังเกียจ ไม่น่าดู มีรูปร่างเล็ก มีอาพาธมาก เป็นคนบอด ง่อย กระจอก หรืออัมพาต ภิกษุทั้งหลายย่อมโทษภิกษุนั้น ด้วยกายใด กายนี้ เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์.

วาจา

[๖๔๗] อนึ่ง วาจา เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์ เป็นไฉน? ภิกษุบางรูปในธรรมวินัยนี้ เป็นคนพูดไม่ดี พูดไม่ชัด พูดระราน ภิกษุทั้งหลายย่อมโทษภิกษุนั้น ด้วยวาจาใด วาจานี้ เป็นมูลแห่งอนุวาทาธิกรณ์.

มูลแห่งอาบัติตาธิกรณ์

[๖๔๘] อะไรเป็นมูลแห่งอาบัติตาธิกรณ์?

สมมุฏฐานแห่งอาบัติ ๖ อย่าง เป็นมูลแห่งอาบัติตาธิกรณ์ คือ:-

๑. อาบัติเกิดทางกาย ไม่ใช่ทางวาจา ไม่ใช่ทางจิต ก็มี
๒. อาบัติเกิดทางวาจา ไม่ใช่ทางกาย ไม่ใช่ทางจิต ก็มี
๓. อาบัติเกิดทางกายกับวาจา ไม่ใช่ทางจิต ก็มี
๔. อาบัติเกิดทางกายกับจิต ไม่ใช่ทางวาจา ก็มี
๕. อาบัติเกิดทางวาจากับจิต ไม่ใช่ทางกาย ก็มี

๖. อาบัติเกิดทางกาย วาจา และจิต ก็มี.

สมุฏฐานแห่งอาบัติ ๖ อย่างนี้ เป็นมูลแห่งอาปตทาธิกรณ์.

มูลแห่งกิจจาธิกรณ์

[๖๔๕] อะไรเป็นมูลแห่งกิจจาธิกรณ์?

สงฆ์เป็นมูลอันหนึ่งแห่งกิจจาธิกรณ์

อธิกรณ์เป็นกุศล อกุศล และอัพยากฤต

[๖๕๐] วิวาทาธิกรณ์เป็นกุศล อกุศล อัพยากฤต วิวาทาธิกรณ์ เป็นกุศลก็มี เป็นอกุศลก็มี เป็นอัพยากฤตก็มี.

[๖๕๑] บรรดาวิวาทาธิกรณ์นั้น วิวาทาธิกรณ์ เป็นอกุศล เป็น ไฉน?

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ มีจิตเป็น อกุศลวิวาทกันว่า

๑. นี้เป็นธรรม นี้ไม่เป็นธรรม....

๕. นี้เป็นอาบัติชั่วหยาบ นี้เป็นอาบัติไม่ชั่วหยาบ.

ความบาดหมาง ความทะเลาะ ความแก่งแย่ง ความทู่เมียง การกล่าวต่างกัน การกล่าวโดยประการอื่น การพูดเพื่อความกลัดกลุ้มใจ ความหมายมั่นในเรื่องนั้น อันใด นี้เรียกว่า วิวาทาธิกรณ์เป็นอกุศล.

[๖๕๒] บรรดาวิวาทาธิกรณ์นั้น วิวาทาธิกรณ์เป็นกุศล เป็น ไฉน ?

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้มีจิตเป็นกุศล วิวาทกันว่า

๑. นี่เป็นกรรม นี่ไม่เป็นกรรม....

๘. นี่เป็นอาบัติชั่วหยาบ นี่เป็นอาบัติไม่ชั่วหยาบ

ความบาดหมาง ความทะเลาะ ความแก่งแย่ง ความทู่เถียง การกล่าวต่างกัน การกล่าวโดยประการอื่น การพูดเพื่อความกั๊กกลุ่มใจ ความหมายมั่นในเรื่องนั้นอันใด นี้เรียกว่า วิวาทาธิกรณ์เป็นกุศล.

[๖๕๓] บรรดาวิวาทาธิกรณ์นั้น วิวาทาธิกรณ์เป็นอภัยกถุค เป็นไฉน?

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ มีจิตเป็น อภัยกถุควิวาทกันว่า

๑. นี่เป็นกรรม นี่ไม่เป็นกรรม....

๘. นี่เป็นอาบัติชั่วหยาบ นี่เป็นอาบัติไม่ชั่วหยาบ

ความบาดหมาง ความทะเลาะ ความแก่งแย่ง ความทู่เถียง การกล่าวต่างกัน การกล่าวโดยประการอื่น การพูดเพื่อความกั๊กกลุ่มใจ ความหมายมั่นในเรื่องนั้น อันใด นี้เรียกว่า วิวาทาธิกรณ์เป็นอภัยกถุค

[๖๕๔] อนุวาทาธิกรณ์ เป็นกุศล อกุศล อภัยกถุค อนุวาทาธิกรณ์ เป็นกุศลก็มี อกุศลก็มี อภัยกถุคก็มี.

[๖๕๕] บรรดาอนุวาทาธิกรณ์นั้น อนุวาทาธิกรณ์ที่เป็นอกุศล เป็นไฉน?

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ เป็นผู้มึจิต เป็นอกุศล ย่อมโจทภิกษุด้วยศีลวิบัติ อาจารย์วิบัติ ติกุฐิวิบัติ หรือ อาชีวิวิบัติ การโจท การกล่าวหา การฟ้องร้อง การประท้วงความ

เป็นผู้คล้อยตาม การทำความอุตสาหะโจท การตามเพิ่มกำลังให้ ใน
เรื่องนั้น อันใด นี้เรียกว่า อนุวาทาธิกรณ์เป็นอกุศล.

[๖๕๖] บรรดาอนุวาทาธิกรณ์นั้น อนุวาทาธิกรณ์ที่เป็นอกุศล
เป็นไฉน?

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ เป็นผู้มิจิต
เป็นอกุศล ย่อมโจทภิกษุด้วยศีลวิบัติ อาจารย์วิบัติ ทิฏฐิวิบัติ หรือ
อาชีวิวิบัติ การโจท การกล่าวหา การฟ้องร้อง การประท้วง ความ
เป็นผู้คล้อยตาม การทำความอุตสาหะโจท การตามเพิ่มกำลังให้ ใน
เรื่องนั้น อันใด นี้เรียกว่า อนุวาทาธิกรณ์เป็นอกุศล

[๖๕๗] บรรดาอนุวาทาธิกรณ์นั้น อนุวาทาธิกรณ์ที่เป็นอัพยากฤต
เป็นไฉน?

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ เป็นผู้มิจิต
เป็นอัพยากฤต ย่อมโจทภิกษุด้วยศีลวิบัติ อาจารย์วิบัติ ทิฏฐิวิบัติ หรือ
อาชีวิวิบัติ การโจท การกล่าวหา การฟ้องร้อง การประท้วงความ
เป็นผู้คล้อยตาม การทำความอุตสาหะโจท การตามเพิ่มกำลังให้ ใน
เรื่องนั้น อันใด นี้เรียกว่า อนุวาทาธิกรณ์เป็นอัพยากฤต

[๖๕๘] อาปิตตาธิกรณ์เป็นอกุศล อัพยากฤต อาปิตตาธิกรณ์
เป็นอกุศลก็มี อัพยากฤตก็มี อาปิตตาธิกรณ์เป็นอกุศลไม่มี

[๖๕๙] บรรดาอาปิตตาธิกรณ์นั้น อาปิตตาธิกรณ์ที่เป็นอกุศล
เป็นไฉน?

ภิกษุรู้ อยู่ เข้าใจ อยู่ จงใจ ฝ่าฝืน ละเมิดอาบัติใด นี้เรียกว่า
อาปตตจาริกรรม เป็นอกุศล

บรรดาอาปตตจาริกรรมนั้น อาปตตจาริกรรมที่เป็นอัพยากถุต เป็น
ไฉน?

ภิกษุไม่รู้ ไม่เข้าใจ ไม่จงใจ ไม่ฝ่าฝืน ละเมิดอาบัติใด
นี้เรียกว่า อาปตตจาริกรรมเป็นอัพยากถุต.

[๖๖๐] กิจจาริกรรมเป็นกุศล อกุศล อัพยากถุต กิจจาริกรรม
เป็นกุศลก็มี อกุศลก็มี อัพยากถุตก็มี.

[๖๖๑] บรรดากิจจาริกรรมนั้น กิจจาริกรรมที่เป็นอกุศล เป็น
ไฉน?

สงฆ์มีจิตเป็นอกุศล ทำกรรมอันใด คือ อุปโลภนกรรม ฉัตติ-
กรรม ฉัตติทุติยกรรม ฉัตติจตุตถกรรม นี้เรียกว่า กิจจาริกรรม
เป็นอกุศล .

[๖๖๒] บรรดากิจจาริกรรมนั้น กิจจาริกรรมที่เป็นกุศล เป็นไฉน?
สงฆ์มีจิตเป็นกุศล ทำกรรมอันใด คือ อุปโลภนกรรม ฉัตติกรรม
ฉัตติทุติยกรรม ฉัตติจตุตถกรรม นี้เรียกว่า กิจจาริกรรมเป็นกุศล.

[๖๖๓] บรรดากิจจาริกรรมนั้น กิจจาริกรรมที่เป็นอัพยากถุต เป็น
ไฉน? สงฆ์มีจิตเป็นอัพยากถุต ทำกรรมอันใด คือ อุปโลภนกรรม
ฉัตติกรรม ฉัตติทุติยกรรม ฉัตติจตุตถกรรม นี้เรียกว่า กิจจาริกรรม
เป็นอัพยากถุต.

วิวาทาธิกรณ์

[๖๖๔] วิวาท เป็นวิวาทาธิกรณ์ วิวาทไม่เป็นอธิกรณ์ อธิกรณ์
ไม่เป็นวิวาท เป็นอธิกรณ์ด้วยเป็นวิวาทด้วย วิวาทเป็นวิวาทาธิกรณ์ก็มี
วิวาทไม่เป็นอธิกรณ์ก็มี อธิกรณ์ไม่เป็นวิวาทก็มี เป็นอธิกรณ์ด้วยเป็น
วิวาทด้วยก็มี.

[๖๖๕] บรรดาวิวาทนั้น วิวาทที่เป็นวิวาทาธิกรณ์ เป็นไฉน ?
ดูก่อนกิริยาทั้งหลาย ก็กิริยาทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ ย่อมวิวาทกัน
ว่า

๑. นี้เป็นธรรม นี้ไม่เป็นธรรม .....

๕. นี้เป็นอาบัติชั่วหยาบ นี้เป็นอาบัติไม่ชั่วหยาบ

ความบาดหมาง ความทะเลาะ ความแก่งแย่ง ความทุ่มเถียง
ความกล่าวต่างกัน ความกล่าวโดยประการอื่น การพูดเพื่อความกลัด
กลุ้มใจ ความหมายมั่นในเรื่องนั้น อันใด นี้ชื่อว่า วิวาทเป็นวิวาทา
ธิกรณ์

บรรดาวิวาทนั้น วิวาทไม่เป็นอธิกรณ์ เป็นไฉน ? มารดาวิวาท
กับบุตรบ้าง บุตรวิวาทกับมารดาบ้าง บิดาวิวาทกับบุตรบ้าง บุตรวิวาท
กับบิดาบ้าง พี่ชายวิวาทกับน้องชายบ้าง พี่ชายวิวาทกับน้องหญิงบ้าง
น้องหญิงวิวาทกับพี่ชายบ้าง สหายวิวาทกับสหายบ้าง นี้ชื่อว่า วิวาท
ไม่เป็นอธิกรณ์

บรรดาวิวาทนั้น อธิกรณ์ไม่เป็นวิวาท เป็นไฉน?

อนุวาทาธิกรณ์ อาปัตตาธิกรณ์ กิจจาธิกรณ์ นี้ชื่อว่า อธิกรณ์
ไม่เป็นวิวาท

บรรดาวิวาทนั้น อธิกรณ์ เป็นอธิกรณ์ด้วย เป็นวิวาทด้วย เป็น
ไฉน?

วิวาทาธิกรณ์ เป็นอธิกรณ์ด้วย เป็นวิวาทด้วย.

อนุวาทาธิกรณ์

[๖๖๖] การโจทเป็นอนุวาทาธิกรณ์ การโจทไม่เป็นอธิกรณ์
อธิกรณ์ไม่เป็นการโจท เป็นอธิกรณ์ด้วยเป็นการโจทด้วย การโจทเป็น
อนุวาทาธิกรณ์ก็มี การโจทไม่เป็นอธิกรณ์ก็มี อธิกรณ์ไม่เป็นการโจท
ก็มี เป็นอธิกรณ์ด้วยเป็นการโจทด้วยก็มี.

[๖๖๗] บรรดาการโจทนั้น การโจทที่เป็นอนุวาทาธิกรณ์ เป็น
ไฉน ?

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ ย่อมโจทภิกษุ
ด้วยศีลวิบัติ อาจารย์วิบัติ ทิฏฐิวิบัติ หรืออาชีวิวิบัติ การโจท การ
กล่าวหา การฟ้องร้อง การประท้วง ความเป็นผู้คล้อยตาม การทำ
ความอุตสาหะโจท การตามเพิ่มกำลังให้ ในเรื่องนั้นอันใด นี้ชื่อว่า
การโจทเป็นอนุวาทาธิกรณ์

บรรดาการโจทนั้น การโจทที่ไม่เป็นอธิกรณ์ เป็นไฉน ?

มารดา กล่าวหาบุตรบ้าง บุตรกล่าวหา มารดาบ้าง บิดา กล่าวหา
บุตรบ้าง บุตรกล่าวหาบิดาบ้าง พี่ชายกล่าวหา น้องชายบ้าง พี่ชาย

กล่าวหาน้องหญิงบ้าง น้องหญิงกล่าวหาพี่ชายบ้าง สหายกล่าวหาสหาย
บ้าง นี้ชื่อว่า การโจทไม่เป็นอริกรรม

บรรดาอริกรรมนั้น อริกรรมที่ไม่เป็นการโจท เป็นไฉน ?

อาปตตาริกรรม กิจจาริกรรม วิวาทาริกรรม นี้ชื่อว่า อริกรรม
ไม่เป็นการโจท

บรรดาอริกรรมนั้น อริกรรมที่เป็นอริกรรมด้วย เป็นการโจทด้วย
เป็นไฉน?

อนุวาทาริกรรม เป็นอริกรรมด้วย เป็นการโจทด้วย.

อาปตตาริกรรม

[๖๖๘] อาบัติเป็นอาปตตาริกรรม อาบัติไม่เป็นอริกรรม อริกรรม
ไม่เป็นอาบัติ เป็นอริกรรมด้วยเป็นอาบัติด้วย อาบัติเป็นอาปตตาริกรรม
ก็มี อาบัติไม่เป็นอริกรรมก็มี อริกรรมไม่เป็นอาบัติก็มี เป็นอริกรรมด้วย
เป็นอาบัติด้วยก็มี.

[๖๖๙] บรรดาอริกรรมนั้น อาบัติเป็นอาปตตาริกรรม เป็นไฉน ?

อาบัติ ๕ กองเป็นอาปตตาริกรรมบ้าง อาบัติ ๗ กองเป็นอาปตต
าริกรรมบ้าง นี้ชื่อว่า อาบัติเป็นอาปตตาริกรรม

บรรดาอริกรรมนั้น อาบัติที่ไม่เป็นอริกรรม เป็นไฉน ?

โสคาบัติ สมาบัติ นี้ชื่อว่า อาบัติไม่เป็นอริกรรม

บรรดาอริกรรมนั้น อริกรรมที่ไม่เป็นอาบัติ เป็นไฉน?

กิจจาริกรณั วิวาทาธิกรณั อนุวาทาธิกรณั นี้ชื่อว่า อธิกรณัไม่
เป็นอาบัติ

บรรดาอธิกรณันั้น อธิกรณัที่เป็นอธิกรณัด้วย เป็นอาบัติด้วย
เป็นไฉน ?

อาปัตตาธิกรณั เป็นอธิกรณัด้วย เป็นอาบัติด้วย.

กิจจาริกรณั

[๖๗๐] กิจเป็นกิจจาริกรณั กิจไม่เป็นอธิกรณั อธิกรณัไม่เป็น
กิจ เป็นอธิกรณัด้วย เป็นกิจด้วย กิจเป็นกิจจาริกรณัก็มี กิจไม่เป็น
อธิกรณัก็มี อธิกรณัไม่เป็นกิจก็มี เป็นอธิกรณัด้วยเป็นกิจด้วยก็มี.

[๖๗๑] บรรดาอธิกรณันั้น กิจเป็นกิจจาริกรณั เป็นไฉน ?

ความเป็นหน้าที่ ความเป็นกรณีแห่งสงฆ์อันใด คือ อปโสกน-
กรรม ฉุตติกรรม ฉุตติทุติยกรรม ฉุตติจตุตถกรรม นี้ชื่อว่า กิจ
เป็นกิจจาริกรณั

บรรดาอธิกรณันั้น กิจไม่เป็นอธิกรณั เป็นไฉน ?

กิจที่จะต้องทำแก่พระอาจารย์ กิจที่จะต้องทำแก่พระอุปัชฌายะ
กิจที่จะต้องทำแก่ภิกษุเสมออุปัชฌายะ กิจที่จะต้องทำแก่ภิกษุผู้เสมอพระ
อาจารย์ นี้ชื่อว่า กิจไม่เป็นอธิกรณั

บรรดาอธิกรณันั้น อธิกรณัไม่เป็นกิจ เป็นไฉน ?

วิวาทาธิกรณั อนุวาทาธิกรณั อาปัตตาธิกรณั นี้ชื่อว่า อธิกรณั
ไม่เป็นกิจ

บรรดาอธิกรณ์นั้น อธิกรณ์ที่เป็นอธิกรณ์ด้วยเป็นกิจด้วย เป็น
ไฉน? กิจจาอธิกรณ์ เป็นอธิกรณ์ด้วย เป็นกิจด้วย.

วิวาทาธิกรณ์ระงับด้วยสมณะ ๒ อย่าง

[๖๗๒] วิวาทาธิกรณ์ย่อมระงับด้วยสมณะเท่าไร ?

วิวาทาธิกรณ์ ย่อมระงับด้วยสมณะ ๒ คือ สัมมุขาวินัย ๑
เขกขยติกา ๑ บางทีวิวาทาธิกรณ์ไม่อาศัยสมณะอย่างหนึ่ง คือ เขกขยติกา
พึงระงับด้วยสมณะอย่างเดียว คือ สัมมุขาวินัย บางทีพึงตกลงกันได้ สม
จริงดังที่ตรัสไว้ว่า

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ ย่อมวิวาท
กันว่า

๑. นี่เป็นธรรม นี่ไม่เป็นธรรม
๒. นี่เป็นวินัย นี่ไม่เป็นวินัย
๓. นี่พระตถาคตเจ้าตรัสภายิตไว้ นี่พระตถาคตเจ้าไม่ได้ตรัส
ภายิตไว้
๔. นี่พระตถาคตเจ้าทรงประพฤติมา นี่พระตถาคตเจ้าไม่ได้ทรง
ประพฤติมา
๕. นี่พระตถาคตเจ้าทรงบัญญัติไว้ นี่พระตถาคตเจ้าไม่ได้ทรง
บัญญัติไว้
๖. นี่เป็นอาบัติ นี่ไม่เป็นอาบัติ
๗. นี่เป็นอาบัติเบา นี่เป็นอาบัติหนัก

๘. นี่เป็นอาบัติมีส่วนเหลือ นี่เป็นอาบัติไม่มีส่วนเหลือ

๙. นี่เป็นอาบัติชั่วหยาบ นี่เป็นอาบัติไม่ชั่วหยาบ.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย หากภิกษุพวกนั้นสามารถระงับอธิกรณ์นั้นได้
นี้เรียกว่า อธิกรณ์ระงับแล้ว ระงับด้วยอะไร? ด้วยสัมมุขาวินัย ใน
สัมมุขาวินัยนั้น มีอะไรบ้าง? มีความพร้อมหน้าสงฆ์ ความพร้อมหน้า
ธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ความพร้อมหน้าบุคคล

ก็ความพร้อมหน้าสงฆ์ ในสัมมุขาวินัยนั้นอย่างไร? คือ ภิกษุผู้
เข้ากรรมมีจำนวนเท่าไร? ภิกษุเหล่านั้นมาประชุมกัน นำฉันทะของผู้ควร
ฉันทะมา ผู้อยู่พร้อมหน้ากันไม่คัดค้าน นี่ชื่อว่า ความพร้อมหน้าสงฆ์
ในสัมมุขาวินัยนั้น

ก็ความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ในสัมมุขาวินัยนั้น
อย่างไร? คือ อธิกรณ์นั้นระงับโดยธรรม โดยวินัย และโดยสัตตสุสาน์
ใด นี่ชื่อว่าความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ในสัมมุข
าวินัยนั้น

ก็ความพร้อมหน้าบุคคลในสัมมุขาวินัยนั้นอย่างไร? คือ โจทก์และ
จำเลยทั้งสอง เป็นคู่ต่อสู้ในคดีอยู่พร้อมหน้ากัน นี่ชื่อว่า ความพร้อม
หน้าบุคคลในสัมมุขาวินัยนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย หากอธิกรณ์ระงับอย่างนี้ ผู้ทำรื้อฟื้นเป็น
ปาจิตตีย์ที่รื้อฟื้น ผู้ให้ฉันทะติเตียน เป็นปาจิตตีย์ที่ติเตียน

[๖๗๓] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าภิกษุเหล่านั้นไม่สามารถระงับ
อธิกรณ์นั้นในอวาสนั้นได้ พวกเธอพึงไปสู่อาวาสที่มีภิกษุมากกว่า หาก

พวกเรากำลังไปสู่อาวาสนั้น สามารถระงับอธิกรณ์ได้ในระหว่างทาง นี้เรียกว่า อธิกรณ์ระงับแล้ว ระงับด้วยอะไร ด้วยสัมมุขาวินัย ในสัมมุขาวินัยนั้น มีอะไรบ้าง? มีความพร้อมหน้าสงฆ์ ความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ความพร้อมหน้าบุคคล

ก็ความพร้อมหน้าสงฆ์ ในสัมมุขาวินัยนั้นอย่างไร? คือ ภิกษุผู้เข้ากรรมมีจำนวนเท่าไร ภิกษุเหล่านั้นมาประชุมกัน นำฉันทะของผู้ควรฉันทะมา ผู้ที่อยู่พร้อมหน้ากันไม่คัดค้าน นี้ชื่อว่า ความพร้อมหน้าสงฆ์ ในสัมมุขาวินัยนั้น

ก็ความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ในสัมมุขาวินัยนั้นอย่างไร? คือ อธิกรณ์นั้นระงับโดยธรรม โดยวินัย และโดยสัตตฤศาสน์ใด นี้ชื่อว่า ความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ในสัมมุขาวินัยนั้น

ก็ความพร้อมหน้าบุคคล ในสัมมุขาวินัยนั้นอย่างไร? คือ โจทก์และจำเลยทั้งสอง เป็นคู่ต่อสู้ในคดีอยู่พร้อมหน้ากัน นี้ชื่อว่า ความพร้อมหน้าบุคคล ในสัมมุขาวินัยนี้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าอธิกรณ์ระงับอย่างนี้ ผู้ทำรื้อฟื้น เป็นปาจิตติยที่รื้อฟื้น ผู้ให้ฉันทะติเตียน เป็นปาจิตติยที่ติเตียน.

[๖๗๔] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าภิกษุเหล่านั้น กำลังไปสู่อาวาสนั้น ไม่สามารถระงับอธิกรณ์นั้น ในระหว่างทางได้ พวกเราไปถึงอาวาสนั้นแล้ว ฟังกล่าวจะภิกษุเจ้าถิ่นว่า ท่านทั้งหลาย อธิกรณ์นี้เกิดแล้วอย่างนี้

บังเกิดแล้วอย่างนี้ ขอโอกาสท่านทั้งหลายจงระงับอธิกรณ์นี้โดยธรรม โดยวินัย และโดยสัตตสุศาสน์ ตามวิถีทางที่อธิกรณ์นี้จะพึงระงับด้วยดี

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าพวกภิกษุเจ้าถิ่นเป็นผู้แก่กว่า พวกภิกษุอาคันตุกะอ่อนกว่า พวกเขอฟังกล่าวกะภิกษุอาคันตุกะว่า ท่านทั้งหลาย ขอนิมิต्तท่านทั้งหลายจงรวมอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง สักครู่หนึ่ง ตลอดเวลาที่พวกข้าพเจ้าจะปรึกษากัน แต่ถ้าพวกภิกษุเจ้าถิ่นเป็นผู้อ่อนกว่า พวกภิกษุอาคันตุกะแก่กว่า พวกเขอฟังกล่าวกะภิกษุอาคันตุกะว่า ท่านทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้นขอท่านทั้งหลายจงอยู่ ณ ที่นี้สักครู่หนึ่งจนกว่า พวกข้าพเจ้าจะปรึกษากัน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าพวกภิกษุเจ้าถิ่นกำลังปรึกษา คิดกันอย่างนี้ว่า พวกเราไม่สามารถระงับอธิกรณ์นี้โดยธรรม โดยวินัย และโดยสัตตสุศาสน์ พวกเราไม่พึงรับอธิกรณ์นั้นไว้ แต่ถ้ากำลังปรึกษา คิดกันอย่างนี้ว่า พวกเรา สามารถระงับอธิกรณ์นี้ได้โดยธรรม โดยวินัย และโดยสัตตสุศาสน์ พวกเขอฟังกล่าวกะพวกภิกษุอาคันตุกะว่า ท่านทั้งหลาย ถ้าพวกท่านจักแจ้งอธิกรณ์นี้ตามที่เกิดแล้ว ตามที่อุบัติแล้วแก่ พวกเรา เหมือนอย่างพวกเราจักระงับอธิกรณ์นี้โดยธรรม โดยวินัย และโดยสัตตสุศาสน์ฉันใด อธิกรณ์นี้จักระงับด้วยดีฉันนั้น อย่างนี้พวกเราจึงจักรับอธิกรณ์นี้ หากพวกท่านจักไม่แจ้งอธิกรณ์นี้ตามที่เกิดแล้ว ตามที่อุบัติแล้วแก่พวกเรา เหมือนอย่างพวกเราจักระงับอธิกรณ์นี้โดยธรรม โดยวินัย และโดยสัตตสุศาสน์ ฉันใด อธิกรณ์นี้จักไม่ระงับด้วยดี ฉันนั้น พวกเราจักไม่รับอธิกรณ์นี้

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกภิกษุเจ้าถิ่นพึงรอบคอบอย่างนี้ แล้วรับ
อภิรณันนั้นไว้ พวกภิกษุอาคันตุคนั้น พึงกล่าวกะพวกภิกษุเจ้าถิ่นว่า
พวกข้าพเจ้าจักแจ้งอภิรณันนี้ตามที่เกิดแล้ว ตามที่อุบัติแล้ว แก่ท่านทั้ง
หลาย ถ้าท่านสามารถระงับอภิรณันนี้โดยธรรม โดยวินัย และโดย
สัตตสุสาน্ন ระหว่างเวลาเท่านี้ได้ อภิรณันจักระงับ ด้วยดีเช่นนั้นอย่าง
นี้ พวกข้าพเจ้าจักมอบอภิรณันแก่ท่านทั้งหลาย พวกท่านทั้งหลายไม่
สามารถระงับอภิรณันนี้โดยธรรม โดยวินัย และโดยสัตตสุสาน্ন ระหว่าง
เวลาเท่านี้ได้ อภิรณันจักไม่ระงับด้วยดีเช่นนั้น พวกข้าพเจ้าจักไม่มอบ
อภิรณันนี้แก่ท่านทั้งหลาย พวกข้าพเจ้านี้แหละจักเป็นเจ้าของอภิรณันนี้

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกภิกษุอาคันตุคนะพึงรอบคอบอย่างนี้ แล้ว
จึงมอบอภิรณันแก่พวกภิกษุเจ้าถิ่น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าภิกษุเหล่านั้นสามารถระงับอภิรณันนั้นได้
นี้เรียกว่า อภิรณันระงับดีแล้ว ระงับด้วยอะไร? ด้วยสัมมุขาวินัย ใน
สัมมุขาวินัยนั้น มีอะไรบ้าง? มีความพร้อมหน้าสงฆ์ ความพร้อมหน้า
ธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ความพร้อมหน้าบุคคล....

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าอภิรณันระงับแล้วอย่างนี้ ผู้ทำรื้อฟื้น
เป็นปาจิตตีย์ที่รื้อฟื้น ผู้ให้ฉันทะติเตียน เป็นปาจิตตีย์ที่ติเตียน.

อุพพาหิภิกษุ

[๖๗๕] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าเมื่อภิกษุเหล่านั้นวินิจฉัยอภิรณัน
นั้นอยู่ มีเสียงซึ่งงัดเกิดขึ้นและไม่ทราบความแห่งถ้อยคำที่กล่าวแล้วนั้น

เราอนุญาตให้ระงับอธิกรณ์เห็นปานนี้ด้วยอุพพาหิกวิธี ภิกษุผู้ประกอบ
ด้วยองค์คุณ ๑๐ ประการ สงฆ์พึงสมมติด้วยอุพพาหิกวิธี

องค์คุณ ๑๐ ประการ

๑. เป็นผู้มึสติล ตำรวมในปาฏิโมกข์สังวร ถึงพร้อมด้วยอาจารย์
และโคจร มีปกติเห็นภัยในโทษมีประมาณเล็กน้อย สมาทานศึกษาอยู่ใน
สิกขาบททั้งหลาย

๒. เป็นพหูสูตร ทรงสุตะ ตั้งสมสุตะ ธรรมเหล่านั้นใดไพเราะ
ในเบื้องต้น ท่ามกลาง และที่สุด ย่อมสรรเสริญพรหมจรรย์อันบริสุทธิ์
บริบูรณ์สิ้นเชิง พร้อมทั้งอรรถพร้อมทั้งพยัญชนะ ธรรมทั้งหลายเห็น
ปานนั้น ย่อมเป็นอันเชอศดับมาก ทรงไว้ ตั้งสมด้วยวาจา เข้าไป
เพ่งด้วยใจ แทะตลอดคิดแล้วด้วยทิวฐิ

๓. จำปาติโมกข์ทั้งสองได้ดีโดยพิศดาร จำแนกดี สวดดี วินิจฉัย
ถูกต้องโดยสูตร โดยอนุพยัญชนะ

๔. เป็นผู้ตั้งมั่นในพระวินัย ไม่คลอนแคลน

๕. เป็นผู้อาจชี้แจงให้คู่ต่อสู้ในอธิกรณ์ยินยอม เข้าใจ เพ่งเห็น
เลื่อมใส

๖. เป็นผู้ฉลาดเพื่อยังอธิกรณ์อันเกิดขึ้นให้ระงับ

๗. รู้อธิกรณ์

๘. รู้เหตุเกิดอธิกรณ์

๙. รู้ความระงับแห่งอธิกรณ์

๑๐. รู้ทางระงับอธิกรณ์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้สมมติภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์
คุณ ๑๐ นี้ ด้วยอุพพาหิกวิธี.

[๖๗๖] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงสมมติอย่างนี้ พึง
ขอร้องภิกษุก่อน ครั้นแล้วภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์
ทราบด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาสมมติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า เมื่อพวกเรา
วินิจฉัยอธิกรณ์นี้อยู่ มีเสียงแข็งแซ่เกิดขึ้นและไม่ทราบ
อรรถ แห่งถ้อยคำที่กล่าวแล้วนั้น ถ้าความพร้อมพรั่งของ
สงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงสมมติภิกษุมีชื่อนี้ด้วย มีชื่อนี้ด้วย
เพื่อระงับอธิกรณ์นี้ ด้วยอุพพาหิกวิธี นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า เมื่อพวกเรา
วินิจฉัยอธิกรณ์นี้อยู่ มีเสียงแข็งแซ่เกิดขึ้น และไม่ทราบ
ความแห่งถ้อยคำที่กล่าวแล้วนั้น สงฆ์สมมติภิกษุมีชื่อนี้
ด้วย มีชื่อนี้ด้วย เพื่อระงับอธิกรณ์นี้ ด้วยอุพพาหิกวิธี
การสมมติภิกษุมีชื่อนี้ด้วย มีชื่อนี้ด้วย เพื่อระงับอธิกรณ์
นี้ ด้วยอุพพาหิกวิธี ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึง
เป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ภิกษุมีชื่อนี้ด้วย มีชื่อนี้ด้วย อันสงฆ์สมมติแล้ว
เพื่อระงับอธิกรณ์นี้ ด้วยอุพพาหิกวิธี ชอบแก่สงฆ์ เหตุ
นั้นจึงนี้ ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

[๖๗๗] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าภิกษุเหล่านั้นสามารถระงับ
อธิกรณ์นั้น ด้วยอุพพาหิกวิธี นี้เรียกว่า อธิกรณ์ระงับแล้ว ระงับ
ด้วยอะไร? ด้วยสัมมุขวินัย ในสัมมุขวินัยนั้นมีอะไรบ้าง? มีความ
พร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ความพร้อมหน้าบุคคล....

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าอธิกรณ์ระงับแล้วอย่างนี้ ผู้ทำหรือพิน
เป็นปาจิตตีย์ที่หรือพิน.

[๖๗๘] คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าเมื่อภิกษุเหล่านั้นวินิจฉัยอธิกรณ์
นั้นอยู่ในบริษัทนั้นพึงมีภิกษุธรรมกถิก เธอจำสูตรไม่ได้เลย จำวิงศ์
แห่งสูตรก็ไม่ได้ เธอไม่ได้สังเกตใจความ ย่อมค้ำใจความตามเค้า
พยัญชนะ ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้ภิกษุเหล่านั้นทราบ
ด้วยคณะยุติ ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาคณะยุติ

ขอท่านทั้งหลายจงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อรูปนี้

เป็นธรรมกถิก เธอจำสูตรไม่ได้เลย จำวิงศ์แห่งสูตรก็

ไม่ได้ เธอไม่ได้สังเกตใจความ ย่อมค้ำใจความตาม

เค้าพยัญชนะ ถ้าความพร้อมพรั่งของท่านทั้งหลายถึงที่

แล้ว พวกเราพึงขับภิกษุมิชื่อนี้ให้ออกไป แล้วที่เหลือ

พึงระงับอธิกรณ์นี้

คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าภิกษุเหล่านั้นขับภิกษุนั้นออกไปแล้ว
สามารถระงับอธิกรณ์นั้นได้ นี้เรียกว่า อธิกรณ์ระงับแล้ว ระงับด้วย

อะไร? ด้วยสัมมาวินัย ในสัมมาวินัยนั้นมีอะไรบ้าง? มีความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ความพร้อมหน้าบุคคล....

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย หากอริกธรรมาธิปไตยแล้วอย่างนี้ ผู้ทำรื้อฟื้น เป็นปาจิตตีย์ที่รื้อฟื้น.

[๖๗๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าเมื่อภิกษุเหล่านั้นวินิจฉัยอริกธรรมาธิปไตย อยู่ในบริษัทนั้นพึงมีภิกษุธรรมกถิก เธอจำสูตรได้ แต่จำวิภังค์แห่งสูตรไม่ได้เลย เธอไม่สังเกตใจความ ย่อมค้ำใจความตามเค้า พยายาม ภาวนาผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้ภิกษุเหล่านั้นทราบ ด้วยขณะฉัตติ ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาขณะฉัตติ

ขอท่านทั้งหลายจงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้รูปนี้

เป็นธรรมกถิก เธอจำสูตรได้ แต่จำวิภังค์แห่งสูตรไม่ได้เลย เธอไม่สังเกตใจความ ย่อมค้ำใจความตามเค้า พยายาม ถ้าความพร้อมพรั่งของท่านทั้งหลายถึงที่แล้ว พวกเราพึงขับภิกษุชื่อนี้ให้ออกไป แล้วที่เหลือพึงระงับอริกธรรมาธิปไตย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าภิกษุเหล่านั้นขับภิกษุผู้นั้นออกไปแล้ว สามารถระงับอริกธรรมาธิปไตยได้ นี้เรียกว่า อริกธรรมาธิปไตยแล้ว ระงับด้วยอะไร? ด้วยสัมมาวินัย ในสัมมาวินัยนั้นมีอะไรบ้าง? มีความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ความพร้อมหน้าบุคคล.....

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย หากอธิกรณ์ระงับแล้วอย่างนี้ ผู้ทำรื้อฟื้น เป็นปาจิตตีย์ที่รื้อฟื้น.

[๖๘๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าภิกษุเหล่านั้น ไม่สามารถระงับ อธิกรณ์นั้น ด้วยอุพพาหิกวิธี พวกเธอพึงมอบอธิกรณ์นั้นแก่สงฆ์ว่า ท่านเจ้าข้า พวกข้าพเจ้าไม่สามารถระงับอธิกรณ์นี้ด้วยอุพพาหิกวิธี ขอ สงฆ์นั้นแหละจงระงับอธิกรณ์นี้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาต ให้ระงับอธิกรณ์เห็นปานนี้ด้วย เภยยสิกขา พึงสมมติภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์คุณ ๕ ให้เป็นผู้ให้จับสลาก คือ

๑. ไม่ถึงความลำเอียงเพราะความชอบพอ
๒. ไม่ถึงความลำเอียงเพราะความเกลียดชัง
๓. ไม่ถึงความลำเอียงเพราะความมมงาย
๔. ไม่ถึงความลำเอียงเพราะความกลัว และ
๕. พึงรู้จักสลากที่จับแล้วและยังไม่จับ.

ก็แล สงฆ์พึงสมมติอย่างนี้ พึงขอร้องภิกษุก่อน ครั้นแล้วภิกษุ ผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาสมมติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ถ้าความพร้อม
พรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงสมมติภิกษุมีชื่อนี้ ให้เป็น
ผู้ให้จับสลาก นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า สงฆ์สมมติ
ภิกษุมีชื่อนี้ ให้เป็นผู้จับสลาก การสมมติภิกษุมีชื่อนี้
ให้เป็นผู้ให้จับสลาก ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็น
ผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด
ภิกษุมีชื่อนี้อันสงฆ์สมมติแล้ว ให้เป็นผู้ให้จับ
สลาก ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนั่ง ข้าพเจ้าทรงความ
นี้ไว้ อย่างนี้.

ภิกษุผู้ให้จับสลากนั้น พึงให้ภิกษุทั้งหลายจับสลาก ภิกษุพวก
ธรรมดาที่มากกว่า ย่อมกล่าวฉันใด พึงระงับอธิกรณ์นั้น ฉันนั้น นี้
เรียกว่า อธิกรณ์ระงับแล้ว ระงับด้วยอะไร? ด้วยสัมมุขาวินัย และ
เขภุยติกา ในสัมมุขาวินัยนั้นมีอะไรบ้าง? มีความพร้อมหน้าสงฆ์ ความ
พร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ความพร้อมหน้าบุคคล

ก็ความพร้อมหน้าสงฆ์ ในสัมมุขาวินัยนั้นอย่างไร? คือ ภิกษุผู้เข้า
กรรมมีจำนวนเท่าไร? ภิกษุเหล่านั้นมาประชุมกัน นำฉันทะของผู้ควร
ฉันทะมา ผู้อยู่พร้อมหน้ากันไม่คัดค้าน นี้ชื่อว่า ความพร้อมหน้าสงฆ์
ในสัมมุขาวินัยนั้น

ก็ความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ในสัมมุขาวินัย
นั้นอย่างไร? คือ อธิกรณ์นั้นระงับโดยธรรม โดยวินัย และโดย
สัตตสุสาน์ใด นี้ชื่อว่า ความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย
ในสัมมุขาวินัยนั้น

ก็ความพร้อมหน้าบุคคล ในสัมมาวินัยนั้นอย่างไร ? คือโจทก์ และจำเลยทั้งสอง เป็นคู่ต่อสู้ในคดีอยู่พร้อมหน้ากัน นี้ชื่อว่าความพร้อมหน้าบุคคล ในสัมมาวินัยนั้น

ก็ในเขภยสถานนั้นมีอะไรบ้าง? มีกิริยา ความกระทำ ความเข้าไป ความเข้าไปเฉพาะ ความรับรอง ความไม่คัดค้านกรรมในเขภยสถานอันใด นี้มีในเขภยสถานนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย หากอริกรรมระงับอย่างนี้ ผู้ทำหรือพินเป็นปาจิตตีย์ที่หรือพิน ผู้ให้ฉันทะติเตียน เป็นปาจิตตีย์ที่ติเตียน.

วิธีจับสลาก ๓ วิธี

[๖๘๑] โดยสมัยนั้นแล อริกรรมเกิดแล้วอย่างนี้ อุบัติแล้วอย่างนี้ ในพระนครสาวัตถี ภิกษุเหล่านั้นจึงไม่พอใจด้วยการระงับอริกรรมของสงฆ์ ในพระนครสาวัตถี ได้ทราบข่าวว่า ในอวาสโน้น มีพระเถระอยู่หลายรูป เป็นผู้คงแก่เรียน ชำนาญในคัมภีร์ ทรงธรรม ทรงวินัย ทรงมาติกา ฉลาด เฉียบแหลม มีปัญญา เป็นลัทธิ มีความรังเกียจ ใครต่อศึกษา หากพระเถระเหล่านั้นพึงระงับอริกรรมนี้ โดยธรรม โดยวินัย และโดยสัตตสุสานน์ อย่างนี้อริกรรมนี้พึงระงับด้วยดี จึงไปสู่อาวาสโน้น แล้วเรียนกะพระเถระพวกนั้นว่า ท่านเจ้าข้า อริกรรมนี้เกิดแล้วอย่างนี้ อุบัติแล้วอย่างนี้ ขอโอกาส ขอรับ ขอพระเถระทั้งหลายจงระงับอริกรรมนี้ โดยธรรม โดยวินัย และโดยสัตตสุสานน์ ตามวิถีทางที่อริกรรมนี้พึงระงับด้วยดี

จึงพระเถระพวกนั้นช่วยระงับอธิกรณ์นั้นแล้ว เหมือนอย่างที่ตั้งฆ
ในพระนครสาวัตถิระงับแล้ว ตามวิธีที่ระงับด้วยดีแล้วฉะนั้น ครั้งนั้น
ภิกษุผู้ไม่ยินดี ไม่พอใจด้วยการระงับอธิกรณ์ของสงฆ์ในพระนครสาวัตถิ
นั้น ไม่พอใจด้วยการระงับ อธิกรณ์ของพระเถระมากรูป ได้ทราบข่าวว่า
ในอวาสโน้น มีพระเถระอยู่ ๓ รูป..... มีพระเถระอยู่ ๒ รูป.....
พระเถระอยู่รูปเดียว เป็นผู้คงแก่เรียน ชำนาญในคัมภีร์ ทรงธรรม
ทรงวินัย ทรงมัทติกา ฉลาด เฉียบแหลม มีปัญญา เป็นลัทธิ มี
ความรังเกียจ ใครต่อศึกษา หากพระเถระนั้นพึงระงับอธิกรณ์นี้โดย
ธรรม โดยวินัย และโดยสัตตสุสาน์ อย่างนี้ อธิกรณ์นี้พึงระงับด้วย
ดี จึงไปสู่อวาสโน้น แล้วเรียนกะพระเถระนั้นว่า ท่านขอรับ อธิกรณ์
นี้เกิดแล้วอย่างนี้ อุบัติแล้วอย่างนี้ ขอโอกาส ขอรับ ขอพระเถระ
จงระงับอธิกรณ์นี้ โดยธรรม โดยวินัย และโดยสัตตสุสาน์ ตามวิถี
ทางที่อธิกรณ์นี้จะพึงระงับด้วยดี

พระเถระนั้นจึงช่วยระงับอธิกรณ์นั้นแล้ว เหมือนอย่างที่ตั้งฆใน
พระนครสาวัตถิระงับแล้ว เหมือนอย่างทีพระเถระมากรูประงับแล้ว
เหมือนอย่างทีพระเถระ ๓ รูประงับแล้ว และเหมือนอย่างทีพระเถระ ๒ รูป
ระงับแล้ว ตามวิธีที่ระงับด้วยดีแล้ว ฉะนั้น

ครั้งนั้นภิกษุผู้ที่ไม่พอใจด้วยการระงับอธิกรณ์ของสงฆ์ในพระนคร
สาวัตถิ ไม่พอใจด้วยการระงับอธิกรณ์ของพระเถระมากรูป ไม่พอใจ
ด้วยการระงับอธิกรณ์ของพระเถระ ๓ รูป ไม่พอใจด้วยการระงับอธิกรณ์

ของพระเถระ ๒ รูป ไม่พอใจด้วยการระงับอธิกรณ์ของพระเถระรูปเดียว จึงเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ ตรัสว่า

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อธิกรณ์ที่พิจารณาแล้วนั้นเป็นอันสงบระงับดีแล้ว ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตวิธีจับสลาก ๓ อยู่ คือ ปก ปิด ๑ กระชิบบอก ๑ เปิดเผย ๑ ตามความยินยอมของภิกษุพวกนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็วิธีจับสลากปกปิด เป็นไฉน?

ภิกษุผู้ให้จับสลากนั้น พึงทำสลากให้มีสี และไม่มีสี แล้วเข้าไปหาภิกษุทีละรูป ๆ แล้วแนะนำอย่างนี้ว่า นี่สลากของผู้กล่าวอย่างนี้ นี่สลากของผู้กล่าวอย่างนี้ ท่านจงจับสลากที่ชอบใจ เมื่อภิกษุนั้นจับแล้ว พึงแนะนำว่า ท่านอย่าแสดงแก่ใคร ๆ ถ้ารู้ว่าธรรมวาทีมากกว่า พึงบอกว่า สลากจับไม่ดี แล้วให้จับใหม่ ถ้ารู้ว่าธรรมวาทีมากกว่า พึงประกาศว่า สลากจับดีแล้ว ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย วิธีจับสลากปกปิด เป็นอย่างนี้แหละ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็วิธีจับสลากกระชิบบอก เป็นไฉน?

ภิกษุผู้ให้จับสลากนั้น พึงกระชิบบอกที่ใกล้หูของภิกษุแต่ละรูป ๆ ว่า นี่สลากของผู้กล่าวอย่างนี้ นี่สลากของผู้กล่าวอย่างนี้ ท่านจงจับสลากที่ชอบใจ เมื่อภิกษุนั้นจับแล้ว พึงแนะนำว่า ท่านอย่าบอกแก่ใคร ๆ ถ้ารู้ว่า ธรรมวาทีมากกว่า พึงบอกว่า สลากจับไม่ดี แล้วให้จับใหม่ ถ้ารู้ว่าธรรมวาทีมากกว่า พึงประกาศว่า สลากจับดีแล้ว

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย วิธีจับสลากกระซิบบอกเป็นอย่างไรแหละ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็วิธีจับสลากเปิดเผย เป็นไหน?

ถ้ารู้ว่าธรรมวาทีมากกว่า ฟังให้จับสลากเปิดเผย อย่างแจ่มแจ้ง

วิธีจับสลากเปิดเผยเป็นอย่างไรแหละ

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย วิธีจับสลาก ๓ อย่างนี้แล.

อนุวาทาธิกรณ์ระงับด้วยสมณะ ๔ อย่าง

[๖๘๒] อนุวาทาธิกรณ์ระงับด้วยสมณะอย่างไร?

อนุวาทาธิกรณ์ระงับด้วยสมณะ ๔ อย่าง คือ สัมมุขาวินัย ๑
สตติวินัย ๑ อมูพหวินัย ๑ ตัสสปาปิยสิกา ๑

[๖๘๓] บางทีอนุวาทาธิกรณ์ ไม่อาศัยสมณะ ๒ อย่าง คือ
อมูพหวินัย ๑ ตัสสปาปิยสิกา ๑ ระงับด้วยสมณะ ๒ อย่าง คือ สัม
มุขาวินัย ๑ สตติวินัย ๑ บางทีฟังตกลงกันได้ สมจริงดังที่ตรัสไว้ว่า
คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายในธรรมวินัยนี้ โจทภิกษุด้วยศีลวิบัติ
อันไม่มีมูล สงฆ์ฟังให้สตติวินัยแก่ภิกษุนั้น ผู้ถึงความไพบุลย์แห่งสติ
อยู่แล้ว ก็แล สงฆ์ฟังให้สตติวินัยอย่างนี้ :-

วิธีให้สตติวินัย

ภิกษุนั้นฟังเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุ
ผู้แก่กว่า นั่งกระโห่งประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอ ว่าดังนี้:-

คำขอสติวินัย

ท่านเจ้าข้า ภิกษุทั้งหลาย ย่อมโจทข้าพเจ้าด้วยศีล
วิบัติ อันไม่มีมูล ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นถึงความไพบูลย์
แห่งสติแล้ว ขอสติวินัยกะสงฆ์

พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม.

[๖๘๔] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย
ญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาให้สติวินัย

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุทั้งหลาย
ย่อมโจทภิกษุมีชื่อนี้ ด้วยศีลวิบัติอันไม่มีมูล เธอถึงความ
ไพบูลย์แห่งสติแล้ว ขอสติวินัยกะสงฆ์ ถ้าความพร้อม
พร้อมของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้สติวินัยแก่ภิกษุมีชื่อนี้
ผู้ถึงความไพบูลย์แห่งสติแล้ว นี่เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุทั้งหลาย
ย่อมโจทภิกษุมีชื่อนี้ ด้วยศีลวิบัติอันไม่มีมูล เธอถึงความ
ไพบูลย์แห่งสติแล้ว ขอสติวินัยกะสงฆ์ สงฆ์ให้สติวินัย
แก่ภิกษุมีชื่อนี้ ผู้ถึงความไพบูลย์แห่งสติแล้ว การให้
สติวินัยแก่ภิกษุมีชื่อนี้ ผู้ถึงความไพบูลย์แห่งสติแล้ว
ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่าน
ผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง.....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม.....

สติวินัยอันสงฆ์ให้แล้วแก่ภิกษุมีชื่อนี้ ผู้ถึงความ
ไปบุญแห่งสติแล้ว ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนั่ง ข้าพเจ้า
ทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย นี้เรียกว่า อธิกรณ์ระงับแล้ว ระงับด้วย
อะไร? ด้วยสัมมุขาวินัยกับสติวินัย ในสัมมุขาวินัยนั้นมีอะไรบ้าง? มี
ความพร้อมหน้าสงฆ์ ความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย
ความพร้อมหน้าบุคคล....

ก็ความพร้อมหน้าบุคคลในสัมมุขาวินัยนั้นอย่างไร? คือ โจทก์และ
จำเลยทั้งสองอยู่พร้อมหน้ากัน นี้ชื่อว่า ความพร้อมหน้าบุคคลในสัมมุขา
วินัยนั้น

ในสติวินัยนั้นมีอะไรบ้าง? มีกิริยา ความกระทำ ความเข้าไป
ความเข้าไปเฉพาะ ความรับรอง ความไม่คัดค้านกรรม คือสติวินัย
อันใด นี้มีในสติวินัยนั้น

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย หากอธิกรณ์ระงับแล้วอย่างนี้ ผู้ทำรื้อฟื้น
เป็นปาจิตตีย์ที่รื้อฟื้น ผู้ให้ฉันทะติเตียน เป็นปาจิตตีย์ที่ติเตียน

[๖๘๕] บางที่อนุวาทาธิกรณ์ไม่อาศัยสมณะ ๒ อย่าง คือ สติ
วินัย ๑ ตัสสปาปิยสิกา ๑ พึงระงับด้วยสมณะ ๒ อย่าง สัมมุขาวินัย ๑
อมุพหวินัย ๑ บางที่พึงตกลงกันได้ สมจริงดังที่ตรัสไว้ว่า

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ วิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้ประพฤติดะเมตกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ภิกษุทั้งหลายย่อมโจทเธอด้วยอาบัติที่เธอวิกลจริต มีจิตแปรปรวน ประพฤติดะเมตต้องแล้วว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้ เธอกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าวิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้ประพฤติดะเมตกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ข้าพเจ้าระลึกอาบัตินั้นไม่ได้ ข้าพเจ้าหลงได้ทำสิ่งนี้แล้ว ภิกษุทั้งหลายผู้อันเธอกล่าวอยู่เมื่ออย่างนั้น ก็ยังโจทเธออยู่ตามเดิมว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงให้อุมพหวินัยแก่ภิกษุนั้น ผู้หายหลงแล้ว ก็แล สงฆ์พึงให้อุมพหวินัยอย่างนี้ ภิกษุนั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโห่งประคองอัญชลี แล้วกล่าวคำขอ ว่าดังนี้:-

คำขอมุมพหวินัย

ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าวิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้ประพฤติดะเมตกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ภิกษุทั้งหลาย โจทข้าพเจ้า ด้วยอาบัติที่ข้าพเจ้าวิกลจริต มีจิตแปรปรวน ประพฤติดะเมตต้องแล้วว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึก

อาบัติเห็นปานนี้ ข้าพเจ้ากล่าวกะภิกษุพวกนั้นอย่างนี้ว่า
ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าวิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้
ประพฤติกะเมตติกอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่
กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ข้าพเจ้าระลึก
อาบัตินั้นไม่ได้ ข้าพเจ้าหลงได้ทำสิ่งนี้แล้ว ภิกษุทั้ง
หลายผู้อื่นข้าพเจ้ากล่าวอยู่เมื่อนั้น ก็ยังโจทข้าพเจ้า
อยู่ตามเดิมว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว ระลึกอาบัติเห็น
ปานนี้ ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นหายหลงแล้ว ขออมุพห-
วินัยกะสงฆ์

ฟังขอแม่ครั้งที่สอง ฟังขอแม่ครั้งที่สาม.

[๖๘๖] ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบ
ด้วยบัญญัติจุดถกรรมกรรมวาจาว่า ดังนี้:-

กรรมวาจาให้อมุพหวินัย

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้
รูปนี้ วิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้ประพฤติกะเมตติก
อันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและ
พยายามทำด้วยกาย ภิกษุทั้งหลายโจทเธอด้วยอาบัติที่เธอ
วิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้ประพฤติกะเมตติกตั้งแล้วว่า
ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้ เธอกล่าว

อย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าวิกลจริต มีจิตแปร
ปรวน ได้ประพฤติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอัน
มาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ข้าพเจ้า
ระลึกอาบัตินั้นไม่ได้ ข้าพเจ้าหลงได้ทำสิ่งนี้แล้ว ภิกษุ
ทั้งหลาย ผู้อันเธอกล่าวอยู่เมื่อนั้น ก็ยังโจทเธออยู่
ตามเดิมว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้
เธอหายหลงแล้ว ขออมุพหวินัยกะสงฆ์ ถ้าความพร้อม
พร้อมของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้ออมุพหวินัยแก่ภิกษุมีชื่อ
นี้ ผู้หายหลงแล้ว นิเป็นอุตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้
รูปนี้ วิกลจริต มีจิตแปรปรวน ได้ประพฤติละเมิดกิจ
อันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและ
พยายามทำด้วยกาย ภิกษุทั้งหลาย โจทเธอด้วยอาบัติที่เธอ
วิกลจริต มีจิตแปรปรวน ประพฤติละเมิดต้องแล้วว่า
ทำต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้ เธอกล่าว
อย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าวิกลจริต มีจิตแปร
ปรวน ได้ประพฤติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอัน
มาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ข้าพเจ้า
ระลึกอาบัตินั้นไม่ได้ ข้าพเจ้าหลงได้ทำสิ่งนี้แล้ว ภิกษุ
ทั้งหลาย ผู้อันเธอกล่าวอยู่เมื่อนั้น ก็ยังโจทเธออยู่ตาม
เดิมว่า ท่านต้องอาบัติแล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้

เธอหายหลงแล้ว ขออมุพหวินัยกะสงฆ์ สงฆ์ให้ออมุพห-
วินัยแก่ภิกษุมีชื่อนี้ ผู้หายหลงแล้ว การให้ออมุพหวินัย
แก่ภิกษุมีชื่อนี้ ผู้หายหลงแล้ว ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่าน
ผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง....

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม.....

อมุพหวินัยอันสงฆ์ให้แล้ว แก่ภิกษุมีชื่อนี้ ผู้หาย
หลงแล้ว ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงหนึ่ง ข้าพเจ้าทรงความ
นี้ไว้ อย่างนี้.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี้เรียกอธิกรณ์ระงับแล้ว ระงับด้วยอะไร ?
ด้วยสัมมาวินัย กับอมุพหวินัย ในสัมมาวินัยนั้นมีอะไรบ้าง มีความ
พร้อมหน้าสงฆ์ ความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ความ
พร้อมหน้าบุคคล....

ในอมุพหวินัยนั้น มีอะไรบ้าง มีกิริยา ความกระทำ ความ
เข้าไป ความเข้าไปเฉพาะ ความรับรอง ความไม่คัดค้านกรรม คือ
อมุพหวินัยอันใด นี้มีในอมุพหวินัยนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย หากอธิกรณ์ระงับแล้วอย่างนี้ ผู้ทำรื้อฟื้น
เป็นปาจิตติยที่รื้อฟื้น ผู้ให้ฉันทะติเตียน เป็นปาจิตติยที่ติเตียน.

[๖๘๗] บางที อนุวาทาธิกรณ์ไม่อาศัยสมณะ ๒ อย่าง คือสติ-
วินัย ๑ อมุพหวินัย ๑ พึงระงับด้วยสมณะ ๒ อย่าง คือ สัมมาวินัย ๑
ตัสสปายสิกา ๑ บางที่พึงตกลงกันได้ สมจริงดังที่ตรัสไว้ว่า

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ โจทภิกษุด้วยครุกาบัติ ในท่ามกลางสงฆ์ว่า ท่านต้องครุกาบัติ คือ อาบัติปาราชิก หรืออาบัติที่ใกล้ปาราชิกแล้ว จงระลึกอาบัติเห็นปานนี้

ภิกษุจำเลยนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ท่าน ข้าพเจ้าระลึกไม่ได้เลย ว่า ต้องครุกาบัติเห็นปานนี้ คือ อาบัติปาราชิก หรืออาบัติใกล้ปาราชิก

ภิกษุผู้โจทก์นั้น ย่อมคาดคั้นภิกษุจำเลยนั้นนั่นผู้เปลื้องตนอยู่ว่า เอาเถิด ท่านจงรู้ด้วยดี ถ้าท่านระลึกได้ว่าต้องครุกาบัติเห็นปานนี้ คือ อาบัติปาราชิก หรืออาบัติที่ใกล้ปาราชิก

ภิกษุจำเลยนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ท่าน ข้าพเจ้าระลึกไม่ได้ว่า ต้องครุกาบัติเห็นปานนี้ คือ อาบัติปาราชิก หรืออาบัติใกล้ปาราชิก แต่ระลึกได้ว่า ต้องอาบัติแม้เล็กน้อยเห็นปานนี้

ภิกษุผู้โจทก์นั้น ย่อมคาดคั้นภิกษุจำเลยนั้นนั่นผู้เปลื้องตนอยู่ว่า เอาเถิด ท่านจงรู้ด้วยดี ถ้าท่านระลึกได้ว่า ต้องครุกาบัติเห็นปานนี้ คืออาบัติปาราชิก หรืออาบัติที่ใกล้ปาราชิก

ภิกษุจำเลยนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ท่าน ข้าพเจ้าต้องอาบัติเล็กน้อยชื่อ นี้ ข้าพเจ้าไม่ถูกถามก็ปฎิญาณ ข้าพเจ้าต้องครุกาบัติเห็นปานนี้ คือ อาบัติปาราชิกหรืออาบัติที่ใกล้ปาราชิก ข้าพเจ้าถูกถามแล้วจักไม่ปฎิญาณ หรือ

ภิกษุผู้โจทก์นั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ท่าน ก็ท่านต้องอาบัติแม้เล็กน้อย ชื่อนี้ ท่านไม่ถูกถามแล้วจักไม่ปฎิญาณ ก็ท่านต้องครุกาบัติเห็นปานนี้ คืออาบัติปาราชิก หรืออาบัติที่ใกล้ปาราชิก ท่านไม่ถูกถามแล้วจัก

ปฏิญาณหรือ เอาเถิด ท่านจงรู้ด้วยดี ถ้าท่านระลึกได้ว่าต้องครุกาบัติ
เห็นปานนี้ คือ อาบัติปาราชิก หรืออาบัติที่ใกล้เคียงปาราชิก

ภิกษุจำเลยนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ท่าน ข้าพเจ้าระลึกได้ว่า ต้อง
ครุกาบัติเห็นปานนี้ คือ อาบัติปาราชิก หรืออาบัติที่ใกล้เคียงปาราชิก คำ
นั้นข้าพเจ้าพูดเล่น คำนั้นข้าพเจ้าพูดพล่อยไป ข้าพเจ้าระลึกไม่ได้ว่า
ต้องครุกาบัติเห็นปานนี้ คือ อาบัติปาราชิก หรืออาบัติที่ใกล้เคียงปาราชิก

คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงทำตัสสปายีสิกการณนั้นแก่ภิกษุ
นั้นแล.

วิธีทำตัสสปายีสิกการณ

[๖๘๘] คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงทำตัสสปายีสิกการณ
อย่างนี้ ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติ
จตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

กรรมวาจาทำตัสสปายีสิก

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อนี้
รูปนี้ ถูกซักถามถึงครุกาบัติในท่ามกลางสงฆ์ ปฏิเสธ
แล้วปฏิญาณ ปฏิญาณแล้วปฏิเสธ ให้การกลับไปกลับมา
กล่าวเท็จทั้งที่รู้ ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว
สงฆ์พึงทำตัสสปายีสิกการณ แก่ภิกษุมิชื่อนี้ นี้เป็น
ญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อนี้
รูปนี้ ถูกชักถามถึงครุกาบัติในท่ามกลางสงฆ์ ปฏิเสธ
แล้วปฏิเสธ ปฏิเสธแล้วปฏิเสธ ให้การกลับไปกลับมา
กล่าวเท็จทั้งที่รู้ สงฆ์ทำตัสสาปิยติกากรรมแก่ภิกษุมิชื่อนี้
การทำตัสสาปิยติกากรรมแก่ภิกษุมิชื่อนี้ ชอบแก่ท่านผู้
ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่าน
ผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สอง...

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้ แม้ครั้งที่สาม....

ตัสสาปิยติกากรรม อันสงฆ์ทำแล้วแก่ภิกษุมิชื่อนี้
นี้ ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนี้ ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้
อย่างนี้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี้เรียกว่าอริกรรมระงับแล้ว ระงับด้วยอะไร ?
ด้วยสัมมุขาวินัยกับตัสสาปิยติกา ในสัมมุขาวินัยนั้นมีอะไรบ้าง ? มีความ
พร้อมหน้าสงฆ์ ความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ความ
พร้อมหน้าบุคคล....

ในตัสสาปิยติกาอันมีอะไรบ้าง ? มีกิริยา ความกระทำ ความ
เข้าไป ความเข้าไปเฉพาะ ความรับรอง ความไม่คัดค้านกรรม คือ
ตัสสาปิยติกาอันใด นี้มีในตัสสาปิยติกาอัน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย หากอริกรรมระงับแล้วอย่างนี้ ผู้ทำรื้อฟื้น
เป็นปาจิตตีย์ที่รื้อฟื้น ผู้ให้ฉันทะติเตียน เป็นปาจิตตีย์ที่ติเตียน

อาปตตาทิกรณ์ระงับด้วยสมณะ ๓ อย่าง

[๖๘๕] อาปตตาทิกรณ์ ระงับด้วยสมณะเท่าไร ? อาปตตาทิกรณ์ ระงับด้วยสมณะ ๓ อย่าง คือ สัมมุขาวินัย ๑ ปฎิญาตकरणะ ๑ ตินวัตถารกะ ๑.

[๖๘๐] บางที อาปตตาทิกรณ์ ไม่อาศัยสมณะอย่างหนึ่ง คือ ตินวัตถารกะพึงระงับด้วยสมณะ ๒ อย่าง คือ สัมมุขาวินัย ๑ ปฎิญาตकरणะ ๑ บางทีพึงตกลงกันได้ สมจริงดังที่ตรัสไว้ว่า

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ต้องลหุกาบัติแล้วเธอ พึงเข้าไปหาภิกษุรูปหนึ่งห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า นั่งกระโหย่ง ประคอง อัญชติ แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ท่าน ผมต้องอาบัติชื่อนี้ ผมแสดงคืน อาบัตินั้น

ภิกษุผู้รับนั้นพึงกล่าวว่า ท่านเห็นหรือ

ภิกษุผู้แสดงนั้นพึงกล่าวว่า ขอรับ ผมเห็น

ภิกษุผู้รับนั้นพึงกล่าวว่า ท่านพึงสำรวจต่อไป

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี้เรียกว่าอติกรณ์ระงับแล้ว ระงับด้วยอะไร ? ด้วยสัมมุขาวินัยกับปฎิญาตकरणะ ในสัมมุขาวินัยมีอะไรบ้าง ? มีความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ความพร้อมหน้าบุคคล....

ก็ความพร้อมหน้าบุคคล ในสัมมุขาวินัยนั้นอย่างไร ? คือผู้แสดงกับ ผู้รับแสดง ทั้งสองอยู่พร้อมหน้ากัน นี้ชื่อว่า ความพร้อมหน้าบุคคล ในสัมมุขาวินัยนั้น

ในปฏิญญาตถะณั้น มีอะไรบ้าง? มีกิริยา ความกระทำ ความเข้าไป ความเข้าไปเฉพาะ ความรับรอง ความไม่คัดค้านกรรม คือ ปฏิญญาตถะณอันใดนี้มีในปฏิญญาตถะณั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย หากอริกถะระงับแล้วอย่างนี้ ผู้รับรื้อฟื้น เป็นปาจิตตีย์ที่รื้อฟื้น หากได้การแสดงนั้นอย่างนี้ นั่นเป็นความดี หากไม่ได้ ภิกษุนั้นพึงเข้าไปหาภิกษุมารูปด้วยกัน ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้เท้าภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโห่งประคองอัญชลี แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติซึ่งนี้ ข้าพเจ้าแสดงกีนอาบัตินั้น

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้ภิกษุพวกนั้นทราบด้วย คณะญาติว่า ขอท่านทั้งหลายจงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อนี้ รูปนี้ ระลึกเปิดเผย ทำให้ตื่น แสดงอาบัติ ถ้าความพร้อมพรั่งของท่านทั้งหลาย ถึงที่แล้ว ข้าพเจ้าขอรับอาบัติของภิกษุมิชื่อนี้ แล้วกล่าวว่า เธอเห็นหรือ

ภิกษุผู้แสดงพึงกล่าวว่า ขอรับ ผมเห็น

ภิกษุผู้รับพึงกล่าวว่า คุณพึงสำรวมต่อไป

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี้เรียกว่าอริกถะระงับแล้ว ระงับด้วยอะไร? ด้วยสัมมุขาวินัยกับปฏิญญาตถะณะ ในสัมมุขาวินัยนั้น มีอะไรบ้าง? มีความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ความพร้อมหน้าบุคคล.....

ก็ความพร้อมหน้าบุคคล ในสัมมุขาวินัยนั้นอย่างไร? คือ ผู้แสดง กับผู้รับแสดงทั้งสองอยู่พร้อมหน้ากัน นี้ชื่อว่า ความพร้อมหน้าบุคคลใน

สัมมุขาวินัยนั้น ในปฎิญาตกรณะนั้น มีอะไรบ้าง? มีกิริยา ความ
กระทำ ความเข้าไป ความเข้าไปเฉพาะ ความรับรอง ความไม่
คัดค้านกรรม คือ ปฎิญาตกรณะอันใด นี้มีในปฎิญาตกรณะนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย หากอริกรรมระงับแล้วอย่างนี้ ผู้รับรื้อฟื้น
เป็นปาจิตตีย์ที่รื้อฟื้น หากได้การแสดงนั้นอย่างนี้ นั่นเป็นความดี หาก
ไม่ได้ ภิกษุนั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ไหว้เท้า
ภิกษุผู้แก่กว่า นั่งกระโห่ ประคองอัญชติ แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ท่าน
เจ้าข้า ข้าพเจ้าต้องอาบัติชื่อนี้ ข้าพเจ้าแสดงคืนอาบัตินั้น

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติกรรมว่า
ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้รูปนี้ระลึกเปิดเผย ทำให้
ตื่น แสดงอาบัติ ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว ข้าพเจ้าพึงรับ
อาบัติของภิกษุมีชื่อนี้ แล้วพึงกล่าวว่าเธอเห็นหรือ

ภิกษุผู้แสดงพึงกล่าวว่า ขอรับ ผมเห็น

ภิกษุผู้รับพึงกล่าวว่า ท่านพึงสำรวมต่อไป

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี้เรียกว่าอริกรรมระงับแล้ว ระงับด้วยอะไร?
ด้วยสัมมุขาวินัยกับปฎิญาตกรณะ ในสัมมุขาวินัยนั้น มีอะไรบ้าง? มี
ความพร้อมหน้าสงฆ์ ความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ความ
พร้อมหน้าบุคคล...

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย หากอริกรรมระงับแล้วอย่างนี้ ผู้รับรื้อฟื้น
เป็นปาจิตตีย์ที่รื้อฟื้น ผู้ให้ฉันทะติเตียน เป็นปาจิตตีย์ที่ติเตียน.

[๖๕๑] บางทีอาบัติตาริกรรมไม่อาศัยสมณะอย่างหนึ่ง คือ ปฏิญญาตาริกรรมพึงระงับด้วยสมณะ ๒ อย่าง คือ สัมมุขาวินัย ๑ ตินวัตตาริคะ ๑ บางทีพึงตกลงกันได้ สมจริงดังที่ตรัสไว้ว่า

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็พวกภิกษุในธรรมวินัยนี้ เกิดความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้ประพฤติดะเมตกิจอันไม่สมควรแก่สมณะเป็นอันมากทั้งที่กล่าวด้วยวาจา และพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกภิกษุในหมู่นั้นคิดอย่างนี้ว่า พวกเราเกิดความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ได้ประพฤติดะเมตกิจอันไม่สมควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าวด้วยวาจา และพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเราจักปรับกันด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอิทธิกรรมนั้นจะพึงเป็นไปเพื่อความรุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกันก็ได้ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ระงับอิทธิกรรมเห็นปานนี้ ด้วยตินวัตตาริคะ

วิธีระงับ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แล สงฆ์พึงระงับอิทธิกรรมอย่างนี้ ภิกษุทุก ๆ รูป พึงประชุมในที่แห่งเดียวกัน ครั้นแล้วภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติกรรมวาจา ว่า ดังนี้ :-

ญัตติกรรมวาจา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พวกเราเกิดความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้ประพฤติดะเมตกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าว

ด้วยวาจาและพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเราจักปรับกัน
ด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอิทธิฤทธิ์นั้นจะพึงเป็นไปเพื่อความ
รุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกันได้ ถ้า
ความพร้อมพรุ่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงระงับอิทธิฤทธิ์นี้
ด้วยติณวัตถารกะ เว้นอาบัติที่มีโทษหนัก เว้นอาบัติที่เนื่อง
ด้วยคฤหัสถ์

บรรดาภิกษุฝ่ายเดียวกัน ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศ
ให้ฝ่ายของตนทราบ ด้วยคณะผู้ตติกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

คณะผู้ตติกรรมวาจา

ขอท่านทั้งหลายจงฟังข้าพเจ้า พวกเราเกิดความ
บาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้ประ-
พตติละเมิดกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่กล่าว
ด้วยวาจา และพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเราจักปรับกัน
ด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอิทธิฤทธิ์นั้นจะพึงเป็นไปเพื่อความ
รุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกันได้ ถ้า
ความพร้อมพรุ่งของท่านทั้งหลายถึงที่แล้ว ข้าพเจ้าพึง
แสดงอาบัติของท่านทั้งหลาย และอาบัติของตนในท่าม
กลางสงฆ์ ด้วยติณวัตถารกะ เว้นอาบัติที่มีโทษหนัก
เว้นอาบัติที่เนื่องด้วยคฤหัสถ์ เพื่อประโยชน์แก่ท่าน
ทั้งหลายและเพื่อประโยชน์แก่ตน.

[๖๕๒] ลำดับนั้น บรรดาภิกษุฝ่ายเดียวกันอีกพวกหนึ่ง ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้ฝ่ายของตนทราบ ด้วยคณะยุติกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

คณะยุติกรรมวาจา

ขอท่านทั้งหลายจงฟังข้าพเจ้า พวกเราเกิดความ
บาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้
ประพฤติดะเมตตกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่
กล่าวด้วยวาจา และพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเราจัก
ปรับกันด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอริกรรมนั้นจะพึงเป็นไป
เพื่อความรุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกัน
ก็ได้ ถ้าความพร้อมพรั่งของท่านทั้งหลายถึงที่แล้ว
ข้าพเจ้าพึงแสดงอาบัติของท่านทั้งหลาย และอาบัติของ
ตนในท่ามกลางสงฆ์ด้วยติณวัตถารกะเวณอาบัติที่มีโทษ
หนัก เวณอาบัติที่เนื่องด้วยคฤหัสถ์ เพื่อประโยชน์แก่
ท่านทั้งหลาย และเพื่อประโยชน์แก่ตน.

[๖๕๓] บรรดาภิกษุฝ่ายเดียวกัน ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึง
ประกาศให้สงฆ์ทราบ ด้วยยุติหุติกรรมวาจา ว่าดังนี้ :-

ยุติหุติกรรมวาจา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พวกเราเกิด
ความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้

ประพฤติกะเมตกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่
กล่าวด้วยวาจา และพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเราจัก
ปรับกันด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอิถิกรณนั้นจะพึงเป็นไป
เพื่อความรุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกัน
ก็ได้ ถ้าความพร้อมพรุ่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว ข้าพเจ้าพึง
แสดงอาบัติของท่านเหล่านี้ และอาบัติของตนในท่าม
กลางสงฆ์ ด้วยติณวัตถารกะ เว้นอาบัติที่มีโทษหนัก
เว้นอาบัติที่เนื่องด้วยคฤหัสถ์ เพื่อประโยชน์แก่ท่านเหล่านี้
นี้ และเพื่อประโยชน์แก่ตน นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พวกเราเกิด
ความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงความวิวาทอยู่ ได้
ประพฤติกะเมตกิจอันไม่ควรแก่สมณะเป็นอันมาก ทั้งที่
กล่าวด้วยวาจา และพยายามทำด้วยกาย ถ้าพวกเราจัก
ปรับกันด้วยอาบัติเหล่านี้ บางทีอิถิกรณนั้นจะพึงเป็นไป
เพื่อความรุนแรง เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกัน
ก็ได้ ข้าพเจ้าแสดงอาบัติของท่านเหล่านี้ และอาบัติของ
ตนในท่ามกลางสงฆ์ ด้วยติณวัตถารกะ เว้นอาบัติที่มี
โทษหนัก เว้นอาบัติที่เนื่องด้วยคฤหัสถ์ เพื่อประโยชน์
แก่ท่านเหล่านี้ และเพื่อประโยชน์แก่ตน การแสดง
อาบัติเหล่านี้ของพวกเราในท่ามกลางสงฆ์ ด้วยติณวัต-
ถารกะ เว้นอาบัติที่มีโทษหนัก เว้นอาบัติที่เนื่องด้วย

คลุหฺสฺสํ ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่
ขอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

อาบัติเหล่านี้ของพวกเรา เว้นอาบัติที่มีโทษหนัก
เว้นอาบัติที่เนื่องด้วยคลุหฺสฺสํ ข้าพเจ้าแสดงแล้วในท่าม
กลางสงฆ์ ด้วยติณวัตถารกะ ขอบแก่สงฆ์ เหตุนี้จึง
นึ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้.

ลำดับนั้น บรรดาภิกษุฝ่ายเดียวกัน ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ
พึงประกาศให้สงฆ์ทราบ ด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

ญัตติทุติยกรรมวาจา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า พวกเราเกิด

ความบาดหมาง.... ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ อย่างนี้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี้เรียกว่าอิทธิกรรมระงับแล้ว ระงับด้วยอะไร ?
ด้วยสัมมาวินัยกับติณวัตถารกะ ในสัมมาวินัยนั้นมีอะไรบ้าง ? มีความ
พร้อมหน้าสงฆ์ ความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ความ
พร้อมหน้าบุคคล

ก็ความพร้อมหน้าสงฆ์ในสัมมาวินัยนั้นอย่างไร ? ภิกษุผู้เข้ากรรมมี
จำนวนเท่าไร ? พวกเธอมาประชุมกัน นำฉันทะของผู้ควรฉันทะมา ผู้
อยู่พร้อมหน้ากันไม่คัดค้าน นี้ชื่อว่าความพร้อมหน้าสงฆ์ ในสัมมาวินัย
นั้น

ก็ความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ในสัมมาวินัยนั้น
อย่างไร ? อธิกรณ์ั้นระงับโดยธรรม โดยวินัย และโดยสัตตภูษาศน์ใด
นี้ชื่อว่าความพร้อมหน้าธรรม ความพร้อมหน้าวินัย ในสัมมาวินัยนั้น

ก็ความพร้อมหน้าบุคคลในสัมมาวินัยนั้นอย่างไร ? ผู้แสดงและผู้รับ
แสดงทั้งสองอยู่พร้อมหน้ากัน นี้ชื่อว่าความพร้อมหน้าบุคคล

ในติณวัตถารกะนั้น มีอะไรบ้าง ? มีกิริยา ความกระทำ ความ
เข้าไป ความเข้าไปเฉพาะ ความรับรอง ความไม่คัดค้านกรรม คือ
ติณวัตถารกะอันใด นี้มีในติณวัตถารกะนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าอธิกรณ์ระงับแล้วอย่างนี้ ผู้รื้อฟื้น เป็น
ปาจิตตีย์ที่รื้อฟื้น ผู้ให้ฉันทะติเตียน เป็นปาจิตตีย์ที่ติเตียน.

กิจจาริกรณ์ระงับด้วยสมณะอย่างเดียว

[๖๕๔] กิจจาริกรณ์ระงับด้วยสมณะเท่าไร ? กิจจาริกรณ์ระงับด้วย
สมณะอย่างเดียว คือ สัมมาวินัย.

สมณชั้นธกะ ที่ ๔ จบ

สมถักขันธกวรรณา

สัมมุขาวินัย

วินิจฉัยในสมถักขันธกะ พึงทราบดังนี้:-

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงวางบทมาติกา ๖ มีคำว่า **อชมุขวาที**
ปุคฺคโล เป็นต้น ตรัสความพิสดารโดยนัยมีคำว่า **อชมุขวาที**
ปุคฺคโล **ชมุขวาที** **ปุคฺคลิ** **สญฺญาเปติ** เป็นต้น
บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า **สญฺญาเปติ** ได้แก่ กล่าวถ้อยคำ
ที่สมกับเหตุ ชูให้ยินยอม.

บทว่า **นิชฺฌเปติ** คือธรรมวาทีบุคคลนั้นจะจ้องดู คือถึงแก่
เนื้อความนั้น ด้วยประการใด, ย่อมทำด้วยประการนั้น.

สองบทว่า **เปกฺขติ** **อนุเปกฺขติ** คือธรรมวาทีบุคคลนั้นจะ
เพ่งเล็งและเพ่งเล็งบ่อย ๆ ซึ่งเนื้อความนั้น ด้วยประการใด, ย่อมทำ
ด้วยประการนั้น .

สองบทว่า **ทสฺเสติ** **อนุทสฺเสติ** เป็นคำบรรยายแห่งสองบทว่า
เปกฺขติ **อนุเปกฺขติ** นั้นแล.

สองบทว่า **อชมุเมน** **วุปสมติ** มีความว่า เพราะเหตุที่
อธรรมวาทีบุคคลนั้น ยังธรรมวาทีบุคคลนั้นให้หลงแล้ว แสดงอธรรม
นั่นเอง โดยนัยมีอาทิว่า นี่เป็นธรรม, อธิกรณ์จึงชื่อว่าระงับโดย
อธรรม.

สองบทว่า **ธมฺเมเน วูปสมติ** มีความว่า เพราะเหตุที่ธรรม-
วาทีบุคคล ไม่ยังอธรรมวาทีบุคคลให้หลงแสดงธรรมนั่นเอง โดยนัยมี
คำว่า นี่เป็นธรรม เป็นต้น. อธิกรณ์จึงชื่อว่า ระวังโดยธรรม.

สติวินัย

ในคำว่า **ปลฺลจิมานิ ภิกฺขเว ธมฺมิกานิ สติวินยสุส-
ทานานิ** นี้ การให้มี ๕ อย่างนี้ คือให้แก่ภิกษุผู้บริสุทธฺิ ไม่มีอาบัติ
๑ ให้แก่ภิกษุถูกโจท ๑ ให้แก่ภิกษุผู้ขอ ๑ สงฆ์ให้เอง ๑ สงฆ์
พร้อมเพรียงกันตามธรรมให้ ๑

ในคำว่า **ปลฺลจิมานิ ภิกฺขเว** เป็นต้นนี้ มีอธิบายดังนี้ว่า
อันการให้สติวินัย ๕ นี้ ภิกษุยอมได้ด้วยอำนาจองค์หนึ่ง ๆ ห้ามได้
เพราะฉะนั้น คำนั้นจึงเป็นสักว่าเทศนาเท่านั้น. แต่การให้สติวินัย
ประกอบด้วยองค์ ๕ จึงชอบธรรม.

ก็แล บรรดาบทเหล่านั้น ฟังทราบดังนี้:-

บทว่า **อนฺวทฺนฺติ** ได้แก่ โจท. บทที่เหลือตั้งทั้งนั้น.

อนึ่ง สติวินัยนี้ ฟังให้แก่พระจีณาสพเท่านั้น, ไม่ฟังให้แก่ภิกษุ
อื่น โดยที่สุคแม้เป็นพระอนาคามี.

ก็สติวินัยนั้นแล ฟังให้แก่พระจีณาสพซึ่งถูกภิกษุอื่นโจทเท่านั้น
ไม่ฟังให้แก่พระจีณาสพผู้ไม่ถูกโจท.

ก็แล ครั้นเมื่อสติวินัยนั้นอันสงฆ์ให้แล้ว ถ้อยคำของโจทยอม
ไม่ขึ้น. แม้บุคคลผู้ขึ้นโจท ย่อมถึงความเป็นผู้อันภิกษุทั้งหลายฟัง

รุกรานว่า ภิกษุนี้ เป็นพระจีณาสพ ได้สติวินัยแล้ว, ใครจักเชื่อถือ
ถ้อยคำของท่าน.

อมุพหวินัย

บทว่า ภาติคปริกนฺตฺ ได้แก่ กล่าวด้วยวาจา พยายามด้วยกาย
นั้นเทียว อธิบายว่า ฝ่าฝืนกระทำ.

ในคำว่า สรตายสุมา เอวรूपิ อาปตฺติ อาปชฺชิตา นี้ มี
เนื้อความคั่งนี้ว่า ผู้มีอายุ จงระลึกถึงอาบัติเห็นปานนี้, ผู้มีอายุ ต้อง
ซึ่งอาบัติเห็นปานนี้ ปาฐะว่า อาปชฺชิตฺวา ก็มี. ความแห่งปาฐะ
นั้นว่า ผู้มีอายุต้องก่อนแล้ว ภายหลังจงระลึกถึงอาบัตินั้น.

เยภุยยติกา

ในคำว่า เยภุยยติกาย วุสฺสเมตฺถุ นี้ ธรรมวาทีบุคคลแห่งกิริยา
ใด เป็นผู้มากกว่า กิริยานั้นชื่อ เยภุยยติกา.

วินิจฉัยการจับสลากที่ไม่เป็นธรรม พึงทราบดังนี้ :-

บทว่า โอรมตฺตํ คือ อธิกรณ์เป็นเรื่องเล็ก คือ มีประมาณ
น้อย เป็นแต่เพียงความบาดหมางเท่านั้น.

บทว่า น จ คตฺติคตฺ คือ อธิกรณ์ไม่ลูกตามไปถึง ๒-๓ อาวาส
หรือไม่ได้วินิจฉัยถึง ๒-๓ ครั้งในอาวาสนั้น ๆ เท่านั้น

บทว่า น จ สริตฺตาริตฺ คือ อธิกรณ์นั้น ไม่เป็นเรื่องที่ภิกษุ
เหล่านั้นระลึกได้เอง หรือภิกษุเหล่าอื่นเตือนให้ระลึกได้ถึง ๒-๓ ครั้ง

บทว่า **ชานาติ** คือ เมื่อจับสลากรู้ว่า อกรรมวาทีบุคคลมากกว่า.

บทว่า **อปฺเปว นาม** คือ อธิษาศัยของภิกษุนี้ย่อมเป็นดังนี้ว่า เมื่อสลากอันเราให้ภิกษุทั้งหลายจับอยู่ด้วยอุบายนี้ ชื่อแม่ไหนกรรมวาทีบุคคลจะพึงเป็นผู้มากกว่า แม้อีก ๒ บท ก็มีนัยเหมือนกัน.

สองบทว่า **อธมฺเมน คณฺหฺนฺติ** คือ พวกกรรมวาที จับสลากรูปละ ๒ สลาก ด้วยคิดว่า พวกเราจักเป็นผู้มากกว่า ด้วยการจับสลากอย่างนี้.

สองบทว่า **วคฺคา คณฺหฺนฺติ** คือ พวกกรรมวาที สำคัญอยู่ว่า กรรมวาที ๒ รูป จับกรรมวาทีสลากอัน ๑ ด้วยการจับสลากอย่างนี้ พวกกรรมวาที จักเป็นผู้ไม่มากกว่า

สองบทว่า **น จ ยถาทิฏฺฐิยา คณฺหฺนฺติ** คือ จับสลากฝ่ายกรรมวาที ด้วยคิดว่า เราเป็นพวกกรรมวาที จักเป็นฝ่ายมีกำลัง. ในการจับสลากที่เป็นธรรม พึงทราบเนื้อความเช่นนี้แล แต่กลับความเสีย. ครั้นให้จับสลากแล้วอย่างนั้น ถ้ากรรมวาทีเป็นฝ่ายมากกว่า พวกเธอกล่าวอย่างใด พึงระงับอธิกรณ์นั้นอย่างนั้น; อธิกรณ์เป็นอันระงับด้วยเขภุยสิกขา ด้วยประการฉะนี้ นี้เป็นเนื้อความสังเขปในสมถักขันธกะนี้, ส่วนเนื้อความพิสดาร จักมาข้างหน้าบ้าง.

ตฺสสฺปาปิยสิกากรรม

ผู้ไม่สะอาดนั้น คือ ผู้ประกอบด้วยกายกรรมและวจีกรรมอันไม่สะอาด.

ผู้ลัทธิ นั้น คือ ผู้ประกอบด้วยลักษณะแห่งบุคคลผู้ลัทธิ มี
แก่งต้องเป็นต้น.

ผู้เป็นไปกับอนุวาทะนั้น คือ ผู้เป็นไปกับด้วยการโจท.

เหตุ ๓ อย่างด้วยอำนาจองค์ ๓ เหล่านี้ และความกระทำ ๒ นี้
คือการที่สงฆ์ทำ ๑ การที่สงฆ์พร้อมเพรียงทำโดยธรรม ๑ รวมเป็น
ความกระทำแห่งตัสสปายิสติกกรรม ๕ ด้วยประการฉะนี้. คำที่เหลือใน
ตัสสปายิสติกกรรมนี้ มีนัยดังกล่าวแล้วในตัสสนิยกรรมเป็นต้นนั้นแล.

ส่วนเนื้อความเฉพาะคำในบทว่า ตสฺส ปายิสติกามมฺ นี้ พึง
ทราบดังนี้. จริงอยู่ กรรมนี้ท่านเรียก ตัสสปายิสติกกรรม เพราะ
ความเป็นกรรมที่สงฆ์พึงทำแก่บุคคลผู้เลวทราม โดยความเป็นคนบาป
หนา.

ติณวัตถารกะ

สองบทว่า กกุขพตาย วาพตาย มีความว่า อธิกรณ์นั้นพึง
เป็นไปเพื่อความหยาบช้า และเพื่อความร้ายกาจ.

บทว่า เกทาย มีความว่า เพื่อความแตกแห่งสงฆ์.

ชื่อว่า สพุพเพหฺว เอกษุณฺ มีความว่า ไม่พึงนำฉันทะของ
ใคร ๆ มา แม้ภิกษุผู้อาภาก็พึงนำมาประชุมโดยความเป็นหมู่เดียวกัน ใน
ที่ประชุมนั้นนั้นเทียว.

ในคำว่า ติณวัตถารเกน รูปสเมยฺย นี้ กรรมนี้ท่านเรียกว่า
ติณวัตถารกะ ก็เพราะเป็นกรรมคล้ายกลบไว้ด้วยหญ้า.

เหมือนอย่างว่า คุณหรือมูตรอันบุคคลเกี่ยวข้องอยู่ ย่อมเบียดเบียน โดยความเป็นของมีกลิ่นเหม็น, แต่เมื่อคุณหรือมูตรนั้น อันบุคคลกลบ แล้วด้วยหญ้าปิดมิดชิดดีแล้ว กลิ่นนั้น ย่อมเบียดเบียนไม่ได้ฉันใด; อธิกรณ์ใด ถึงความเป็นมูลใหญ่มูลน้อย (แห่งอธิกรณ์) อันสงฆ์ระงับอยู่ จะเป็นไปเพื่อความหยาบช้า เพื่อความร้ายกาจ เพื่อความแตกกัน, อธิกรณ์ นั้น ระงับด้วยกรรมนี้แล้วย่อมเป็นอันระงับด้วยดี เหมือนคูกที่ปิดไว้ ด้วยเครื่องกลบคือหญ้า ข้อนี้ก็ฉันนั้นแล เพราะเหตุนี้ กรรมนี้ท่าน จึงเรียกว่า **ติณวัตถารกะ** เพราะเป็นกรรมคล้ายกลบไว้ด้วยหญ้า.

อาบัติที่เป็นโทษล้นนั้น ได้แก่ ปาราชิกและสังฆาทิเสส.

บทว่า **ลิหิปฏิตฺยตุตฺต** คือเว้นอาบัติที่ต้อง เพราะคำว่าคฤหัสถ์ ด้วยคำแล้ว และรับแล้วไม่ทำตามรับที่เป็นธรรม.

ข้อว่า **เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว เต ภิกฺขุ ตาหิ อปตฺติหิ**

วฺภูจिता โหนฺติ มีความว่า เมื่อติณวัตถารกรรมวาจาอันภิกษุทั้ง ๒ ฝ่าย ทำแล้วอย่างนั้นในขณะจบกรรมวาจา ภิกษุมีประมาณเท่าใด ซึ่ง ประชุมในที่นั้น โดยที่สุดภิกษุผู้หลักก็ดี ผู้เข้าสมาบัติก็ดี ผู้ส่งใจไป ในที่อื่นก็ดี ภิกษุเหล่านั้นทั้งหมด ต้องแล้วซึ่งอาบัติทั้งหลายที่เหลือ เหล่าใด นอกจากอาบัติที่เป็นโทษต่ำ และอาบัติที่เนื่องเฉพาะด้วยคฤหัสถ์ จำเดิมแต่มณฑลแห่งอุปสมบท ย่อมเป็นผู้ออกแล้วจากอาบัติเหล่านั้น ทั้งปวง.

บทว่า **ทิกฺขฺวาริกมฺม** มีความว่า ฝ่ายภิกษุเหล่าใด ทำความ เห็นแย้งกันและกันว่า ข้อนั้นไม่ชอบใจข้าพเจ้า หรือว่าภิกษุเหล่าใด

แต่ต้องอาบัติกับภิกษุเหล่านั้น แต่ไม่มาในที่ประชุม นั้น หรือว่าภิกษุเหล่า
ใดมาแล้ว มอบฉันทะเหล่านั้นในที่ทั้งหลายมีบริเวณเป็นต้น, ภิกษุเหล่า
นั้น ย่อมเป็นผู้ไม่ออกจากอาบัติเหล่านั้น. ด้วยเหตุนี้ พระผู้มีพระ
ภาคเจ้าจึงตรัสว่า เว้นผู้ทำความเห็นแย้ง เว้นผู้มีได้อยู่ในที่นั้น.

อธิกรณ์ ๔

สองบทว่า ภิกษุนี้ อนุปชฺห ได้แก่ แทรกแซงภายใน
หมู่สงฆ์. เนื้อความเฉพาะคำแห่งอธิกรณ์ทั้งหลายมีวิวาทิกธรรม
เป็นต้น ได้กล่าวแล้วในอรรถกถาแห่งทฎฐโทสสิกขาบท.

สองบทว่า วิปฺจตฺย โวหาโร ได้แก่ โวหารเพื่อทุกข์แก่
จิต, ความว่า คำหยาบ.

หลายบทว่า โย ตตฺถ อนุวาโท คือการโจทใด ในเมื่อ
ภิกษุเหล่านั้นโจทอยู่.

บทว่า อนุวทนา นี้ เป็นคำแสดงอาการ. ความว่า กิริยา
ที่โจท.

สองบทว่า อนุตฺตปฺนา อนุภณฺนา สักว่าเป็นไวพจน์ของ
กิริยาที่โจทเท่านั้น.

บทว่า อนุสมฺปวฺจกฺตา มีความว่า ความเป็นผู้คล้อยตามคือ
ความเป็นผู้พลอยประสม ในการโจทนั้นนั่นแล ด้วยกายจิตและวาจา
บ่อยๆ.

บทว่า **อพฺภูตฺสหนตา** ได้แก่ กิริยาที่โจทกระทำความอุต-
สาหะว่า เหตุไร เราจึงจักไม่โจรอย่างนั้นเล่า?

บทว่า **อนุพลปฺปทานํ** คือแสดงเหตุแห่งคำตั้น เพิ่มกำลังด้วย
คำหลัง

ในสองบทว่า **กัจจยตา กรณียตา** นี้ มีวิเคราะห์ว่า กรรม
ที่จะพึงกระทำนั้นเอง ชื่อว่า **กัจจย** ความมีแห่งกรรมที่จะพึงกระทำ
ชื่อว่า **กัจจยตา**, ความมีแห่งกิจที่จะต้องกระทำ ชื่อว่า **กรณียตา**.
คำทั้ง ๒ นั้นเป็นชื่อแห่งสังฆกรรมนั่นเอง

ส่วนคำว่า **อปฺโปกนกมฺมํ** เป็นต้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัส
เพื่อแสดงประเภทแห่งสังฆกรรมนั้นนั่นเอง.

บรรดาสังฆกรรมเท่านั้น กรรมที่ต้องยังสงฆ์ผู้ทั้งอยู่ในสีมาให้หมด
จด นำจันทะของภิกษุผู้ควรจันทะมา สวดประกาศ ๓ ครั้งทำตาม
อนุมัติของสงฆ์พร้อมเพรียง ชื่อว่า **อปโลกนกรรม**.

กรรมที่ต้องทำด้วยญัตติอย่างเดียว ตามอนุมัติของสงฆ์พร้อม
เพรียง ตามนัยที่กล่าวแล้วนั่นเอง ชื่อว่า **ญัตติกรรม**.

กรรมที่ต้องทำด้วยอนุสาวนา มีญัตติเป็นที่ ๒ อย่างนี้ คือญัตติ ๑
อนุสาวนา ๑ ตามอนุมัติของสงฆ์พร้อมเพรียง โดยนัยที่กล่าวแล้ว
นั่นแล ชื่อว่า **ญัตติทุติยกรรม**.

กรรมที่ต้องทำด้วยอนุสาวนา ๓ มีญัตติเป็นที่ ๔ อย่างนี้คือญัตติ
๑ อนุสาวนา ๓ ตามอนุมัติของสงฆ์พร้อมเพรียง โดยนัยที่กล่าวแล้ว
นั่นแล ชื่อว่า **ญัตติจตุตถกรรม**.

บรรดากรรมเหล่านั้น อปโลกนกรรม พึงทำเพียงอปโลกน์. ไม่ต้องทำด้วยอำนาจอุตติกรรมเป็นต้น. แม้อุตติกรรม พึงทำตั้งอุตติอย่างเดียว. ไม่ต้องทำด้วยอำนาจอปโลกนกรรมเป็นต้น. ส่วนอุตติทุกิยกรรมที่ต้องอปโลกน์ทำก็มี ไม่ต้องอปโลกน์ก็มี. ใน ๒ อย่างนั้น กรรมหนัก ๖ อย่างนี้ คือสมมติสีมา ถอนสีมา ให้ผ้ากฐิน รื้อกฐิน แสดงที่สร้างกุฏิ แสดงที่สร้างวัดที่อยู่ ไม่ควรอปโลกน์ทำ; พึงสวดอุตติทุกิยกรรมวาจาทำเท่านั้น. กรรมเบาเห็นปานนี้ คือสมมติ ๑๓ ที่เหลือ และสมมติในการถือเสนาสนะและให้มรดกจีวรเป็นต้น แม้อปโลกน์ทำก็ควร. แต่ไม่พึงทำด้วยอำนาจอุตติกรรมและอุตติจตุตถกรรมเลย. อุตติจตุตถกรรม ต้องสวดอุตติและกรรมวาจา ๓ ทำเท่านั้น ไม่พึงทำด้วยอำนาจอปโลกนกรรมเป็นต้นจะนั้นแล. ความสังเขปในสมถักขันธกะนี้เท่านั้น.

ส่วนวินัจฉัยแห่งกรรมเหล่านั้น ได้มาแล้วโดยพิสดาร ในกรรมวรรคท้ายคัมภีร์ปริวาร โดยนัยมีคำว่า อิมานิ จตุตตริ กมฺมานิ กติหากาเรหิ วิปฺพชฺชติ เป็นต้น. ก็ในนัยนั้น บทใดยังไม่ชัดเจน ข้าพเจ้าจักพรรณานาบทนั้น ในกรรมวรรคนั้นแล.

จริงอยู่ เมื่อเป็นเช่นนี้ การพรรณนาในอัฐฐานะจักไม่มี. อนึ่ง วินัจฉัยจัก เป็นของที่รู้ชัดได้ง่าย เพราะค่าที่กรรมนั้น ๆ ได้ทราบกันมาแล้ว ตั้งแต่ต้น.

อธิกรณวิภาค

คำว่า อะไรเป็นมูลแห่งวิวาทาธิกรณ? ดังนี้ เป็นต้น ฟังทราบ
ด้วยอำนาจแห่งบาลีนั้นแล.

ในคำว่า วิวาทาธิกรณ ลียา กุศล เป็นต้น ฟังทราบ
เนื้อความโดยนัยมีอาทิอย่างนี้ว่า ภิกษุทั้งหลายย่อมวิวาทกันด้วยจิตตูปบาท
ใด, จิตตูปบาทนั้น ชื่อวิวาทและชื่ออธิกรณ เพราะความเป็นเหตุที่
จะต้องระงับด้วยสมณะทั้งหลาย ฟังทราบเนื้อความด้วยอำนาจแห่งคำที่พระ
ผู้มีพระภาคเจ้าหมายเอาตรัสไว้ในบาลีนี้ว่า อาปตตาธิกรณที่เป็นอกุศลก็มี
ที่เป็นอัพยากถกก็มี อาปตตาธิกรณที่เป็นกุศลไม่มี.

จริงอยู่ กุศลจิตเป็นองค์ในอาปตตาธิกรณ มีจุดแผ่นดินเป็นต้น
อันใด เมื่อกุศลจิตนั้น ซึ่งเป็นองค์แห่งอาปตตาธิกรณนั้น ที่ถือเอา
โดยความเป็นอาบัติมีอยู่ ใคร ๆ ไม่อาจกล่าวได้ว่า อาปตตาธิกรณที่เป็น
กุศลไม่มี.

เพราะเหตุนี้ คำว่า อาปตตาธิกรณที่เป็นกุศลไม่มี นี้ชื่อว่า
อันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสหมายเอาจิตที่พอเป็นองค์ ห้ามได้. แต่
พระองค์ตรัสหมายเอาความมีแห่งวิกัปป์ดังนี้ :-

อาปตตาธิกรณใด เป็น โลกวัชชะก่อน อาปตตาธิกรณนั้นเป็น
อกุศลโดยส่วนเดียวเท่านั้น, ความกำหนดว่า กุศลพึงมี ดังนี้ย่อมไม่มี
ในโลกว่าชชะนั้น.

ส่วนอาปตตาธิกรณใด เป็นปณัตติวัชชะ, อาปตตาธิกรณนั้น
ย่อมเป็นอกุศลเฉพาะแก่ภิกษุผู้แก่ง้าวล่วงอยู่ว่า เราจะก้าวล่วงอาบัตินี้,

แต่อาปิตตาธิกรณนั้น ย่อมเป็นอภัยกฤต โดยความต้องด้วยอำนาจแห่ง สหไสยเป็นต้น ของภิกษุผู้ไม่แก้งไม่รู้อะไรเลย เพราะเหตุนั้น พระผู้มี พระภาคเจ้าทรงหมายเอาความมีแห่งวิกัปปีนี้ ด้วยอำนาจแห่งความแก้ง และไม่แก้ง ในปณัตติวัชชะนั้น จึงตรัสคำว่าอาปิตตาธิกรณที่เป็น อกุศลก็มี. ที่เป็นอภัยกฤตมี, อาปิตตาธิกรณเป็นกุศลไม่มี.

ก็ถ้าว่า ใคร ๆ ฟังกล่าวว่า ภิกษุมิจิตเป็นกุศล ย่อมต้องอาปิตตา ธิกรณใด, อาปิตตาธิกรณนี้ ท่านกล่าวว่า อาปิตตาธิกรณเป็นกุศล. กุศลจิตจะพึงเข้ากันได้แม้แก่เอกโลกสมภูฐาน และปทโสธรรมเทศนา สมภูฐานเป็นต้น ซึ่งเป็นอจิตตกะ. แต่กุศลจิตแม้มีอยู่ในกิริยาที่ต้องนั้น ก็ไม่จัดเป็นองค์แห่งอาบัติ.

ส่วนกายวาจาที่เคลื่อนไหวเป็นไป ด้วยอำนาจกายวิญญูติ และวิ จิญญูติ อันใดอันหนึ่งนั้นแล ย่อมเป็นองค์แห่งอาบัติ. ก็แต่ว่าองค์นั้น จัดเป็นอภัยกฤต เพราะความที่องค์นั้นเป็นส่วนอันนับเนื่องในรูปจันช

ก็แล ในคำว่า ยัม ขานนุโต เป็นต้น มีเนื้อความดังนี้:-

จิตใดย่อมเป็นองค์แห่งอาบัติ. รู้ยั้งวัดถุด้วยจิตนั้น และรู้ยั้ง รู้พร้อมอยู่ กับด้วยอาการคือก้าวล่วงว่า เรากำลังก้าวล่วงวัดถุนี้ และ แก้งคือจงใจ ด้วยอำนาจวิตกกมเจตนา เขยิบย้ายอยู่ด้วยอำนาจความ พยายาม ฝ่าฝืน คือ ส่งจิตอันปราศจากความรังเกียจไป ย่อมก้าว ล่วงไป คือ ย่อมต้องอาปิตตาธิกรณใด. วิตกกมระใดของภิกษุนั้นผู้ ก้าวล่วงด้วยประการอย่างนั้น, วิตกกมระนี้ ท่านกล่าวว่าอาปิตตาธิกรณ เป็นอกุศล.

เนื้อความแม่ในอัพยากวาระ ฟังทราบดังนี้:-

จิตโดยอ้อมเป็นองค์แห่งอาบัติ, ไม่รู้ที่อยู่โดยความไม่มีแห่งจิตนั้นทั้ง ไม่รู้ที่อยู่ ไม่รู้พร้อมอยู่ กับด้วยอาการคือก้าวล่วง ไม่ตั้งใจ โดยความ ไม่มีวิติกกมะเจตนา ซึ่งเป็นองค์แห่งอาบัติ ไม่ฝ่าฝืน คือไม่ได้ส่งจิต อันปราศจากความรังเกียจไป โดยความไม่มีความแกล้งเหยียบย่ำอ้อมก้าว ล่วงคืออ้อมต้องอาบัติตาธิกรณ์ใด วิติกกมะใดของภิกษุ นั้น ผู้ก้าวล่วง อยู่ด้วยประการอย่างนั้น วิติกกมะนี้ ท่านกล่าวว่า อาบัติตาธิกรณ์เป็น อัพยากถ.

ในคำว่า อัย วิวาโท โน อธิกรณ์ เป็นต้น ฟังทราบ เนื้อความอย่างนี้ว่า วิวาทนี้ ไม่จัดเป็นอธิกรณ์ เพราะไม่มีความเป็น กิจที่จะต้องระงับด้วยสมณะทั้งหลาย.

ในคำว่า ยาวติกา ภิกขุ กมฺมปฺปุตฺตา นี้ ฟังทราบว่า ในกรรมที่จะกระทำด้วยสงฆ์จตุวรรค ภิกขุ ๔ รูป เป็นผู้พอทำการมาให้ เสร็จ, ในกรรมที่จะฟังกระทำด้วยสงฆ์ปัญจวรรค ภิกขุ ๕ รูปเป็นผู้ พอทำการมาให้เสร็จ, ในกรรมที่จะฟังทำด้วยสงฆ์ทศวรรค ภิกขุ ๑๐ รูปเป็นผู้พอทำการมาให้เสร็จ, ในกรรมที่จะฟังทำด้วยสงฆ์วิสตติวรรคภิกขุ ๒๐ รูปเป็นผู้พอทำการมาให้เสร็จ.

บทว่า สุปริคฺคหิตํ มีความว่า อธิกรณ์นั้น อันภิกษุทั้งหลาย ผู้เจ้าถิ่น ฟังกระทำให้เป็นการอันตนป้องกันรอบคอบดีแล้วจึงรับ.

ก็แล ครั้นรับแล้ว ฟังกล่าวว่า วันนี้ พวกเราจะชักจิว,

วันนี้ พวกเราจะระบมบาตร, วันนี้ มีกัณฑ์อยู่อย่างหนึ่ง ดังนี้แล้ว
ปล่อยให้ล่วงไป ๒-๓ วัน เพื่อประโยชน์แก่การข่มมานะ.

อุพพาหิกา

ชื่อว่า อนนฺตานิ เจว ภสฺसानิ ชายนฺติ มีความว่า ถ้อยคำ
ทั้งหลาย ไม่มีปริมาณเกิดขึ้นข้างนี้และข้างนี้. ปาฐะว่า ภาสานิ ก็มี
เนื้อความเหมือนกันนี้ .

สองบทว่า อุพฺพาหิกาย สมฺมณฺนิตฺตํ มีความว่า ภิกษุ
ผู้ประกอบด้วยองค์ ๑๐ รูป อันสงฆ์พึงอุปโลภณ์สมมติ หรือสมมติด้วย
ญัตติทุติยกรรมวาจา ซึ่งกล่าวแล้วข้างหน้า. ก็อันภิกษุทั้งหลายผู้ได้รับ
สมมติแล้วอย่างนั้น พึงนั่งต่างหากแล้ววินิจฉัยอธิกรณ์นั้น หรือพึง
ประกาศแก่บริษัทนั้นนั้นแล้ว ภิกษุเหล่าอื่นอย่าพึงกล่าวคำไร ๆ แล้ว
วินิจฉัยอธิกรณ์นั้นก็ได้.

บทว่า ตตฺตสฺส มีความว่า ภิกษุเป็นธรรมกถิก พึงมีใน
บริษัทนั้น.

สองบทว่า เหว สุตฺตํ อากตฺตํ คือ จำมาติกาไม่ได้.

สองบทว่า โน สุตฺตวิภงฺโก คือ วินัยไม่แม่นยำ.

ชื่อว่า พุญฺชนนายาย อตุลฺลํ ปฏฺฐิพาทิ มีความว่า พระ
ธรรมกถิกนั้นถือเอาเพียงพญฺชนะเท่านั้น คำนใจความ คือ เห็นพวก
ภิกษุผู้อันภิกษุผู้วินัยธรทั้งหลายปรับอยู่ด้วยอาบัติ เพราะรับทองเงินและ
นาสวนเป็นต้น จึงกล่าววว่า ทำไมท่านทั้งหลายจึงปรับภิกษุเหล่านี้ด้วย

อาบัติเล่า? กิริยาสักว้างควั้นเท่านั้น อัน พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัส
แล้วในสูตรอย่างนี้ว่า ภิกษุทั้งหลายย่อมเป็นผู้ควั้นจากการรับทองและ
เงิน ดังนี้ มิใช่หรือ? อาบัติในสูตรนี้ ไม่มี. พระธรรมกถึกรูปหนึ่ง
เมื่อพระวินัยชรบอกแก่ภิกษุทั้งหลาย ผู้นุ่งผ้าเลื้อยรุ่มร่าม เพราะ
พระสูตรที่มาแล้ว จึงกล่าวว่า ทำไมท่านทั้งหลายจึงยกอาบัติแก่ภิกษุ
เหล่านี้เล่า? ในสูตรนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสแต่เพียงการทำการศึกษา
อย่างนี้ว่า พึงทำการศึกษาว่า เราจักนุ่งให้เรียบร้อย ดังนี้ เท่านั้น
มิใช่หรือ? อาบัติในสูตรนี้ไม่มี.

เยภุยยลิกา

วินิจฉัยในคำว่า ยลา พหุตรา ภิกขุ นี้ พึงทราบดังนี้:-

ภิกษุผู้เป็นธรรมวาทีเกินแม่เพียงรูปเดียว ก็จัดเป็นฝ่ายมากกว่าได้.
ก็จะต้องกล่าวอะไรถึง ๒-๓ รูปเล่า.

บทว่า สลุลตุตติยา มีความว่า เรานุญาตการจับสลาก ๓ วิธี
เพื่อต้องการให้ภิกษุเหล่านั้นยินยอม.

วินิจฉัยในคำว่า กุพฺพหํ เป็นอาทิ พึงทราบดังนี้:-

ในบริษัทที่หนาแน่นด้วยพวกอสังฆิ พึงทำการจับสลากอย่างปกปิด.
ในบริษัทที่หนาแน่นด้วยพวกสังฆิ พึงทำการจับสลากอย่างเปิดเผย. ใน
บริษัทที่หนาแน่นด้วยภิกษุพาล พึงทำการจับสลากอย่างกระซิบบอกที่หู.

สองบทว่า วณฺณาวณฺณายो กตุวา มีความว่า สลากของฝ่าย
ธรรมวาที และฝ่ายอธรรมวาที ต้องบอกสำคัญคือเครื่องหมาย แล้ว

ทำให้มีส่วนต่างกันและกันเสีย. ภายหลังพึงเอาสลากเหล่านั้นทั้งหมดใส่ใน
ขนดจีวรแล้วให้จับตามนัยที่กล่าวแล้วนั้นแล.

ชื่อว่า **ทุคฺคโหติ ปจฺจุกฺกตฺตมิตฺตพฺพ** มีความว่า พึงบอกว่า
สลากจับไม่ดี แล้วให้จับใหม่ เพียงครั้งที่ ๓.

ชื่อว่า **สุคฺโหติ สาเวตพฺพ** มีความว่า ครั้นเมื่อภิกษุผู้เป็นธรรม
วาทีเกินกว่า แม้รูปเดียว พึงประกาศว่า สลากจับดีแล้ว ก็ภิกษุพวก
ธรรมวาทีเหล่านั้น ย่อมกล่าวอย่างไร, อธิกรณ์นั้น พึงให้ระงับอย่างนั้น
ฉะนี้แล.

หากว่า ภิกษุพวกอธรรมวาทีคงเป็นฝ่ายมากกว่าแม้ถึงครั้งที่ ๓
พึงกล่าวว่า วันนี้เวลาไม่เหมาะ พຽงนี้ เราทั้งหลายรู้จักกัน แล้วเลิกเสีย
แล้ว เสาะหาฝ่ายธรรมวาที เพื่อประโยชน์แก่การทำลายฝ่ายอสังขีเสีย
ทำการจับสลากในวันรุ่งขึ้น นี่เป็นการจับสลากอย่างปกปิด.

ก็แล พึงทราบวินัยในการจับสลากอย่างกระซิบบอกที่หู.

ในคำว่า **คฺหิตะ วตฺตพฺพ** มีความว่า ถ้าพระสังฆเถระจะจับ
สลากอธรรมวาทีไซ้, พึงเรียนให้ท่านทราบอย่างนี้ว่า ท่านผู้เจริญ ท่าน
เป็นผู้แก่เจริญวัยแล้ว การจับสลากนั้น ไม่ควรแก่ท่าน, อันนี้เป็นอธรรม
วาทีสลาก. พึงแสดงสลากนอกนี้แก่ท่าน, ถ้าท่านจะจับธรรมวาทีสลาก
นั้น, พึงให้. ถ้าว่า ท่านยังไม่ทราบ, ลำดับนั้น พึงเรียนท่านว่า
อย่าบอกแก่ใคร ๆ คำที่เหลือมีนัยดังกล่าวแล้วนั้นแล.

บทว่า **เปิดเผย นั้น** คือ เปิดเผยเนื้อความนั่นเอง.

ตัสสปายิกา

วินิจฉัยในคำว่า ปาราชิกสามนต์ วา นี้ พึงทราบดังนี้ :-

ในเพราะเมถุนกรรม อาบัติทุกกฏ ชื่อว่า เจียดปาราชิก. ในเพราะ
อทินนาทานเป็นต้นที่เหลือ อาบัติถุลลัจจัย ชื่อว่า เจียดปาราชิก

บทว่า นิเวเรนฺตํ มีความว่า ผู้อำพรางอยู่ด้วยคำว่า ข้าพเจ้า
ระลึกไม่ได้ ดังนี้ :-

บทว่า อติเวเรติ มีความว่า เธอยิ่งคาดคั้นด้วยคำว่า อิงฺมา-
ยสุมา เป็นอาทิ.

ชื่อว่า สรามิ โข อหํ อาวุโส มีความว่า ภิกษุนั้น ปฏิญญา
อย่างนั้น เพื่อต้องการปกปิดอาบัติปาราชิก. เมื่อถูกเธอคาดคั้นยิ่งขึ้นอีก
จึงให้ปฏิญญาว่า ข้าพเจ้าระลึกได้แล้ว แล้วกล่าวคำว่า คำนั้นข้าพเจ้าพูด
เล่น ดังนี้ เป็นต้น เพราะกลัวว่า ภิกษุเหล่านี้จักยังเราให้ฉิบหายในบัดนี้
สงฆ์พึงลงตัสสปายิกากรรมแก่ภิกษุนั้น.

หากว่า เธอยังเป็นผู้มีศีล, เธอยังวัตรให้เต็มแล้ว จักได้ความระงับ.
หากว่า เธอจักเป็นผู้ไม่มีศีล, เธอจักเป็นผู้อันสงฆ์ให้ฉิบหายอย่างนั้นเทียว.
คำที่เหลือในที่ทั้งปวง ตื่นทั้งนั้น ฉะนี้แล.

สมถักขันธกวรรณา จบ.